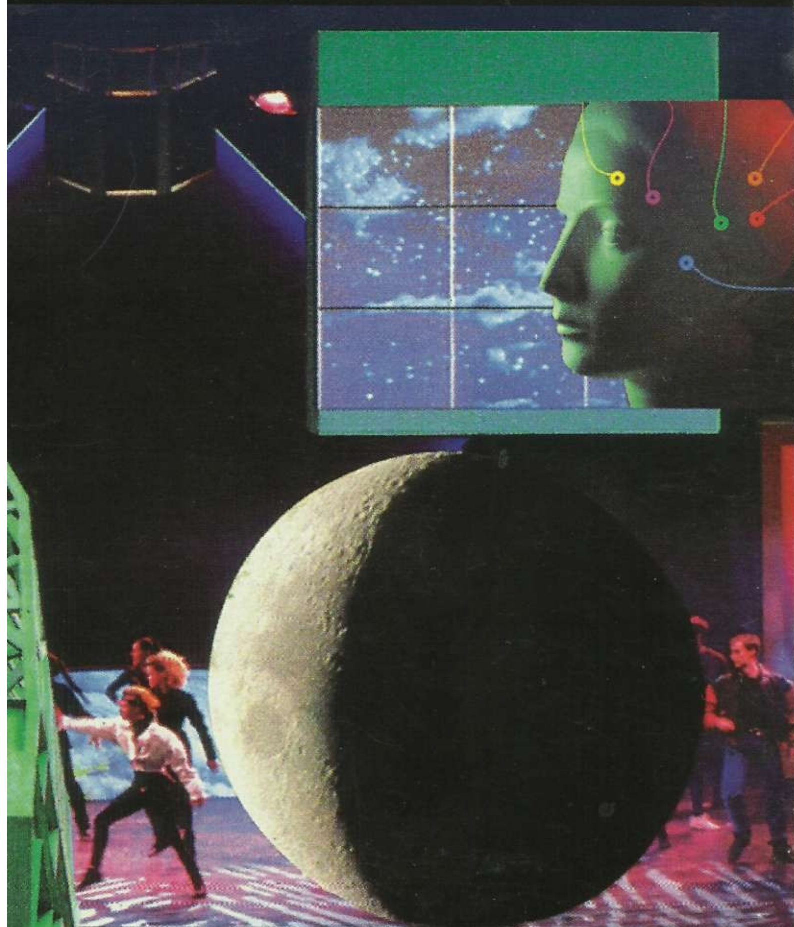
PETER NILSON

PAZNICUL UNIVERSULUI

EDITURA UNIVERS

Editura Univers

Bucureşti, 2000

Coperta: VASILE SOCOLIUC Redactor: ANTONIA KACSO
Peter Nilson RYMDVĂKTAREN

PETER NILSON
PAZNICUL UNIVERSULUI

COLECŢIA ROMANELOR ŞTIINŢIFICO FANTASTICE

Traducere din limba suedeză de Monica Bunu

ISBN 973-34-0685-6

Există atât de multe Universuri, atâtea istorii ale lumii... *Poate există un Univers unde suntem doar figuri ale imaginaţiei*...

Peter Lorentzen

I
FÂNTÂNA

1

La mănăstirea Klaradal, într-o clădire înaltă din partea de vest a curţii, se află un computer numit de călugări Angelica.

Trebuie să vă spun de la început că Angelica este o minune de calculator. Zboară precum îngerii în orice colţ al Universului. În afară de aceasta, este unul dintre cele mai frumoase lucruri pe care le-a creat omenirea vreodată.

Partea vizibilă constă în douăsprezece coloane mari, care seamănă cu tulpinile de copaci dintr-o pădure de poveste din vremuri străvechi. Stau pe un fel de rădăcină care pare să crească din piatra podelelor şi sunt turnate în sticlă aurie precum chihlimbarul pentru a le putea privi în profunzime. Înăuntrul sticlei se găsesc mii de ţevi de metal care aduc aminte de ţevile de orgă. Sunt „macrotubulele” ce se continuă sub podea, în tunelul fără capăt care o leagă pe Angelica de tot timpul trecut din Univers.

Între coloane, sus de tot, sub bolta acoperişului, se vede câmpul de dirijare cu nişte modele luminoase de interferenţă, pe fundalul întunecat al acoperişului de piatră. Se învârt acolo ca rotocoalele de fum sau norii cirus subţiri şi fiecare semnal care ajunge la Angelica prin câmp devine vizibil pentru câteva momente ca o flăcăruie de un roşu-închis. Zi şi noapte, bolta străluceşte de milioane de lumini. Îmi aduc aminte de galaxii şi de quasarii neliniştiţi care, departe în orizontul cosmic, se colorează în roşu datorită expansiunii Universului.

Orice altceva e invizibil la Angelica precum spiritul lui Dumnezeu sau transparent ca spaţiul deasupra mănăstirii Klaradal.

În cabina de la poartă, dincolo de pasajul din spaţiu, a trebuit să-mi dau jos costumul de astronaut.

Călugărul care trebuia să-mi arate drumul nu avea barbă şi era serios ca un serafim în haine omeneşti. Îmi amintesc că avea ochii cenuşii. Costumul lui era alb cu o centură lată, neagră împodobită cu un semn matematic. S-a înclinat

puţin când ne-am întâlnit la poartă şi l-am auzit spunând:

— Prietene, adu-ţi aminte că vei muri.

I-am răspuns cum fusesem învăţat:

— Frate, toţi vom muri.

S-a înclinat iarăşi şi mi-a întins amândouă mâinile, iar eu i-am dat mica mea casetă cu actele mele de identitate şi cu povestea vieţii mele.

În mănăstire, aerul era proaspăt şi cald. Am ieşit într-o curte care era mult mai mare şi mai umbroasă decât mă aşteptasem. Copaci înalţi creşteau în jurul unei fântâni de piatră, păsări cântau şi insecte bâzâiau peste tot. Înfloreau magnolii şi piracanta[1] în faţa colonadei din nord. Doi fluturi zburau unul în jurul altuia. Mi s-a părut că dansul lor era mai uşor, mai jucăuş decât acasă, pe Pământ. De pe marginea fântânii, o rază se oglindea într-un bazin. Susurul apei era fără îndoială altfel, şopotul ei avea cu totul alt ton, mai blând şi mai slab decât cel din fântânile de pe Pământ…

Soarele era aproape la zenit şi strălucea atât de puternic, încât pietrele ardeau. Cerul era straniu de întunecat, dar bătea atât de mult în albastru, încât de-abia puteam vedea câteva stele.

Lângă uşa sălii unde era calculatorul, călugărul se opri şi ciocăni, ascultând apoi un moment cu urechea lipită de uşa de lemn.

Cineva cânta la orgă în biserică. Un graur cânta în grădina mănăstirii. Călugărul bătu şi mai ascultă o dată înainte de a învârti atent cheia imensă şi de a deschide uşa. Am învăţat treptat că acesta era un ritual, un fel de dovadă de adorare pentru cea care cercetează existenţa pentru noi: nu intri la Angelica, fără să baţi mai întâi la uşă.

Am rămas fără răsuflare când am văzut-o. Era atât de frumoasă, minunată şi desăvârşită, cu stâlpii ei puternici şi scânteietorul ei câmp de dirijare. Era ca şi cum ar fi fost creată din spaţiu şi din galaxii, pentru a semăna cu Universul.

---

[1] Arbust peren, decorativ, cu fructe roşii *(Pyracantha Coccinea Anatolia).*

*

Mănăstirea se află printre munţi la est de Mare Nubium, între Arzachel şi Thebit, nu departe de Rupes Recta sau Zidul Drept, care, de fapt, nu este un zid, ci o fisură uriaşă în baza muntelui. Există mai mult de o sută de călugări la mănăstire, dar există şi mulţi oaspeţi, bătrâni care doresc să-şi sfârşească zilele în liniştea mănăstirii sau tineri cercetători care vin până aici doar de dragul computerului nemaipomenit, pentru a-şi încerca puterile cu Infinitul, cum am făcut-o şi eu.

Mănăstirile pot fi vestite datorită pioşeniei sau erudiţiei călugărilor, pentru muzica de orgă sau cea corală, pentru bibliotecile înzestrate cu cărţi vechi, rare sau manuscrise frumoase, pentru vinurile sau lichiorurile sale, chiar şi pentru (după cum se spune) brânza de oaie, pâinea de castane sau raţele umplute. Klaradal este renumită pentru calculatorul cuantic ultraperformant Angelica şi pentru amintirile celor morţi.

Aproape totul în Klaradal se învârte în jurul morţii şi al celor morţi.

Pe un zid în marea sală a capitelurilor s-au dăltuit numele tuturor celor care au murit departe de Pământ, încă de la începuturile călătoriilor în spaţiu în anii 1950. Rămâi uluit când vezi cât de multe sunt. Dar zidul este mare, există loc pentru o sută cincizeci de mii de nume şi, în momentul în care va fi umplut, există şi zidul opus pe care astăzi nu se vede nimic altceva decât o hologramă mare cu Iisus Hristos pe cruce, însângerat şi înfricoşător, de parcă ar atârna în realitate acolo un om torturat.

În Klaradal, lumea îşi aminteşte chiar de cei dispăruţi, cei care s-au pierdut fără urmă în mod misterios în întunericul spaţiului. În multe altare din biserica mănăstirii, se citesc în fiecare zi slujbe pentru ei şi fiecare vizitator e salutat prin cuvintele:

— Prietene, adu-ţi aminte că vei muri.

Ţine de ritualul mănăstirii ca vizitatorul să o vadă mai întâi pe Angelica – pentru a i se aduce aminte de lumile la

care ajungem numai cu gândul şi de faptul că există ceva mai cuprinzător decât Universul.

*

Eram un matematician tânăr pus pe joacă când am venit la Klaradal cu o bursă de la The Emerson Foundation for Mathematical Studies. Există cam o jumătate de duzină de calculatoare cuantice ultraperformante pe Pământ, dar niciunul nu e ca Angelica, nimeni nu se poate măsura cu ea. De aceea am decis să adaug bani la această bursă împrumutându-mă şi să merg s-o văd.

Călugărul făcu un gest cu mâna şi mă pofti să iau loc la unul dintre tablourile de manevră din camera de observaţie. După aceasta, se aşeză lângă mine şi bătu o comandă sau un acord Tauber, cum le numesc specialiştii în calculatoare cuantice. A mânui un calculator cuantic seamănă foarte bine cu a improviza o fugă la orgă: „cânţi” pe o tastatură, care arată ca o orgă având multe claviaturi şi registre. Ideea este să găseşti tonul corect şi să „cânţi” atât de bine încât computerul să înceapă să cânte singur…

Nu se poate programa un calculator ca Angelica, nimeni nu poate să-i ceară ceva. Ea face deja totul, iar tu nu poţi decât să alegi ceea ce vrei să vezi sau să auzi. Înăuntru, în adâncul câmpului ei cuantic, ea simte tot ce se poate întâmpla, deoarece totul trebuie să se întâmple într-un univers: stelele lucesc şi mările vuiesc, acolo există viaţă şi moarte, acolo se află toate destinele oamenilor şi ale tuturor celorlalte fiinţe, reale sau care ar fi putut fi reale. Totul există acolo sau e pe cale să existe, ca ideile matematice sau ca variaţiuni eterne pe acele teme pe care noi le numim pripit legile naturii sau ordinea lucrurilor. Ea seamănă cu un instrument care cântă simultan, într-un număr infinit de încăperi, toate melodiile care pot exista sau cu o bibliotecă care găzduieşte toate cărţile care ar putea fi scrise vreodată.

Din peretele convex de sticlă neagră ca smoala venea un fascicul laser care bâjbâia după pupilele mele.

Cunoşteam procedura: puteai vedea o proiecţie

tridimensională a ceea ce calculatorul simţea chiar în momentul în care primea comanda. Din infinitul Superspaţiului pleacă o rază de lumină spre limitatul spaţiu Riemann, unde există lucrurile şi trăiesc oamenii, aşa cum firmamentul cu toţi anii-lumină şi cu toată complexitatea sa poate fi proiectat pe suprafaţa subţire a unei plăci fotografice. Înţelept este să nu încerci să povesteşti ce vezi – există oameni care au pierdut ani întregi căutând cuvinte pentru ceea ce nu se poate descrie.

După câteva secunde m-am ferit de lumina laserului şi am închis ochii. Era suficient, nu aveam nevoie să văd mai mult. Eram zguduit, fiindcă întrezărisem o lume în care întreg Universul nostru era mai mic ca un fir de praf. Din biserică se auzea un cor ce cânta:

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: *miserere nobis*.[2]

În acel moment – o dată în viaţă – mi s-a părut că înţeleg sensul exact şi definitiv al acestor cuvinte.

Sala de observaţie era o cameră îngustă şi lungă, de forma unui tunel. Înăuntrul ei, în faţa unui cerc care se rotea liber şi care era deschizătura către un vid virtual, stătea un om foarte bătrân, cu părul alb şi lins, care-i ajungea până la umeri. Stătea aplecat în faţă, iar chipul lui era aproape înăuntrul cercului. Mâinile i se mişcau repede şi nervos peste mica pădure de taste albe şi negre de pe tabloul de manevră.

I-am zărit faţa din profil, fruntea, nasul coroiat, sprâncenele stufoase şi am încremenit. Vedeam bine, să fie *el* oare? Era oare posibil ca omul acesta să mai fie în viaţă?

Călugărul îmi observă uluirea. Îmi atinse uşor braţul şi zâmbi ca pentru a mă linişti.

— Este Lorentzen, şopti el. Un oaspete drag de-al nostru de trei ani.

Omul de la terminal sfârşi tocmai atunci o serie de acorduri pe care le cânta cu toate cele zece degete. Privi fix în vidul aflat dincolo de marginea cercului, în timp ce dădea supărat din cap şi-şi mişca buzele, de parcă murmura ceva

---

[2] „Mielul Domnului, care iei păcatele lumii, îndură-te de noi" *(lat.)*.

doar pentru sine. Mi-am dat seama că nu mai văzusem poate niciodată un om atât de bătrân. Faţa lui era încremenită, cu pete, tăbăcită, într-un fel călită şi erodată de timp. Buzele erau subţiri şi albăstrui, obrajii atât de supţi, încât puteai să distingi clar forma craniului.

Dacă m-ar fi întrebat cineva cu o clipă mai devreme, aş fi spus că probabil a murit cu mulţi ani înainte de naşterea mea.

M-am gândit la femeia care dispăruse, cea care fusese exterminată sau răpită în timpul unuia dintre evenimentele cele mai ciudate de care s-a auzit vreodată în ştiinţă. Dar el, omul din Nyaga, care fusese un idol pentru sute de cercetători şi astronauţi încă de la începutul secolului XXI, stătea în carne şi oase lângă un terminal, la doar zece paşi de mine: deodată mi-am dat seama că nu ştiam nimic despre anii lui de bătrâneţe. Mă întrebasem de multe ori ce se întâmplase cu el după anii străluciţi ai tinereţii şi după aventura incredibilă cu Nyaga.

Îşi îndreptă spatele, se întoarse încet şi privi nehotărât în ambele părţi. Apoi se ridică, făcu o plecăciune spre călugăr şi îmi întinse mâna cu un zâmbet ironic:

— Peter Lorentzen, spuse el cu o voce joasă de bas. Ochii îi erau cenuşii şi limpezi. Era mai înalt ca mine şi, când s-a ridicat, nu mai părea moşneagul de adineaori. Mi-am murmurat numele cu sentimentul că n-avea sens: de ce l-ar interesa pe el cum mă cheamă?

— Stau aici şi cercetez, mormăi el, caut tunele şi traiectorii prin spaţiul Valentin. Nu prea serveşte la nimic, deşi câteodată visez că găsesc un drum navigabil afară din Univers…

Ridică din umeri, apoi se întoarse spre uşă, prin crăpătura căreia pătrundea o lumină galbenă de la Angelica.

— Există atât de multe ciudăţenii în spaţiul Valentin. Ei, Doamne, dacă am înţelege ce înseamnă cu adevărat acest spaţiu, multe lucruri s-ar limpezi.

Eu, tânărul de douăzeci de ani, de-abia îndrăzneam să spun de ce venisem.

— Şi eu lucrez cu spaţiul Valentin. Adevărul este că intenţionez să localizez o traiectorie lungă Kessel, pe care am descoperit-o când eram student la Cambridge. E posibil să devină un tunel stabil. Sper ca Angelica să ştie unde duce.

Tresări şi mă prinse puternic de umeri.

— Atunci suntem colegi? Tinere prieten, călugării de la Klaradal cred că poţi intra în Paradis prin spaţiul Valentin. Cunoşti această convingere, nu-i aşa? Înainte aş fi râs de asta. Da, să mă ierte Dumnezeu cum am mai râs… Dar e ciudat cum se schimbă totul când îmbătrâneşti. Acum toată ziua cercetez blestematul ăsta de hiperspaţiu care se pare că a înghiţit toate sondele de pe Nyaga. E ca şi cum ai rătăci într-un labirint infernal, căutând pe cineva care s-a rătăcit…

S-a întrerupt brusc şi s-a întors, dar am apucat să văd că avea lacrimi în ochi.

*

Mi s-a dat o cheie de la casa de oaspeţi. Era o chilie strâmtă, cu pereţii goi de piatră, un pat îngust cu două pături peste o saltea subţire, un scaun tare şi o masă micuţă pe care era o carafă cu apă proaspătă. Am gustat curios din această apă care stătuse nemişcată la polul nord al Lunii timp de patru miliarde şi jumătate de ani înainte de a veni omul. Nu căzuse niciodată sub formă de ploaie, nu se revărsase niciodată într-un râu, nu fusese niciodată absorbită de vreo floare – nu înainte de vremurile mele, când a făcut praful lunar să înverzească.

Chilia dădea către un coridor lung, cu multe uşi. Am citit numele scrise pe bucăţi mici de hârtie. Pe unele le-am recunoscut: vechi piloţi spaţiali, un matematician chinez, un cuantmuzician din Aleppo, unul dintre cei doi astronauţi care au supravieţuit după prima expediţie pe Mimas. Am căutat numele *lui*, dar nu l-am putut găsi. În fundul coridorului se afla o uşă cu o bucată mică de carton pe care cineva scrisese cu o mână tremurândă un singur cuvânt: Danny. El trebuie să fie. Evident că aşa îşi spunea.

2

Mi-l aduc aminte dintr-un vechi film pe compact disc despre istoria matematicii; cred că bunicul l-a cumpărat de la Roma, în jurul anului 2015. La sfârşit de tot se găsea o secvenţă cu descoperirile noi pe atunci şi era vorba aproape exclusiv despre Peter Lorentzen şi Diana Emerson.

Erau câteva cadre cu ei şi calculatorul lor, un aparat ciudat, barbar care, în acea vreme, era calculatorul cuantic cel mai rapid din Europa (era cu zece ani înaintea primului computer cuantic al lui Tauber). Stăteau acolo, aplecaţi deasupra corpului alb al calculatorului, nonşalanţi şi surâzători, şi erau atât de tineri, încât păreau încă adolescenţi. Dar ei aproape rezolvaseră misterul Lucrului. Văzuseră spaţiul Oohara, cutreieraseră, coborând pe scările albe de pe Camilla, în anul de după Distrugere şi contribuiseră la reconstrucţia lumii.

Nici ei înşişi nu ştiau ce urma să se întâmple cu adevărat, ce aventuri ne aşteptau, atât pe ei cât şi pe noi.

Amintirea deveni mai limpede în timp ce mă gândeam la el. În memorie îmi reveni un alt vechi film pe care l-am văzut la un curs de istoria matematicii la Cambridge. Am văzut sala lor de conferinţe cu scaunele roşii, la ferma suedeză numită Agnanäs. Arbori stufoşi se legănau în faţa unui perete uriaş de sticlă şi dincolo de ei strălucea un lac. Acolo stătea Diana Emerson, îngerul matematicienilor, care în timp ce discuta cu ceilalţi îşi trecea mâna prin părul negru şi privea în lumină. Acolo era Max Tauber, cocoşat, cu barba gri-argintie, stând ghemuit şi uitându-se obraznic, în timp ce se scărpina mereu în barbă. Mai era Pavel Engelmann, evreul rus, şi elegantul Jack Grant. Era şi Peter Lorentzen însuşi cu mâinile lui mari şi nasul precum ciocul unei păsări de pradă. Era de la sine înţeles că trebuia să ne întipărim aceste nume în memorie. Dar aceasta se întâmplase cu mult, mult timp în urmă: nu-mi trecuse niciodată prin minte că vreunul dintre ei ar mai fi în viaţă.

Cineva care văzuse Lucrul, care-l atinsese, îi auzise

semnalele rămase până astăzi o enigmă atât de bizară. Nu aş fi fost mai mirat decât dacă aş fi dat de Einstein sau de Feynman.

*

Călugărul care mă întâmpinase în prag mă cercetă atent şi suspicios, de parcă nu avea încredere în calificativele şi recomandările mele. Îl simţeam ca pe o umbră lângă mine în timp ce navigam în universul cuantic al Angelicăi, de-a lungul unei traiectorii spaţiale pe care el o mâzgălise pe o bucată de hârtie. Era ca o improvizaţie pe o temă de orgă: dar luminile laserului începuseră să joace şi să-mi arate un fragment din Calea Lactee. Acolo era spaţiul întunecat cu mulţimea lui de stele şi undeva, în aripa stângă a Lebedei, am găsit – la distanţă de ani-lumină – o stea tânără şi roşiatică, cu planetele care se roteau în jurul ei.

Poţi zbura unde vrei în spaţiu şi în trecut, când navighezi pe un calculator cuantic ultraperformant. Nanosecundele se pot prelungi în ani sau secole, iar viaţa unei stele poate fi cuprinsă între două bătăi de puls. Istoria este acolo goală, ca şi cum ar aştepta verdictul posterităţii. (Multe lucruri sunt încă inaccesibile sau interzise studiului şi există multe încuietori şi bariere în jurul secretelor oamenilor şi enigmelor ciudate ale Universului.)

Am zăbovit în sistemul planetar străin şi am lăsat timpul să treacă. Acolo se afla o planetă micuţă care a primit atmosferă, pământ şi apă. Am intrat precaut pe orbita ei şi m-am apropiat de suprafaţă. Simţeam viaţa care se năştea şi se schimba în timp ce se scurgeau epocile.

Rachetele porneau, navele zburau. Apoi am oprit timpul. M-a trecut un fior rece, când mi-am dat seama că era deja prea târziu. Aşteptasem prea mult. Vedeam doar un pământ pustiu, o mare moartă şi transparentă. Epocile vieţii trecuseră. Să vină oare acest moment pentru fiecare lume din Univers?

Am căutat în memoria Angelicăi pentru a afla ce se întâmplase, dar i se interzisese să arate acest lucru.

Înfiorat, am plecat de acolo şi m-am întors acasă, în

epoca mea, la Klaradal. Călugărul zâmbi impasibil şi mă bătu uşor pe umăr.

*

Seara, am primit o invitaţie neaşteptată de la Lorentzen să cinez cu el.

Chilia lui era chiar mai mică decât a mea. Tavanul era atât de jos, încât el nu putea să stea drept, şi chiar şi eu a trebuit să mă aplec în uşă. Pe un raft lângă uşă erau o Biblie şi *The Large Scale Structure of Oohara Space* a lui Henderson. Deasupra patului atârna o fotografie din tinereţe a Dianei Emerson, brunetă şi gânditoare, iar în spate se afla ceva care semăna cu peretele unui munte. A trecut un moment până să-mi dau seama că era Lucrul.

— N-ai idee ce strălucită era, murmură Lorentzen. Un astfel de om nu se naşte nici măcar o dată la o mie de ani…

Prin deschizătura mare a unei ferestre, vedeam o parte din grădina din jurul casei de oaspeţi. Afară era o lumină orbitoare. Soarele nu urma să apună înainte să treacă şapte zile pământene, dar după ceasurile mânăstirii era seara târziu.

Pe masă era deja pâine. Dintr-un dulap de lemn de lângă pat, scoase două căni de lut şi o carafă de vin.

— Poţi să râzi de mine, spuse el după un moment, când farfuria cu pâine se goli. Sau să mă iei drept un bătrân nebun. Dar refuz să cred că e *moartă*. S-a întâmplat altceva. Aş putea jura în faţa tribunalului că s-a întâmplat altceva. I-am rugat pe călugări să nu-i cresteze încă numele în sala capitelurilor până nu aflăm mai multe. Şi cât timp trăiesc nu o vor face.

S-a întors către fereastră. Chipul îi părea de lemn, lipsit de viaţă ca o mască. Din barbă îi atârnau fire lungi de păr.

— Cert este că Angelica nu găseşte nici-o urmă a ei. Nici măcar nişte amintiri, vreo urmă de copie în câmpul organizator. Dacă ai şti cât am căutat…

Mă întrebam cum se gândea să o recunoască. Oare noi, oamenii, am putut vreodată să identificăm amintiri de la cei morţi?

M-a privit cu asprime:
— Bah! Nu ştii ce îndrugi acolo!
În timp ce-şi mai turna vin, murmură ceva despre Bach sau poate o bucată din muzica lui Bach peste care dăduse în timpul vreunei şedinţe cu Angelica.
— Cum a mers?
— Tunelul timpului avea un calibru perfect echilibrat. Nu e cine ştie ce dificultate să-l găseşti pe Bach cinci sau zece minute după momentul morţii.
— Lorentzen, am spus eu cu sufletul la gură, îi spionezi pe cei morţi?
Parcă aş fi aprins o încărcătură de praf de puşcă.
— Ai de gând să mă interoghezi? zbieră el. Suna ca şi cum ar fi strigat într-un megafon. M-am ridicat şi m-am repezit către uşă, dar el o împinse imediat, aşa încât mi s-a închis în faţă.
— Stai jos! spuse el cu o voce tunătoare. Stai jos şi calmează-te şi încearcă să pricepi că te afli într-un loc unde poţi vedea multe lucruri care nu se văd în altă parte.
Arătă cu degetul spre scaun:
— Stai jos, îţi spun, va trebui să mai înveţi câte ceva. Klaradalul este cel mai bun observator care a existat vreodată. Un muzeu al spiritelor şi al cunoaşterii. Un turn de observaţie peste multivers şi peste superspaţiu. O insulă în curgerea timpului. Un punct central unde se întâlnesc existenţele şi centrul existenţelor şi un receptacul de secrete. Şi nu uita, Klaradal e construit pentru cei morţi, pentru a ne aminti de ei, pentru a li se păstra amintirile, ca să aflăm ce se întâmplă de fapt cu ei…
Am înghiţit în sec şi am încercat să explic:
— Am împlinit douăzeci de ani acum o săptămână. Am urmat un curs de multicosmologie timp de două luni şi am scris un mic eseu pentru examen despre topologia în spaţiul Valentin. Nu ştiu aproape nimic despre câmpul organizator, dar toată lumea m-a avertizat să nu investighez ceva ce nu mă priveşte…
— Douăzeci de ani zici? Dumnezeule! Când aveam eu douăzeci de ani, nu exista niciun calculator cuantic pe

Pământ. Nimeni nu auzise de spaţiul Valentin sau spaţiul Oohara. Nu ştiam aproape nimic, eram ca nişte nou-născuţi. Nu aveam nici măcar o teorie matematică completă despre hiperspaţiu. Toată lumea era ca o nucă în comparaţie cu acum…

Mă privi cu atenţie şi îşi trosni degetele:

— Eşti slab ca o scândură. Cei ca tine sunt o afacere bună pentru Extraterrestrial Manhattan… Apropo, îmi aduci aminte de o anumită persoană, un prieten drag de demult, dar poate că nu contează… Probabil că habar n-ai de nimic…

Trebuie să fi observat că eram gata să plâng, dar el continua să privească atent peste marginea cănii cu vin în timp ce mormăia ca un monstru bătrân:

— Poţi să-ţi imaginezi lumea înainte de catastrofa provocată de efectul de seră? Înainte de marile migraţii de populaţie, de exterminări şi de marea Distrugere? Gândeşte-te la acest lucru: şase miliarde de oameni se îngrămădeau pe Pământ în tinereţea mea! Îţi dai seama ce înseamnă asta? Dintre ei, patru miliarde locuiau în regiunile de coastă ce aveau să fie în curând înecate de ocean. Clima nu se schimbase în mod apreciabil de zece mii de ani. Curenţii marini erau la fel ca la sfârşitul erei glaciare. Câte un cercetător avertizase despre furtuni catastrofale şi haos climateric, dar era doar teorie, nimeni nu o lua în serios…

Îmi făcu cu ochiul, ca şi cum îmi iertase deja prostiile.

— Ozonul începuse să se împuţineze în stratosfera, dar lumea tot mai îndrăznea să se bronzeze pe plajele de nisip. Existau încă elefanţi şi tigri, erau rinoceri şi panda uriaşi, mii de alte alte specii care au fost exterminate cu mult înainte de a te naşte tu. Dar nu se prea găseau pământ cultivabil şi apă potabilă. La fiecare secundă cel puţin un om murea de foame. La fiecare zece minute era exterminată o specie de animale.

Continuă să vorbească. Mi-am dat seama că era poate omul cel mai vorbăreţ pe care îl întâlnisem în viaţa mea. Şi am înţeles că venea dintr-o lume pe care nu mi-aş fi putut-o imagina niciodată înainte de a-l întâlni pe el.

Era născut în anul 1980. Un an care pentru mine nu cuprindea decât întuneric.

— Dacă ai şti prin câte am trecut… Când m-am născut nu existau colonii spaţiale, nici măcar pe Lună. Nimeni nu aterizase pe Marte. Era înainte de calculatoarele cuantice, de oraşele spaţiale şi de toate marile descoperiri ştiinţifice. Nu cercetaserăm centura de asteroizi şi nimeni nu bănuia ce poate să se găsească acolo. Şi nici nu bănuiam ce se putea ascunde în măruntaiele pământului. Descoperirea de la Kopeisk a fost o surpriză înspăimântătoare pentru noi toţi… Nu ştiam practic nimic, fuseserăm doar martorii începutului ştiinţei.

Acest lucru se înţelegea de la sine, n-ar fi fost nevoie să-l spună. Dar el mormăi înainte:

— Câteodată mi se pare că au trecut o mie de ani. Atât de multe s-au întâmplat, atâtea catastrofe, atât haos şi atâtea suferinţe de nedescris. Şi atâtea lucruri care sunt doar ciudate şi de neînţeles.

Şi puţin mai târziu:

— Sunt un spectacol învechit. Acum sunt într-adevăr unul dintre ultimii care au participat aproape de la început.

Am început să prind curaj. Frica îmi dispăru, dar nu-mi plăcea să stau singur cu un om atât de bătrân. Mă neliniştea gândul că ceva s-ar putea întâmpla, că ar putea să scape cana pe podea sau să se prăbuşească şi să moară sub ochii mei. Ar fi putut să-mi fie străbunic. Apoi am început să simt un fel de simpatie, în stilul lui demodat şi încărcat de a povesti avea ceva care-ţi stimula fantezia.

— Cum a fost când aţi găsit Lucrul? am întrebat eu nerăbdător. Erai acolo când s-a întâmplat?

El oftă atunci, zâmbi şi îmi atinse mâna. Am tresărit deoarece nu bănuisem că degetele lui ar putea fi atât de reci, ca gheaţa.

— Hai s-o luăm mai uşurel, se pare că nu voi muri nici în noaptea asta Ne vedem mâine la Angelica.

Când l-am părăsit, mi-am amintit ce a spus cineva când eram copil: „Fiecare om este o povestire”. Ce era el? O bibliotecă, o bază de date cu câţiva terrabytes de istorie a

lumii?

*

Soarele îşi începuse lunga scufundare spre orizontul Lunii. Stăteam destul de des cu el în mica lui chilie sau în grădina casei de oaspeţi, în spatele unui umbrar din chiparoşi, care-i înăbuşea un pic vocea tunătoare. Era un povestitor temperamental şi de nestăpânit, îl enerva ignoranţa mea şi nu lua în seamă întrebările mele. Trecuse ceva timp şi nu aflasem nimic de la el.

M-am încăpăţânat să întreb despre Lucru. El îmi răspunse, povestind cum a zburat într-o zi de iarnă, cu mult timp în urmă, de la Copenhaga la Uppsala, în Suedia. Era tânăr pe atunci, cu mult înainte de Distrugere. Mă zăpăcea cu toate flash-back-urile şi devierile lui temporale, povestirea putând brusc să alunece în altceva, în amintiri din copilăria sa, dintr-o lume care pentru mine era la fel de îndepărtată ca Imperiul Roman. Câteodată dădea frâu liber fanteziei, povestea despre ce ar fi putut trăi alţii, ce ar fi putut ei gândi sau rosti, deşi el nu fusese martor la acestea. Acum sunt uimit de cât de clar părea totul atunci – de parcă un mare povestitor ar avea privilegiul de a şti mai mult decât este plauzibil sau ca şi cum ar fi fost mesagerul cuiva care ştia mai mult decât el.

În alte momente părea să uite că sunt acolo. Privea în gol şi continua să murmure singur, se pierdea în detalii de neînţeles şi în nume de care nu auzisem vreodată. Acest lucru mă irita, până când am înţeles că, în ciuda tuturor acestor fapte, începeam să întrezăresc povestea vieţii lui.

Deseori repeta un nume de fată, Ninni. A durat până în a cincea sau a şasea zi să înţeleg despre cine e vorba. Atunci, în sfârşit, povestea începu să se depene, o poveste ciudată şi uimitoare despre soarta oamenilor pe Pământ în nişte vremuri foarte confuze. Eram surprins să aflu că existaseră atât de multă fericire şi inocenţă cu mult înainte de Distrugere. Eram şi mai surprins să descopăr că o realitate care mie îmi părea evidentă fusese cândva incredibilă, ca şi cum ar fi fost împrumutată dintr-o poveste. Mirat,

descopeream cum îndepărtatul secol prindea viaţă, o epocă neinteresantă pentru mine înainte, deoarece tot ce era important părea să fi avut loc după aceea.

Într-o zi, m-am gândit că ar trebui să mă duc la Angelica şi să scriu tot ce-mi povestise el. Era o idee bizară, nu mai scrisesem nici-o povestire folosind cuvinte. Pe lângă aceasta, riscam să fiu acuzat de crima informatică cea mai gravă: faptul de a fi spionat prin Angelica oamenii din trecut. Cei care nu ştiu nimic despre Peter Lorentzen cred probabil că mi-am ademenit textul meu din vreun calculator cuantic, ca una dintre milioanele de soluţii la un ingenios cod cosmic Tauber.

Cu toate acestea, am început să scriu. Lorentzen însuşi era o rămăşiţă din era cărţilor şi în compania lui nu trebuia să mă ruşinez de ceea ce făceam.

Câteodată visam pur şi simplu la stilou şi hârtie…

3

Măcelarul Nyblom din Stendala obişnuia să vină la Agnanäs de două ori pe an, cu un sac mare, lălâu, de iută pe platforma unui camion. Maşina duduia pe un drum întortocheat şi deluros prin păduri de fag unde mormane de pietre din epoca de bronz, acoperite cu muşchi, se ghemuiau sub copaci. Un deluşor urma drumul o porţiune, până când se oprea într-o mlaştină, unde o pereche mândră de lebede mute înota sub soarele de primăvară, printre sânziene de apă şi piciorul-cocoşului. Dar acum era iarnă, mlaştina se întindea pustie şi dealul era o spirală neagră ca funinginea printre câmpurile pline de zăpadă.

Lângă fermă se deschidea priveliştea către lac şi aerul părea că se luminează, deşi până şi apa lacului era neagră şi ameninţătoare în acea zi de iarnă timpurie. Nyblom întoarse în faţa casei aflate la marginea pantei care dădea spre ţărm. Doi castani uriaşi se înălţau în faţa intrării.

Cu sacul în spate, trecu de fronton, coborî o scară abruptă şi împinse una dintre uşi din zidul de granit înalt, gri-închis, pe care era construită casa. Înăuntru se ascundea un mic labirint de bolţi, intrări şi camere foarte întunecoase, cu podele de piatră. În mijlocul pivniţei, chiar sub bucătărie, se găsea o fântână destul de adâncă, cu o scară în spirală, îngustă şi foarte periculoasă, care se răsucea până jos la fund. Aproape de gura largă a fântânii se găseau un candelabru ruginit de fier şi o oglindă veche, înnegrită de umezeală, ce era menită să reflecte lumină jos în adâncuri. Pe Nyblom îl trecu un fior când văzu fântâna. Cum putea cineva locui într-o casă cu gaura acesta îngrozitoare de prăpastie, care semăna mai mult cu o intrare în tărâmul morţilor?

De cealaltă parte a fântânii, lângă scara care ducea sus în casă, era o bancă de lemn pe care Nyblom goli conţinutul sacului. Se putea vedea cu uşurinţă că era vorba de omoplaţii unor animale mari şi Nyblom ar fi jurat (dacă l-ar fi întrebat cineva) că erau oase de taur.

Bătrânul Lorentzen, stăpânul de la Agnanâs, coborî pe trepte ca de atâtea ori de-a lungul anilor; într-un pahar avea puţin coniac pe care Nyblom, zâmbind, îl bău. Acum intenţiona însuşi Lorentzen să aibă grijă de oase şi să le frece atent cu o perie de oţel, până deveneau de un alb-strălucitor.

Îl păcălise pe măcelar, spunându-i că le ardea şi folosea cenuşa pentru a se vindeca de stomac, dar în realitate făcea cu totul altceva.

Oasele trebuiau să stea două zile în oţet de vin alb. Dacă totul mergea ca la carte, trebuia să fie oţet de la vin de orez, pretindea Lorentzen, dar nu se găsea niciodată vin de orez la Agnanäs. După acest tratament, oasele erau oarecum moi şi puteau fi tăiate cu ferăstrăul şi cuţitul. Îndepărta cu ferăstrăul ligamentele ieşite în afară de pe spatele osului şi nivela partea îngustă de la scobitura articulaţiei. Principalul era ca spatele osului să devină plat, partea din faţă fiind deja plată. În ciuda oţetului, oasele puteau fi dificil de mânuit şi se întâmpla să încerce mai multe oase până când găsea unul potrivit.

Apoi venea Procedura în sine, după cum o numea el. Avea întotdeauna loc în faţa şemineului din bibliotecă, lângă un taler negru, pe care erau Adam şi Eva într-un relief de fontă, aşteptând momentul căderii în păcat.

Pe partea superioară a osului cresta cu un cuţit o întrebare la care voia răspuns. La întrebare se putea răspunde cu Da sau Nu: Ar trebui să fac aceasta? Voi reuşi să fac acest lucru? Încrusta pe el semne foarte ciudate, pe care nimeni nu le înţelegea, şi obişnuia să spună (dacă era surprins în flagrant) că folosea un ritual din epoca dinastiei Shang din China. Lorentzen locuise doisprezece ani în China şi patru ani în India înainte de a se întoarce acasă şi a se stabili la Agnanäs.

Pe cealaltă parte a osului făcea o incizie destul de adâncă. În acest timp încălzea un drug de metal. Când drugul era roşu, îl apăsa puternic de spatele osului, aproape de incizie.

Ceva uimitor se întâmpla atunci.

Osul se spărgea cu un zgomot surd. Era un zgomot foarte ciudat, afirmase Peter Lorentzen când ne-am întâlnit la Klaradal, o viaţă de om mai târziu: ai fi putut crede că e scos de o voce omenească. De fapt, aducea aminte (cel puţin aşa spunea bătrânul Lorentzen) de cuvântul chinezesc care înseamnă profeţie. Transpirat şi încordat, bătrânul Lorentzen întorcea osul.

Ciudăţenia era că pe partea superioară a osului se formau mereu crestături care semănau cu ideograma chinezească *po*. O linie lungă care corespundea tăieturii pe care Lorentzen o incrustase pe cealaltă parte şi, pe lângă aceasta, o altă linie mai scurtă, care mergea de-a curmezişul, aşa cum un drumeag lăturalnic se desparte de şoseaua principală. Acum totul depindea de modul în care linia scurtă se înclina spre cealaltă. Dacă unghiul era drept sau aproape drept, însemna „Da”, iar dacă linia se înclina mult, însemna „Nu”. Lorentzen pretindea că aşa interpretaseră semnele ghicitorii şi tălmăcitorii de când lumea. Câteodată era nesigur dacă osul spusese una sau alta, dar nu se întâmpla atât de des cum s-ar putea crede.

La Agnanäs se luaseră câteva decizii importante datorită acestor oase. Cu câţiva ani în urmă, într-o zi ploioasă de la mijlocul verii când fiul său, Peter, căruia nu i se spunea niciodată altfel decât Danny, urma să împlinească treisprezece ani, venise o scrisoare de la Lauritz Ekwall, un avocat din Växjo. Voia să ştie dacă verişoara de doisprezece ani a lui Danny, Ninni, putea să locuiască la ei şi era vorba ca Lorentzen să o adopte chiar, deoarece era orfană. La acea vreme, soţia lui Lorentzen murise de doi ani şi singurele femei din casă erau menajera Ulrika şi bătrâna Hedvig care gătea. Lorentzen devenise extrem de prevăzător şi nu îndrăznea să răspundă înainte să consulte un omoplat.

Ninni locuise o vreme la o rudă din Växjo. Era considerată ca fiind dificil de educat, scria avocatul, dar la şcoală dovedise talente care dădeau speranţe în ceea ce o privea. Danny era aproape şi văzuse când tatăl său a lipit de os drugul de fier. Sperase în sinea sa ca răspunsul să fie „Nu”.

Dar osul crăpase cu un jpo foarte zgomotos şi răspunsese „Da”.

În acea zi de noiembrie, bătrânul Lorentzen stătu încă o dată în faţa jarului şi lăsă drugul să se înroşească la foc. Un avion hurui deasupra casei, fără ca el să observe. Pe masa lungă era o scrisoare de la Danny şi Ninni, chiar sub lampă, un mesaj pe care îl scriseseră cu două zile în urmă la Copenhaga. Lorentzen citise scrisoarea de mai multe ori, citise şi se îndoise. Oare copiii minţeau, complotau împotriva lui pentru a ascunde o tragedie îngrozitoare în spatele unui fum de opiu plin de iluzii? Credeau probabil că el începuse să îmbătrânească, că raţiunea începea să-i joace. Feste, deşi n-avea mai mult de şaptezeci şi cinci de ani…

Osul era absolut proaspăt, iar el transpirase abundent în timp ce-l pregătea. Nu se găseau oase vechi în casă, dar Puterile aranjaseră ca Nyblom să vină cu sacul său chiar în acea dimineaţă, de parcă ar fi ghicit că el avea nevoie de un sfat chiar atunci.

Adam şi Eva priveau distrat pe lângă el din paradisul lor negru de fier din Huseby, în timp ce el îşi formula întrebarea. Nu fu decât un cuvânt: Adevărul? Osul se sparse şi crăpă cu un *po*! Răguşit care în mod absolut evident însemna „Da”.

Lorentzen privi osul cu neîncredere. Nu crezuse. Bineînţeles că nu crezuse.

*

Când au văzut Agnanäs-ul, Carolyn coborî la nivelul vârfului copacilor şi zbură de câteva ori în jurul fermei. Speraseră ca Lorentzen să vină afară pe scări, dar el părea să nu observe zgomotul. Probabil că adormise în faţa focului din bibliotecă şi doar o lovitură de tun l-ar mai fi trezit.

De acolo de unde stătea Danny, pe locul din spate, nu putea să vadă mai mult din Ninni decât părul ei des. Carolyn avea căşti şi un microfon mic, negru, în faţa buzelor. Privită din spate, dintr-o parte, semăna într-adevăr

mult cu Ninni…

După al şaselea tur, Carolyn renunţă. Lăsă avionul să se ridice iar şi să zboare mai departe în direcţia Uppsala. Dedesubt se întindea peisajul gri, de iarnă al pădurilor din Smaland. Lacul se aprinse un moment de soarele care se reflecta puternic în el. La marginea ogoarelor, pomii aruncau umbre lungi.

La răsărit se ridica fum de la fabricile din Vrigstad şi Sävsjo. Lacul Vätter era un arc întunecat sus în nord. De-a lungul unui drum spre Jonkoping clipea lumina unei ambulanţe.

Într-o noapte, la Copenhaga, Danny fu trezit de o ambulanţă care gonea pe strada din faţa hotelului. Stătuse mult timp fără să poată adormi, gândindu-se la vara când Ninni venise la Agnanäs.

Era deja de pe atunci o domnişoară mândră, cu un păr uimitor de des, strâns într-o panglică de mătase. La cina din prima seară se uitaseră urât unul la altul. Bătrânul Lorentzen voia ca fata să vorbească despre ea. Ea se uită chiorâş la el şi răspunse obraznic:

— Nu cred în Dumnezeu şi nu mă joc cu păpuşile!

Lorentzen lăsă cuţitul şi furculiţa în farfurie, apoi făcu o plecăciune şi spuse cu o voce ironică:

— Nici eu nu cred în Dumnezeu, dar cred că trebuie să respectăm Puterile.

Dacă Danny ar fi îndrăznit, l-ar fi înjurat pe tatăl său că lăsase fata să vină. Dar Lorentzen îşi aprinsese pipa lungă şi o privise amuzat, aşa cum te uiţi la animalele bizare din grădinile zoologice. Întunericul se strecura prin ferestre şi începuse să plouă. Deodată îşi scoase pipa din gură şi îndreptă mânerul spre Ninni.

— Am avut un vis despre tine. Te-am văzut venind într-o barcă în josul fluviului Wei, undeva în Sian, şi stăteai pe un tron aurit ca vechile împărătese ale Chinei.

Nouăzeci de ani mai târziu, Peter Lorentzen încă îşi amintea că Ninni tresărise, iar când îşi dădu părul la o parte, ochii îi luceau în întuneric.

În împrejurimi, Lorentzen era numit bătrânul Lorentz.

Era slab şi stătea drept ca un ofiţer bătrân, cu pielea închisă, cu riduri obosite sub ochi şi un nas de vultur pe care fiul său, mulţi ani mai târziu, îl recunoscu la Dante, în fresca lui Giotto din Bargello. Degetele lui subţiri erau mereu în mişcare, ca şi cum bâjbâiau singure după ceva.

Ninni îl admirase de la început: era ceva neverosimil şi fantastic la acest om cu barba sură, care i se părea la fel de bătrân ca un profet dintr-un tablou de altar (de fapt, nici nu avea şaizeci şi cinci de ani când ea a sosit la Agnanâs). Când stătea şi filosofa în fumul de pipă după masă, fetei i se părea că Lorentzen era un călător în timp care se rătăcise în istoria lumii. Avea un păr rar, uşor ondulat, alb-argintiu, care lucea în jurul capului când soarele strălucea. Barba era neîngrijită, o lăsa să crească în voie.

Ochii săi cenuşii puteau să o scruteze atât de intens, încât îi dădea palpitaţii. Ce gândea el? (Da, ce gândea el despre ea? Când era tânăr, avea vise nemaipomenite cu ochii deschişi despre viaţa sa şi acum, când se apropia bătrâneţea, visa deseori cu ochii deschişi la Danny. Dar ce era de visat în cazul lui Ninni? Ce visează lumea despre femei? Ce putea să se aleagă de ea?)

— Folosiţi-vă timpul, murmura el, aveţi grijă să deveniţi ceva, Universul nu e făcut pentru destine omeneşti banale. Ar fi creat Puterile un Univers întreg fără să se aştepte la nimic? Apoi tăcea şi o privea lung pe Ninni. Pentru ce era ea menită? Cine putea să se aştepte la ceva de la ea, o fetiţă orfană care, practic, era un copil găsit?

Danny o ademeni pe Ninni jos în pivniţă ca să o sperie cu fântâna înspăimântătoare şi coridoarele întunecate. S-a furişat curioasă ca o pisicuţă şi a deschis lăzile mari de lemn ale bătrânului Lorentzen cu colecţiile din China. Apoi l-a surprins pe Danny, aprinzând bucăţile de lumânări strălucitoare din candelabru şi bâjbâind în josul scării în spirală spre fântână chiar până la apă. O văzu ghemuindu-se pe treapta cea mai de jos, aprinzând un chibrit. Zgomotul fu amplificat de fântână, a fost ca şi cum ar fi rupt un cearşaf. Aprinse chibrit după chibrit şi le aruncă în apă. Până la urmă aprinse cutia întreagă şi o lăsă să

plutească pe oglinda apei ca pe un mic vas arzând.

Danny coborî până la ea, nu avea încotro, deşi îi era frică să nu cadă. Pe pietrele de lângă apă creştea un mucegai vâscos.

— Danny, şopti ea încrezător, dacă am striga aici jos, am dărâma tavanul.

Stăteau ca într-o grotă adâncă, răcoroasă, într-un cerc de umbre şi flăcări, iar lumina pâlpâia pe mâinile ei. Danny nu putea să-i vadă faţa din cauza părului des. Ea avea un inel cu o piatră roşie la mâna stângă. Se gândea puţin deprimat că ea întotdeauna va fi acolo, că nu va mai scăpa de ea niciodată... Mult mai târziu, în grota de la Kopeisk, îi reveniră în memorie fântâna, focul, ecoul, zgomotele puternice, neliniştitoare, amintindu-şi-le ca o prevestire a ceea ce se întâmpla atunci.

*

Agnanäs dispăruse în spatele lor, alunecase în peisajul alb-gri, lipsit de orizont. Danny închise ochii. I se păru că erau purtaţi de zgomotul motorului, că pluteau într-un mediu nemişcat, în timp ce întreg Universul aluneca în jos, departe în trecut, precum plaja alunecă şi se desprinde de un vas. Tatăl său era acolo în fotoliul verde-închis, în faţa focului la Agnanäs, în vremea sa, deja demult trecută...

Se trezi cu o tresărire şi bâjbâi după baston. Ar trebui să facă copii, Ninni şi el, ar trebui s-o facă cât timp mai trăia tatăl lui şi mai putea povesti istoriile lui incredibile. Despre bunicul *lui*, care venise din Saxonia dintr-un fel de moşie, unde servitoarele mulgeau vaca în găleţi de argint. Caii mâncau în iesle ţintuite cu argint şi taurii aveau coarne aurite şi de fiecare dată când era petrecere în casă, oaspeţii găseau o monedă de aur în pahare.

Şi el însuşi avea să povestească despre anii cu Ninni, despre electronică, despre ciocanele de lipit, telescopul, Sur, visul despre călătoriile în spaţiu.

Bătrânul Lorentzen poseda un telescop de alamă pe care-l cărase, cu mulţi ani în urmă, de la un anticariat din Roskilde. Era mare şi greoi ca un tun mai mic. În prima

toamnă le dăduse ordin lui Danny şi Ninni să-l lustruiască („Dar nu atingeţi lentilele! Vă interzic să atingeţi lentilele!”)

Într-o seară, când semiluna lucea la sud-vest, au ajutat toţi trei să care telescopul în curtea fermei. Jupiter şi Saturn luceau la sud. Ninni era într-o stare de jubilaţie, ţopăind de bucurie.

În acea seară, ea şi Danny au colindat pentru prima oară de-a lungul terminatorului pe Lună, printre vârfurile craterelor care păreau că apar din întunericul spaţiului. Io tocmai dispărea în spatele lui Jupiter. Inelele din jurul lui Saturn arătau ca nişte urme subţiri de tanc pe amândouă părţile planetei. Lorentzen le arătă constelaţiile şi povesti despre zeii Greciei, despre aventurile lui Perseu şi isprăvile lui Heracle şi despre biata ursoaică numită Ursa Mare, care de fapt era o femeie nefericită. Ninni se mira deseori de ce strălucesc stelele, dar Lorentzen n-a ştiut să explice acest lucru. Apoi cerul se făcu gri când ceaţa începu să se ridice de pe lac. Bătrânul bombăni dezamăgit şi îi lăsă să înţeleagă că îi era dor de China, acolo unde cerul era atât de limpede, încât puteai vedea până la capătul Universului.

Lui Ninni şi lui Danny le era frig la picioare şi tânjeau să iasă în Univers.

În ziua următoare au împrumutat cărţi despre călătoriile în spaţiu. Ninni se zbenguia şi visa să zboare în gol şi să cerceteze planete străine sau că extratereştrii aterizau în curtea lor şi-i duceau până la stele. Pivniţa cu întunericul ei şi cu bolţile ei deveni nava lor spaţială.

În partea de sud se găsea o deschizătură de fereastră, extrem de adâncă, rotundă ca un cerc, ce se lărgea spre interior ca un crenel în castelul unui cavaler. Acolo s-au căţărat pe piatra rece ca gheaţa şi au scrutat întunericul spaţiului în jurul lui Agnanäs. Stăteau foarte aproape unul de altul şi zburau prin Univers.

4

Obişnuia să-şi întoarcă scaunul astfel încât să aibă lumina soarelui în spate. Umbrele se lungeau de la o zi la alta, soarele se scufundă dincolo de Mare Nubium şi lunga noapte lunară începu.

Tăcea brusc şi îşi îndrepta spatele, ca apoi să mă privească atent şi să-şi încrunte sprâncenele de parcă era nemulţumit că eram acolo. Am învăţat curând că era vorba de o veche problemă care se ivea în mintea lui: o recunoşteam şi crezusem că fusese rezolvată de mult, dar nu era mulţumit, vedea alte aspecte, noi deschideri asupra cărora voia să-mi atragă atenţia. Să fie într-adevăr un lucru evident – se întreba el – faptul că Superspaţiul trebuie să aibă o topologie Hausdorff? Dar cum pot mişcările şi dinamica şi restul lucrurilor care se întâmplă în Univers să fie rezultatul unei precizări topologice banale? Nu constituie aceasta, oare, o dovadă că Universul nu este decât un proiect matematic? Că există un fel de Programator care a pornit totul?

Mă fixa îndelung, sever, ca şi cum s-ar fi aşteptat ca eu să ştiu răspunsul.

Apoi se întâmpla deseori să se prăbuşească un moment, îşi acoperea ochii cu mâinile sau strângea bastonul în timp ce se întorcea în trecut.

*

Era bizar – nici Ninni nu-şi putea explica – că nu simţise niciodată lipsa mamei ei. Tatăl îi lipsise nespus de mult în toţi anii şi îl visa noapte de noapte. Stătea în faţa oglinzii, întrebându-se cum arăta adultul care-i dăduse drept moştenire chipul său. Dacă vedea în ziare pozele vreunui personaj impunător şi prosper, le decupa pe ascuns şi le ascundea în spatele cutiilor din garderobă. Seara le scotea şi visa: poate e tata…

Într-o zi urma să vină la ea. Un avion va ateriza pe lac sau un elicopter în curte şi omul care cobora era tatăl ei. Nu

venea cu maşina, fiindcă nu era un om obişnuit. Dar ea nu excludea gândul îngrozitor că el poate va fi dezamăgit, că o va privi îndurerat şi va pleca, deoarece ea nu era aşa cum se aşteptase el să fie.

Visul acesta despre tatăl ei a fost cel care a împins-o în aventura electronică.

Într-o seară citise într-una dintre cărţile lui Danny despre un om care era un magician al electronicii. Acesta construia aparate care erau practic vii, care, de fapt, puteau gândi. Tot felul de trucuri şi vrăji puteau deveni realitate cu ajutorul electronicii. Lăsă cartea la o parte şi începu să viseze. Era ca şi cum găsise soluţia la o enigmă.

A doua zi căută în biblioteca şcolii cărţi de electronică. Cărţi despre cum electronii se rotesc ca mici animale sălbatice şi aprind diode de lumină sau transformă unde radio în imagini şi sunet. Aparatele nu trăiau, dar ce s-ar întâmpla dacă ar construi o sută sau o mie şi le-ar conecta unele de altele? Deodată a ştiut ce trebuie să facă pentru ca tatăl ei să fie mândru de ea. Dacă existau magicieni ai electronicii, ea urma să devină o magiciană a electronicii!

Iar Danny trebuia să se ia la întrecere cu ea.

Au început cu bucăţi de scândură, în care au bătut cuie de alamă şi au legat strâns sârmă. Au construit oscilatoare care fluierau şi clipeau. Apoi au construit un radio micuţ, care îi făcu să filosofeze asupra undelor radio: cum pot exista în vid, cum îşi fac loc prin spaţiul lumii *fără să vibreze deloc în ceva*? Au construit un amplificator şi un microfon parabolic, ca să asculte lumea care vorbea la sute de metri de ei. Exersau şi Ninni îl îmboldea pe Danny, când acesta obosea.

Au triumfat asupra scepticismului lui Lorentzen când au reuşit să repare vechiul lui televizor, care era mort şi mut de ani de zile. Altă dată au construit interfoane care trimiteau semnale de la o cameră la alta prin firele electrice. N-au înţeles cât era de periculos până când Ninni se electrocută şi leşină. Hedvig o trezi cu apă rece.

— Nu ispiti Puterile, o avertiză Lorentzen. Cel ce moare într-un accident le-a ispitit nu o dată.

Dădea de multe ori din cap spre Ninni. Copilul ăsta nu e normal, murmură el şi trânti cu mantaua spaniolă. Se uita bănuitor la Danny şi se întreba dacă era înţelept să ţină fata în casă. Câteodată îi ducea cu maşina şi se întorcea apoi singur pentru a-i plimba îndelung prin păduri. Mergeau cu barca pe lac să pescuiască, dar el se putea opri din vâslit în mijlocul lacului şi începea să povestească despre China. Rămâneau atunci tăcuţi şi ascultau cu respiraţia oprită în timp ce briza îi ducea încolo şi încoace pe apă.

Aceasta se întâmpla tocmai înainte ca avocatul Ekwall să apară pentru a discuta situaţia lui Ninni cu Lorentzen.

*

Mama lui Ninni murise la naşterea ei. Nu ştia mai mult despre tatăl ei, decât că fusese un fel de aventurier care dispăruse în străinătate. Dintr-un anumit motiv toată lumea, în afară de Ninni, îl credea mort. Exista o fotografie a mamei sale, o femeie brunetă, în haină de piele, şi cu o bască roşie aşezată într-o parte. Stătea pe scara unui avion şi întindea mâna către un bărbat care se zărea dincolo de uşă. Ninni voia să creadă că era tatăl ei. El rămase în toţi aceşti ani aşa cum era în fotografie: o umbră neclară, un om fără chip, fără faţă.

Avocatul rămase mult timp la Lorentzen. Părea crud şi era oacheş ca un pirat, dar când a ieşit şi a început să vorbească cu ei, au descoperit că era un om prietenos. Merse cu ei până jos în pivniţă să le vadă atelierul electronic de la marginea fântânii (nu aveau voie în altă parte pe atunci, de frica incendiului). Acolo se petrecu ceva uimitor: Ekwall scoase un plic alb şi îl întinse lui Ninni.

— Este din partea tatălui său, spuse el. M-a rugat să ţi-l dau. Vrea să rămână anonim pe cât posibil, dar îţi transmite salutări.

În plic erau douăzeci de bancnote de o sută de dolari.

Ninni privi lung banii. Ochii ei luciră ciudat când se întoarse spre Ekwall. Deodată izbucni în plâns şi alergă afară. Era pentru prima dată când Danny o vedea plângând.

După aceea au aflat că un bărbat îl sunase pe avocat şi se dăduse drept tatăl lui Ninni. Convorbirea venea din străinătate şi Ekwall nu putea să spună mai mult atunci. Bărbatul asigurase că se va depune în fiecare lună o sumă de bani într-un cont de care Ninni va beneficia când va împlini optsprezece ani. În afară de aceasta, Lorentzen urma să trimită cecuri avocatului de două ori pe an pentru toate cheltuielile sale cu Ninni. Bărbatul accentuase în mod deosebit, spuse Ekwall, ca ea să primească cea mai bună educaţie posibilă indiferent de costuri.

Bătrânul Lorentzen era mânios. Îl înjură pe acest bărbat necunoscut care stătea ascuns şi nu voia să-şi caute fiica. Ninni fu tăcută, se închidea în camera ei şi avu ochii roşii multă vreme. Danny făcea încercări stângace de a o alina.

*

Când crescu, Ninni nu prea voia să recunoască visul nebun care o bântuise în acea vreme. Tatăl ei să nu fie cumva dezamăgit, ea să înfăptuiască ceva care să-l facă mândru şi să-l uimească atunci când, în sfârşit, avea să vină la ea. Dar nu era timp de pierdut, fiindcă el putea să apară oricând. Şi ceea ce făcea ea trebuia să facă şi Danny. Se încurajau unul pe altul.

Apoi apăru oacheşul Ekwall cu salutări din partea tatălui. Acesta nu voia să vină în persoană, dorea să rămână invizibil, trimitea bani prin intermediar. Ninni nu înţelegea, era ca şi cum realitatea se retrăgea, de parcă toate din jurul ei fuseseră imagini pe un ecran. Dezamăgirea ei fu atât de cumplită, că mulţi ani după aceea îi veneau lacrimi în ochi când îşi aducea aminte de cele petrecute…

Aceasta rămase o enigmă care o urmări ani de-a rândul. Cine era tatăl ei şi de ce nu venea? Dură mult până ce ea şi Danny putură discuta despre acest lucru. Ekwall nu putea să spună nimic datorită secretului profesional. Până la urmă au aflat totuşi că tatăl ei era cetăţean american şi că avea „o poziţie în societate deloc nesemnificativă”, după cum se exprimase Ekwall. Ninni îi transmisese salutări de multe ori, dar Ekwall îşi exprimase regretul că îi era greu să le

comunice mai departe.

Totul a fost liniştit câteva săptămâni. Bătrânul Lorentzen stătea tăcut la masă şi visa la China. Deseori stătea jos în pivniţă şi scotocea în lăzile lui, prin toate fleacurile pe care le adusese acasă din străinătate. Îşi spunea explorator, deşi nu descoperise niciodată nimic. Seara îşi scotea colecţia de timbre chinezeşti şi Danny îşi aminti toată viaţa mâna lui slabă, păroasă, tremurând în lumina lămpii, când apuca lupa.

Apoi timpul trecu, veniră zile când totul era aproape ca înainte. Ninni devenise însă mai încăpăţânată ca oricând, exista ceva îndârjit şi fanatic în tot ceea ce făcea. Lorentzen o privea stăruitor de parcă era uimit de faptul că exista aşa ceva.

Odată îl apucă pe Danny de umeri şi îl conduse în bibliotecă. Închise uşa şi se aplecă asupra băiatului.

— Ai grijă să nu te subjuge, şoptise el. Trebuie să ai putere asupra ei. Dacă o femeie dobândeşte putere asupra unui bărbat, acesta e pierdut.

Danny înţelese ce voise tatăl lui să spună şi mulţi ani după aceea îi mărturisi lui Ninni cât de ruşinat era. Lorentzen începuse să bănuiască talentul ei, ar fi trebuit să fie orb şi surd ca să nu priceapă. Observase ce memorie incredibilă avea şi că exista ceva straniu în capacitatea sa de a-şi aminti tot ce citise sau auzise. Ea putea să se uite în treacăt pe o pagină şi să-şi amintească tot ce scria acolo. Mai era însă ceva care în ochii lui Danny părea şi mai straniu, lucru de care chiar şi Lorentzen îşi dăduse probabil seama. Deseori ea ştia soluţia la vreo problemă de matematică, în acelaşi moment în care o vedea. Era posibil să-i fie greu să dovedească că avea dreptate, dar întotdeauna avea dreptate. Erau momente în care Danny o urâse din această cauză.

El era cu o clasă mai mare, dar la matematică ea era întotdeauna cu mult înainte. Nu ajuta la nimic că el se lupta înnebunit cu lecţiile sale. În bibliotecă exista o carte veche despre matematicieni celebri, iar el citise despre Abel şi Galois şi-şi închipuise că era un geniu ca ei. Furios şi umilit,

îşi dădu seama că probabil Ninni era un geniu, pe când el era poate o mediocritate demnă de milă.

*

Fusese un fel de preludiu, o competiţie care avea loc an de an la Agnanäs. Într-o vreme fu vorba de o orgă care nu era bună de nimic.

În sala de deasupra scării mari, era o orgă de cameră cu foalele neetanşe şi pedalele căzute. Lui Danny îi veni ideea nebună să o reconstruiască şi să-i monteze voci electronice. Curând ajunse să se răzgândească, dar Ninni cea diabolic de încăpăţânată preluă comanda şi construiră două generatoare de ton care puteau fi acordate cu nişte condensatori turnabili.

Până la urmă au făcut ca cele două octave să funcţioneze cu sunete care păreau ţipete de şopârle din epoca preistorică. Bătrânul Lorentzen explică unde era greşeala: într-un ton al unui instrument muzical trebuie să existe sunete secundare. Aparatele voastre, le ţinu el maliţios o predică, nu pot crea sunete secundare. Nu se poate face muzică din electricitate, ea nu posedă această calitate.

Danny fu abătut, în schimb Ninni făcu nişte strâmbături groaznice în spatele lui Lorentzen când acesta plecă.

Într-o seară, câţiva ani mai târziu, când Danny avea şaisprezece ani, o auzi pe Ninni cântând la orga lor cumplită. Când trecu, ea se întoarse brusc.

— Danny, ar trebui să reconstruim orga. Cred că e posibil să creăm tonuri secundare.

Întrecerea tinerească la care se îmboldeau unul pe altul spre ştiinţă deveni o parte din joc. Biroul lor de lucru era o masă veche de bucătărie, pe care servitorul Landstrom o aşezase la ei în casa arendaşului. Refăcură orga. Acum nu mai erau începători, dar dură aproape un an până când au fost gata. Într-o carte americană de electronică au găsit schema unui circuit care creează tonuri perfecte de orgă, ca vocile într-o orgă de biserică din perioada barocă. Construiră o sută douăsprezece circuite, fiecare putând fi conectat în opt variante cu sunete diferite de orgă şi iată că

aveau o orgă cu opt sute nouăzeci şi şase de ţevi.

De fapt era lucru de cârpaci, pretinse Peter Lorentzen când povesti despre aceasta la Klaradal, circuitele erau nişte monstruozităţi electronice, dar funcţionau. Ninni programase aparatura electronică astfel încât orga se acorda singură, în funcţie de ce scală de ton doreau. Cea mai mare parte a celor două mii de dolari ai ei dispăruseră în acest proiect. Montară o baterie de boxe prin cameră şi umplură casa de muzică. Orga deveni o senzaţie în regiune, cantorul de la Stendala veni şi o încercă, iar jurnaliştii scriseseră despre ea în ziare. Danny o auzi pe Ninni spunând, deşi el nu înţelese ce voia ea să spună:

— Acum tata poate să vină. Deşi cu siguranţă nu vine.

Îi trimise prin Ekwall tăieturi din ziare. Dar avu dreptate, el nu veni.

Aşa trecea timpul. Cantorul le dădea lecţii de orgă şi au cântat la un program ştiinţific de la televizor. Au povestit despre sunetele electronice de parcă ar fi fost experţi. Apoi s-au văzut pe ei înşişi în ecranul televizorului şi au aflat că aveau cunoştinţe fenomenale. Danny îşi păstră o expresie senină, afirmă el mai târziu, „de parcă n-aş fi înţeles că Ninni era într-adevăr fenomenul”.

Tatăl lui stătea uluit în faţa televizorului, nu îşi închipuise că programul chiar se va transmite. Când se termină, se întoarse spre Ninni şi îşi mângâie barba de mai multe ori, în timp ce încerca să găsească ceva să spună. Apoi o avertiză cu arătătorul lui subţire:

— Ninni, şuieră el, nu uita că eşti muritoare! Ascultă ce-ţi spun, nu uita niciodată că eşti o fiinţă muritoare!

*

Într-o vară, au făcut autostopul prin Europa, având ca bagaj doar două chitare. Slabi şi bronzaţi, au colindat prin oraşe germane şi italieneşti, au cântat în Viena şi pe Ponte Vecchio în Florenţa, în târgul de miercuri de lângă Campo dei Fiori în Roma şi în Piaţa Domului din Pienza. Au ajuns până la Napoli înainte de a fi timpul să se întoarcă. Câteodată stăteau la soare pe vreo plajă şi citeau texte

matematice cum citesc alţii foiletoane sau romane poliţiste. La Paris au întrebat de mormântul lui Evariste Galois, dar nimeni nu a putut să le arate unde era.

În serile calde de la sfârşitul verii, au cântat pe Stroget în Copenhaga şi au adunat monede din toate colţurile lumii în pălăria de paie galbenă a lui Ninni. Într-o seară au ajuns în piaţa Gräbrødre şi s-au aşezat cu chitarele pe scara unei case vechi de cărămidă roşiatică dintr-un colţ. După aceea şi-au adus aminte că un domn în costum gri îşi croise drum pe lângă ei, aruncând câţiva dolari în pălărie. Cine era el?

Nici măcar Ninni nu-şi aducea aminte faţa lui. Mulţi ani după aceea ea visa la el, îşi închipuia că ar fi putut să se oprească şi să o recunoască.

*

Bătrânul Lorentzen avea oroare de orice tehnologie, dar mai presus de toate de calculatoare. Mulţi ani refuzase să permită vreun calculator în casa sa. El părea să le considere un fel de monstru pe care omul l-a creat în înţelegere cu puterile rele. Când Danny şi Ninni au dat peste un antic Commodore AT, au trebuit să-l ascundă într-unul dintre staule. Reuşiră să prelungească firul de telefon până acolo şi stăteau ore în şir pătrunzând în baze de date sau navigând pe Internet. Lorentzen nu observă nimic, deşi era uluit de notele telefonice.

În ultima iarnă când Danny a fost acasă la Agnanäs, au construit ei singuri un computer. Acesta fu un fel de rămas-bun de la copilărie, aşa cum s-a exprimat el, când ne-am întâlnit după optzeci şi şase de ani. Lui Lorentzen nu-i spuseseră nimic mai mult decât că intenţionau să construiască ceva care se numea maşina Turing.

Din cinci computere de birou aruncate de la firma de avocatură a lui Ekwall şi dintr-o adevărată colecţie de aparate de radio uzate au construit un calculator cu procesoare paralele pe care l-au numit Sur. Hotărâseră ca acesta să fie cel mai rapid calculator construit vreodată de amatori. Numele îl primise în amintirea lui Sur, bătrânul cal de povară pe care încercaseră să-l înveţe să socotească,

atunci când erau şi ei, şi el mai tineri. Calculatorul fu gata în aceeaşi săptămână în care Ninni împlini optsprezece ani.

În ultima oră, Danny nu a fost atent la o izolare şi prin degete îi trecură câteva sute de volţi. Simţea de parcă braţul îi fusese tăiat în fâşii. O bună bucată de vreme după aceea, mâinile îi tremurau în aşa hal, încât Ninni a trebuit să facă singură ultimele suduri. El se ghemui pe o canapea, iritat şi furios pe el însuşi, în timp ce degetele îl usturau şi braţul întreg îl durea. Deodată Ninni se întoarse cu ciocanul de lipit în mână.

— La şcoală lumea se întreabă dacă întotdeauna am fost prietena ta. Aşa este, nu?

Danny dădu din umeri.

— Te-aş fi omorât dacă ai fi fost a altuia.

— O moarte prematură scurtează viaţa! Ciripi Ninni. Continuă să sudeze şi să conecteze circuite imprimate. Danny o privea şi se gândea că se ocupau cu lucruri primejdioase. Ce s-ar întâmpla dacă unul dintre ei ar muri acum? Ce s-ar întâmpla dacă Ninni ar muri? Nu erau mulţi care ar observa că ea a dispărut. Încă nu erau. Dar dacă ea ar trăi mult, lumea poate ar fi altfel după aceea.

Nu era nimic ciudat în acest gând, toţi tinerii au visuri de viitor. Nemulţumirea dispăru şi el avu un sentiment de enormă siguranţă: el şi ea vor înfăptui ceva de care toţi vor fi uluiţi. Nu se îndoia nici-o clipă că aşa va fi.

Apoi calculatorul porni cu un pârâit şi funcţionă aşa cum trebuie. Nici de asta nu se îndoise.

5

A venit momentul în care, în sfârşit, am fost lăsat singur cu ea, cu Angelica.

Am respectat ritualul. Acesta cerea să faci o baie în lavatorium-ul fierbinte al mănăstirii, haine curate şi parfumate şi un moment de meditaţie în biserica mănăstirii – lângă altarul Spaţiului, unde o singură lumânare de ceară arde în faţa unui zid de întuneric virtual. Cu pacea în suflet, am bătut apoi la uşa Angelicăi. Când am deschis-o, am văzut cum lumina ei galbenă îmi ura bun venit.

Este de neînţeles cât de frumoasă poate fi.

Am atins tastatura. Atunci s-a deschis o fereastră Skobolev, după cum se numeşte – arată ca un ecran negru ca smoala, precum apa unei mlaştini într-o zi înnorată de toamnă. Am pornit receptorul care primeşte semnalele din câmpul vid. Cu o formulă care ar fi putut să fie primele acorduri dintr-o fugă de Bach, am virat într-o regiune unde ea ascunde imaginile sale cu spaţiul Valentin. Acum Angelica era un telescop, dar nu am îndreptat-o către o galaxie îndepărtată ca să captez lumina din periferiile spaţiului: am căutat mai departe decât poate vedea orice astronom, departe în hiperspaţiul din afara Universului nostru.

Înainte de a pleca de acasă, exersasem vreo duzină de ore într-un simulator ca să învăţ cum procedezi cu ea.

Trebuie să explic cum se face că ea există şi de ce avem nevoie de cineva ca Angelica?

*

Un calculator vechi poate doar să socotească, este un sclav mecanic care ascultă legile matematice ale Universului şi nu întreabă niciodată ce anume face. Dar lumea întreagă funcţionează de fapt astfel – de parcă ar fi fost gândită sau visată de un zeu matematician. Când norii trec pe cer sau valurile se zdrobesc de ţărm, are loc un proces calculat, un joc de cifre sub suprafaţa lumii

materiale. Universul calculează traiectoria fiecărei particule în fiecare moment, socoteşte soarta stelelor şi istoria vieţii, jucăuş, dar totuşi rece şi indiferent, cu o precizie absolută şi neînduplecată – atâta timp cât nu există o conştiinţă care se implică în joc, cu avantajele şi dezavantajele ei.

Cu mult înainte de naşterea lui Peter Lorentzen, se visa că lumea era un fel de calculator şi că legile naturii (aşa cum le cunoaştem) sunt un fragment dintr-un program cosmic: istoria Universului este un proiect matematic, un experiment sau un mod de a-şi petrece timpul pentru puterile care pot crea lumi.

Benioff, Fredkin, Feynman şi mulţi alţii au visat la calculatorul final care imită Universul. Dar de ce nu ne ajutăm de maşina cosmică de calculat atunci când noi înşine socotim? O floare sau o pasăre zburătoare se naşte datorită misteriosului program cosmic, la fel ca şi stelele sau galaxiile. Dacă am putea simţi ce face natura într-o furtună tropicală sau într-un val de mare, toate simulările pe calculator ar deveni superflue. Calculele Universului sunt poate pentru Dumnezeu. Oare nu putem spiona ce anume află El?

Toate orgile cântă deja în spaţiile cosmice. Arta constă doar în a alege spaţiul unde vrem să ascultăm şi în a simţi muzica.

Din aceste fantezii s-a născut calculatorul cuantic ultraperformant. Într-o zi fericită de prin anii 2020, Jemelian Skobolev a descoperit radiaţia câmpului vid, o „muzică" cosmică care deveni o amintire a armoniei sferelor lui Pitagora.

El descoperi întunericul virtual care ne permite să vedem muzica cu ochii noştri. Când el şi Max Tauber au găsit până la urmă o metodă de a o putea face chiar şi auzită, a fost un şoc pentru toată lumea: în zgomotul din câmpul vid apărură arcuri de ton şi voci cosmice care ar fi putut fi visate de Palestrina şi în lumina stelelor din Calea Lactee s-au cântat melodii pe care Universul părea că le-a împrumutat din vreo corală de Bach.

Angelica ne permite să vedem şi să auzim muzica din

toate lumile care sunt, cele care au fost, câteodată chiar din cele care vor fi – şi, de parcă aceasta n-ar fi fost suficient, ea cuprinde tot ce s-ar fi putut crea, dar nu a fost niciodată, tot ce nu a devenit realitate în niciuna dintre lumi.

Ea provine din calculatoarele cuantice construite doar la câţiva ani de la Distrugere. Anna Magdalena din Bologna construită de Max Tauber a fost prima: de atunci, calculatoarele cuantice au avut întotdeauna nume de femei. O dată cu ea, el a descoperit mesajele cosmice numite coduri Tauber. La Paris, se găsea Deborah care ştia totul despre cum se nasc stelele, cum strălucesc, îmbătrânesc, mor şi dispar în întunericul spaţiului. Urmaşa ei, Miriam, putea deja să presimtă hiperspaţiul. La Edinburgh, s-a construit Mary Ann, primul calculator care putea simula destine omeneşti.

Deja avea loc atunci marea criză a ştiinţelor naturii, colapsul, criza cosmologiei, toată noua viziune asupra lumii, cu ritualurile sale de programare şi ordinele mănăstireşti – Peter Lorentzen nu obosea niciodată vorbind despre acea epocă. Vaticanul angaja programatori şi specialişti în electronică şi Papa însuşi începu să viseze la o conexiune informatică cu Dumnezeu.

Curând voi povesti despre aceasta.

Acum eram la Klaradal, lângă claviatura Angelicăi, şi cercetam în hiperspaţiu, căutam în lumea invizibilă numită spaţiul Valentin.

*

Îl auzisem pe Lorentzen cum se plângea. Nimic nu mai era la fel ca pe vremea tinereţii sale. Chiar şi Universul se schimbase…

— Gândeşte-te ce simplu era, ofta el. Gândeşte-te la micul Univers al secolului XX, un spaţiu limitat şi intim cu câteva miliarde de galaxii, la câteva milioane de ani-lumină una de alta. Puteai să stai aşa de confortabil la telescop şi aproape să simţi mirosul de fân şi să auzi ciripitul păsărilor din spaţiu…

El avea oroare de spaţiul Valentin. Cu toate acestea, participase de la început la cercetarea lui.

Acesta este un fel de deşert. Un vid, o cutie chinezească uriaşă care cuprinde toate spaţiile din toate universurile pe care ştiinţa timpurilor noastre le-a descoperit. Este spaţiul unde a avut loc creaţia, acolo unde orice alt spaţiu îşi are originea, în unul dintre începuturile timpului (şi sunt atât de multe, încât nu le putem număra).

Înăuntrul spaţiului Valentin, exista ceva care ar putea fi stele rar risipite, puncte sau particule matematice numite singularităţi Emerson, un fel de raze în deşert.

Este dificil să vorbeşti despre lumi care sunt probabil labirinturi până şi pentru Dumnezeu.

Tunele de spaţiu tridimensional conduc la aceste oaze, ca liniile de câmp în jurul unui magnet. Peter Lorentzen a fost probabil primul care a priceput că poţi zbura în spaţiul Valentin cu un fel de navă – *din orice loc din Universul nostru*. Spaţiul există în jurul nostru aşa cum moleculele de aer înconjoară fiecare creangă şi fiecare frunză din coroana unui copac. Nu suntem închişi în Univers, există întotdeauna căi de ieşire, oriunde am nimeri.

Şi ştim că la noi au ajuns semnale din profunzimea spaţiului, din lumi aflate dincolo de Universul nostru.

Pare incredibil, dar există un sfârşit al spaţiului. *Există ceva dincolo*, un zid sau un fel de ţărm, dar nu ştim ce anume este cu adevărat, ştim doar că profunzimea spaţiului nu poate fi infinită. Teologii şi călugării de la Klaradal ar vrea să creadă că de cealaltă parte este Paradisul şi că acolo trăiesc poate morţii. Dar aceasta nu e decât o credinţă, nimeni nu a dovedit că aşa stau lucrurile în realitate.

Fereastra Skobolev strălucea precum roua în soarele dimineţii. Am uitat de Klaradal. Acum vedeam o frântură minunată din programul creaţiei sau gândurile care modelează lumea.

Nicăieri nu e Universul atât de frumos ca în fereastra unui calculator cuantic, niciodată nu e atât de surprinzător, cu toate modelele şi simetriile sale. Ştiam unde începe

tunelul meu, îl recunoşteam exact aşa cum recunoşti fiecare frază din concertele Brandenburgice, cum auzi primele tacturi. Şi l-am găsit.

O urmă. O rută de zbor cu lumini de navigaţie pentru îngeri. Pentru câteva momente lumea a fost a mea. Eram un spirit eliberat din materie.

Angelica era un vas pe oceanul spaţiului. Navigam unde voiam. A mers timp de cinci sau şase minute.

Apoi s-a întâmplat ceva la care nu m-am aşteptat.

Unde ajunsesem? Ce era viaţa aceea malefică care viermuia departe în gol?

Întunericul se întoarse şi deveni mai dens. Mi s-a părut că zăresc monştri şi zei de piatră, am văzut dragoni care se împerecheau şi lei înaripaţi care se vânau unul pe altul. Dragoni şi lei de piatră, departe în mijlocul vidului.

— Angelica, am bâlbâit eu îngrozit, nu sunt decât un începător ignorant, ce îmi arăţi?

Am uitat că nu poţi vorbi cu ea şi că nu poate simţi niciun sunet.

O linie verde, vălurită, se unduia ca un şarpe printr-o pădure luminată de cristale roşii ca jăraticul. Aripa unei păsări îmi lovi degetele. Un ochi imens, gălbui, mă privea. Am încercat să mă întorc, dar eram într-un spaţiu cu douăzeci şi şase de dimensiuni şi nu îmi aduceam aminte pe ce drum venisem. Atunci am auzit o voce aspră, a lui Lorentzen, în spatele meu:

— Ce faci, netrebnicule? Închide fereastra şi întoarce-te acasă! Altfel nu mai ieşi de acolo!

Mâinile lui le-au ajutat pe ale mele. Ochiul se micşoră şi dispăru. Dragonii se făcură mici ca firele de praf, apoi dispărură şi ei.

Când mi-am ridicat iarăşi privirea, zidul era gol. Mâinile îmi tremurau şi părul mi se lipise de frunte de sudoare.

6

N-au devenit niciodată ingineri electronişti, deşi cochetaseră deseori cu ideea. Danny a fost în Armata Aeriană un an, apoi au plecat la Uppsala să studieze matematică şi astronomie. Îl aveau cu ei pe Sur când s-au instalat în două camere lângă esplanada Luthag, nu departe de Observator.

Nu era mult de povestit despre primii ani, pretindea Peter Lorentzen. M-a lăsat să întrezăresc mici scene şi episoade: viscolele reci ca gheaţa de-a lungul esplanadei, discursul de primăvară şi cântecele dintr-o seară de april lângă ceasul Gunilla, camerele cu ecou din facultatea de matematică, coridorul lung cu uşile de sticlă şi fotografiile stelelor de la observatorul astronomic, străzile pustii ale Uppsalei vara.

El dădea de înţeles că prima perioadă a fost mai dificilă şi mai aspră decât se aşteptase vreunul dintre ei. Nu erau la Uppsala de dragul distracţiei. Nu-şi mai aducea aminte cum îşi imaginau ei viitorul, sau nu dorea să-şi aducă aminte, şi nu mai avea nici-o importanţă acum: nici măcar în fanteziile lui cele mai îndrăzneţe nu ar fi ghicit unde avea să ajungă – cu Lucrul, Camilla, Nyaga şi tot restul.

— Trebuie să ştii, mormăia el, că trăiam printre ecuaţii diferenţiale şi integrale, ca nişte exploratori atunci când cercetează culturi străine. Ne croiam drum prin pădurile virgine ale matematicii. Matematica nu e niciodată simplă, nici măcar când eşti matematician înnăscut. Locuiam cu serii Fourier şi funcţii Gama. Chiar şi funcţiile Bessel şi numerele Godel păreau până la urmă nişte vechi cunoştinţe. Am învăţat să programăm calculatoare în Fortran, în Pascal, în Lisp, C şi Prolog, în orice, am învăţat chiar şi Apese şi Tao, care erau noi pe atunci. Ce e de povestit despre aceasta? Nu am fi fost potriviţi pentru nişte eroi de roman. Dacă Dostoievski ar fi auzit de noi, ar fi jurat că nu am existat niciodată…

Au urmat nişte cursuri de astronomie şi au învăţat elementele de bază ale cosmologiei şi astrofizicii. Ninni a

început o lucrare de doctorat în matematică. Ajunsese mult mai departe ca Danny, dar el o avea, cu toate astea, în raza vederii sale. De trei ori l-au reconstruit pe Sur. Ninni avea bani destui datorită sprijinului primit de la invizibilul ei tată. Ultimul Sur, Sur IV, era un aparat aproape incredibil pentru acea epocă: avea 32 de procesoare legate ca un hypercub cu cinci dimensiuni. Probabil că era computerul personal cel mai rapid la acea vreme, dar Ninni nu era mulţumită, ofta deseori că nu putea să facă ce voia ea de fapt.

*

În timpul celui de-al patrulea an la Uppsala, într-o noapte la sfârşitul lui aprilie, a detonat o încărcătură de explozibil înăuntrul sălii de lectură de la Carolina Rediviva, biblioteca universităţii.

O parte din clădire s-a prăbuşit. Mai mult de treizeci de mii de cărţi au ars în incendiul care a urmat, şi multe altele au fost distruse de apă. Aceasta a fost cea mai teribilă catastrofă de până atunci din istoria bibliotecii.

Explozia a fost auzită în toată Uppsala. A doua zi dimineaţă, erau cordoane de poliţişti împrejur, în timp ce pompierii încă mai stingeau mormanele deA cărţi arzând. Elicoptere bâzâiau deasupra. Întreaga clădire fumega. Niciun geam nu rămăsese întreg. Doi bibliotecari bătrâni stăteau în Parcul Englez şi vorbeau despre biblioteci care au ars de-a lungul timpurilor, secol de secol, despre cărţi care au dispărut, cunoştinţe care s-au pierdut, Suna de parcă credeau că acest lucru e inevitabil: trebuia să se întâmple şi aici, mai devreme sau mai târziu. Aşa e lumea.

Nu s-a găsit niciodată vreun vinovat. Singurul suspect fu un student scund şi palid care făcea comerţ vânzând cărţi furate, dar dispăru cum i s-a dat drumul din închisoare. Se zvonea că s-ar fi înecat în râul Fyris.

Apoi, într-o luni după-amiază, la nici şase săptămâni după toate acestea, într-o zi senină şi strălucitoare de mai, avu loc marea criză informaţională.

Aproape toată civilizaţia omenească rămase nemişcată timp de câteva săptămâni. Băncile încetară să funcţioneze,

piaţa de acţiuni se prăbuşi. Sistemul de semnale al căilor ferate s-a stins. Practic fiecărui satelit aflat deasupra emisferei nordice a globului i s-a ars aparatura electronică. Staţiile radio şi tv au rămas tăcute multe zile. Liniile telefonice nu funcţionau. Până şi aspiratoarele şi maşinile de spălat s-au stricat. Nimeni nu pricepea de unde venea imensul puls de microunde care arsese mai mult de 80% din toate calculatoarele din Europa, America de Nord şi Japonia; era la fel de puternic, ca şi cum întreaga energie solară s-ar fi concentrat asupra Pământului timp de câteva milisecunde. Nu putea fi altceva decât un adevăr cosmic, dar incredibilul fenomen nu ieşi la iveală decât cinci ani mai târziu. Atunci ei erau prinşi în vâltoarea aventurii.

Sur supravieţui, deşi şchiopăta rău, de vreme ce treisprezece dintre procesoarele sale se arseseră. Acesta era doar un mic detaliu din marea distrugere. Niciodată pe planetă nu se pierduse atât de multă informaţie într-o singură clipă.

Tehnicienii ştiau de mult că un puls de microunde suficient de rău intenţionat putea distruge orice aparatură electronică. Cu toate acestea, părea imposibil să se distrugă societatea electronică, nu exista atâta energie nici măcar dacă se conectau toate centralele electrice ale lumii.

Totuşi acest lucru se întâmplase şi, în momentul acela, nu exista nici cea mai mică versiune plauzibilă despre cum se petrecuseră lucrurile.

Câteva săptămâni mai târziu, când poşta începu să funcţioneze din nou, Ninni primi un plic gros. Era burduşit cu bancnote de dolari şi franci elveţieni. Pe o bucată de hârtie erau scrise neglijent câteva cuvinte în engleză: „Compensaţie pentru ceea ce a dispărut probabil din bancă. Salutări. Tatăl tău”.

Era pentru prima şi ultima oară când primise o scrisoare de la el. Nu-şi lăsase adresa, dar scrisoarea avea ştampila poştei din Copenhaga.

*

Lumea şi-a revenit după catastrofă. În primele săptămâni

a domnit un fel de atmosferă a Judecăţii de Apoi şi mulţi credeau că civilizaţia occidentală se va prăbuşi. După patru sau cinci ani, nu se mai simţea nici-o urmă. Era deja timpul pentru un alt fel de distrugere, care avea să întunece amintirea tuturor nenorocirilor precedente din istorie.

Pulsul de microunde din Univers lovise o mare parte din emisfera nordică a globului, dar Japonia şi SUA au scăpat mai uşor decât Europa. Comerţul mondial fu dat peste cap mult timp. Au avut loc accidente îngrozitoare de avion când se încerca menţinerea liniilor, deşi sistemele de control nu mai funcţionau. Apoi apăru criza de benzină deoarece navigarea pe oceane, dirijată de sateliţi, nu mai funcţiona. Navele stăteau tăcute în porturi. Preţul computerelor şi microprocesoarelor au crescut de şapte ori în acea perioadă, în timp ce preţul benzinei crescu de cincisprezece ori faţă de cel normal. În primul an după aceea, inflaţia în Europa depăşea 500%.

Peste tot se discuta despre arta de a regăsi informaţia pierdută. Într-un sistem informatic poţi recupera aproape totul, chiar şi ceea ce părea definitiv eliminat, dar nimeni nu putea căuta prin cărţile arse din mormanele de cenuşă de la Carolina.

Entropia este informaţia care s-a pierdut: aşa se spune în manualele de termodinamică. În timp ce Danny şi Ninni îl vindecau pe şchiopul Sur, se gândeau la faptul că ştiinţa a trecut ceva cu vederea. Este adevărat că se pot pierde cunoştinţe fără urmă? Există oare un mod de a trata entropia astfel încât să poţi recupera cel puţin o urmă, cât de mică, din ceea ce a dispărut?

În jurul întregii biblioteci Carolina se găseau acum schele. Se reconstruiau zidurile prăbuşite şi acoperişurile dărâmate. Dar paginile cărţilor arse, literele exterminate, cunoştinţele pe care le cuprindeau cărţile – unde dispăruseră toate acestea? Puteau să dispară fără urmă din Univers?

Fusese vorba de entropie. Aşa era scris în cărţi. Rotocoale de fum împrăştiate în infinite.

*

Timpul trecu. Carolina fu reconstruită, iar lumea deveni iarăşi aproape cum era înainte de catastrofă. Totul era mai scump de douăzeci sau treizeci de ori decât înainte, asta era toată diferenţa.

Scrisorile de la bătrânul Lorentzen deveniră cu anii din ce în ce mai bizare. Era ca şi cum se scufunda în trecut, scria de parcă ar fi trăit cu o sută de ani în urmă. Povestea despre bunicul său care venise în Suedia din Germania şi construise Agnanäs. Părea să-l chinuie faptul că ştia aşa de puţin despre acest om. La telefon făcea subit aluzie la ceva, apoi tăcea, de parcă se mira el însuşi de gura lui spartă.

Au auzit că bunicul lui fusese poate spion sau consilier împărătesc, care căzuse în dizgraţie. Poate era un inventator extraordinar care depăşise într-un fel limitele a ceea ce era permis, care găsise punctul din care se poate răsturna lumea.

Câteodată o suna pe Ninni şi-o avertiza despre acest lucru. Exista ceva care era interzis. Ei au observat că bombănea şi lupta cu el însuşi ca să explice ce voia să spună. Credea într-un secret care nu trebuie dezvăluit de către oameni, iar Ninni era pe cale să-l descopere.

Acum le ghicea viitorul. Întrebă osul unui taur dacă Danny şi Ninni vor termina curând cu ştiinţa. Osul răspunse „Nu”. Se nelinişti atunci şi întrebă dacă vor merge prea departe, dacă vor depăşi limitele a ceea ce-i îngăduit. Osul crăpă cu o trosnitură perfectă şi incredibilă, răspunzând „Da”.

Odată de Crăciun, când au venit acasă la Agnanäs, au văzut pe biroul lui o hârtie mare care neîndoielnic zăcuse mult timp acolo. Sus scrisese cu stilul lui întortocheat şi demodat: „Schiţă pentru cele mai apropiate intenţii şi planuri în ceea ce-i priveşte pe Danny şi Ninni, pentru a le cântări şi medita asupra lor”. Subliniase cuvintele cu trei linii groase. Dedesubt era scris un singur cuvânt: Ninni. În rest hârtia era goală.

7

Un timp – poate doi, trei ani – şi-au continuat peregrinările prin pădurile virgine ale matematicii, tot mai singuri, departe de drumurile bătătorite de alţii. Captura lor cea mai minunată au făcut-o într-o lume a cifrelor atât de îndepărtată şi inaccesibilă, încât cu greu se auzea de ea, chiar dacă erai matematician.

Numerele pseudoreale erau un fel de miraj care părea că pluteşte spre ei dintr-o existenţă dincolo de timp şi spaţiu. Mulţimi de numere numite galaxii sau monade, în fiecare mulţime existând un punct de mijloc, un singur număr din Universul în care trăim, care în limbajul matematicienilor se numeşte „univers-standard”. Restul acestor mulţimi era un mănunchi mişunând de numere pseudoreale dintr-o lume cu totul străină, „un pseudounivers”. În existenţa lor invizibilă, se învârt în jurul „numărului-standard” ca electronii în jurul nucleului unui atom sau ca moleculele atmosferei în jurul unei planete grele.

Matematica ştie multe căi de a ieşi din Universul nostru şi de a intra în alte spaţii, iar calea numerelor pseudoreale pare a fi una dintre ele, poate cea mai puţin cercetată dintre toate.

Ninni începu să dea frâu liber fanteziei. Îi veni ideea că aceste galaxii şi monade nu aveau totuşi nimic de-a face cu realitatea noastră pământească, tangibilă. Se gândea la materie şi spaţiu, la interacţiunea dintre particule şi vid, între fiinţă şi neant.

Fiecare particulă elementară din Univers îşi are însoţitorii ei invizibili, un nor de particule virtuale care există timp de câteva clipe scurte, ca apoi să dispară. Spaţiul întreg roieşte şi fierbe de aceste procese de creare şi nimicire care au loc chiar la graniţa dintre ficţiune matematică şi realitate fizică. În jurul fiecărui quarc din nucleul atomic se creează neîntrerupt perechi de quarci şi antiquarci care imediat se elimină unul pe altul. Chiar şi într-un vid perfect există particule virtuale peste tot. Nu s-ar putea (se întreba

Ninni) să faci din galaxiile de numere pseudoreale un model pentru acest furnicar de evenimente care au loc mereu, şi totuşi nu pot deveni pe de-a-ntregul reale? Acesta putea fi un model de descriere a Universului.

După doar câteva luni au început să ghicească că ea intuise corect. Au muncit într-un ritm febril. Deodată au descoperit altceva, un lucru la care năzuiseră poate în fanteziile lor cele mai îndrăzneţe, fără să aibă curajul să şi-o mărturisească unul altuia: marea teorie a vremii despre particulele nucleului atomic, dinamica cromocuantică, începea să se zărească pe ecranele Surului ca un caz special în cadrul teoriei numerelor pseudoreale.

Din punct de vedere tehnic, era ca şi cum ai traduce un text dintr-o limbă în alta. Puteau să arate repede că textele erau exact la fel, că fiecare simbol dintr-o limbă avea un corespondent în cealaltă – la fel cum stelele pot străluci în acelaşi timp pe cer şi în oglinda unei ape.

Au ţinut acest lucru secret până când au terminat un articol lung pentru „Physical Review”. Noutatea s-a răspândit ca fulgerul în lumea ştiinţei, când au trimis un rezumat pe Internet. În aceeaşi seară, Danny stătea în faţa lui Sur, când şi-a dat brusc seama că nu erau gata, că de fapt trecuseră cu vederea ce era mai important. El văzu în ecuaţii ceva care n-avea ce să caute acolo. Era o descoperire care avea să marcheze ştiinţa pentru totdeauna.

„Bâzâitul” particulelor virtuale ascundea ceva care nu era bâzâit. Exista un fel de model care aducea aminte de semnale, o informaţie care se crea singură din jocul întâmplării. Din haosul particulelor virtuale se prelingeau mici stropi de ordine cosmică. Dacă n-ar fi văzut ecuaţia în oglinda numerelor pseudoreale, nu ar fi observat niciodată acest lucru.

Acum el şi Ninni au formulat teorema SCI, o lege a naturii care descrie unul dintre fenomenele cele mai ciudate din toate fenomenele naturale. SCI înseamnă „Spontaneous Creation of Information” – creaţie spontană a informaţiei. Există procese naturale în care întâmplarea creează

semnale care pot dirija alte procese: un fel de program care se naşte din nimic. La doar o jumătate de an după aceasta, s-au efectuat experimente care au arătat că aveau dreptate. Câţiva ani mai târziu, au început să folosească SCI pentru a explica în sfârşit cum s-a născut viaţa pe Pământ. Viaţa s-a dezvoltat din jocul întâmplării, dar cu totul altfel decât cineva ar fi bănuit, înainte ca Ninni şi Danny să se dedice ştiinţei. Unul dintre fructele cele mai enigmatice ale întâmplării este ordinea Universului; un altul este raţiunea noastră matematică care are puterea să o pătrundă.

— Nici nu ştii ce bine ne-am distrat, a spus Peter Lorentzen la Klaradal. Şi cu toate astea, eram orbi ca puii de şoareci nou-născuţi, deşi nu înţelegeam asta atunci. Am fi putut vedea atât de mult, dar n-am reuşit decât mulţi ani mai târziu.

Viaţa merse mai departe şi evenimente cu totul diferite aveau curând să-i surprindă.

8

Într-o după-amiază, Danny a fost la Stockholm. Când s-a întors acasă, Ninni nu era. Pe unul dintre ecranele lui Sur, a găsit un anunţ cu litere roşii:

„Danny, am plecat la Copenhaga. Am să telefonez cât de repede pot. Tata e pe moarte.”

N-a sunat în seara aceea. El a aşteptat toată ziua următoare, din ce în ce mai neliniştit şi nehotărât, dar ea nu a sunat nici atunci.

*

Ninni fusese chemată absolut pe neaşteptate la Rigshospitalet. Ekwall fusese cel care sunase şi spusese că tatăl ei era pe moarte. Îl cheamă Donald Emerson, a spus Ekwall. Acum afli, în sfârşit. Şi i se spune Pike. Moare de cancer. Du-te la Copenhaga cât de repede poţi. Lasă tot ce ai şi pleacă la el.

Cinci ore mai târziu, ea era la capătul patului.

Acolo zăcea un om care ei i se părea extrem de bătrân. Un cap aproape chel, o faţă cenuşie, zbârcită şi asudată. Două mâini subţiri, zbârcite care stăteau nemişcate pe pătură. Dormea. Ea a rămas acolo o bună bucată de vreme şi s-a uitat la acest bătrân străin şi nu putea înţelege cum acesta putea să fie tatăl ei. Omul la care visase în toţi aceşti ani: nu putea fi el. Era absurd.

Apoi, el deschise ochii şi o privi. Ea îi atinse mâinile şi încercă să-i spună cine e.

— *No*, murmură el încet, *that's a mistake*. *There is no Ninni*. *You are Diana Beatrice Emerson*, *my daughter*.

Şi adaugă:

— *One of my daughters*. *One of my two daughters*.

Se scurseră câteva minute lungi şi bizare. El o privi pe Ninni, deşi îi era greu să-şi ţină ochii deschişi. După un moment adormi iarăşi. Ea se gândi din nou că nimerise greşit, nu era ea Diana Beatrice Emerson. Apoi el se trezi şi începu să vorbească, grăbit şi încet, încât de-abia putea să-

l înţeleagă. El povesti despre mama ei şi despre el însuşi de pe vremea când era un tânăr nebunatic aflat în călătorie de afaceri în Suedia, cu douăzeci şi patru de ani în urmă. Deodată deschise ochii larg şi o privi cu intensitate:

— Nu semeni cu mama ta, spuse el. Semeni cu mine, ca şi Carolyn.

Ea nu voia să creadă. Mulţi ani mai târziu încă nu înţelegea complet că acest bărbat încărunţit, îmbătrânit şi bolnav, era de fapt tatăl ei.

El vorbi îndelung despre al său „empire of business”, imperiul său de afaceri, aminti de Copenhaga, Roma şi Tokyo, şi un fel de instituţie în Danemarca. Ea nu înţelegea aproape nimic. Pleoapele îi căzură şi dormi o vreme. O uşă se deschise atunci şi intră o tânără. Lui Ninni i se opri respiraţia, deoarece tânăra semăna cu ea.

S-au privit lung una pe alta. Era – a spus Ninni mai târziu ca şi cum ai fi întâlnit imaginea ta în oglindă, în carne şi oase.

Ea se întreba dacă nu cumva visa. Dar cealaltă femeie ştia deja de existenţa lui Ninni.

— *So du bist Diana*, spuse ea, *Ich bin Carolyn aus Saarbrucken*. *Aber Papa*, *lebt er noch*?

În acel moment el deschise ochii şi le privi pe amândouă.

Stăteau de o parte şi de alta a patului său. Carolyn nu era atât de neştiutoare şi surprinsă ca Ninni, ea îşi întâlnise tatăl de câteva ori înainte ca el să se îmbolnăvească. Ninni îşi amintea de acele ore ca de un vis. Îi revenea mereu acelaşi gând: acesta nu poate fi tatăl meu. Şi eu n-am nici-o soră. Niciodată n-am avut nici-o soră, nu îi am decât pe Danny şi pe Lorentzen. Acest om încărunţit şi străin, pe care-l chema Donald Emerson, se trezea câteodată din nou şi povestea lucruri bizare, dintr-o lume despre care ea nu ştia nimic. Apoi veni un doctor şi îl văzu dormind. Au aflat că puteau să-l lase singur în noaptea aceea.

Au plecat în centru cu un taxi.

Probabil că ea şi Carolyn au vorbit ore întregi în camera de hotel. Carolyn era cu trei ani mai mare decât Ninni, se ocupa de afaceri şi nu era interesată de ştiinţă. Ninni era

atât de surprinsă, încât nu se putea aduna să-l sune pe Danny. Nu exista nimic plauzibil de povestit.

Câteodată, în timp ce lucra mult timp la vreun proiect matematic, se întâmpla să se trezească, să se uite împrejur şi să se întrebe dacă lumea exista cu adevărat, dacă nu cumva era doar un vis de-al ei. În acea seară şi în timpul nopţii care a urmat, au existat momente lungi în care lumea i se părea un vis. Prinse mâinile Carolynei pentru a se convinge că ea era într-adevăr acolo. Dar când îi vedea faţa, se gândea iarăşi şi iarăşi că sora ei, Carolyn, era doar imaginea ei în oglindă.

Dimineaţa devreme au plecat la spital. Tatăl lor era deja treaz când au sosit. Au stat cu el toată ziua şi l-au privit cum alunecă uşor din această lume. Spre miezul nopţii, muri.

Li s-a dat o geantă mare de piele cu lucrurile lui. Printre ele se afla şi o hârtie cu adresa unei case lângă piaţa Gräbrødre şi o altă adresă a unei firme de avocaţi. În portofelul lui se găseau aproape douăzeci de mii de dolari şi un carnet de cecuri.

Ninni îi sună pe Ekwall şi Danny. Carolyn stătea pe coridor cu faţa în mâini. În jurul lui Ninni, realitatea începea să se limpezească. Au intrat un moment la tatăl lor şi l-au văzut zăcând acolo, cu câteva flori pe piept, iar în cameră domnea o linişte deplină. Apoi au plecat spre aeroportul Kastrup.

Acolo s-a închis cercul povestirii. Atât cât am auzit eu în primele zile la Klaradal. Despre aceasta îi spuseseră Ninni şi Danny în scrisoare bătrânului Lorentzen şi de aceea era atât de tulburat în dimineaţa în care avionul se rotea deasupra fermei Agnanäs.

— Carolyn? murmură Lorentzen aparte (şi fiul lui, Peter Lorentzen, naratorul omniscient care mi-a spus că aşa trebuie să fi fost). Să aibă Ninni vreo soră? Şi pe Ninni să o cheme Diana? Ca într-un nenorocit de roman? Şi ăsta să fie *adevărul*?

Îşi turnă un pahar de coniac ca să se apropie de realitate.

*

Într-o zi întunecată cu burniţă, Donald Pike Emerson a fost îngropat la cimitirul Bispebjerg. Apoi ei şi Carolyn au luat avionul până la Uppsala.

Acesta deveni un fel de punct central al povestirii când ne-am întâlnit la Klaradal, un episod la care se întorcea mereu. El avea douăzeci şi patru de ani atunci, iar Ninni douăzeci şi trei. Stătuse în avion şi privise înapoi spre copilăria lui. Acum, la exact optzeci de ani de la acel moment, se afla în grădina mănăstirii şi cerceta în jurul său, în timp şi în Univers.

Au stat stânjeniţi lângă mormânt şi şi-au luat rămas-bun de la un om pe care niciunul dintre ei nu-l cunoştea. A fost o înmormântare ciudată. O mulţime de coroane imense fuseseră trimise de la companii din trei părţi ale lumii, dar nimeni nu mai veni în afară de ei şi de preotul danez cu gulerul lui mare, rotund. Florile luceau de umezeală şi vântul le clătise cu o ploaie subţire în valuri lungi şi uşoare. Au rămas apoi înăuntrul bisericii Grundtvig, stând tăcuţi în întunericul lui noiembrie şi gândindu-se la viitor.

*

La masa de prânz pe Alexander Nevski, Ekwall povesti ce ştia despre Donald Emerson. Fusese om de afaceri, un magnat american care se îmbogăţise datorită tehnologiei genetice prin anii 1990. Avea fabrici de medicamente în Minnesota şi Tokyo. În ultimul an construise un fel de aşezământ pe coasta Ryngsted şi devenise cetăţean danez. Reputaţia lui nu era impecabilă, se spunea că făcuse comerţ în secret cu arme şi tehnologie atomică. Ekwall scoase un număr din „The European” şi arătă chipul lui Emerson pe care-l văzuse cu zece ani în urmă, când dădea mâna cu preşedintele Clinton la Casa Albă.

Au văzut un cap puternic, cu trăsături colţuroase, sprâncene stufoase şi ochi întunecaţi şi neînduràtori. Danny tresări: omul era ca o caricatură a lui Ninni, arăta ca cineva lipsit de conştiinţă, fără scrupule, ca un dictator. Un moment se simţi stânjenit la gândul că Ninni era fiica acelui

om. Şi se gândi: Slavă Domnului că Emerson nu a venit niciodată la ea.

Acum, la Klaradal, o viaţă de om mai târziu, s-a ridicat brusc şi mi-a întins mâna. Gândurile sale făcuseră un salt în timp.

— Nu ştii ce strălucitor de albă era câmpia din Ostgotland, cu drumuri cenuşii şi pâlcuri de copaci în jurul fermelor… îmi vine să plâng când mă gândesc că acest pământ nu mai există. Soarele apunea dincolo de lacul Vătter. Când am zburat deasupra Sodermanland-ului şi am zărit apa neagră a lacului Mălar, peisajul era plin de umbre… Şi m-am gândit – deşi nu puteam să explic ce însemna acel gând – că într-un fel semăna cu viaţa mea. Parcă aş fi presimţit nişte necazuri…

Am tresărit. Un moment mi-a fost frică că a pus punct la toată istoria.

— Apoi îmi aduc aminte că era foarte întuneric, când, în sfârşit, am zărit Uppsala. Castelul strălucea, galben şi roşu, pe deal… Dar luminile de aterizare de pe podul Sundbro ne-au urat bun-venit.

9

Acum intraserăm bine în noaptea lunară. Stelele sclipeau şi Pământul strălucea puternic printre coroanele copacilor în timp ce mă plimbam prin curtea mănăstirii spre casa Angelicăi, pentru a bâjbâi în continuare de-a lungul pistei mele cosmice, traiectoriei mele. Înainte de a veni la Klaradal, ştiam doar că ea există undeva: trebuie să existe în spaţiu, aşa cum o planetă care se învârteşte trebuie să aibă poli şi ecuator. În teza mea de doctorat arătasem (şi mă durea că Lorentzen nu observase asta) că *o constelaţie într-un spaţiu de tip pseudo-Riemann cere cel puţin o traiectorie Kessel stabilă*.

Nu îndrăzneam să-i spun lui Lorentzen că descoperirea mea fusese o mică senzaţie printre matematicieni şi astronomi acolo pe Pământ. Era sătul de planuri şi fantezii şi se părea că nu mai citea teze ştiinţifice.

O traiectorie Kessel este un fel de anticipare a unui tunel în spaţiu, o urmă unde un tunel s-ar putea deschide către lumi îndepărtate din spaţiu sau chiar către lumi dincolo de Universul nostru. Probabil nu există niciun tunel care să se deschidă singur, e nevoie de o tehnologie extrem de avansată pentru a le crea. Angelica putea să-mi arate hărţi ale câmpului de energie din Univers, din jurul Pământului, al sistemului solar, Căii Lactee şi galaxiilor mai apropiate, iar eu intenţionam să compar ecuaţiile mele cu hărţile ca să văd dacă puteam localiza o traiectorie. Dacă aveam noroc, exista deja o deschizătură în spaţiu, un fel de fântână în neant, printre lumile care au existat înainte sau dincolo de Universul nostru…

Câteodată, Lorentzen era obosit şi melancolic şi se întâmpla să-mi cedeze mie vreo oră din timpul lui la calculator. Cercetam până când mă dureau ochii, din ce în ce mai nerăbdător, dar Angelica devenise refractară şi nu-mi arăta ce voiam să văd. Parcă şi ei îi era frică de creaturile de piatră. L-am întrebat pe Lorentzen ce puteau să fie, dar el strânse buzele şi tăcu, ca şi cum ştia, dar nu

dorea să spună.

Lângă camera de observaţie am descoperit o cămară mică, cu un calculator demodat de birou, conectat la Angelica. Puteai să stai acolo fără să fii deranjat şi să scrii texte sau programe care erau păstrate în memoria ei extraordinară: ca toate calculatoarele cuantice ultraperformante, ea putea să stocheze informaţie în vid, chiar în spaţiul care o înconjura. Obişnuiam să mă duc acolo şi să scriu, cum îmi mai povestea Lorentzen ceva. Mă fascina faptul că povestirea devenea o parte din sistemul solar şi din câmpul de forţe din jurul Angelicăi, că viaţa sa se ţesea în acel Univers pe care el şi Diana Emerson îl studiaseră împreună atâtea decenii. Nimeni nu m-a avertizat şi îmi amintesc că nu i-am spus nimic lui Lorentzen.

*

Odată, când m-am dus neinvitat la el în chilie, nu m-a observat, deşi bătusem tare la uşa de lemn care stătea întredeschisă. Prin crăpătura uşii l-am văzut cum stătea înăuntru cu fotografia Dianei Emerson în faţă. O aşezase sprijinită de o cană de lut pe masă şi, când o apucă, mâinile îi tremurau îngrozitor. Şopti ceva şi am auzit un zgomot care părea un suspin.

Apoi bâjbâi după calculatorul de buzunar şi îi aprinse lumina ecranului. Acolo era ecuaţia pentru o traiectorie Kessel lungă, absolut improbabilă. Mai târziu mi-am adus aminte că era o ecuaţie fantastică, nu mai văzusem niciodată aşa ceva.

Credea el într-adevăr că ea mai trăieşte? Că exista undeva unde nu puteau ajunge nici semnalele radio şi nici sondele spaţiale? De ce ar căuta el altfel căi prin spaţiul Valentin? Dar ce intenţiona să facă dacă le găsea?

M-am furişat afară şi am încercat să mă prefac că nu l-am văzut.

*

În a treia săptămână la Klaradal am zărit o neregularitate

în câmpul de vid din jurul Pământului, era ca o cicatrice pe piele lăsată de o rană veche. Probabil era un tunel în spaţiu care odată fusese deschis şi apoi se închisese din nou. Am introdus imaginile în calculatorul de buzunar şi i le-am arătat lui Lorentzen.

— Ai caş la gură, spuse el neîndurător. Dacă ai şti de câte ori m-am holbat la tunelul ăla care nu mai există. Se fac în curând optzeci de ani de când îl ştiu. Nici măcar Dumnezeu nu l-ar putea redeschide.

— Este cicatricea după sonda Nyaga?

— Mda, sau gura tunelului unde se găsea Lucrul şi a dispărut. Una e aproximativ acelaşi lucru cu cealaltă.

Mi-a aruncat o privire atât de umilitoare, că de-abia am putut să mai fac o plecăciune ruşinat şi să ies de acolo. Credeam că am căzut în dizgraţie, dar în aceeaşi seară a venit la mine, m-a bătut stângaci pe umăr şi a continuat să povestească.

10

Aşa că am păşit iar în povestirea lui – cu şaptezeci şi nouă de ani în urmă, într-o zi de toamnă la Copenhaga, Ninni şi Danny aranjaseră o întâlnire cu Ekwall şi Carolyn la aeroportul Kastrup.

Morile juridice măcinaseră ce era de măcinat şi acum era timpul pentru împărţirea moştenirii lăsate de Donald Emerson. Nu avea decât doi moştenitori: Diana Beatrice la Uppsala şi Susan Carolyn în Saarbrücken. Faptul că numele lui Ninni din testament nu se potrivea cu numele ei adevărat constitui o mare îngrijorare pentru avocaţi, până au găsit o hârtie în care chiar Emerson îşi identifica fiica.

Ceea ce se întâmplă acum îl uimi pe Danny. Cum a putut un muribund să aibă atâta influenţă asupra unei tinere femei încât aceasta să-şi schimbe numele? El continuă să-i spună Ninni. Avea să se încăpăţâneze să-i spună aşa toată viaţa. Dar când alţii au început să-i spună Diana, ea s-a schimbat, era ca şi cum o parte din sufletul ei, care dispăruse, s-a reîntors la ea (exact aşa s-a exprimat el). Nu o văzuse niciodată atât de conştientă de sine şi atât de radioasă ca atunci. Înăuntrul sufletului ei fusese poate mereu Diana…

Şi totuşi, după toţi aceşti ani, îi venea greu (pretindea el) să se gândească la ea altfel decât la Ninni.

Ekwall şi Carolyn au înţeles ce înseamnă această împărţire a moştenirii, doar Ninni şi el nu au înţeles. Aproape că nu era vorba deloc de bani sau de ce anume voiau să spună cu banii. Cât au stat acolo, s-au trimis prin fax liste cuprinzând cursuri de acţiuni în New York, Frankfurt şi Tokyo. Au auzit vorbindu-se de un cont în bancă de o sută douăsprezece mii de dolari la Unibank şi un altul la Jyske Bank; acesta era singurul lucru concret, tangibil pentru ei. Ninni privi o listă lungă cu acţiuni la companii de care niciunul dintre ei nu auziseră.

— Ce să fac cu toate astea? Vindeţi tot!

Avocatul danez o privi mirat. Ekwall îşi luă capul în mâini,

apoi zâmbi. O bătu pe umăr şi îi interzise să vândă ceva fără să-l consulte.

Ninni îşi muşcă buzele. Căută mâna lui Danny şi şopti:

— Danny, cred că putem să mergem acasă şi să-l pensionăm pe Sur.

*

Ekwall plecă în aceeaşi seară. Ninni, Carolyn şi Danny au fost ajutaţi de poliţie să intre în apartamentul lui Emerson de lângă piaţa Gräbrødre şi să reprogrameze alarma.

Era o casă veche, de culoare roşu-cărămizie într-un colţ al pieţei. Ninni şi Danny s-au holbat uimiţi la casă, apoi unul la altul. Şi-au amintit seara de vară când au stat acolo pe scară cu chitarele şi de omul care trecuse, cel care aruncase distrat un pumn de bancnote de dolari în pălăria lui Ninni. Cine era? Să fi fost oare Emerson?

Avusese etajele superioare ale casei. Scara ducea la un apartament care era izolat de lumea exterioară cu o uşă blindată. Au trecut prin nişte camere mici, cu prea multe mobile, având nişte tablouri vulgare şi stridente pe pereţi. Într-una dintre camere era biblioteca, plină de cărţi legate în piele după gustul barbar al americanilor, prost legate şi strălucind de prea mult aur. Într-un dulap de bar, lângă un fotoliu uzat de piele, era o mulţime de sticle, majoritatea pe jumătate goale. Sub o cupă prăfuită pe o masă se găsea Visitors’ Book, jurnal pentru oaspeţi, dar toate paginile erau goale, de parcă Emerson nu avusese niciodată vreun oaspete.

Cu o scară mai sus, se găsea o cameră de lucru cu un birou mare, aparate de fax, calculatoare, video şi mai multe telefoane. Pe birou erau fotografiile a doi nou-născuţi. Pe sticlă erau gravate numele lor: Diana Beatrice şi Susan Carolyn. Pe perete atârnau nişte fotografii mult mărite ale mamelor lor.

Înăuntru se mai găsea o cameră mare, care era aproape goală. Ninni îşi băgă nasul primprejur şi cercetă, curioasă şi gânditoare. Fereastra dădea spre o bancă de pe strada Niels Hemmingsen. Duse mâna la frunte şi spuse pe un ton

visător, de parcă făcea planuri pentru o altă existenţă:

— Aici îl aşezăm pe Sur. Cred că putem să spargem zidul şi să-l băgăm cu o macara. De aici nu-l poate nimeni fura.

Pentru un moment, Danny crezu că ea delira.

În camera de lucru, Carolyn găsise două filme video. Au stat acolo până târziu în noapte şi au văzut chipul lui Donald Emerson şi l-au auzit povestind despre viaţa sa. Fetele au fost extrem de tulburate după aceea. Danny se simţea ciudat de stingherit privind acest om fără scrupule şi viclean, care timp de un sfert de secol fusese obsedat de gândul de a face avere pentru fiicele sale.

S-a hotărât, după dorinţa lui Emerson, ca Ninni să ia apartamentul din piaţa Gräbrødre, iar Carolyn sa moştenească apartamentul lui din New York. Ea şi Ekwall trebuiau s-o ajute pe Ninni să-şi administreze partea sa de moştenire. Astfel, Ninni şi Danny s-au întors la Uppsala să-şi încheie în grabă studiile. Viaţa lor luase o altă întorsătură, iar Danny simţea o mare nesiguranţă în faţa viitorului. Dar Ninni începuse deja să facă planuri.

*

În Uppsala bătea vânt de iarnă de-a lungul esplanadei şi prin arţarii reci din parcul Observatorului. Într-o seară, când primii fulgi de zăpadă zburau deasupra Luthagen-ului, s-a întâmplat să treacă pe lângă Observator şi, când au văzut uşile deschise, au intrat.

Dintr-un motiv oarecare, astronomii dădeau o petrecere. Într-un colţ al scării mari, stătea un om scund, rotofei şi vorbăreţ, care bea punci dintr-un tub de telescop din secolul al XVII-lea. Avea un ziar rusesc rupt pe genunchi. Când îi zări pe Danny şi Ninni, se ridică şi începu să povestească o istorie fără cap şi coadă despre o navă spaţială care aterizase în Urali.

— A nimerit lângă un oraş minier, care se cheamă Kopeisk. Nu departe de Cieliabinsk. Dar când au intrat în navă n-au găsit decât praf şi schelete de navigatori care muriseră de mii de ani.

Acesta era doctor Sidorov, din Sankt Petersburg, marele

expert al vremii în stele de bariu. Avea părul galben precum cânepa şi ochii mici, strălucitori. Punciul se scurse din tub. Danny smulse ziarul şi descifră textul aşa cum putu. Se părea că scrie cam ce spusese Sidorov.

— Praf şi schelete, spuse Sidorov răguşit şi o privi îndeaproape pe Ninni. La ce-a folosit atunci? Să vii dintr-o altă lume de la o mulţime de ani-lumină şi să sfârşeşti praf şi schelete?

— Prostii, şuieră Ninni şi-i întoarse spatele.

S-au plimbat împrejur. Sus în turn, în cupola plină de ecou, stătea abandonat vechiul telescop. Parcul se întindea întunecat, viscolul urla prin copaci. În bibliotecă au dat peste o pereche de îndrăgostiţi care beau vin şi se sărutau la lumina unei lumânări. Peste tot în întuneric se auzeau voci care discutau despre secretele Universului. Jos în pivniţă stătea un student tăcut lângă fotometru şi măsura spectrele stelelor pe plăci de sticlă, netulburat de liniştea de sus. Vechile instrumente luceau în dulapurile cu vitrine. Ninni zări un manual pentru supercomputere de la NEC şi Danny cu greu o scoase de acolo.

*

Bătrânul Lorentzen veni la ei pentru câteva zile în noiembrie. Era slab ca o umbră şi nu avea stare. Părul îi crescuse până la umeri şi umbla într-o manta gri cu o cataramă de argint. Spunea că stă la Carolina şi citeşte manuscrise chinezeşti, dar Danny bănuia că nu făcea decât să bântuie străzile. De două ori îl văzu pe tatăl său cum trecea grăbit prin vifor: un hoinar care venea de niciunde, în drum spre nicăieri.

Într-o zi geroasă, fără vânt, chiar înainte de Crăciun, veni Carolyn cu un elicopter argintiu japonez. A doua zi, au zburat toţi patru la Agnanäs. Bătrânul Lorentzen s-a purtat de parcă toţi aceşti ani ar fi ştiut că Ninni are o soră vitregă.

La sfârşitul lui martie şi-au susţinut tezele în aula universităţii. A fost o ocazie strălucită, filmată de CNN. Pentru prima oară numele lor era rostit pe tot globul.

— Ar fi trebuit să fiu mult mai în urmă, a spus Peter Lorentzen la Klaradal. Dar am continuat să mergem împreună mai departe, deşi ştiam foarte bine cine era steaua cea mai strălucitoare dintre noi doi.

Tatăl său era îngrijorat de agitaţia în jurul disputei şi nu îşi ascundea presimţirile rele.

— Ninni, ar trebui să-ţi ajungă atât. Ştii mai multă matematică decât o să ai vreodată nevoie.

Ninni zâmbi şi îl sărută pe frunte. Îl invită să vină cu ei când s-au mutat la Copenhaga, dar el refuză şi afirmă că vrea să moară la Agnanäs.

11

În sala mare la Angelica, vizavi de camera de observaţie, exista o scară care ducea la două uşi de lemn cu furnituri de fier şi chei grosolane, care stăteau mereu în broască. Pe una dintre uşi atârna un panou cu un text roşu în latină, care înştiinţa că sala din faţă era o încăpere strict interzisă. M-am prefăcut că nu pricep nimic şi, într-o zi când eram singur cu Angelica, am intrat.

S-au aprins nişte lămpi care au continuat să lumineze, deşi am închis uşa după mine. Stăteam uluit şi încercam să înţeleg ce vedeam.

Nu era propriu-zis o cameră. Pentru o secundă mi s-a părut că am nimerit în neant. Sub picioarele mele era o podea dură, neagră, strălucitoare şi deasupra mea un fel de boltă de piatră; dar bolta se sfârşea la câţiva metri de mine şi continua într-un tunel lucitor de sticlă care părea că duce la infinit. În sticlă se găseau sute de tuburi argintii, care aminteau de ţevile din coloanele Angelicăi.

Deodată, am înţeles că acesta era tunelul timpului care pleca de la Angelica şi de la prezentul Klaradalului şi ducea la toate vremile trecute, la începutul Universului şi la hiperspaţiu, unde nu există timp.

Tunelul era o parte din Angelica, îşi arunca tentaculele în prăpastia timpului care face dintr-un calculator cuantic ultraperformant ceva deosebit de oricare alt aparat construit de oameni.

Am intrat în panică şi am început să caut febril broasca. Dacă aş fi intrat în tunel, m-aş fi transformat, încet şi neîndurător, într-o fiinţă străină, un călător virtual în timp, o fantomă cosmică, pe care n-ar mai fi văzut-o nimeni niciodată. Timpul m-ar distruge pentru cei în viaţă, dar sufletul meu ar rămâne ca un prizonier orb, captiv al trecutului, disperat şi fără speranţă. Am deschis uşa şi m-am repezit afară. Deasupra scării se aflau, în lumina galbenă a Angelicăi, Lorentzen şi bătrânul pilot spaţial de la Torre. Au izbucnit în râs când m-au văzut.

— Ai avut o revelaţie? mă tachină Lorentzen. Ai început în sfârşit să pricepi ceva? mă apucă de umăr şi mă conduse până la cealaltă uşă.

— Aici putem intra toţi trei. Aici nici măcar nu e interzis să intri.

Balamalele scrâşniră îngrozitor. Înăuntru era o cameră mare, aproape la fel de mare ca biserica mănăstirii. Mi-am dat seama că era un fel de muzeu.

— Nu ai voie să atingi nimic, mormăi Lorentzen. Bucură-te de asta. Nimic nu e real. Este ca o povestire. Dar te avertizez: să nu te rătăceşti! Cel care se rătăceşte în multivers nu nimereşte calea de întoarcere înainte de ziua Judecăţii de Apoi.

Doar la doi paşi de uşă se găsea un stâlp de piatră pe care stătea un lucru care la început mi s-a părut enigmatic, o combinaţie de dulap, de altar şi tehnologie înaltă futuristă. Apoi m-am gândit că ar putea fi un fel de telescop. Un tub scurt, larg, probabil de bronz, susţinut de trei figuri turnate şi aurite, care aduceau a oameni, deşi nu erau umane. O coroană din frunze de stejar – sau era oare un gen de scriere ciudată?

— Se încolăcea în jurul tubului.

— Nu ştim ce este, spuse Lorentzen. Abatele crede că e un telescop al timpului pentru cei care, asemeni Angelicăi, vor să cerceteze în trecut. Poate calculatorul cuantic ultraperformant al unui om sărac. Poate e un aparat pentru cercetarea lui Dumnezeu.

— E de pe Pământ? am întrebat eu cu o voce sugrumată.

— Aici nu se găsesc lucruri pământeşti. Angelica ne spuse o poveste cosmică, în timp şi în eternitate.

Cred că m-am holbat mirat la el. Nu pricepeam nimic în acel moment.

M-a condus spre un alt stâlp unde se găsea un fel de clepsidră, care îşi schimba forma neîncetat, nisipul părând să curgă în acelaşi timp în mai multe direcţii.

— O clepsidră multidimensională, o hyperclepsidră. O improbabilitate topologică care nu ar funcţiona în Universul nostru. Şi, cu toate astea, o vezi aici. Dar, de fapt, tu nu

vezi nimic, Angelica e cea care te priveşte.

Începea să-mi fie frică.

Pe o bancă de lemn era un aparat de neînţeles, aducând a ceasornic cu roţi dinţate şi pârghii strălucind ca aurul. Lorentzen se aşeză în genunchi şi privi înăuntru în timp ce ne înştiinţă că probabil era un calculator analog, care calcula orbitele planetelor în spaţii Scholem înzecite.

— Dacă te uiţi atent, poţi vedea că roata face salturi bizare care contrazic legile mecanicii, mormăi Lorentzen. Probabil este un fenomen cuantic mărit la o scara enormă. Bucură-te că nu trăieşti într-un spaţiu Scholem. Dumnezeu o fi ştiind din ce Univers vine.

Aparatul lucra în continuare fără absolut niciun zgomot. Chiar lângă el, atârna în gol un fel de cuşcă, un receptacul mic şi sferic, dar am avut un sentiment straniu că exista un spaţiu nemăsurat înăuntrul barelor. O mulţime de lucruri mărunte se mişcau înăuntru, ca firele de praf, ca nişte fulgi de zăpadă microscopici, împrăştiind lumina. În timp ce stăteam acolo, un fulg zbură afară, deveni un fir de fum şi dispăru în neant.

— Cine ştie ce poate fi, l-am auzit pe Lorentzen. O singularitate inversată? Un loc de depozitare a neanturilor abandonate? Un izvor din lumea de dedesubt? Lăcaşul Domnului în eternitate?

— La *gaya scienza*, a râs de la Torre. Trăiască ştiinţa veselă!

De ce vă bateţi joc de mine? m-am plâns eu. La ce ne uităm acum? Ce fel de încăpere este aceasta?

— Nu este nici-o încăpere, şuieră Lorentzen. E o povestire! Este Angelica şi ne povesteşte despre multivers.

Am avut impresia că s-a schimbat camera. Nu ne îndepărtaserăm mulţi paşi de la intrare, dar nu exista niciun perete prin apropiere. Podeaua se curba în sus în toate direcţiile de parcă stăteam pe fundul unui bazin.

— Priveşte. Asta se cheamă maşina Omega.

Aducea cu un instrument astronomic antic, dar nu era făcut din materie. O mulţime de inele şi arcuri, aproape transparente, cu un punct negru ca smoala în centru, ca o

gaură ameţitoare, asemeni unei prăpăstii în aer. Pe inelul exterior erau semne care aduceau a litere ebraice.

— Factorizează numerele transfinite. Ştiai că există numere prime transfinite? Ştiai că poţi să desfaci numerele transfinite în factori de număr prim?

Se prefăcu că ciocăne în maşină:

— Ar putea să factorizeze cele mai îngrozitoare numere Godel. Acolo unde există în realitate, nu mai poţi ţine secrete…

— Vreau să ies de aici. Încercaţi mereu să mă păcăliţi.

Lorentzen rânji către mine.

— Ce-i asta? strigă de la Torre. Lumina asta n-am mai văzut-o!

Uşa era iarăşi acolo, şi la stânga ei se găsea un cazan de piatră foarte mare şi bine şlefuit. Nu era real, când am întins mâna după el nu exista. Dar înăuntru – când m-am aplecat deasupra marginii – am văzut un fel de lumină verzuie, densă ca uleiul, iar în lumină plutea un obiect întunecat, ascuţit, ameninţător, care putea fi o navă spaţială. Aceasta părea că se năpusteşte înainte cu o viteză incredibilă prin lumină.

Am observat că Lorentzen şi de la Torre îşi aruncau pe furiş priviri neliniştite:

— Aceasta este o mişcare inversată, exclamă de la Torre. Un proces în sens invers, care transformă întunericul în lumină. Angelica trebuie să fi primit semnale din viitor…

— Trebuie să vorbim cu abatele, spuse Lorentzen. Bănuiesc că ea vrea să ne avertizeze. Nu am văzut niciodată nimic în acest bazin.

Amândoi s-au repezit să iasă şi m-au lăsat singur cu buimăceala mea.

*

Ninni zări întâmplător câteva rânduri ale poetului mexican Octavio Paz.

„A crede că un poem e nemuritor”, scria el, „ar fi acelaşi lucru cu a crede în nemurirea limbii. Trebuie să ne plecăm înaintea realităţii: o limbă se naşte şi moare, tot ce astăzi

are un sens odată şi-l va pierde”.

Ar fi imposibil să vezi o problemă matematică în aceste cuvinte, dar adevărul e că Ninni asta a văzut.

Cu mulţi ani în urmă, într-o seară liniştită de la Agnanäs, scotea fotografiile mamei sale, întrebându-se dacă nu exista ceva ce a rămas din ea, altceva decât ea însăşi şi aceste fotografii. Se plimbase cu Lorentzen şi Danny pe câmpiile din jurul Stendalei şi s-a gândit la călugării pe care regele Cristian Tiranul i-a înecat în lac. Nu mai rămăsese nimic în afară de istoriile despre ei? Trebuie oare ca totul să dispară?

Era un gând tulbure şi nedefinit. Nu ştia ce să facă cu el.

Într-o seară, exersase o fugă la orga mare din catedrală. Era întuneric împrejur, dar ferestrele străluceau şi muzica umplea spaţiul uriaş. Se gândise mult timp la o problemă dificilă legată de numerele pseudoreale, şi deodată văzu soluţia: se opri un moment şi scrise o formulă pe marginea caietului cu note muzicale.

Cântând mai departe, îi veni ideea că lumea era altfel, deoarece exista formula acolo. Că trebuie să se fi schimbat, când a fost scrisă muzica. Că a devenit altfel când lumea a început să construiască orgi. Că trebuie să se fi schimbat fiindcă noi am creat scări de tonuri şi formule matematice. Poate a devenit altfel când prima pasăre cântătoare sau greierii au început să cânte. Ceva se întâmplase. Dar ce anume?

Muzica se stinse. Traficul huruia, afară trecu o ambulanţă. Lumina albastră pâlpâi în fereastră. Mâinile îi tremurau puţin, deşi se gândi că aceasta era o idee nebunească, neverosimilă, inutilă. Un cercetător are gânduri clare, precise.

O uşă scârţâi, se auziră paşi. Era rândul altcuiva să cânte.

În drum spre casă, avu formula în faţa ochilor, ca o umbră. În faţa cimitirului îl întâlni pe Danny. Cerul serii era roşu-închis dincolo de Rickomberga, Venus strălucea. Nu putea să abandoneze gândul că ceva se schimbase: cu ea, cu Danny sau cu cerul, sau cu altceva. Că ea poate

schimbase Universul, scriind o formulă matematică mică şi neînsemnată, pe marginile unei fugi de Vincent Liibeck.

Oare chiar făcuse asta?

O străfulgeră gândul că poate lucrurile stăteau cu totul altfel: că noi, oamenii, nu creăm absolut nimic, că totul există deja, că pescuim în oceanul nemărginit al fanteziei, când credem că noi creăm ceva. E posibil ca ecuaţia ei şi muzica lui Vincent Lübeck să fi existat în Univers – sau în altă parte – din timpuri imemoriale. Imaginile fantastice pe care obişnuim să le vedem înainte de a adormi sunt poate peisaje care există în altă parte sau care au existat odată, într-o lume care ni se deschide în profunzimea sufletului nostru. E posibil să existe o lume a frumuseţii şi imaginaţiei din care aducem tot ceea ce credem noi că am creat?

Acesta fusese raţionamentul lui Platon, iar ea ştia că erau matematicieni şi fizicieni contemporani cu ea, care îi dădeau dreptate. Dar cercetase oare cineva cum stau lucrurile în realitate? Nu s-ar putea programa un calculator pentru a vedea cum e programat Universul însuşi – dacă ceva poate fi într-adevăr creat sau dacă totul nu e decât descoperit?

Se opri şi se ghemui lângă Danny, încercând să vadă clar, să vadă acest lucru pe care-l ghicise undeva în întunericul sufletului. Ceea ce căuta ea putea fi la distantă de ani-lumină: zărea ceva, dar nu reuşea să ajungă la el.

*

Aşadar s-au mutat în Copenhaga. Au aruncat cea mai mare parte a mobilierului american al lui Emerson şi au ascuns tablourile lui într-un dulap de haine. Cărţile le-au vândut la anticariatul Harck de pe Fiolstrsede. Doar biroul l-au lăsat cam aşa cum fusese pe vremea lui. Treptat au golit masa lui de lucru unde se găseau toate scrisorile şi salutările pe care i le trimisese Ninni de-a lungul anilor, tăieturile din ziare despre orgă şi Sur, chiar şi un film video cu programul TV despre ei amândoi. Au găsit scrisori în care Ekwall povestea despre ce au făcut. Acesta îl rugase de multe ori pe Emerson să-şi viziteze fiica la Agnanäs. Şi-

au pus întrebarea ce a răspuns Emerson, dar nu au aflat asta niciodată.

Ninni a discutat timp de mai multe luni cu fabricanţii de calculatoare din SUA şi Japonia. Sur le fusese foarte util, dar acum era timpul să-l pensioneze şi să-l trimită acasă la Agnanäs. Danny o auzi discutând la telefon cu Ekwall, că ar vrea să i se elibereze bani.

În august era gata cu negociatul, atât cât se putuse prin scrisori şi fax. Pe întâi septembrie, o zi caldă în care bătea un vânt de vară târzie, au zburat la Tokyo.

Au învăţat că fabricanţii de calculatoare sunt oameni misterioşi. Limuzina care i-a dus de la aeroport mergea cu asemenea viteză de parcă trebuiau să scape de nişte urmăritori. Au fost duşi în camere izolate fonic, chiar şi când beau ceai. Erau înconjuraţi de ingineri informaticieni infinit de politicoşi, care făceau plecăciuni. Se trimiteau anunţuri cu text cifrat dintr-un birou în altul. Au vizitat Institute of New Generation Computer Technology (ICOT) şi au negociat câteva zile cu un consorţiu care-şi spunea MET (Microelectronics and Computer Technology). Ninni ştia exact ce voia de la noul ei calculator. Nu exista pe atunci, în orice caz nu cu soft-ul pe care-l dorea ea, dar urma să fie construit în şase luni.

Nu dură decât patru luni până când calculatorul era la ei în Copenhaga.

Într-o zi ceţoasă de ianuarie, s-a făcut o gaură în peretele către strada Niels Hemmingsen prin care s-au ridicat lăzile. În timp ce zidarii lucrau la perete, tehnicienii japonezi şi un electrician danez au început să instaleze calculatorul. Pe acoperiş au fost montate antene pentru a face legătura până la Agnanäs.

Ekwall apăru pe neaşteptate şi cercetă bănuitor instalaţia. Dădu din cap, neputând să priceapă la ce folosea. Politicos şi cu multe înflorituri, le dădu de înţeles că îşi cheltuiseră banii aiurea. Până şi Carolyn era mirată. Chiar era necesar ca doi tineri cercetători să cumpere singuri cel mai mare şi mai rapid calculator din toată Europa?

Ninni zâmbi misterios. O să vedeţi, spuse ea. O să vedeţi.

12

Zilele la Klaradal începeau cu sunetul clopotelor, rugăciuni în cor şi mese pentru morţi, iar la cinci şi jumătate se servea un mic dejun frugal.

În dimineaţa după vizita neplăcută din camera de muzeu, am observat agitaţia şi neliniştea călugărilor dintr-un motiv anume. Nimeni nu rostea o vorbă (era interzis să vorbeşti în refectorium), dar biletele de hârtie treceau din mână în mână. Când a fost rândul meu să lucrez la Angelica am descoperit cu groază că era întuneric beznă în toate ferestrele pe care le deschideam, nu puteam vedea nimic.

Parcă cineva trăsese o cortină între Angelica şi lumea exterioară. Am intrat în jurnalul de bord pentru a vedea ce s-a întâmplat, dar nu era decât un cod lung de litere, pe care nu am reuşit să-l descifrez.

M-am oprit şi m-am gândit să ies de acolo. O procesiune de călugări era în drum spre biserică. În faţa porţii stătea întunecat la faţă Lorentzen, care întinse braţul, oprindu-mă.

— Ai văzut codul? Dar nu l-ai înţeles, nu-i aşa?

A scos calculatorul mic de buzunar – computerul Owen care poate fi conectat la creier – şi arătă cu degetul spre ecran. Acolo se găseau aceleaşi rânduri inexplicabile de litere pe care le văzusem recent în camera de observaţie:

AAAAAACDDDEEEEEEEEEEEEFIILLMMMMNNNN
NOOOPRRRRRRRSSTTTTTTUUUUUV

— Nemernicii de teologi cred că matematicienii nu ştiu o boabă de latină, şuieră el. Sigur nu vezi ce-i aici? E nevoie să scriu?

Tremura de mânie.

— Aceasta se cheamă o anagramă. Călugărilor le-au plăcut prostiile astea din vremuri imemoriale. Am apelat baza de date a Vaticanului şi n-a durat nici două minute ca să găsesc un text care se potrivea.

Calculatorul arătă textul:

TE DEUM LAUDAMUS TE DOMINUM CONFITEMUR
TE AETERNUM PATREM OMNIS TERRA VENERATUR

— Numără şi vei vedea că se potriveşte. Şi înseamnă aproximativ asta:

„Laudă ţie, Doamne, te mărturisim pe Tine,
Doamne,
Pe Tine, Tată veşnic, te venerează întregul
Pământ."

— Angelica a trimis semnale ciudate noaptea trecută, asta-i tot ce ştiu. Se pare că nimeni nu înţelege ce s-a întâmplat. Nu ai introdus în ea cumva vreo informaţie subversivă?

Am negat din cap, enervat doar la acest gând.

— O folosesc câteodată ca mediu pentru un fel de proslăviri matematice care ar trebui să-i fie pe plac lui Dumnezeu. De parcă ar ajuta la ceva să urli să se audă în tot Universul… întrebarea e dacă ei ştiu ce fac. Există proiecte care pur şi simplu sunt interzise. Ascultă ce-ţi spun acum: sunt interzise, fiindcă se pot amesteca în ordinea matematică a Universului. Dar lumea nu mă ascultă când o previn.

Mă întrebam dacă nu cumva visam. Cum ar putea un calculator să tulbure legile naturii?

— Nici asta nu ştii? De la ce prăpădită de universitate vii? N-ai aşadar nici-o idee ce ni s-a întâmplat, mie şi lui Ninni?

L-am luat de braţ şi am pornit spre casa de oaspeţi. Pământul strălucea puternic, dar la umbră se aprinseseră lămpile.

El se opri după câţiva paşi.

— N-ai aflat deci că, de multe ori, am primit avertismente *dintr-o regiune necunoscută*, cum că am formulat întrebări interzise? Să se fi uitat oare acest lucru? Cum am trudit cu Lucrul şi cum i-am dat drumul lui însuşi Satana?

— Dragă Lorentzen, toţi ştiu cine a descoperit Lucrul. Până şi copiii mici ştiu asta. Dar circulă atâtea zvonuri fantastice despre cum s-a întâmplat.

El rămase nemişcat, de-a dreptul încremenit, mă scrută cu asprime, măsurându-mă cu privirea şi, probabil, mă consideră nevrednic.

Călugării cântau în biserică. Deodată pe buzele lui subţiri

apăru un zâmbet rău.
— Mi-a venit o idee, mormăi el. Dar n-am îndrăznit. Vrei să mă ajuţi să mă joc de-a diavolul în lăcaşul Domnului? Pot să împrumut două minute din timpul tău la calculator?
Ne-am întors în sala de observaţie. Nu era nimeni.
— N-ai idee ce zarvă s-a iscat printre teologi… Şi cum s-a schimbat teologia în timpul vieţii mele… S-a pornit o ceartă fără pereche atunci când Vaticanul a trebuit să-şi construiască primul calculator cuantic ultraperformant… Chiar şi eu în nimicnicia sa, am fost chemat atunci ca expert… Existau şi fosile care nu-şi puteau imagina că unele descoperiri în informatică şi cosmologie aveau consecinţe teologice…
Vorbea incoerent, de parcă tot timpul se gândea la altceva.
— Apoi Max Tauber a trecut la catolicism, nemernicul, şi i-a ajutat să construiască un fel de teorie teologică în jurul a ceea ce descoperiserăm noi, Ninni şi cu mine… Era să leşin când am văzut prima teză ştiinţifică despre sensul teologic al spaţiului Valentin… Şi de ce a creat Dumnezeu spaţiul Oohara… Apoi am început să bănuiesc că era ceva acolo, deşi am avut întotdeauna oroare de teologie… Practic, am ajutat Vaticanul să scrie primele programe de simulări teologice… Dacă aş fi ştiut ce ştiu astăzi, n-aş fi făcut-o niciodată… Că aveau să înceapă să viseze la crearea unor conexiuni informatice cu Dumnezeu…
Mergea de la un terminal la altul şi scruta cercurile virtuale care păreau mai întunecate ca niciodată. Apoi s-a aşezat la claviatura din colţul cel mai îndepărtat.
— Lumea pretinde că nu se poate programa un calculator cuantic ultraperformant. Ei bine, în mare parte e adevărat, dar nu întru totul. Poţi într-un fel să-l inspiri, să-i dai indicii… Asta fac călugării cu el: dar e ca şi cum i-ai şopti la ureche sfaturi bune lui Dumnezeu.
Mă privi pe furiş şi-şi umezi buzele:
— Când eram eu tânăr, exista ceva care se chema viruşi de calculator… Programe mici care se fixau de alte programe şi le schimbau. Aveam programe de câteva

rânduri, care puteau goli memoria unui calculator. Ninni şi eu am descoperit un virus absolut diabolic care putea devora orice program şi să-l transforme într-un program care calcula numărul π. Reprezintă o surpriză ciudată pentru cel care s-a gândit să facă altceva…

Stătu liniştit unu sau două minute; mă întrebam dacă uitase programul şi cum avea s-o facă pe Angelica să se ocupe de asta. Cântecul călugărilor ajungea până la noi, suna precum foşnetul vălurit al vântului. Lorentzen îşi sprijini fruntea în mâini. Deodată se ridică. Îşi puse mâinile pe umerii mei şi mă trase de acolo.

— În seara asta am fi putut să calculăm π cu 10^{20} zecimale sau undeva pe acolo. Dacă ar fi vrut călugării să-l imprime, ar fi acoperit suprafaţa Lunii cu hârtie. Dar când m-am gândit mai bine, n-am îndrăznit. Am făcut suficient de multe prostii în viaţă… De ce să mă amestec în ce fac alţii, când nici nu înţeleg… Să nu te miri dacă totuşi se întâmplă vreo catastrofă, aşa dintr-o dată, dacă ceva se prăbuşeşte… Doar ai văzut ieri nava aceea întunecată în bazinul de piatră. Nu ştiu dacă Angelica a vrut să ne avertizeze sau dacă e doar un semnal neaşteptat din viitor. Dar nu obişnuieşte niciodată să ni le arate. Adevărul este că m-a speriat, ca un semn rău de pe vremuri.

Se sprijini atât de mult de mine, încât am îngenuncheat.

— Mă întreb dacă ştie cineva ce s-a întâmplat, mormăi el. Gândeşte-te că nu călugării sunt aceia care au sabotat-o. În acest caz, e mai rău. Am avut un calculator care ne asculta cum pocneam din degete, spre deosebire de Angelica, dar, cu toate astea, s-a dus totul de râpă.

— Ce s-a întâmplat?

— O să afli. Luăm lucrurile pe rând.

Deodată s-a oprit, s-a întors spre mine şi m-a luat de umeri cu amândouă mâinile.

— Eşti un tip al naibii de curios. Ce te priveşte pe tine ce ni s-a întâmplat mie şi lui Ninni? Dar dacă eu promit să-ţi povestesc, şi tu trebuie să promiţi că scrii. Eu povestesc şi tu scrii. Mai creăm un mic Univers, tu şi cu mine, un mănunchi de cuvinte care va rămâne în spaţiul povestirilor

atunci când timpul va muri… Şi când eşti gata, introduci tot textul în reţeaua universală de calculatoare ca lumea să poată vedea, câtă vreme mai există lume în sistemul solar. E timpul ca posteritatea să afle, în sfârşit, ce s-a întâmplat…

Deodată am înţeles de ce a ţinut să povestească. Nu era mulţumit cu nemurirea pe care legile fizicii o dau tuturor cunoştinţelor în multivers, mai dorea încă o nemurire. Iar mie mi-a venit să strig de bucurie, când am înţeles că puteam să i-o creez.

13

Orarul de lucru a fost scos. Am aflat că Angelica a fost afectată de „deranjamente şi discontinuităţi în câmpul de control” şi că va fi ocupată pe o perioadă neprecizată cu „rugăciuni, slujbe religioase şi contemplaţie” în timp ce aşteptam ca neliniştea cosmică să se calmeze.

— Prostii, mârâi Lorentzen. Au sabotat-o. Probabil că au trimis un semnal care însemna cu totul altceva decât s-au gândit ei.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat pe călugărul din cabina de la poartă. Cui aţi trimis semnale? Şi de ce-aţi făcut-o?

Călugărul zâmbi puţin maliţios şi ridică degetul arătător de parcă voia să mă înveţe ceva.

— Tinere prieten, chiar şi un calculator de mănăstire poate avea un motiv să-şi împreuneze mâinile şi să se roage lui Dumnezeu cu toate vocile odată.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Există mai multe soiuri de secrete în Univers, unele mari şi altele mici. Dacă acesta ar fi un secret mic, ţi-aş putea explica. Dar e un secret atât de mare, încât nici noi nu l-am priceput decât pe jumătate. Adu-ţi aminte că Angelica noastră nu e doar un calculator, ea e mai presus de toate un calculator cuantic ultraperformant, creat spre gloria lui Dumnezeu şi pentru cei morţi.

— E adevărat că aţi încercat să trimiteţi semnale către Dumnezeu?

Îşi încreţi fruntea şi reuşi să arate superior, deşi făcu o plecăciune.

— Tinere prieten, chiar dacă aş şti, n-aş putea să spun nimic. În afară de asta, nu uita că trebuie să mori!

*

Din acel moment – când stăteam în lumina Pământului în faţa casei de oaspeţi, aşteptând să putem relua lucrul – a apărut o nouă temă în povestirile lui Peter Lorentzen. Am fost uluit şi nerăbdător, fiindcă nu puteam înţelege ce

legătură avea cu propria lui istorie.

— A început într-o seară de noiembrie, a spus Lorentzen, trebuie să fi fost prin 2004, poate 2005, la un an sau doi de la catastrofa calculatoarelor. Într-un colţ al Germanisches Nationalmuseum din Nurnberg, un istoric al muzicii, pe numele său Jacob Heiss, a dat peste un clavecin vechi. Deodată o scândură cedă cu o trosnitură puternică, şi descoperi un compartiment secret, adânc şi îngust.

M-a privit atent şi a zâmbit mulţumit. Am ghicit că aceasta era o poveste preferată, pe care o relatase de mai multe ori.

— Heiss a băgat mâna şi a simţit că acolo era un pachet de hârtii. Un paznic s-a repezit să-l oprească, dar Heiss l-a îmbrâncit. Când a scos hârtiile, a văzut că erau pline de note muzicale. Heiss a recunoscut notaţia muzicală, a ştiut dintr-o dată cine a scris-o şi, cu toate astea, nu-i venea să-şi creadă ochilor.

— Tinere, ascultă bine ce-ţi spun. Aceasta era partitura la *Die Kunst der Fuge* a lui Johann Sebastian Bach, partitura scrisă chiar de compozitor, dar ultima fugă triplă pe tonurile BACH era completă aici, scrisă pe patru voci. Heiss spune că a ţipat ca un nebun când a văzut că *fuga era terminată*. A înţeles că trebuie să fie prima ediţie, copia la care Bach lucra în iulie 1750, când l-au lovit atacul de apoplexie şi orbirea definitivă. Fusese astfel o minciună ce povestise lumea în toţi aceşti ani, în biografiile lui Bach: că a murit înainte ca opera să fie încheiată.

Ochii îi străluceau.

— Îmi închipui cum i-a fugit lui Heiss pământul de sub picioare când a citit notele acestea amintind de aripi mici de pasăre, note pe care nimeni nu le mai văzuse de mai bine de două sute cincizeci de ani. Le-a citit până la acordul final în sol major şi literele SDG – Soli Deo Gloria, toată gloria lui Dumnezeu – care stă la finalul partiturilor lui Bach. Paznicul a chemat atunci întăriri, iar şeful uimit al muzeului Bendeler şi-a văzut vechiul prieten, pe Heiss, adus în biroul de lucru de patru bărbaţi înjurând şi care încercau să-i smulgă un pachet de hârtii prăfuite. Spune-le să aducă

şampanie, gemu Heiss, am făcut cea mai incredibilă descoperire din toată istoria muzicii.

Lorentzen îşi aşeză scaunul astfel încât genunchii săi aproape că îi atingeau pe ai mei:

— Când am răsfoit prin hârtii, au găsit o altă fugă necunoscută a lui Bach, un ricercar[3] pe şase voci, iar despre asta poţi citi în oricare din biografiile lui Bach. Dar probabil nu vei afla ce-i mai important. Au găsit ceva atât de ciudat, încât niciunul dintre ei n-a putut pricepe ce era.

Şi-a lăsat mâna pe genunchiul meu şi a şoptit:

— În fundul pachetului de hârtii erau două bucăţi folio îndoite de două ori. Când Heiss şi Laendeler le-au desfăcut, au văzut o mulţime uriaşă de numere, evident scrise de Bach însuşi, şaizeci şi şase de rânduri pe fiecare padină. La început au crezut că era o tabulatură[4] aparte de orgă, o scriere a notelor în cifre, un fel de stenografie muzicală. Dar Heiss nu putea descifra nimic şi în curând s-a dovedit că nimeni nu putea s-o facă.

Aici am fost întrerupţi de un bătrân astronom care voia să discute o enigmă matematică cu Lorentzen. Restul istoriei i l-am smuls, bucăţică cu bucăţică, în timpul zilelor următoare.

Imediat după ce Heiss a copiat cifrele lui Bach, le-a trimis prin fax la unul dintre prietenii săi din Copenhaga. Era Max Tauber, un matematician meloman cu barba sură, cunoscut în toată Danemarca ca virtuoz al orgii şi iubitor al muzicii lui Bach.

„Dacă nici tu nu poţi descifra aceasta, atunci nu ştiu cine poate s-o facă”, a scris Heiss. Tauber, care era expert în analiza semnalelor, s-a năpustit asupra cifrelor în aceeaşi zi, a realizat un program de computer, încercând să găsească un cod pentru a traduce seriile de cifre în tonuri sau litere, dar n-a ajuns la niciun rezultat.

La acea vreme, Tauber avea în jur de cincizeci de ani. Se întâmpla să dea mici concerte de orgă în bisericile din

---

[3] Compozitie polifonica anterioara fugii

[4] Sistem de notatii muzicale, cu ajutorul literelor si cifrelor, folosit in secolele XV-XVII pentru instrumentele polifonice (orgă, lăută, clavecin)

Copenhaga. Când a interpretat pentru prima oară oficial fugile regăsite ale lui Bach, biserica era ticsită de lume, iar uşile erau larg deschise spre portal, unde lumea se îngrămădea până pe scară.

În ciuda succesului concertului, Tauber a fost trist după aceea.

„Pare de nerezolvat”, i-a scris el lui Heiss. „Nu e o tabulatură normală şi metodele vechi de decriptare nu merg. Mă întreb dacă nu cumva bătrânul Bach îşi bate joc de noi.”

Tânărul său nepot, Joachim, şi el matematician, a propus să încerce o metodă pe care cercetătorii SETI o concepuseră pentru a interpreta semnale de la civilizaţiile străine din Univers. Max Tauber făcu se strâmbă, dar făcu o încercare care dădu şi ea greş.

*

Danny şi Ninni trăiau pe atunci sentimentul că avuseseră noroc în viaţă. Le plăcea vechea Copenhagă, cu străzile întortocheate şi casele vechi, parcurile verzi, bisericile cu orgile lor mari, cartierul Latin cu plăcile comemorative, inscripţii şi amintiri ciudate din viaţa studenţească de demult. O scrisoare de prezentare din partea organistului Catedralei din Uppsala le deschisese calea către marea orgă Botzen din Vor Frelsers Kirke, unde obişnuia să cânte şi Tauber. Multe dimineţi din prima vară petrecută acolo, au stat şi au exersat Bach şi Buxtehude, Bruhns şi Scheidemann. Câteodată se întâlneau cu Tauber pe scara din galerie, fără să ştie cine era şi fără ca el să-i cunoască.

Pentru o vreme s-au bucurat de libertate după anii petrecuţi la Uppsala. Nu se grăbeau în nici-o privinţă.

Colindau ore întregi şi discutau proiecte pe care intenţionau să le abordeze, probleme pe care să le rezolve, descoperiri minunate pe care urmau să le facă. Cred că au cercetat fiecare stradă şi fiecare curte la sud de Söerne, afirma Lorentzen aflat acum la Klaradal, amintindu-şi zilele fericite. Lucrau pe unde apucau: la o masă de cafenea, pe o bancă în vreun parc, în faţa tablourilor unei galerii de artă.

Când oboseau de atâta mers, se întorceau acasă şi-şi testau ideile pe calculator.

— Destinul nostru e deja hotărât, o auzi el pe Ninni spunând. Vom trăi toată viaţa la Copenhaga.

În primăvara aceea, le venea greu să stea în casă. Câteodată stăteau pe iarbă, lângă heleşteul din parcul 0rsted, cu un mic computer de buzunar şi un telefon care putea să-i conecteze într-o clipă la calculatorul mare din piaţa Gräbrødre. În timp ce cântau mierlele, ei creau multe universuri străine, unde n-au cântat niciodată păsările. Formule şi cifre se rostogoleau pe ecran. Deseori simţeau că ar putea face orice, rezolva orice problemă, pătrunde orice. Şi aveau probabil resurse mai mari să o facă decât orice alt cercetător dinaintea lor.

Stăteau câteodată pe acoperişul Rundetarn-ului, cercetând orizontul spre Suedia sau departe spre Själland.

Aerul tremura şi vibra, departe, acolo unde se întâlnesc cerul şi pământul. În binoclu nu se vedea decât un abur albastru şi totul plutea în el: turnurile bisericilor, navele, pantele împădurite de pe dealurile din Smaland. Într-o seară cu cerul senin şi înstelat de la sfârşitul lui martie, au căutat cu telescopul turnului galaxii în constelaţia Fecioarei şi a Leului, fără să găsească niciuna. Imagini şi semnale sunt şterse în adâncul intergalactic, dispar în abur şi vuiet. Până la urmă totul e nimicit, totul moare şi devine entropie. Ninni reveni iarăşi şi iarăşi la vechea sa întrebare: aşa oare trebuie să stea lucrurile, trebuie să existe în mod absolut entropie într-un Univers?

Ca şi marii filosofi cu mult înaintea ei, intuia existenţa unei legături între legea entropiei şi enigma răului: Universul nostru nu este perfect în ciuda ingenuităţii sale, deoarece suferinţa şi moartea sunt invocate din ordinea cea mai adâncă a lucrurilor. Oare au avut dreptate vechii rabini când au presupus în Babilon şi Ierusalim că Ziditorul dăduse greş cu Universul?

Ninni atingea în treacăt cea mai fantastică din toate problemele ştiinţei:

Poate exista o ordine mai bună decât ordinea Universului

nostru? Se poate construi un model de lume matematică care, într-o anumită privinţă, să fie mai bună decât lumea existentă?

Este uşor să creezi mici universuri simple înăuntrul unui calculator, lumi care există doar în regatul ordinilor matematice. Au încercat tot felul de legi ale naturii, apoi au trimis semnale prin universurile lor şi au observat ce se întâmplă. Nave micuţe din spaţii străine se chemau una pe alta. Imagini erau trimise de la un colţ al spaţiului la altul. Au stat pe Rundetarn, explorând multe universuri şi cercetând orizonturile.

Semnalele se pot stinge, mesajele pot dispărea ca atunci când valurile se sparg de ţărm. Ordinea dispare în haos. Entropia creşte, cunoaşterea se pierde. Dar oare trebuie să se piardă cu totul?

14

Max Tauber era nefericit. A călătorit de la Nurnberg ca să atingă el însuşi vechile hârtii, dar cifrele au rămas la fel de enigmatice. Nu puteau să fie altceva decât muzică, ascundeau probabil o muzică extraordinară, şocantă, pe care Bach nu îndrăznise vreodată să o interpreteze pentru contemporanii săi. Dar cifrul era prea dificil, nu reuşea să-l descifreze, nu ajungea la niciun rezultat.

Trist, plecă acasă de la Numberg. Noaptea visa că atingea uşor degetele lui Bach, dar acesta se întorcea îndepărtându-se şi nu vroia să ştie de el.

În acea perioadă, a auzit că Peter Lorentzen şi Diana Emerson erau la Copenhaga.

Cineva auzise un zvon că tinerii matematicieni suedezi care au descoperit efectul SCI s-au mutat în Danemarca şi au cumpărat un calculator absolut fără pereche, care ar fi fost potrivit pentru un întreg institut de cercetare. Tauber nu ştia ce să creadă. Într-o zi trecu pe lângă casa de pe colţ din şirul de case roşii închis din piaţa Gräbrødre şi se gândi să sune, dar nu o făcu. Era un sihastru care se simţea timid şi stângaci în faţa oamenilor complet străini.

În loc de asta, s-a aşezat în faţa calculatorului său şi a meditat la o observaţie uluitoare peste care dăduse într-o carte despre Bach din 1980. Bach a scris cincisprezece *Inventiones* pe trei voci, iar printre ele una în Si major, una în La minor, alta în Do minor şi încă una în Si minor (numele Bach!).

Dacă socoteşti numărul de măsuri din ele, obţii suma de 158, care este valoarea numerică a numelui Johann Sebastian Bach dacă numerotezi literele (aşa cum au făcut-o întotdeauna misticii cifrelor) astfel încât „a” primeşte valoarea 1, „b” valoarea 2 ş.a.m.d., iar „i” şi „j” sunt considerate aceeaşi literă. Să fie aceasta o coincidenţă? Şi-a ascuns Bach numele în compoziţii? Dar de ce s-o fi făcut?

Valoarea numerică a numelui Bach este 14, a lui J. S. Bach 41 (9+18+2+1+3+8). Chiar şi aceste numere par a

reveni de multe ori în notele lui Bach. Tauber scoase partituri şi numără. Căută preludiile la coralul *Vor deinen Tron tret` ich* în Orgelbüchlein şi numără notele: numărul era de 158. Uimit, cântă compoziţia simplă, originală şi văzu că Bach începuse prin a transforma 33 de note în 41: acolo era (când numără strofă cu strofă) Bach S. J. Căută în *Vater unser im Himmelreich* şi regăsi numărul 158 (în măsura numărul 41), deşi cu altă metodă. Deodată văzu iarăşi numărul pentru Bach S. J., şi valoarea numerică pentru B-a-c-h.

Răsfoi în continuare în *Inventiones* şi văzu deodată peste tot numele Bach: tonurile b-a-c-h, c-h-b-a, a-b-h-c, h-a-a-a-b-c, a-b-c-h-c-b-a. De câte ori un compozitor ar folosi exact aceste tonuri dacă nu le-ar alege în mod conştient? Era uşor de calculat că Bach făcuse acest lucru de cel puţin 1000 de ori mai des decât ar fi făcut-o prin jocul coincidenţelor…

Tauber clătină din capul lui mare. Era incredibil. Era fantastic şi respingător ca un coşmar. Să fi fost divinul Bach obsedat de cifre? Şi de propriul său nume?

*

La sfârşitul lui mai, le-a trimis lui Danny şi lui Ninni o transcriere pe computer a cifrelor lui Bach. „Ne-am putea întâlni”, scria el. „Aceste cifre sunt dintr-un manuscris vechi. Nu ştiu ce înseamnă. Dar n-ar strica deloc să discutăm.”

Nu spuse un cuvânt despre Bach, sau că probabil era un cod sau o tabulatură de orgă. Ninni tresări când zări numărul scris π cu treizeci şi cinci de zecimale, normal şi invers:

314159 26535 89793 23846 26433 83279 50287 78205 97238 33462 64832 39798 53562 951413

— Ce nebunie! Exclamă Tauber arţăgos, când în sfârşit a îndrăznit să se ducă la casa din piaţa Gräbrødre. Lăsaţi-mă să vi-l dezvălui, domnilor, pe bătrânul Bach, sunt cifrele scrise chiar de mâna lui Bach, probabil în timpul ultimelor săptămâni ale vieţii sale. Sigur că am văzut π acolo, dar

cifrele sunt la sfârşit de tot, după tot restul. Nu înţeleg nimic. Ce-i pasă lui Bach de numărul pi, pentru Dumnezeu?

— Şi cifrele sunt notate cu scrisul lui? întrebă Danny. Tauber dădu din cap sumbru.

— Poate a văzut ceva ce noi nu vedem, murmură Ninni. N ar putea fi codul pe care-l folosea.

— Poate că şi-a căutat propriul nume, spuse Danny. Ar fi poate minunat să-ţi găseşti numele în numărul pi…

Tauber se holbă la el. Bărbia îi căzu pe piept.

— Dar de ce s-o facă? Dumnezeule, s-au scris atâtea prostii de necrezut despre mistica numerelor la Bach…

Ninni lăsă o mulţime de cifre să curgă pe monitorul calculatorului.

— Dacă el îşi căuta propriul nume, spuse ea, ar fi trebuit să caute cifrele 2-1-3-8 (B-A-C-H). Dar ele nu există în numărul π decât după 379 de zecimale. Apoi reapar după 2426 de zecimale. Oare le-a văzut în altă parte?

— Bănuiesc de unde a luat cifrele, murmură Tauber. Cândva la începutul secolului al XVII-lea, Ludolf van Ceulen a calculat π cu treizeci şi cinci de zecimale şi a numărat aproape toată viaţa până când a fost gata. Bach credea, poate, că erau doar treizeci şi şase de cifre şi l-a amuzat probabil să le scrie.

— Fiţi atenţi aici, îi întrerupse Ninni. Primele două zecimale din π sunt 1 şi 4: luate împreună reprezintă suma cifrelor din 2-1-3-8, numele lui Bach. Ce-ar spune un mistic al numerelor? Mai întâi vine cifra 3, Trinitatea, apoi vine Bach…

Au continuat să numere. A doua şi a treia zecimală sunt 4 şi 1: suma cifrelor pentru numele J. S. Bach. Suma primelor 10 cifre este de asemeni 41. Suma primelor cinci este 20, care de altfel este suma cifrelor anului de naştere al lui Bach, 1685. Au căutat cifrele cu numărul 2, 1, 3 şi 8 şi au găsit numărul 1346. Suma cifrelor fu 14: iarăşi numele Bach.

— O nebunie curată, se plânse Tauber. Să fi crezut Bach în prostii din astea? Că Dumnezeu a ascuns numele *lui* în numărul π chiar din clipa creaţiei?

— Dacă el credea în magia numerelor, raţionă Ninni, atunci probabil că a încercat să aranjeze cifrele lui van Ceulen într-un pătrat având 6x6 cifre. Un fel de pătrat magic… Să vedem ce se întâmplă…

Scrise pătratul, apoi îl împărţi în patru şi sublinie primele cifre din colţ.

— Ce ziceţi? Vedeţi ce-am obţinut?

3 1 4 1 5 9
2 6 5 3 5 8
9 7 9 3 2 3

8 4 6 2 6 4
3 3 8 3 2 7
9 5 0 2 2 8

— Poţi să scrii numărul aşa încât să găseşti cifrele 2-1-3-8 (B-A-C-H) dacă le citeşti în sensul invers acelor de ceasornic.

— Dar o cifră e greşită, arătă Danny. Cifrele din transcrierea lui Tauber se terminau cu un 7, deşi ar fi trebuit să fie un 8. Bach credea în mod evident că ultima cifră în pi-ul lui van Ceulen era 7 în loc de 8. Scrie 287 în ultimul rând. Atunci suma din tot pătratul devine 158. Şi ce este asta? Da: suma valorilor cifrelor pentru tot numele JOHANN SEBASTIAN BACH!

— Şi suma primelor cifre din mijloc este 20, spuse Tauber. Poate însemna 1685. Dar mă gândesc că poate însemna ICH: eu. Devine aceeaşi sumă de cifre. EU, BACH, NĂSCUT ÎN ANUL 1685…

— Fabulăm, spuse Danny. Cum ştim că Bach a descoperit într-adevăr acest lucru?

— Şi ce înseamnă tot restul? suspină Tauber. Poate ai dreptate, Ninni. E posibil să fi folosit numărul π să creeze un fel de cod pentru a ascunde un mesaj secret?

Ninni trase o linie în jurul cifrelor care formau numărul π plus numărul π inversat.

— Acestea sunt şaptezeci şi două de cifre. Erau douăzeci

şi patru de litere în alfabetul acelor vremuri. Fiecărei litere îi pot corespunde trei semne. E simplu: scanăm cifrele pe computer şi îl lăsăm să încerce toate combinaţiile de litere codate cu trei cifre până când găsim ceva care să pară a fi germana secolului al XVIII-lea.

N-a mers deloc. Aveau toţi un sentiment ciudat că ceva le scăpase, că Bach realizase ceva uluitor, pe care nimeni nu şi-l putea imagina. Că exista ceva pe care niciunul dintre ei nu-l înţelegea – cam ca atunci când asculţi toată viaţa muzica lui Bach fără să acorzi atenţie tonurilor Si (B) – La (A) – Do (C) – Si (H) …

— Gândeşte-te că nu e niciun cod, spuse Ninni. Poate Bach avea o intuiţie matematică pe care noi nu ne-o putem închipui, poate a descoperit vreo constantă matematică pe care nimeni n-a observat-o. Şi poate că e un fel de cheie pentru muzica sa…

Danny dădu din umeri.

— Dragă Ninni, la fel de bine poţi crede că-şi bate joc de noi…

În zilele următoare, au găsit o mulţime de legături între Bach şi π (de exemplu – îşi amintea Lorentzen la Klaradal – un şir lung de zecimale *π* din în *Das wohiteinperierte Clavier*). Apoi au scris pe jumătate în glumă o mică teză „Despre numărul π la Bach”, şi au trimis-o la Nature şi la câţiva prieteni. Un exemplar a nimerit până la urmă la Academia de Ştiinţe din Moscova.

II
VOCEA LUCRULUI

15

În vara aceea, Ninni văzu o teză a unui tânăr matematician polonez numit Jan Valentin. Îngheţase în Carpaţi cu o vară înainte în timp ce încerca să bată recordul lumii la mare înălţime cu deltaplanul. Valentin a descris un spaţiu cu douăzeci şi şase de dimensiuni, un spaţiu având proprietatea bizară că nu poate exista în lipsa unui „spaţiu-timp” cu patru dimensiuni, care seamănă în mod uimitor cu universul descris în teoria generală a relativităţii a lui Einstein. Ninni observă că putea inversa demonstraţia: într-o lume în care teoria relativităţii este adevărată, spaţiul Valentin trebuie să existe.

Era stupefiată, nu înţelegea nici ea ce însemna aceasta.

Când, la o conferinţă despre cosmologie de la Londra, a făcut cunoscută această descoperire, se stârni o furtună. Unde erau aceste douăzeci şi şase de dimensiuni? Care era legătura lor cu lumea fizică? Nimeni nu putea răspunde, dar nici nu putea nimeni să găsească vreo greşeală în demonstraţia lui Ninni.

— Am început să bănuiesc atunci că exista lume care o detesta, povesti Lorentzen. Se ocupa de lucruri atât de abstracte, încât mulţi nu pricepeau despre ce vorbea. Şi, cu toate astea, ea declara cu hotărâre că e vorba de realitate. Că putem şti ceva despre lumi pe care nu le vom vedea poate niciodată: era aproape un păcat de moarte să spui aşa ceva în acele vremuri. Lumea era furioasă şi în acelaşi timp neliniştită. Bănuiau că ea putea să aibă dreptate.

*

Într-o zi, apăru ambasadorul rus cu o scrisoare din partea purtătorului de cuvânt al Academiei de Ştiinţe, profesor Sima.

Ambasadorul aşteptă în bibliotecă în timp ce ei răspundeau la scrisoare. El accentuă că atât scrisoarea cât şi răspunsul trebuiau considerate strict confidenţiale. Era un şir lung de întrebări destul de neclare la care se cerea

un răspuns, şi în toate era vorba de cât de mult putea calculatorul lor fi folosit pentru a descifra coduri şi semnale criptate. Ruşii credeau că ei au folosit o analiză de semnale extrem de avansată pentru a găsi numele lui Bach în numărul pi. Au dezvăluit doar strictul necesar. Ambasadorul dispăru prin uşa din spate pentru a trimite scrisoarea în Rusia prin poşta diplomatică.

*

Două săptămâni mai târziu, ambasada rusă a sunat din nou, anunţând că un doctor Iosif Starobinski dorea „o convorbire secretă şi confidenţială cu doctorii Lorentzen şi Emerson". Tauber era plecat la o conferinţă în Trieste şi ruşii păreau că ştiu acest lucru.

Starobinski apăru într-o dimineaţă devreme şi fu condus prin drumul din spate. Lorentzen îl descrise ca fiind un bărbat înalt, slab, serios, cu umerii largi şi mâinile mari. Ochii săi de un albastru-palid îi observa bănuitor, de parcă era surprins că sunt aşa tineri.

— Ţinem foarte mult la discreţie, spuse el arogant. Nu pot spune nimic fără o promisiune absolută din partea dumneavoastră că nimeni nu va dezvălui nimic.

În piaţă era un excavator care făcea zgomot. Unul dintre geamuri duduia continuu. Ninni şi Danny l-au asigurat cât de ferm au putut că într-adevăr n-aveau să dezvăluie nimic.

Nu părea să se grăbească deloc. O bună bucată de vreme povesti într-o germană stricată despre diferitele proiecte sprijinite de Academia Rusă de Ştiinţe. Simţeam, spuse Lorentzen, că încerca să ne liniştească. Vorbi de încercări seismologice care se desfăşurau, se pare, trimiţând semnale prin baza muntelui între diferite mine. Doreau să studieze muntele la mari adâncimi şi dădu de înţeles că era în legătură cu depozitarea deşeurilor atomice. Semnalele s-au schimbat într-un mod foarte neaşteptat şi cu anumite metode se putea stimula chiar muntele să emită semnale sau „anumite structuri speciale înăuntrul muntelui", cum s-a exprimat el. Misiunea lui era să cerceteze dacă puteau fi analizate.

Dintr-o geantă mică pe care o purta legată cu un şnur de gât scoase o casetă DAT.

Ceea ce era pe casetă, atât cât au putut auzi atunci Danny şi Ninni, erau câteva secvenţe de sunet care aminteau puţin de tonurile de orgă. Cincizeci de secunde de sunet, apoi tăcere. O muzică bizară, care-ţi dădea fiori: Ninni a povestit că îi aducea aminte de o temă din Şostakovici, o bucată din prima frază din al optulea cvartet de coarde.

— Am înregistrat aproximativ o sută de minute, rosti Starobinski. O puteţi analiza?

— Doctore Starobinski, spuse Danny aspru, nu putem analiza nimic dacă nu ştim tot adevărul despre originea sunetelor.

— Într-un fel chiar asta-i problema, răspunse rusul. Sau mai corect spus: *este* problema în sine.

Ninni afirmă mai târziu că nu l-a plăcut de la început. Avea o frunte largă şi joasă şi o faţă turtită cu pete maro pe obraji. Cravata era rău înnodată şi avea mătreaţă pe umeri. Ambasada spusese că era geolog. Ea era convinsă că minţeau.

— Aş dori nişte cafea, spuse deodată Danny. Beţi o cafea, nu-i aşa, doctore Starobinski? Ninni, o prepari tu?

Rusul nu a observat că Danny îi făcuse cu ochiul lui Ninni. Ea se duse în bucătărie şi porni filtrul de cafea. Agenda lor electronică de buzunar stătea lângă aragaz. Dură probabil douăzeci de secunde să apeleze calculatorul şi să conecteze casetofonul pentru play-back şi înregistrare în memorie. Toată aparatura electronică din casă era conectată la calculator.

Ninni zăngăni ceştile, căută nişte biscuiţi şi prăjituri şi turnă cafeaua. Danny încercă să scoată mai multe date de la Starobinski. Rusul nu avea stare şi nu bănuia că, fără ştirea lui, calculatorul făcuse o înregistrare a întregii benzi, cu boxele deconectate, iar apoi o derulare până la punctul de început. Zgomotul excavatorului acoperea pârâiturile uşoare ale mecanismului. Când Ninni se duse în bucătărie să mai aducă un rând de cafea, activă un program pentru

interpretarea semnalelor şi analiză muzicală.

— Nu am autoritatea să spun mai mult, răspunse Starobinski când Danny încercă să-l preseze din nou.

Danny închise casetofonul, scoase caseta şi o înapoie:

— Din păcate, în această situaţie, nu vă putem ajuta. Am putea totuşi să vă prezentăm calculatorul nostru? E posibil să ştie deja ceva ce nu ştim nici dumneavoastră, nici noi.

*

Rusul păru uluit când intră în sala calculatorului. Ninni se uitase în grabă printr-un text care tocmai ieşise de la imprimantă. El rămase fără grai un moment mai târziu, când o auzi spunând:

— Şefii dumneavoastră de la Moscova sunt foarte imprudenţi, doctore Starobinski. Este un păcat de moarte să fii imprudent cu aparatura electronică. V-au dat instrucţiuni care sunt înregistrate pe aceeaşi casetă cu semnalele. Vi se interzice strict să ne daţi informaţii despre un anumit obiect, nici măcar nu aveţi voie să faceţi aluzie la faptul că există.

Starobinski păli. Scotoci în geantă, pentru a se asigura că banda era acolo. Ninni continuă implacabil:

— Există douăsprezece secvenţe de secunde pe bandă. Ne-aţi lăsat să ascultăm doar două. Semnalele amintesc de muzică, dar computerul a găsit trei caracteristici care arată că, probabil, nu pot fi fragmente muzicale. Există o structură în semnale care face extrem de plauzibilă teoria că acestea conţin cantităţi mari de informaţie. Nu-i nevoie să fii detectiv ca să tragi concluzia că aceste semnale vin dintr-un anumit obiect a cărui existenţă nu aveţi voie să ne-o dezvăluiţi.

Ea se întoarse brusc. Ochii îi luceau sub bretonul negru. Danny rămase fără răsuflare, când o auzi spunând:

— Doctore Starobinski! Există un oraş care se cheamă Kopeisk, un oraş minier nu departe de Celiabinsk. Vă spune ceva?

*

Un moment păru că rusul avea să facă o criză nervoasă. Se holba sălbatic la Ninni. Mâinile îi tremurau. Apoi interveni Danny:

— Daţi-ne toate informaţiile de care avem nevoie şi vă ajutăm. Presupun că experţii voştri în cifruri n-au reuşit, altfel n-aţi fi aici.

Rusul se calmă, încât reuşi să spună:

— Nu are cum să existe un cuvânt despre Kopeisk pe casetă.

— Suntem destul de bine informaţi, după cum auziţi. Şi aţi făcut o greşeală care poate e de neiertat în ochii şefilor dumneavoastră: nu aţi luat cu dumneavoastră un casetofon propriu. Totul în casa noastră este evident anexă la calculator.

Starobinski îşi freca mâinile de parcă îl apucase frigul. Ninni se întrebase dacă era într-adevăr cercetător. Probabil era un vechi agent KGB de pe vremea comunismului. Danny se duse spre el şi-i puse mâna pe umăr.

— Ne ţinem promisiunea noastră, nu vom dezvălui nimic. Dar, de fapt, nu putem să vă ajutăm înainte să avem toată informaţia pe care o deţineţi. Acest lucru este absolut elementar în ştiinţă, nu ascunzi niciodată o informaţie care poate fi importantă pentru rezultatul final.

Starobinski plecă înfrânt. Nu le era milă de el, deşi li se părea că, de la spate, arăta foarte abătut.

Imediat ce dispăru, Danny sună firma de pază care supraveghea casa şi le ceru să dubleze numărul de gardieni. Se duse la compania de telefoane şi avu grijă să primească un număr nou, secret, pentru comanda la distanţă a calculatorului, iar între timp Ninni schimbă rutina codurilor. Nu doreau să rişte nimic.

Din acea zi au folosit un întreg spectru de cuvinte de cod la nivele diferite. Era absolut imposibil (credeau ei) ca altcineva decât ei înşişi să poată pătrunde în sistem; un calculator la fel de rapid ca al lor ar avea nevoie de zece mii de ani pentru a se strecura prin zidul de parole.

Peter Lorentzen îşi amintea că ziua fusese cam haotică. Zvonul despre calculatorul lor se răspândise în toată lumea

de când „The Observer” scrisese un articol despre el. Un suedez nebun stătea în piaţă cu o flaşnetă şi încerca să acopere zgomotul excavatorului. Urla un fel de baladă satirică de protest împotriva calculatorului şi despre cum va distruge el lumea. Până la urmă veni poliţia şi-l luă. Imediat după aceea a vrut să intre un jurnalist francez să le ia un interviu, dar Ninni refuză să deschidă poarta.

În aceeaşi după-amiază apăru iar rusul. Era extrem de stânjenit, dar în mod destul de ciudat, părea mai uman şi mai simpatic decât înainte.

*

Starobinski scoase caseta DAT şi un plic cu fotografii mari.

— Nu sunt geolog, spuse el. Mă simt ruşinat, dar aveam ordine stricte să spun acest lucru. Am studiat fizica în tinereţe, dar apoi am schimbat domeniul şi am luat doctoratul în arheologie. M-am specializat în datarea prin termoluminiscenţă a descoperirilor din epoca de piatră din Ural şi Siberia de Vest. Un fel de arheologie fizică, dacă vreţi.

Danny îl informă că nici aceasta nu suna verosimil. Rareori arheologii găsesc semnale din timpuri străvechi.

Rusul oftă şi începu să bată nervos cu degetele în masă.

— Aşa e. *Bineînţeles* că aşa e. Arheologia e o ştiinţă pentru surzi. Nu *auzi* niciodată nimic. Nu s-a auzit niciodată nimic înainte de Kopeisk.

Mohorât la faţă, se întoarse spre Ninni.

— Ce ştiţi despre Kopeisk? Cum naiba aţi putut să localizaţi semnalele acolo?

— Avem informaţii pe care Academia de Ştiinţe Rusă poate că nu le apreciază, spuse Ninni misterios. Printre altele, ştim că circulă un zvon că a aterizat ceva chiar lângă Kopeisk. Ceva plin de praf şi de schelete, după cum spun ziarele voastre.

— Aha, basmul ăla de adormit copii. Ei, există un miez mic, mic, mic de adevăr. Vreun idiot nu şi-a ţinut gura.

Stătea şi privea la un buchet de lalele galbene, în timp ce

ochii i s-au îngustat până au devenit ca două izvoare întunecate.

— Cineva nu şi-a ţinut gura, repetă el amar. Există ticăloşi pe care-i ia gura pe dinainte.

— Şi care totuşi nu spun tot adevărul, murmură Ninni.

Starobinski tresări şi se uită pe furiş la ea. Apoi începu să aleagă din fotografii, dându-i fiecăruia câte una.

— Cam aşa arată acel aşa-zis Lucru, a cărui existenţă am fost împiedicat să v-o dezvălui când am fost la dumneavoastră dimineaţa.

Un bulgăre întunecat de piatră, un corp ceresc lovit care se înşurubase în pământ: aşa îşi amintea Lorentzen pozele. Lucrul părea că e într-un fel de grotă. Oameni cu coifuri stăteau afară. Un bulgăre care părea la fel de mare ca o casă cu patru etaje. Dacă aveai imaginaţie bogată, puteai crede că e o navă spaţială.

Dar era la fel de străvechi ca şi muntele. O formaţiune geologică ciudată. Danny începu să creadă că rusul încerca să-i păcălească din nou.

— O formaţiune geologică, spuse rusul, de parcă citise gândurile lui Danny. Ar fi absurd să crezi altceva. În acelaşi timp, există semne că ar putea fi un fel de artefact, un obiect artificial. Poţi să-l stimulezi să trimită semnale. Aţi auzit voi înşivă unele dintre ele.

— Deci bolovanul ăla stă acolo şi cântă singur în munte? întrebă Ninni. Credeţi că înghiţim orice?

Rusul oftă.

— Am spus eu că el cântă? Are un câmp electromagnetic slab în jur, şi câmpul se schimbă mereu. Poate defecta aparatura electronică. Poţi să-l asculţi cu receptoare radio. Câteodată se aude ceva care seamănă a semnale. *Ceva se întâmplă în acest bulgăre de piatră*, *şi nu ştim ce*.

Lovi cu degetele în masă.

— Pe lângă asta, se întâmplă ca blocul să vibreze slab. Inginerii minieri au spus că aceasta aduce aminte de vibraţiile în peretele unei case, când se cântă la un instrument înăuntru. Câteodată seamănă, de fapt, cu o muzică de orgă imperceptibil de slabă. Aţi auzit câteva

dintre acele vibraţii.

Starobinski arătă fotografie după fotografie. Obiectul era gri-negru, suprafaţa arăta ca granitul proaspăt cioplit.

— Este deci vorba de un artefact. O sferă imensă de piatră. Dar cine s-o fi făcut în acest caz? Ninni părea sceptică, de parcă în continuare credea că e păcălită.

Ochii rusului s-au îngustat iar. Bătu în masă rar cu degetul arătător în timp ce răspundea:

— Da, dar cine s-o fi făcut? Oamenii? Fiinţe de pe o planetă străină? Acesta este un obiect care a trecut prin procese geologice timp de milioane de ani, probabil sute de milioane de ani. Geologii pretind că trebuie să fie tot atât de vechi ca şi munţii Ural. Poate e mai vechi decât tot globul pământesc. Să fie oare un artefact? Vă daţi seama ce neverosimil e? Dar cum s-a născut? Ce procese l-au creat?

Privirea îi rătăcea de la Ninni la Danny şi înapoi la Ninni. Ea căută mâna lui Danny. Toţi trei erau tulburaţi. În cameră se lăsă liniştea; excavatorul îşi oprise în sfârşit zgomotul.

— Politicienii au dorit să păstreze secretul. Capetele lor pătrate au crezut că e un fel de proiectil, un fel de bombă neexplodată care putea oricând să sară în aer. Dacă vestea s-ar fi răspândit, panica ar fi cuprins tot Uralul. Nimeni n-a uitat Cernobâlul. Toată lumea ştie de îngrozitoarele fabrici de armament atomic din jurul Cernobâlului. S-a hotărât ca descoperirea să fie ţinută secretă până când aflăm ce este. Şi acum, după şase ani, tot nu ştim nimic. Nu găsim nici crăpătură sau deschizătură pe obiect, nu am reuşit să-l tăiem în bucăţi şi era să se aleagă praful când am încercat. Un expert în fizica solidelor a afirmat că învelişul poate fi din nitrid de carbon care, teoretic, poate fi de două ori mai dur ca diamantul. Dar se pare că nimeni n-are nici cea mai mică idee despre cum arată nitridul de carbon. Mergem pe ghicite tot timpul. Nu putem să-l examinăm cu raze X, nu putem să facem nimic. Poate ar merge mai bine dacă am avea aparate mai bune dar, la naiba, avem atât de puţini bani. Câteodată reacţionează la semnalele noastre, trimiţând şi el semnale, asta-i tot ce ştim. Ca să mă exprim

simplu, nu pricepem o iotă.

— Geologii îşi frâng mâinile, continuă rusul. Nu vor să aibă de-a face cu asta. Probabil cred că va distruge ştiinţa geologiei. Aceasta nu e geologie, spun ei. Nu e nici astronomie, spun astronomii. Nici măcar nu vor să coboare în mină să cerceteze. Dar este atunci arheologie? Ce să fac eu, un biet arheolog care întâmplător e specialist în epoca de piatră siberiană, cu afurisita asta de absurditate geologică? Cu un lucru care probabil s-a născut în timpul unui proces pe care nu şi-l închipuie niciun om de ştiinţă contemporan?

Răguşit şi nervos, povesti cum a fost descoperit obiectul în urmă cu şapte ani, sub nişte grămezi de pietre care s-au prăbuşit într-o grotă unde se spărgea cărbune negru la începutul secolului al XVIII-lea. Cadavrul mumificat al unui miner zăcea prin apropiere. O mare alunecare de teren avusese loc în 1808. Poate a murit atunci. Nu exista niciun semn că cineva ar fi observat obiectul în trecut. Dar se consideră că porţiunile cele mai vechi ale minei au circa o mie de ani vechime, iar mortul avea haine ciudate care poate erau medievale.

— Minerii au crezut la început că au găsit un fel de proiectil. Au crezut că îşi săpase drum de sus în jos. Dar muntele era masiv, nu exista nici-o gaură pe unde s-ar fi putut târî în jos. Lucrul trebuie să fie pe puţin la fel de vechi ca munţii Ural.

Lorentzen părea că-şi aduce aminte cum se cocârja spatele rusului în timp ce povestea.

— Şi asta îi dau ei unui arheolog drept misiune să cerceteze! Blestemaţii de geologi se fofilează şi vorbesc de civilizaţii străvechi. De parcă ar exista civilizaţii înainte de dinozauri!

16

Câteva săptămâni mai târziu, Danny şi Ninni au plecat în Ural pentru a vedea cu ochii lor Lucrul. Au vrut să-l convingă şi pe Max Tauber să vină cu ei, dar el refuză; nu voia să fie implicat în nişte proiecte care să-i tulbure pacea sufletului de matematician.

Au fost nevoiţi să-şi plătească toată călătoria din banii lor, deoarece Academia Rusă de Ştiinţe nu-şi putea permite s-o facă. Într-o zi de octombrie, ploioasă şi cu vânt, au zburat de la Moscova la Celiabinsk. La aeroport i-a aşteptat un microbuz incredibil de prăpădit, care i-a dus la mina din afara oraşului Kopeisk.

Liftul era o cuşcă mare, ruginită, cu bare de fier şi o plasă metalică cu ochiuri grosolane. Când Starobinski deschise uşa, aceasta scârţâi violent. Plasa era ruptă în partea din faţă şi legată cu o bucată de sfoară. Sub picioare simţeau o podea de plăci metalice cu hârtoape. S-a mişcat în jos vreo câţiva decimetri când Starobinski şi câţiva muncitori au intrat după ei.

Cineva a strigat, apoi liftul s-a zgâlţâit şi a început să coboare.

După câteva secunde s-a făcut întuneric beznă. Danny apucă să vadă că plasa era ruptă şi la spate, jos lângă podea într-un colţ, ca şi când cineva fusese închis şi îşi tăiase drum în afară. Liftul îşi măriri viteza cu smucituri şi, la fiecare zdruncinătură, ceva scârţâia şi scrâşnea undeva în maşinăria de deasupra. Ninni stătea lipită de el şi îl ţinea strâns de braţ.

Zgomotul era atât de îngrozitor, că nu s-ar fi auzit nici dacă ar fi ţipat.

El număra secundele. Peretele muntelui nu se vedea, dar putea să-şi imagineze cum trecea cu iuţeală dincolo de reţea. Un curent de aer bătea prin lift, un vânt răcoros care mirosea a fum şi ulei. După o jumătate de minut a văzut o rază puternică de lumină venind din spate, dar aceasta dispăru până când să apuce el să se întoarcă. Zări faţa lui

Starobinski, luminată de lanterne şi pumnii care bâjbâiau după far ca şi când ar căuta întrerupătorul electric.

Secundele păreau mai lungi în beznă.

Odată citise despre un lift care a coborât în Iad. A coborât şi a dispărut pur şi simplu: uitase restul povestirii. Putea fi liftul cu care mergeau acum, în acea zi de toamnă în munţii Ural, în timp ce o ploaie siberiană rece ca gheaţa bătea dinspre est în jurul oraşelor Celiabinsk şi Kopeisk. Simţea părul lui Ninni pe faţa lui şi mâna ei rece care i-o ţinea pe a lui în întuneric.

Starobinski făcuse până la urmă farul să lumineze. Stătea cu spatele la uşă şi părea că strânge capătul unei corzi. Acum se vedea peretele muntelui care aluneca mai încet decât crezuse Danny, şi pietrele care aveau reflexe argintii. Liftul trepida şi se legăna. Câteodată simţea stropi de apă zburând, reci ca gheaţa, ca stropii de ploaie purtaţi de vântul de toamnă.

Un nou tunel trecu ca un fulger: acolo era o terasă şi câteva figuri întunecate care se mişcau, şi altceva care era poate capul unui cal în spatele unui vagon sau un fel de mecanism imposibil de desluşit.

Iarăşi întuneric. Starobinski se întorsese către uşă. Muntele negru părea să absoarbă către sine lumina de la lampa lui.

Deodată liftul începu să frâneze atât de puternic, încât erau cât pe ce să cadă la podea. Când se opri cu o zdruncinătură violentă, nu mersese mai mult de o sută de secunde. Era o galerie pe jumătate întunecată, cu stâlpi de lemn şi butoaie de alamă, şi un vehicul având o prelată de cauciuc deasupra. Un tunel lung şi drept dispărea în depărtare, luminat de becuri electrice rare şi slabe.

— Aici e, spuse printre dinţi Starobinski.

Intră în galerie, deschise un dulap şi răsuci comutatorul electric. O lumină puternică, dezagreabilă umplu tunelul. Din tavan picura apă.

S-au balansat pe scânduri peste o podea murdară şi umedă către deschizătura unui alt tunel şi au înaintat cam o sută de metri în munte. Acolo tunelul făcea o cotitură şi,

în spatele ei, era închis cu o uşă grosolană din scândură. Starobinski scotoci după o cheie şi deschise uşa: dar chiar dincolo de uşă, se găsea o alta, o poartă greoaie care părea făcută din bucăţi mari de metal sudate împreună.

— Aici este, spuse el din nou. Introduse o altă cheie şi răsuci un fel de pârghie astfel încât o placă metalică alunecă dedesubt şi descoperi o altă gaură de cheie. Aplecat în faţă, având casca sub braţ, scotoci în haină şi scoase o legătură de chei care atârna în mod vizibil de un lanţ la gâtul lui. Ceva zornăi şi zăngăni în uşă sau undeva dincolo de ea, în timp ce el o deschidea.

Poarta se deschise încet, înăuntru spre întuneric.

Mai întâi nu se văzu decât o gaură neagră ca noaptea. Apoi au fost orbiţi de o lumină intensă, când Starobinski deschise lanternele care atârnau în mai multe legături de-a lungul pereţilor şi sus, în tavan.

Camera era acoperită pe dinăuntru cu beton. Acoperişul era un fel de construcţie din plăci care trebuiau să oprească stropii de apă. În jurul pereţilor era o galerie cu podea de metal. Un parapet grosolan, vopsit în roşu, îi despărţea de abis. Bare groase de beton sprijineau pereţii asemeni contraforţilor unei biserici gotice. Se vedeau peste tot dâre de umezeală şi pârâiaşe mici, scânteietoare, care străluceau în lumina lanternelor.

Danny răsuflă adânc şi se îndreptă spre parapet.

Erau cam cincisprezece metri până în fundul grotei. O jumătate de duzină de lanterne luminau adâncul şi globul care se găsea acolo jos. Era mai mare decât îşi imaginase. O masă uriaşă, informă, de un negru-cenuşiu. Ar fi putut fi o bombă monstruoasă, dar provenea din timpuri cu mult înainte de toate minele şi maşinile, înainte de seminţia umană, poate înainte de orice viaţă de pe Pământ.

Care era scopul lui? Cum supravieţuise acestor ere geologice nesfârşite?

Lorentzen îşi aminti cum se înfioră când se gândi că aceasta trebuie să fie enigma cea mai ciudată peste care noi, oamenii, am dat vreodată în Univers.

— De fapt, nu e mult de văzut, spuse Starobinski peste

umărul său. Dar acum sunteţi aici. Acum îl vedeţi.

Ecoul vui, era acelaşi zgomot ca în fântâna de la Agnanäs.

— Nu pot să descriu care a fost senzaţia de atunci, povesti Lorentzen. Lucrul zăcea acolo şi dormea somnul lucrurilor moarte. M-a străfulgerat ideea că totuşi ştia de noi, că observase prezenţa noastră acolo. Că cineva ne observa, cineva care aşteptase mult timp. Iar mie îmi era pur şi simplu frică, mi-era frică de ce se ascundea înăuntrul Lucrului, că acesta era ceva pe care noi, oamenii, nu aveam să-l înţelegem niciodată. O enigmă pe care ştiinţa timpului meu nu era coaptă să o rezolve.

S-a auzit un zgomot îndepărtat de maşini. Poate erau pompe care funcţionau. Un alt zgomot cutremurător îşi făcea loc din ce în ce mai mult, ca un strigăt de ajutor, dar era probabil nechezatul vreunui cal. Lumina clipea. Lanterna lui Starobinski era încă aprinsă.

Merseră în jurul galeriei. Cu cât vedeau mai mult din glob, cu atât părea mai incredibil. Putea să se fi născut, în ciuda a toate, în urma unui proces natural necunoscut şi fantastic? Nu întrebăm cine a sculptat munţii şi a creat ţărmurile mărilor. Lorentzen îşi aducea aminte cum se gândise la fractalele care ne arată în cel mai mic detaliu cum creează natura norii, munţii şi ţărmurile mării. Cine ştie ce mai poate crea? se întrebase el. Ne-a creat pe noi, oamenii. Nu putea să creeze şi acest lucru neverosimil înăuntrul muntelui?

Ninni îl luă deoparte şi-i şopti: Poate e un ou de la vreun dinozaur uriaş!

Au coborât de-a lungul unei scări înguste până la podeaua de sub obiect. Suprafaţa aducea a granit întunecat, dar era ciudat de netedă şi era mai caldă decât muntele pe care se odihnea lucrul de piatră. O pătrime de grad Celsius, informă Starobinski.

— Probabil e dezintegrarea radioactivă, spuse el. Dar nu e radioactiv. N-am observat nici-o urmă de radiaţie ionizantă.

Ninni făcu un calcul.

— Asta nu e plauzibil, spuse ea hotărât. Suprafaţa Pământului împrăştie o douăzecime de watt pe metru pătrat. Acest aparat trebuie să împrăştie puţin mai mult. Suprafaţa este de aproximativ 2 000 de metri pătraţi. Asta face pe puţin 100 de waţi, iar volumul trebuie să fie de circa 10 000 metri cubi. Produce astfel o sutime de watt pe metru cub, ceea ce este de 4 000 de ori mai mult decât produc materialele radioactive în învelişul Pământului. Cum e posibil acest lucru, dacă nu e radioactiv?

Starobinski dădu din umeri.

— Nu ştiu. Nu e domeniul meu. Dar de unde vine câmpul electromagnetic? De ce e modulat de parcă cineva ar trimite semnale? La ce ar folosi?

Ridică din umeri şi-şi încrucişă braţele peste piept.

— Câteodată am coşmaruri, continuă el. Se face că înăuntru sunt închişi nişte nenorociţi de miliarde de ani. Sunt acolo şi strigă după ajutor. Se întâmplă să mă trezesc în miezul nopţii, casc gura să respir şi mă simt eu însumi închis.

Globul se înălţa deasupra lor. 1 280 de centimetri în diametru: erau cifrele pe care le menţionase Starobinski. Mare ca un balon, inform ca o navetă spaţială dintr-o fantezie din secolul al XIX-lea.

Apoi au zărit coşciugul cu mortul.

Era în fundul grotei, sub o capotă de tablă, pe un raft de beton. Un coşciug din lemn, cu un capac din plexiglas gros. Un bec gol lumina peste capac. Acolo zăcea el: o creatură maronie, zdrobită, o fiinţă cu pielea tăbăcită, oarecum inumană şi fără formă.

Odată fusese om. Acum nu mai avea nici faţă, nici mâini.

17

Într-o noapte muri bătrânul pilot spaţial Andrew de la Torre, care discutase deseori enigme matematice cu Lorentzen. El a fost primul care a aterizat pe satelitul natural al lui Saturn, Mimas, şi primul care s-a aventurat în straturile exterioare ale atmosferei lui Jupiter. Lorentzen părea zguduit, cu toate că ştiuse dinainte probabil că de la Torre nu mai avea mult de trăit.

— Ştii doar cum e. Angelica recepţionează semnale din viitor, deşi rareori le poate interpreta singură. Lui Andrew i-a dat un presentiment că avea să moară în curând, fiindcă doar cu două zile în urmă a fost în Marea Nubium şi şi-a hotărât locul mormântului. Dar era mai tânăr cu treizeci şi trei de ani decât mine!

În biserică, se cânta acel *Requiem* care se auzea în fiecare zi în această mânăstire a morţii, fie că era sau nu vreo înmormântare:

Requiem aeternam dona eis Domine, *et lux perpetua luceat eis*.[5]

Lorentzen a stat lângă mine tot timpul slujbei pentru morţi, refuzând să se aşeze pe unul din scaunele pregătite pentru cei mai bătrâni. Călugării ajunseseră până la *Libera me*:

Libera me, *Domine de morte aeterna*, *în die illa tremenda*; *quando coeli movendi sunt et terra*; *dum veneris judicare saeculum per ignem*.[6]

M-a luat deoparte atunci şi a mormăit de-a auzit toată lumea:

— Ar trebui să rescrie partea asta! Contrazice legile fizicii! Nu există *morte aeterna* până când tot multiversul nu va pieri.

---

[5] „Odihna veşnică dă-le-o lor, Doamne, şi lumina fără sfârşit să le strălucească lor" *(lat.).*

[6] „Mântuieşte-mă, Doamne, de moartea veşnică, în ziua înfricoşătoare când cerul şi pământul vor tremura, iar Tu vei veni pentru a judeca lumea cu foc" *(lat).*

Apoi, am îmbrăcat costumele spaţiale pentru a lua parte la procesiunea înmormântării. În timp ce călugării care oficiau slujba se pregăteau, Lorentzen filosofa cu casca sub braţ.

— Acum el e doar un mic mănunchi de amintiri în spaţiul Oohara... Probabil te simţi ca şi cum ai pluti în imponderabilitate, asta dacă simţi ceva... Apoi, peste câteva ore, câmpul organizator începe să copieze mănunchiul la graniţa spaţiului Valentin... Doamne, oare cum trebuie să te simţi când eşti copiat? Îmi amintesc cum am dedus, Ninni şi cu mine, ecuaţiile acelea de copiere; era la Roma, în toamna anului 2019, în vremurile bune... Dar mai departe de atât n-am ajuns niciodată... Nici astăzi nu ştim ce se întâmplă după procesul de copiere...

Locul de înmormântare e situat în partea de est din Mare Nubium, pe terenurile uşor înclinate dintre Aipetragius şi Lassell, acolo unde există un platou cu regolit atât de fin, încât aduce aminte de nisipul mării. Am înaintat în întuneric într-o mică procesiune formată din patru vehicule lunare, de-a lungul lanţului Taenarium şi dincolo de promontoriul Taenarium, ca să întoarcem apoi către nord-vest. Digurile înalte ale lui Alfonsus se zăreau la orizont.

Drumul era deluros şi şerpuitor ca un drum vechi de ţară de pe Pământ.

În jurul locului se construise un zid din blocuri de piatră şi, la interval de câţiva metri, luceau lumini pâlpâitoare roşii-galbene, care ar fi putut fi flăcări.

Groparii-roboţi săpaseră deja o groapă foarte adâncă. Se sapă adânc pentru a proteja mortul de meteoriţii care cad zi şi noapte peste Lună. Sicriul fu coborât şi peste el se aruncă humă de pe Pământ. Lorentzen era în spatele meu într-o parte, ţinându-şi o mână pe umărul meu. Deodată păşi spre marginea mormântului şi deschise emiţătorul radio.

— Când eram copil, şopti el, nu ştiam despre moarte decât că oamenii trebuie să moară şi nimic mai mult. Sunt practic o sută de ani de atunci. Astăzi ştim ce se întâmplă cu noi în primele cincisprezece ore după momentul morţii.

Aceasta este o înfrângere. O sută de ani de cercetare ne-au oferit doar cunoştinţe despre cincisprezece ore din existenţa umană, după ce corpul nostru a încetat să mai funcţioneze.

Se întoarse către noi toţi. M-am văzut reflectat în vizorul lucios din faţa chipului său.

— De ce ne e atât de greu nouă, celor în viaţă, să studiem moartea? Acum şaptezeci de ani, am fost acolo când s-a descoperit cum Universul păstrează amintirea a tot ce ni se întâmplă. Dar de ce stau lucrurile astfel? Ce face Universul cu toate cunoştinţele noastre când murim? Cât se păstrează din sentimentele noastre şi din viaţa noastră trăită? Nu ştim asta! Ştim extraordinar de puţin despre acel Univers din care viaţa biologică se retrage. Iar poate morţii ştiu deja totul despre noi. Aceasta e o înfrângere teribilă pentru cei vii.

Unul dintre călugări începe să murmure o rugăciune, dar Lorentzen continuă nemilos:

— Odată, la Roma, am văzut un mănunchi de amintiri de la milioane şi milioane de morţi. L-am văzut cu propriii mei ochi şi am auzit o voce omenească. Există inteligenţă după moarte, dar ce mai există pe lângă asta? Andrew, tu care eşti mort, sunt pregătit să te urmez în orice zi. Dar dacă vocea mea poate ajunge la tine şi vocea ta poate ajunge la mine, dă-mi un semn că, de cealaltă parte, rămân şi sentimentele, şi conştiinţa.

Noi stăteam acolo îngroziţi şi stânjeniţi, auzind doar respiraţia lui grea în microfon. Pământul atârna deasupra noastră chiar la nord de zenit. Flăcările electronice pâlpâiau în jurul mormântului. Peste tot se mişcau umbre. Apoi am simţit cum pământul începe să vibreze când groparul-robot se apropie pentru a acoperi groapa.

*

În seara aceea nici n-am apucat bine să adorm când m-am trezit că cineva bate la uşă. Era Lorentzen care şopti:

— Îmbracă-te repede şi vino cu mine! Nu pierde timpul!

Mai erau doar câteva ore până la răsăritul lunar.

Jumătate de Pământ lucea alb şi albastru prin cupola groasă de deasupra mănăstirii, Calea Lactee mângâia în treacăt partea Pământului scufundată în noapte, iar Antares arunca un reflex roşu în Marea Moartă.

În grădina din faţa casei de oaspeţi ardea un singur felinar deasupra unui desiş cu ferigi.

— Călugării dorm. Regula mănăstirii le interzice să muncească între ora douăzeci şi nouă. Aşa că Angelica e numai pentru noi.

Poarta de la sala calculatoarelor era închisă cu o încuietoare mare, demodată, dar cheia era înăuntru.

Prin deschizătură, când Lorentzen intră, am văzut cum lumina dintre coloanele calculatorului lucea ca nişte nişte galaxii de un roşu întunecat. În mână ţinea un fel de instrument de măsurat. Am bănuit că intenţiona să intre în tunelul timpului.

— Tu stai afară şi păzeşti, şopti el. Du-te la intrarea în mănăstire şi ascunde-te în umbra din spatele tufişului de trandafir. Uite un comutator de alarmă, e conectat la un aparat auditiv din urechea mea. Dacă vine cineva, apeşi pe comutator ca s-o pot întinde, înainte să fiu văzut.

Stânjenit, am făcut cum mi-a spus. Dacă eram descoperiţi, am fi fost deportaţi pe viaţă, iar lui nu părea să-i pese de faptul că pentru mine era o pedeapsă mai grea decât pentru el.

În jurul fântânii şi în arcadă erau aprinse lămpi. Eram agitat şi mi se părea că aud paşi şi şoapte peste tot. Păsări se mişcau în tufişuri. O pisică se furişă primprejur şi miaună când mă zări.

La două fără douăzeci, Lorentzen ieşi.

— Acum mergem să dormim, spuse el printre dinţi. Îţi raportez mâine dimineaţă.

Mergea în faţa mea târându-şi picioarele, încovoiat, cu paşi grei şi răsunători care se auzeau probabil până în chiliile călugărilor. Nici nu m-am culcat bine în pat că a şi sunat ceasul deşteptător.

— E mai rău decât credeam, mormăi el supărat când ne-am întâlnit în faţa refectorium-ului câteva ore mai târziu.

De-abia am reuşit să fac câteva teste, dar se întâmplă ceva incredibil. Angelica trimite semnale, a făcut asta de mai multe ori pe zi în ultimele trei săptămâni. Nu ştiu unde anume. N-au ieşit în spaţiul fizic. Oare lucrurile să fi ajuns până acolo încât cineva încearcă să construiască o conexiune între ea şi Dumnezeu?

— Şi Angelica a închis, am spus. Deci n-a mers?

Lorentzen mă privi mânios.

— Se pare că au loc nişte proiecte secrete… Au conectat-o la un calculator vechi aflat la Vatican. Şi apoi au început o simulare teologică cum n-am mai văzut. Am găsit o parte din program. Există undeva o bază de date unde au depozitat tot felul de informaţii teologice. A fost simularea cea mai detaliată şi veridică pe care am văzut-o vreodată. Deşi nu văd cum ar putea să o camufleze pe Angelica. Ea trimite semnale în mod repetat şi foloseşte blestemata *ta* de traiectorie Kessel drept cale de a ieşi din Univers…

Am apucat barele din parapetul scării ca să nu cad.

— Există deci cineva care ştie unde ajunge? Traiectoria mea? Şi nimeni nu mi-a suflat o vorbă!

Dădu din umeri, ca şi cum nu-l privea pe el.

— Tinere prieten, ce descoperi tu în Univers nu e proprietatea ta…

N-am putut să vorbim în timpul micului dejun, dar calculatorul de buzunar al lui Lorentzen (avea o interfaţă pentru telepatie on-line operată înăuntru, introdusă sub păr pe partea stângă a capului) îmi arăta ce gândea. Mi-am mâzgălit comentariile pe bucăţi de hârtie. Din când în când, se uita pe ascuns la mine şi-şi lingea buzele.

— Nu există probabil nimeni aici care ştie unde duce traiectoria. Dar Angelica ştie şi mi-e teamă că duce într-un loc unde e bine să nu trimiţi niciun semnal.

Mă privi intens. Mi s-a părut că avea un aer răutăcios.

— Te întrebi ce se află de partea cealaltă? Ceea ce-i sigur este că a avut un fel de contact cu ceva, cel puţin timp de câteva momente. Cineva care trimite semnale înapoi şi încearcă să obţină mai multe informaţii de la ea.

Tăcu până când se termină micul dejun, apoi mă duse

într-un colţ al mănăstirii.

— Cel mai înţelept din partea ta ar fi să-ţi ţii gura, şuieră el. Există o legătură între Angelica şi acel *ceva*, dar nu cred că cineva de la Klaradal a contactat acel ceva. Iar Angelica şi-a închis ferestrele pentru noi. Conexiunea aceea trebuie deconectată! Altfel se va întâmpla o nenorocire!

— Dar e traiectoria mea! Orice ai spune! Unde ajunge?

— Se pare că nu pricepi. Angelica e destul de inteligentă ca să tragă singură concluziile din ceea ce află. Şi chiar dacă n-ar avea deloc inteligenţă, n-ar putea să încalce legile naturii.

— Lorentzen, am şoptit eu, ceva nu e în regulă. Cum poate ea să aibă o conexiune cu ceva cu care e atât de periculos să intri în contact? De ce s-a rupt conexiunea între ea şi noi şi nu de cealaltă parte a ei? Trebuie să fi fost ea cea care a rupt-o! Încearcă să ascundă un secret faţă de noi!

El tresări.

— Ai dreptate, şopti el. Dumnezeule, încep să îmbătrânesc. La asta nu m-am gândit… E posibil ca Angelica să fi început asta singură. E evident că nu are nevoie de sfaturi de la noi, oamenii.

Se apropie atât de mult de mine, încât m-am dat un pas înapoi.

— Cine e ea de fapt? Poţi să-mi spui asta, tu care ai învăţat tot recent? Cine e ea?

Mâna îi tremura când scoase orarul de lucru din buzunarul hainei.

— După cum văd, ai timp rezervat la ea acum dimineaţa. Te duci ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic şi faci un test pe care eu n-am apucat să-l termin! Fii atent aici…

Pe spatele hârtiei desenă ceva care semăna cu nişte măsuri dintr-o partitură haotică pentru orgă.

— O fi ea tăcută ca pământul, dar ştie ce face. Trimitem un anunţ prin ea de *cealaltă parte*, oriunde s-ar găsi aceasta, şi apoi vedem dacă ea îl trimite mai departe… E un semnal bizar care se interferează cu frecvenţa ei de undă, astfel încât tunelul se prăbuşeşte probabil, în caz că

există un tunel… ţine minte aceste acorduri, nu pot să te las să iei hârtia. Dacă adaugi mâzgălitura asta la sfârşit, nu apare nimic în jurnalul de bord… Câteodată trebuie să rişti… Eşti atât de tânăr şi neexperimentat, încât nu poţi fi acuzat direct dacă se duce totul de râpă…

La câţiva paşi de mine, creştea o floare mare, galbenă, pe o tulpină înaltă, legănată uşor de o insectă. Mi s-a părut că floarea dădea prietenos din cap, încurajându-mă:

— Fă-o! Fă-o!

Nu poţi să dai vina pe o floare. Totuşi, bănuiesc că l-am ascultat de dragul florii.

18

Li s-au dat două camere într-o baracă de lemn, veche, nevopsită, sus în oraşul minier. Era noiembrie acum, ningea crâncen şi biciuia un vânt rece ca gheaţa dinspre Siberia. Un fag scârţâia zi şi noapte, zgâriind cu crengile acoperişul de tablă. Zăpada era gri atunci când cădea şi, după câteva ore pe pământ, se înnegrea. Coroanele reci ale copacilor arătau de parcă ar fi ascuns nişte mesaje ameninţătoare. În ciuda tuturor firelor electrice, de telefon şi a maşinilor zgomotoase, locul lăsa o impresie brutală de epocă medievală.

Doi tehnicieni de la divizia de ingineri a armatei îi ajutară să monteze microfoane şi antene în jurul Lucrului şi să scoată obiectele din mină. Baraca deveni un mic institut de cercetare, cu terminal de computere şi instrumente simple de înregistrat. Cu un telefon conectat la satelit puteau să apeleze calculatorul la Copenhaga, deşi Ninni se plângea că legătura se făcea foarte greu. Tauber urma să supravegheze calculatorul, în schimbul promisiunii că avea voie să folosească ce program dorea.

Starobinski le-a dat cheile de la grotă. Lucrul era acolo şi aştepta: ei simţeau aceasta de fiecare dată când coborau. Un ou cosmic pe care Pământul îl clocise pe ascuns din vremuri străvechi. De unde venea? Cum se născuse? De ce exista?

*

Când au văzut pozele lui Starobinski, şi-au imaginat că Lucrul era, în ciuda a toate, o veche navă spaţială. O navă creată cu miliarde de ani în urmă, poate de vreuna dintre primele civilizaţii din Univers. Când au văzut-o apoi în mină, părea mai degrabă un corp ceresc gri-negru, un rest din materia primordială, scufundat în întunericul Pământului. Îşi închipuiau cum ajunsese cu râurile de magmă pe pământul tânăr, fierbinte ca jăraticul, şi cum banchiza plutitoare a continentului o purtase cu ea în derivă timp de miliarde de

ani. Din colţul cel mai îndepărtat al grotei, puteau vedea că era un pic turtit, ca o planetă care se roteşte. Să fi fost presiunea masivului de munţi cea care-l deformase?

Suprafaţa era atât de dură, că nu a putut fi zgâriată cu diamantul. Experţii în materiale dure speculaseră de mulţi ani asupra existenţei unei altfel de materii, dar nu mai întâlniseră vreodată ceva care era într-adevăr mai tare decât cel mai dur mineral din scara lui Friedrich Mohs. Sfera aceasta imensă părea să fi fost creată în timpul unui proces pe care ştiinţa pământească nu-l cunoştea, un fel de călire care i-a permis să înfrunte distrugerea în spaţiu şi în adâncul muntelui, de-a lungul tuturor epocilor.

Într-o noapte, Ninni visă că venea dintr-un alt Univers. A fost un vis ciudat, colorat, văzu cum Lucrul se prăvălea din focul creaţiei, deja bătrân şi zbârcit din prima clipă a timpului.

— Mi-aduc aminte cât am râs de ea, povestea Lorentzen, i-am amintit de parabola cămilei şi gaura acului. Cum să fi încăput Lucrul, când întreg Universul era mai mic decât un grăunte de nisip, mai mic decât cea mai infimă particulă elementară? Dar au venit zile când şi ea ar fi putut râde de mine, dacă cineva ar mai fi fost în stare să râdă de ceva în acel moment…

Ea continuase să-i povestească visul în ciuda batjocurii lui Danny. Văzuse un fel de hartă pe monitorul calculatorului sau poate un pasaj dintr-o enciclopedie uriaşă. Pe el erau scrise cu litere de foc în spaţiu cuvintele ANTA RES. De acolo vin, îi spusese Lucrul. Ea a crezut prima oară că era steaua Antares din constelaţia Scorpionului, dar apoi a înţeles că trebuia să fi fost cu totul altceva.

— Poate că lucrul trimite semnale în subconştientul nostru, spuse Ninni. Dacă există mai multe Universuri, trebuie să aibă un nume. Danny, poate că există un Univers numit ANTA RES în vreo *Encyclopaedia Multicosmica*…

Lorentzen era în stare să vorbească ore în şir despre Lucru. Când l-am auzit, am înţeles, în sfârşit, despre ce era vorba: prima întâlnire a omului cu marele, nepătrunsul

Mister.

— Bănuiam că într-un fel am fost păcăliţi. Când am atins Lucrul, a fost o experienţă atât de bizară, încât n-am uitat-o niciodată. Aveai sentimentul că nu ajungi să atingi de fapt suprafaţa, oricât de tare apăsai mâna pe ea. Părea şlefuită, lucioasă, simţeai aceasta cu degetele, dar n-o vedeai cu ochiul. Vorbeam deseori despre aceasta.

Ruşii pretindeau că învelişul trebuie să fie nitrid de carbon, un amestec de nitrogen şi carbon cu legături extrem de scurte. Nu a sosit niciodată un raport despre cum decursese analiza. Danny a sunat la Material Sciences Division la Laurence Berkeley Laboratory în California şi află că – dacă exista în lumea materială – nitridul de carbon ar trebui să fie transparent la lumină. Dar suprafaţa Lucrului nu pare să fie transparentă la radiaţiile cu lungime de undă mai mică de jumătate de milimetru. Probabil era cu totul altceva.

Ninni descoperi într-una din primele zile că nu se putea scrie pe suprafaţa lui. Creta nu se lipea, iar cerneala se scurse şi căzu. Nici fâşiile de bandă adezivă nu se lipeau. Lucrul respingea totul. Ce materie se mai comportase aşa vreodată?

*

— Ne-am pripit la început, recunoscu Lorentzen. Nu pricepeam cât de străin era Lucrul, ce enigmă absolută ascundea, cum se născuse de-a lungul unor procese pe care niciun cercetător de pe Pământ nu şi le imaginase vreodată. Că nu se încadra în viziunea asupra lumii proprie acelor vremuri. Dar e ciudat cât de repede te obişnuieşti chiar cu incredibilul absolut. Citisem literatură ştiinţifico-fantastică încă din copilărie şi credeam că misiunea noastră era la fel de simplă ca în poveştile spaţiale. Nu ne puteam gândi la altceva decât la faptul că o inteligenţă străină, nepământeană, creease Lucrul. Şi toate fiinţele inteligente trebuie – credeam noi – să semene între ele, toate gândesc la fel, indiferent din ce lume vin. Tot ce trebuia făcut era să găsim ce aveam în comun, nişte semne simple, apoi totul

urma să se clarifice, punct cu punct…

Exista mereu un câmp electromagnetic slab în jurul Lucrului, ca frecvenţa de undă de la o staţie de radio. Toată ziua emitea o energie care ar fi fost de ajuns să ţină lampa aprinsă continuu. Dar câteodată, timp de câteva scurte momente, fluxul de energie devenea mai intens, Lucrul îşi modula frecvenţa de undă şi emitea ceva ce nu era zgomot. Părea să reacţioneze la semnalele din afară – unde radio, câmpul dimprejurul aparatelor electronice, chiar şi sunete puternice. Asculta şi observa, de parcă era curios sau se pregătea de ceva.

Danny transportă jos un emiţător radio pentru a iniţia un fel de convorbire cu Lucrul. El începu cu cifre, trimise pe unde scurte o serie de semnale care reprezentau numerele întregi:

– –

Când ajunse la douăzeci şi trei, Lucrul răbufni într-o cacofonie de semnale radio pe banda de zece metri. În căşti, semnalele s-au transformat într-un zăngănit şi vuiet sălbatic care dură cam zece minute.

Au încercat iarăşi, de data aceasta cu numere prime. Lucrul fu tăcut un timp destul de îndelungat, apoi veni un semnal lung în valuri, pe lungimile milimetrice de undă, un ton care oscila în sus şi în jos şi nu voia deloc să se oprească, iar când în sfârşit se opri, o făcu cu o pocnitură, care semăna cu o împuşcătură de pistol…

— La început eram uluiţi şi extaziaţi că răspunsese într-un fel, îşi aduse aminte Lorentzen. Dar reacţiona altfel de fiecare dată, parcă avea un generator de hazard înăuntru şi nu făcea absolut niciodată ce ne aşteptam noi. Am încercat tot ce concepuseră cercetătorii de la SETI, am trimis tot felul de serii de cifre, numere prime, constante naturale, imagini digitale. Câteodată nu se auzea nimic din Lucru, putea dormi ore în şir, dar când răspundea, o făcea mereu cu semnale care semăna cu o muzică electronică avangardistă… Erau secvenţe teribil de complicate, în stare să se dezlănţuie în cascade întregi de informaţie de îndată ce atingeam emiţătorul radio. Am trimis semnalele la

calculatorul nostru de acasă, dar încercarea de a le analiza părea lipsită de sens, era ca şi cum am fi întrebat computerul sensul unei simfonii de Mozart.

— Bineînţeles că am încercat, continuă el, am căutat structuri, un fel de modele care reveneau, care ar fi putut purta informaţii, dar n-am găsit nimic. Şi totuşi posedam câteva din programele de decriptare cele mai avansate pentru acele timpuri. Am intrat în sistemele de date ale apărării americane şi *am furat* două programe absolut incredibile de spart coduri pe care Ninni le-a rescris ca să poată analiza coduri de ton, dar nu ne-a fost de ajutor. Calculatorul răspundea de fiecare dată ca un papagal neghiob:

INFORMAŢIE INDESCIFRABILĂ INFORMAŢIE INDESCIFRABILĂ INFORMAŢIE INDESCIFRABILĂ…

Ar fi putut fi Lucrul altceva decât un artefact dintr-o planetă necunoscută de demult, poate chiar înainte ca Pământul să existe? Nu dorea să transmită ceva, de-a lungul tuturor miliardelor de ani?

Sau era cu totul altceva? Un fenomen al naturii, necunoscut de ştiinţa pământească şi poate de neînţeles pentru inteligenţa omenească?

Poate Lucrul fusese creat de un proces natural ciudat şi fantastic. Norii se pot modela în structuri ingenioase şi negrăit de frumoase pe cer, dar ei nu înseamnă nimic. Foşnetul vântului într-o pădure e compus din tonuri şi sunete secundare într-un flux sonor deosebit de complicat: odată, au analizat foşnetul vântului cu Sur şi au fost uluiţi de ce au găsit acolo. Şi totuşi nu e decât un fenomen al naturii banal, lipsit de semnificaţie.

Statuile lui Memnon din Egipt puteau cânta la răsăritul soarelui. Multe lucruri moarte pot emite sunete. Cine ştie dacă nu cumva cristalele pot construi circuite electronice şi să capteze energie din dezintegrarea radioactivă, astfel încât să formeze un fel de calculator natural? Să fi fost, oare, Lucrul un fel de organism la un nivel mineral, o fiinţă anorganică vie? Să fi fost pur şi simplu construită înăuntrul Pământului? Existau oare multe astfel de „fiinţe” Înăuntru,

create de forţele oarbe ale naturii?

Au propus ca Starobinski să cheme experţi în fizica solidelor şi rezistenţa materialelor, pentru a crea o instituţie de cercetare competentă, dar acesta refuză. Academia de Ştiinţe nu avea niciun ban, iar situaţia politică era atât de schimbătoare, încât ar fi fost o catastrofă (aşa se considera) dacă publicul afla ceva despre misteriosul Lucru. (Cu toate acestea, circulau zvonuri despre nave spaţiale care aterizaseră, erau oameni care pretindeau că au văzut extraterestri care se furişau prin păduri, iar ziarele prezentau aproape în fiecare zi articole despre nave necunoscute. Mulţi mineri văzuseră Lucrul. Tehnicienii care trăseseră firele se întrebaseră dacă era de origine extraterestră, dacă nu era o navă spaţială împietrită…)

Ninni ceru să li se permită să raporteze direct Academiei de Ştiinţe, pentru ca întreaga comunitate a cercetătorilor să afle care era situaţia cu Lucrul şi cât de importantă le era misiunea. Starobinski refuză din nou, la ordinele politicienilor (pretinse el). Lucrul era atât de secret, încât doar câţiva membri ai prezidiului Academiei ştiau de el.

— Avem nevoie de ceva asemănător proiectului Manhattan, se încăpăţână Ninni; aici e nevoie de cincizeci sau o sută de specialişti care să fie gata să muncească ani în şir. Este imposibil ca doi matematicieni tineri şi neexperimentaţi să răspundă singuri pentru descoperirea cea mai fantastică din istoria ştiinţelor naturale.

— Colegii mei matematicieni au asigurat că tezele voastre de doctorat sunt cele mai strălucite lucrări scrise în ultimii o sută de ani, obiectă rusul. Aveţi un calculator care depăşeşte toate calculatoarele din Rusia. Deocamdată suntem interesaţi doar de semnale. Pe ele trebuie să le analizaţi, nimic altceva. Restul îl facem noi mai târziu.

Ninni dădu resemnată din cap şi-i întoarse spatele.

*

Ruşii nu aveau niciun aparat care să poată înregistra semnale din tot spectrul electromagnetic şi atunci Tauber fu trimis în Germania să cumpere ce trebuia; pe lângă asta,

cumpără şi receptoare pentru infrasunete şi ultrasunete. Dură incredibil de mult timp trecerea lor prin vama de la Moscova. Nu era voie să dezvăluie ceva despre Lucru; politicienii dăduseră ordin să se păstreze secretul absolut. Faptul că în mină zăcea un obiect de neînţeles dintr-o lume străină părea la fel de ciudat ca o dovadă a existenţei lui Dumnezeu pentru un ateu. Starobinski păli de groază când află că şi Tauber era implicat în proiect.

Într-o dimineaţă, Ninni se plimba nehotărâtă la baza Lucrului. Mângâia suprafaţa ciudată şi fredona un cântec din *Winterreise* al lui Schubert:

„Ich trăumte von bunten Blumen, /So wie sie wohl bliihen im Mai”. Deodată din radio se auzi un zgomot: Lucrul emitea semnale. Ea smulse căştile şi ascultă.

La început se auzeau doar pocnituri şi pârâituri şi ceva care semăna cu nişte sunete de trompetă. O muzică haotică, neomenească, sau poate un semnal neînţeles de complicat. Sunetele se întrepătrundeau. Apoi deodată îşi auzi propria voce.

Lucrul o imita, cânta aceeaşi melodie ca şi ea.

Rămase acolo două minute, ca un ecou, apoi Lucrul începu să se joace cu melodia, să o transcrie, o inversă de mai multe ori, o lăsă să dispară într-un roi de melodii indescriptibile şi să revină. Treptat, semnalul muri, dispăru într-un zgomot unduitor. Trecuseră, în acel moment, aproape zece minute.

Ar fi putut fi altceva decât o încercare de contact?

Apoi zilele trecură una după alta şi Lucrul se comportă la fel de inexplicabil ca înainte.

La sfârşitul lui februarie au plecat acasă la Copenhaga. Trecuseră aproape patru luni de când locuiau în mină. Tauber se chinuise cu semnalele fără să ajungă la vreun rezultat. Cum se puteau analiza mesaje absolut străine, create în urma unui proces despre care nimeni nu ştia nimic? De ce le trimisese Lucrul? Exista vreun „sens”, „însemnau” ele ceva?

Calculatorul putea spune că semnalele aveau o structură „neîntâmplătoare”, că existau simetrii şi armonii

matematice în ele, ca într-o fugă pentru orgă. Ascundeau un fel de ordine, dar părea să fie la fel de teribil de complicată ca şi ordinea într-un organism viu. Calculatorul obţinu secvenţe lungi care puteau reprezenta o informaţie. Dar „informaţie” există pretutindeni, ea e creată nu numai de fiinţe inteligente. Teorema SCI arăta cum ea putea să se dezvolte din haosul cel mai cumplit. Chiar şi structura unui cristal sau valurile rătăcitoare de pe mare cuprind informaţii despre ceva, în orice caz despre legile naturii şi ale matematicii.

Încă nu pricepeau nimic. N-au ajuns la niciun rezultat.

Se plănuia un concert de muzică contemporană la Tivoli. Lui Tauber îi veni ideea să trimită o casetă cu semnale din Ural: era o înregistrare în care Lucrul „răspundea” la o secvenţă lungă de numere prime. Au numit bucata *Vocea Lucrului*, compusă de „Emerson, Lorentzen, Tauber şi Minunea electronică L”. Danny a filmat publicul în timpul audiţiei.

Au fost câteva minute stranii. Lumea părea că simte ce reprezentau semnalele într-adevăr: sunete dintr-o lume străină, dintr-o altă existenţă. Nu era o muzică omenească, pământeană. Nimeni nu a aplaudat la sfârşit. Toţi stăteau ca paralizaţi, domnea o atmosferă de teamă surdă. Ziarele i-au acuzat că au creat cea mai înfricoşătoare compoziţie din istoria muzicii.

A fost o farsă prostească, dar acum ştiau ce trăiri aveau oamenii nepregătiţi, neştiutori, la auzul acestor sunete.

*

Au citit tot ce era scris despre cercetarea SETI şi civilizaţiile extraterestre, dar n-au găsit nimic care să-i ajute. Toţi se gândiseră că din Univers aveau să vină mesaje simple, clare. Nimeni nu se aşteptase să audă ceva la fel de complicat ca o simfonie pentru orchestră sau ca o fugă pentru orgă din epoca barocă.

Ninni era obosită şi deprimată. Enigma era imposibil de rezolvat, poate nu stătea în puterile omului să o rezolve.

Într-o zi, l-au auzit pe Tauber bombănind:

– Seamănă, orice s-ar zice, cu un fel de muzică. Dar ştim ce se găseşte în muzică? *Cine a cercetat vreodată ce e muzica de fapt*?

19

— N-am înţeles niciodată de ce există muzica, spuse Tauber, deşi am cântat toată viaţa. De ce ne-a dat natura o proprietate de care nu avem nevoie – să auzi un fel de sens în ceva unde nu există deloc legături raţionale? Muzica a existat în natură cu mult înaintea noastră şi acest lucru face enigma şi mai bizară: păsările cântă, au muzica programată în ele. Natura a descoperit muzica înainte să descopere gândurile şi limbajul. Exista un soi de semnale în muzică, un fel de sens. Dar care anume?

Tocmai venea din bucătărie, de unde adusese autoritar trei pahare de vin şi un tirbuşon. Din servietă scoase o sticlă de vin roşu şi-i scoase dopul. Lui Tauber îi plăcea vinul roşu.

— Se spune că există modele fractale în sunetele animalelor, continuă el. Dacă transcrii cântecul maimuţelor Gibron[7] mai sus cu o octavă, devine cântec de pasăre. Dacă îl interpretezi lent, aduce a sunete scoase de balene. Se pare că balena, maimuţa şi pasărea au un model comun, deşi fluxurile lor de timp sunt diferite, aşa cum o creangă poate să semene cu un copac sau la fel cum o bucată mică de plajă poate să semene cu o linie întreagă de coastă. Dar e un model matematic, ca în legile naturii? Sau e altceva? Să fie ordinea lăuntrică a Universului cea pe care o ascultăm în muzică? Sau gândurile lui Dumnezeu?

Ninni stătea cu bărbia în mâini şi asculta. Lui Tauber îi plăcea să filosofeze – mai ales în jurul enigmelor pentru care nu exista niciun răspuns.

— Lucrul, domnii mei, vine poate dintr-o lume unde se comunica prin muzică. Ca păsările! Nu înţelegem semnalele pe care le scoate deoarece nu am înţeles niciodată muzica pe care noi înşine o cântăm.

— Greşeşti, protestă Ninni. Cum ar fi putut cineva să scrie muzică fără să ştie ce e muzica? Cum ar putea cineva

[7] Specie de maimuţe din Asia de Sud-Eest, cu membre anterioare foarte lungi, lipsite de coadă.

să o cânte? Dar nu o ştim aşa cum pătrundem matematica nu vedem cu o claritate logică: şi de ce am face-o? Chiar şi într-o frază matematică, există un sens care e mai adânc decât claritatea logică. Frumuseţea, atât în ştiinţă cât şi în artă, este poate sensul care se întrezăreşte dincolo de ceea ce înţelegem… Nu există date, nici-o informaţie în muzică…

Ea se întrerupse şi-şi trecu degetele prin păr. Ochii îi luceau.

— Max! Danny! Şi asta e greşit! Există poate în muzică ceva pe care nimeni nu l-a căutat. Ceva care nu putea fi căutat înainte să apară calculatoarele…

— Nu *asta* vroiam să spun, obiectă Tauber arţăgos în timp ce turna vin pentru toţi trei, dar mai mult pentru el însuşi. Nu mă refer la nimic altceva decât la ceea ce muzica are să ne spună, ceva ce nici-o fiinţă nu poate exprima altfel decât prin muzică. Nu poţi căuta cu un calculator vreun sens în Mesa în Si minor. Nu vei găsi nimic. Iar ceea ce vrea Lucrul să spună este poate la fel de inaccesibil, pentru totdeauna inaccesibil faţă de ceea ce noi numim ştiinţă. Şi poate aşa ar trebui interpretat şi descris întregul Univers – nu cu legi matematice, ci cu teme muzicale şi armonii. Matematica în sine e poate doar o umbră a muzicii…

Ninni nu mai asculta.

— Ce s-ar întâmpla, spuse ea visătoare, dacă am căuta ceva comun pentru toată muzica lumii? Comun aşa cum stropii de ploaie şi planetele se mişcă graţie aceleiaşi legi a naturii… În muzică ne vin semnale din trecut, semnale care s-au mişcat prin universul muzicii din timpuri imemoriale. Fiecare epocă îşi lasă propria urmă, îşi creează propriile simboluri, dar ceva trebuie să fi existat acolo chiar de la început… Un fel de tipar. Şi poate îl găsim.

— Prostii, şuieră Tauber. Ce anume e comun pentru toate romanele din lume? O istorie ancestrală din copilăria omenirii? Nu există straturi geologice, nici în muzică, nici în romane. Nu poţi găsi foşnet de vânt preistoric sau flauturi bucolice în muzica contemporană…

— Ba da, spuse Ninni.

Tauber trânti paharul atât de tare, încât vinul se vărsă.

— De parcă porunca lui Dumnezeu „Să fie lumină” ar fi rămas undeva prin păcătoasele voastre manuale pentru calculatoare!

— Max! spuse Ninni sever, informaţia nu poate fi distrusă de fapt. Ea se poate scurge şi împrăştia în Univers, *dar rămâne*, poate deveni căldură şi entropie, dar există totuşi. Moleculele ar fi dansat altfel astăzi, dacă Dumnezeu ar fi spus într-adevăr cuvintele acelea. Ele dansează altfel mulţi ani-lumină departe în Univers, deoarece Homer a scris poezie şi Platon a îndrumat aici pe Pământ… Totul rămâne, chiar dacă nu îl mai găsim niciodată. Niciun cuvânt rostit pe Pământul nostru nu poate să dispară total.

Tauber se holbă la ea.

— … şi totuşi sunt şterse, nu le putem găsi în dansul moleculelor… Aşa să fie oare şi în muzică? Se poate uita vreodată absolut o melodie sau o temă? Sau trăieşte în continuare, în alte melodii…

— Dragă Ninni, muzica nu e un spaţiu închis, este o parte din tot ceea ce se întâmplă pe Pământ şi o parte din Univers. Şi când Universul se va prăbuşi la sfârşitul timpului, Dumnezeu va sta pe tronul ceresc şi va capta particulele elementare – pe puţin 10^{80} de bucăţi – şi va observa cum se mişcă ele… şi dacă meştereşte un sistem mic, frumos de ecuaţii cu 10^{80} ecuaţii şi îl rezolvă, poate găseşte o singură soluţie clară care este istoria Universului. Atunci va vedea tot ce s-a întâmplat şi va auzi tot ce s-a spus şi fiece melodie care s-a cântat. Dar poate chiar un Dumnezeu atotputernic rezolva un astfel de sistem de ecuaţii?

Ninni nu răspunse, părea deodată absentă.

— E ceva în neregulă aici… Dumnezeule, şi doar m-am gândit să încerc Platon… De ce n-am făcut-o?

— Ce spui? Platon?

— … dacă aceleaşi tipare se găsesc peste tot, trebuie să le poţi vedea peste tot… Toate animalele se mişcă diferit, şi totuşi ştim că există un model matematic în spatele felului lor de a merge, este acelaşi model care există la frunzele

tremurătoare, valurile apei sau oscilaţiile din circuitele electronice…

Au lăsat-o pe Ninni să se gândească; mai urma să treacă un timp până când avea să se întoarcă în realitatea din Gräbrødretorv.

— A existat un cercetător pe care-l chema Maurice Couette, a trecut mai mult de o sută de ani de atunci. El a studiat cum se comportă diferite tipuri de lichide atunci când se scurg unul pe lângă altul, ca de exemplu când se întâlnesc afluenţii Nilului, Nilul Alb şi Nilul Albastru, la Khartoum; ei continuă să curgă unul lângă altul, în culorile lor diferite, milă după milă… Cincizeci de ani mai târziu, englezul Geoffrey Taylor i-a continuat cercetările. El a arătat cum lichidele pot forma dungi, vârtejuri şi tipare fantastice… Dar ce e ciudat este că teoria matematică pentru aceasta numită fluxul Couette-Taylor poate de asemenea să descrie dungile de pe blana unui tigru. Ele se nasc prin faptul că acţionează aceeaşi lege a naturii, deşi în acest caz genele tigrului sunt cele care răspândesc pigmenţi coloraţi pe blană. Modelul se formează datorită faptului că se rupe o simetrie matematică. Şi când se mai rupe încă o dată, apar petele leopardului… Jim Murray a simulat pe calculator blăni de animale în anii ’80 la Oxford… Toate modelele de pe corpul animalelor sunt în sens matematic efecte ale frângerii simetriei în stadii diferite ale dezvoltării fătului de animal. Felurile diferite de mers ale animalelor pot fi de asemeni descrise ca fracturi de simetrie în cadrul unei forme matematice comune… Probabil aşa s-ar putea descrie toate tiparele naturii – există în spate o lege simplă fizică, iar tiparul apare deoarece natura rupe o simetrie… Totul se întâmplă poate în Univers deoarece simetriile se rup neîncetat. Acesta poate fi tiparul matematic îndărătul întregului proces de creaţie…

— Chiar şi muzica, murmură Danny.

— Da, de ce nu? Poate muzica lui Bach sau toată muzică barocă sunt un singur fenomen fizic, la fel cum dungile tigrului şi ale pisicii domestice sunt un flux Couette-Taylor.

Mozart şi clasicismul vienez sunt un altul, puţin diferit… Când ploaia curge în josul unui versant de munte, poate curge în milioane de moduri diferite, dar legile naturii sunt întotdeauna aceleaşi, este un singur fenomen în milioane de forme. Îl recunoaştem pe Mozart când îl auzim, deoarece există un model îndărătul a tot ce a făcut. Bach avea la bază un alt model. Şi în spatele lor, mai în profunzime, există un tipar comun, la fel cum dungile tigrului şi petele leopardului sunt lăuntric fluxul Couette-Taylor. Întrebarea este cât de adânc trebuie să săpăm ca să le găsim… şi cât de adânc trebuie săpat pentru a găsi ceva în semnalele Lucrului pe care să-l recunoaştem…

— Asta nu înţeleg, murmură Danny. Chiar vrei să spui că trebuie să căutăm o lege a naturii şi că Lucrul nu vrea să ne *spună* ceva cu semnalele sale? Că nu există nici-o informaţie în ele?

Ninni rămase tăcută multă vreme. Mâinile lui Tauber tremurau în timp ce turna vin. Apoi Ninni spuse:

— *De ce suntem aşa de interesaţi de informaţie*? *De ce nu căutăm cu totul altceva*?

Fiindcă nimeni nu răspunse, ea continuă:

— În Univers suntem probabil fiinţe destul de simple, civilizaţia noastră nu există de mult timp, omul nu există de mult timp… Nu ne putem imagina că informaţia e ceva primitiv sau elementar, că fiinţe care există de mai multă vreme decât noi se ocupă cu lucruri mai interesante decât răspândirea informaţiilor în jurul lor? Toţi suntem creaţi datorită informaţiei genetice, dar ea nu dă decât cadrul existenţei noastre, nu hotărăşte ce vom crea în viaţă. Muzica lui Bach nu exista în genele lui, dar acestea i-au dat libertatea de a o crea…

— N-am mai auzit demult ceva aşa de încâlcit, spuse printre dinţi Tauber.

Ninni izbucni în râs.

— Dar, Max, tu te întrebai acum un moment ce este muzica de fapt. Tu singur ai afirmat că nu există nici-o informaţie în muzică, oricât de bună ar fi aceasta. Ar putea să fie oare altfel? Ceaikovski nu a scris *Patetica* sa ca să ne

înveţe cum să murim, chiar dacă moartea există acolo. Cunoaştem ceva în tot Universul care să ni se pară la fel de *esenţial* ca muzica cea mai bună? Dacă am trimite ceva într-o altă lume, tu, eu sau Danny, ce am alege altceva decât muzică…?

— Aşa că ei au trimis Lucrul, ca să cânte zgomotele acelea îngrozitoare pentru noi?

— Cine a spus că l-a trimis cineva? Nu e posibil oare să fi nimerit aici? Se poate ca Lucrul să fi fost creat dintr-un motiv mai sofisticat decât să intre în contact cu alte civilizaţii. Poate nu a fost niciodată vorba ca Lucrul să întâlnească nişte barbari ca noi… M-am gândit la început că era un fel de sondă trimisă să observe Universul. Dar gândiţi-vă dacă nu e cumva un fel de operă de artă, gândiţi-vă că nu există decât pentru că cineva s-a amuzat s-o creeze…

— Consideri de la sine înţeles faptul că ei nu pricep mai mult decât noi, murmură Tauber.

— Max, gândeşte-te: probabil că fiinţele dintr-o civilizaţie veche trebuie să ştie mai multe decât noi, dar oare ştiu ele tot? Se poate foarte bine întâmpla ca totuşi să ne semene în faptul că necunoscutul şi enigmaticul sunt importante chiar şi pentru ele… Muzica nu e o enigmă? Tu însuţi ai spus-o! De ce am asculta muzică dacă am şti exact ce înseamnă? Nu ştim de ce avem un impuls de a crea ceea ce numim artă, nu ştim la ce serveşte, ne putem doar imagina ce ne povesteşte, dar o creăm totuşi. Şi poate aceste fiinţe sunt la fel ca noi…

— Asta e o ipoteză dificil de dovedit, spuse Danny. Ce spune Academia de Ştiinţe Rusă dacă declarăm că Lucrul e o operă de artă? Deşi, cine ştie, m-am întrebat mereu ce se întâmplă în Univers în timp ce milioanele de ani se scurg…

Ninni continuă să filosofeze.

— Lumea devine doar mai ininteligibilă, mai enigmatică, în ciuda a toată ştiinţa. Îmi închipui că fiinţele din altă lume acceptă asta… Iar zgomotele care vin din Lucru sunt poate un fel de decoraţiuni sau produse secundare, în timp ce are loc cu totul altceva…

— Muzica e sacră, şopti Tauber, dar matematica este cea mai sacră, deoarece descrie ordinea Universului. Dacă Dumnezeu există, e matematician. Adineauri am afirmat contrariul, dar, domnilor, în mine sunt mai mulţi indivizi, ca la Walt Whitman.

— Iar muzica poate e o matematică pe care putem s-o auzim cu urechile…

Aici Ninni tăcu, conversaţia încetă, Tauber goli sticla de vin. Stăteau toţi trei tăcuţi şi se gândeau la ce anume să caute în muzică.

*

Peter Lorentzen scrisese convorbirea în calculatorul de buzunar, de aceea putea să o redea aproape cuvânt cu cuvânt, şaptezeci şi şase de ani mai târziu în Klaradal.

— Aşa a început o nouă fază a proiectului, spuse el, a început cu o discuţie destul de confuză într-o seară, în jurul unei sticle de vin roşu pe care Tauber a băut-o aproape singur, cu puţină filosofie în jurul sensului artei şi al ordinii naturii. Ninni şi cu mine avuseserăm inii astfel de conflicte de idei de-a lungul anilor, dar aici Tauber era cel care o provocase pe Ninni, aprinzând o flacără pe care nu ani observat-o atunci. Câteva săptămâni mai târziu… Nu, o să vezi, n-o să ies în întâmpinarea aventurii.

Nimeni nu făcuse vreodată ce încercau ei acum să facă. Au scanat în calculator cam o sută de ore de muzică de Bach, Mozart, Rahmaninov, partitură cu partitură. Au continuat cu muzică renascentistă şi cânturi gregoriene, muzică populară europeană şi africană, cântec de păsări, sunete de animale, zgomote electronice. Au transferat sunetul digital de la sute de înregistrări pe compact discuri în memoria calculatorului. Acesta sorta muzica, crea tot felul de spaţii matematice unde stoca formele muzicii, le compara cu modele din matematică, fenomene ale naturii sau descrierile lor ştiinţifice – turbulenţă, fizica particulelor elementare, modele cosmologice, haos determinist. Existau deja programe pe calculator pentru a compara forme de peisaj sau chipuri omeneşti şi dură câteva săptămâni până

le-au refăcut ca să se ocupe de muzică. Apoi au comandat calculatorului să lucreze.

Cu mai mult de douăzeci de mii de ore de muzică în memorie, i-au comandat să caute modele, asemănări, analogii. Şi calculatorul le-a găsit.

Muzica există – pentru urechile omului – doar în timp. Să asculţi muzică înseamnă să asculţi curgerea timpului. Dar ceea ce a descoperit acum calculatorul niciun om nu ar fi descoperit înainte. Pentru prima oară, au văzut muzica aşa cum e, independent de urechea omului şi de capacitatea noastră de a trăi trecerea prezentului în viitor: o muzică eliberată de curgerea timpului. Cifre şi diagrame curgeau din imprimanta calculatorului. El arăta imagini pe care nimeni nu le mai văzuse înainte pe Pământ: motive bizare dintr-un Univers străin.

Modelele de muzică cele mai bune ale calculatorului nu conţineau niciun flux de sunete. Ele arătau spaţii în care compoziţiile pluteau împrejur ca nişte insule pe ocean sau ca nişte galaxii în Univers, sau cârduri de păsări în zbor pe cer. Arăta muzica lui Bach ca un mănunchi dens cu insule de tonuri, în mijlocul unui arhipelag de muzică barocă. O parte din proiecţii puteau fi imagini din Universul nostru, de pe vremea când galaxiile erau tinere.

Din fluierături şi strigăte, din jocuri cu voci omeneşti, din zăngănit şi foşnet de vânt, s-au născut cele mai simple şi mărunte insule de tonuri. În simulările calculatorului dispărea timpul cronologic al istoriei muzicii. Acum epocile se amestecau, nu exista niciun „timpuriu” sau „târziu”, nu exista decât un spaţiu incomensurabil unde tonurile şi sunetele alunecau în tot felul de constelaţii, de parcă le adunase o forţă a naturii.

— Ce vedem noi aici? se întreba Tauber iarăşi şi iarăşi. Ce naiba e asta? Asta să fie muzica aşa cum Domnul o simte, *sub specie aeternitatis*? Dar e ca şi cum n-ar fi terminată, de parcă ceva n-a ajuns încă să se întâmple.

Marele şoc veni când au comandat calculatorului să facă aceleaşi trucuri cu semnalele venite de la Lucru.

*

Cârdurile de păsări s-au împrăştiat, toată muzica pământească a dispărut din imaginile calculatorului – arăta de parcă ar fi întors foaia şi ar fi luat-o de la capăt. Calculatorul desenă linii, spirale, fire, puncte. Fragmente din ceva care ar fi putut fi o schiţă fantastică sau o hartă…

Poate era într-adevăr un fel de desen sau un soi de hartă, dar fragmentele erau atât de puţine, încât nu puteau oferi un context: era ca şi cum cineva ar fi şters literele dintr-o carte şi ar fi lăsat doar vreo câteva din o sută.

— Danny, murmură Ninni, cred că vedem ceva destinat doar îngerilor.

Priveau perplecşi fragmentele, le lăsau să-şi arunce umbra în spaţiul unde se găseşte omul şi unde ochii noştri pot vedea. Bănuiau o construcţie imensă şi misterioasă, dar nu era vorba să priceapă ce reprezenta.

Era Lucrul, în ciuda tuturor, un soi de mesager? Fusese trimis în sistemul nostru planetar din vremuri imemoriale pentru ca treptat, miliarde de ani mai târziu, să-i înveţe pe locuitorii Pământului câte ceva despre Univers?

20

Danny şi Ninni plecară înapoi la Moscova. Au fost chemaţi la palatul alb-gălbui al Academiei de Ştiinţe unde, în faţa câtorva membri (Starobinski era unul dintre ei), au raportat despre munca lor cu Lucrul. Au fost întâmpinaţi cu uluială şi consternare. Credeau ei înşişi într-o teorie atât de fantastică? Cum testaseră programul pe calculator? De ce să vină aici o specie străină cu desenele acestea de neînţeles?

Era aproape vară când, în sfârşit, s-au întors în munţii Ural.

Acum aveau aparatura cea mai avansată pentru înregistrarea semnalelor pe care tehnologia pământească o putea crea la epoca aceea. Puteau capta semnale electromagnetice de toate frecvenţele, de la unda lungă cea mai îndepărtată până la radiaţia gama de frecvenţa cea mai înaltă. Puteau înregistra sunete până la 100 000 de herţi (iar acolo sunetul încetează să mai fie sunet). Aveau detectoare pentru tot felul de radiaţii de particule. Singurele pe care nu le puteau înregistra erau neutrinii şi undele de gravitaţie.

Nimic nu se întâmplase, Lucrul stătea în cavitatea sa, frecvenţa de undă era acolo. Au trăit iarăşi sentimentul că ceva îi observa, le asculta vocile, aştepta ceva.

Puteau auzi fiecare strop de ploaie care cădea în mină, auzeau semnale seismice din măruntaiele pământului şi simţeau talazurile din Marea Mediterană şi dinspre coasta norvegiană a Atlanticului, dar Lucrul continua să rămână tăcut. Danny a împrumutat un vinci, astfel încât să se poată mişca de-a lungul părţilor laterale într-un mic coş mobil şi să cerceteze suprafaţa. Visa că Lucrul avea o deschizătură pe undeva, dar nu găsi nimic. Apăru un tânăr inginer informatician pe care-l chema Pavel Engelmann, un bursier la Academia de Ştiinţe. Era evreu, iar pe Ninni o iritară la început perciunii lui lungi, buclaţi. Dar era un matematician strălucit; câteodată putea chiar să se ia la întrecere cu ea.

*

Au pornit muzica în grota din munte: Bach, Mozart, Kodaly, Ligeti. Danny atârnă două boxe foarte aproape de suprafaţa Lucrului şi dădu muzica pe cât de încet posibil pentru a acoperi ecoul. La început nu s-a întâmplat nimic. Timp de două sau trei zile, n-au primit niciun semnal de la Lucru.

Ecoul îngrozitor acoperea toate sunetele, încât şi ei abia recunoşteau muzica.

Apoi a venit Starobinski cu nişte înregistrări CD peste care dăduse la Moscova. Deasupra pachetului era un disc cu sonatele pentru pian ale lui Scriabin.

Danny împinse boxele în sus, spre suprafaţa Lucrului, şi le izolă în afară cu prelate înfăşurate. Se cânta Scriabin acum şi Lucrul răspunse imediat cu un zgomot surd, ca torsul unei pisici. La începutul sonatei a noua, torcea ca o pisică uriaşă.

— Trebuie să-ţi aminteşti, spuse Lorentzen, că era pentru prima oară când oamenii dădeau peste o inteligenţă străină, sau peste opera unei inteligenţe străine. Am înţeles că Lucrul era altfel decât tot ce cunoşteam şi, cu toate astea, era atât de uşor să te păcăleşti singur. Când am auzit zgomotul acela de tors, m-am gândit că Lucrul se simţea bine, că dintr-un motiv îi plăcea încântătorul Scriabin. Şi de ce să nu-i placă Scriabin? În ciuda tuturor discuţiilor noastre filosofice cu Tauber, nu ne puteam imagina că ceea ce noi numim muzică poate fi pentru alţii cu totul altceva decât muzică, că există ceva în ea despre care nimeni nu avea nici-o idee…

Deodată, exact când s-a terminat sonata a noua, s-a auzit un semnal ascuţit în căşti. Lucrul începea să emită pulsuri scurte, zgomotul semăna cu alarma unui avion. Pulsurile se auzeau în tot spectrul radio.

Când au atins Lucrul, au simţit cum vibra.

Au lăsat să cânte sonata a zecea până la capăt, apoi Ninni a scos discul. Semnalele deveniseră mai dese. Energia crescuse aşadar şi vibraţiile din învelişul Lucrului se

simţeau ca nişte şocuri electrice slabe.

O jumătate de oră mai târziu, începu să devină neplăcut să stai în grotă. Veneau cam trei semnale pe secundă. Energia crescuse până la câteva mii de waţi şi au trebuit să închidă radio-receptoarele. Aerul începea să devină galben-cenuşiu de praf. Starobinski nu se simţea în largul său şi îi părăsi. Danny montă o cameră video în parapetul galeriei, apoi îşi luă receptoarele şi se duse în tunel. Un moment mai târziu puteau să simtă vibraţiile prin peretele muntelui.

La ordinul inginerului-şef au trebuit să se mute mai aproape de lift. Le cercetă neliniştit aparatele de măsurat, dorind să ştie ce s-a întâmplat.

— M-am simţit ca un idiot, spuse Lorentzen. Gândeşte-te şi tu: cum să-l fac să priceapă că nu făcusem decât să punem câteva sonate pentru pian de Scriabin?

Semnalele continuaseră mai mult de o oră, din ce în ce mai frenetice. În minutul şaizeci şi nouă au încetat brusc. A fost linişte câteva momente, apoi s-a auzit un tunet violent, îndelungat.

Fusese deci un proiectil, un fel de bombă care era ascunsă în munte…

Ninni şi Danny stăteau strâns lipiţi unul de altul. Au auzit alarma de pericol în mină. Inginerul căzu în genunchi şi-şi făcu semnul crucii. Dar câteva secunde mai târziu se făcu iar linişte. Pe monitorul camerei video au văzut cum un nor de praf cobora din tavanul cavităţii. Curent era în continuare şi lanternele funcţionau, dar camera fusese lovită, aşa că nu mai era îndreptată spre Lucru.

Două ore mai târziu, inginerul-şef dădu ordin să se deschidă uşile la grotă. Un tehnician în costum de protecţie a fost trimis cu un contor Geiger.

Omul ieşi strigând că a văzut o minune:

— Lucrul a dispărut! Nu a rămas decât nisip, cantităţi enorme de nisip… Dar nu există radioactivitate.

*

— Era într-adevăr nisip, povesti Lorentzen, mormane de nisip alb ca zăpada, care îngropaseră tot ce lăsasem în

urma noastră. Înaintam cu greu prin nisipul din galerie şi când m-am uitat în jos am văzut doar pustietatea rece ca gheaţa a nisipului şi a tunelului de beton… A fost îngrozitor. Aveam sentimentul că nimicisem ceva valoros şi de neînlocuit, ca şi cum am fi comis o atrocitate. Nu cred că vreunul dintre noi a îndrăznit să gândească că totul a fost programat, că sensul Lucrului era să fie distrus la un moment dat. N-am văzut nimic altceva decât nisipul acela oribil care zăcea peste tot şi se învolbura când ne mişcăm şi se lipea de haine.

Şi-a pus braţul după umerii lui Ninni şi a spus:

— Putem să trimitem puţin nisip pentru analiză la Laurence Berkeley. Apoi mergem acasă, la Copenhaga, şi ne prefacem că nu s-a întâmplat nimic…

— Dar asta-i curată nebunie, oftă Ninni. De ce să se fi întâmplat doar fiindcă am pus Scriabin? Ce am făcut? Ce există în muzica lui Scriabin în stare să declanşeze un mecanism la un aparat extraterestru? De ce să se autodistrugă când a auzit muzică?

— Dar cine a spus de fapt că e extraterestru? l-au auzit spunând pe Engelmann. Avem vreo dovadă pentru asta?

Au coborât scările. Nisipul era acolo în mormane mari, inegale. Era ca şi cum ar colinda pe dunele de la Skagen[8]. Le era frig, în mod bizar se făcuse şi mai frig. Boxele erau tot acolo, au găsit CD player-ul, o parte din celelalte aparate. Nimic nu era stricat. În ciuda imensului şoc, nu fusese nici-o explozie puternică. Lucrul se dezintegrase pur şi simplu.

Starobinski şi inginerul-şef au venit jos la ei. Sus, în galerie, era o mulţime de muncitori. Toţi se întrebau ce s-a întâmplat şi nimeni nu putea să explice nimic.

— Ce dezamăgire, îi spuse Danny lui Starobinski. Probabil am declanşat un fel de mecanism care a făcut ca structura cristalului să se descompună iar acum intrăm în istorie ca cei mai mari ageamii în ale ştiinţei. Dar avem înregistrările. Mergem acasă şi lăsăm calculatorul să facă restul.

Starobinski se duse şi dădu cu piciorul în nisip.

---

[8] Regiune din nordul Danemarcei.

— Presupun, spuse el surd, că Academia de Ştiinţe vrea un raport detaliat despre aceasta.

Ninni stătea în genunchi şi cernea nisipul printre degete. Avea lacrimi în ochi.

— Danny, ce-am făcut? Cum a putut să se întâmple asta?

— Nu vom afla niciodată, răspunse Danny. Lucrul s-a autodistrus. A distrus probabil orice urmă…

— Priveşte! strigă Ninni. Ce e aia? Nu vedeţi mingea albă?

Deasupra lor, la opt sau nouă metri, plutea o sferă mică, poate de două ori mai mare decât o minge de fotbal. Atârna în aer la jumătatea distanţei până sus la galerie.

— Un balon? l-a auzit spunând pe Starobinski. Cine l-a adus aici? Dar nu e deloc alb! E de-a dreptul negru!

*

Sfera continua să atârne şi creştea în timp ce o observau. Pentru un moment, a părut ca un balon imens de săpun. S-au căţărat sus pe galerie ca să se apropie de ea şi între timp ajunsese de vreo doi metri în diametru.

— M-am înşelat, rosti pe nerăsuflate. Nu e negru, e de fapt alb. Sau gri. Nu, e alb…

— Nu, spuse Engelmann, acum e negru.

Sfera creştea încet. Pe suprafaţă se scurgea ceva care părea să fie lucios, deşi nu reflecta nimic. Nu se puteau pune de acord asupra culorii.

— Dar ce este? Şuieră Starobinski. Dumnezeule, ce se întâmplă…

— *Das also war des Pudels Kern*[9], o auziră pe Ninni spunând. Da, ce e? Este o gaură neagră, este orificiul unui tunel în spaţiu?

Danny fotografia. Muncitorii plecară. Apoi unii dintre ei s-au întors şi au căzut în genunchi.

— Trebuie să fie semn de la Dumnezeu, murmură cineva. Doamne Iisuse Hristoase, îndură-te de noi.

Inginerul-şef voia să-i gonească.

— Ce se întâmplă? Trebuie să evacuez mina?

---

[9] „Acesta era miezul problemei” (*germ.*).

— Nu ştiu, spuse Danny încet. Ştiu doar că e incredibil. Ţine minte ceea ce vezi, fiindcă n-a mai văzut nimeni aşa ceva vreodată…

— De-abia am apucat să spun asta, povesti el la Klaradal, că s-a întâmplat ceva care m-a scos din minţi de groază. Sfera crescuse destul de repede, avea probabil cam şase metri în diametru. S-au auzit deodată sunete dinăuntrul ei, un zgomot şi un crănţănit înfiorător, de parcă ceva era rupt în bucăţi… Era un sunet asurzitor, ca şi cum un uriaş călcase un oraş în picioare şi strivise totul în bucăţi… Şi sfera continua să crească.

În mină se dădu iarăşi alarma de pericol. Liftul putea transporta douăzeci de oameni o dată. O jumătate de oră mai târziu, când au urcat Danny şi Ninni, sfera avea cam doisprezece metri diametru. Umplea mai mult de jumătate din cavitate.

Inginerul-şef alarmă apărarea civilă. Se făceau pregătiri pentru a evacua întreaga regiune din jurul minei.

Starobinski era foarte tulburat.

— Ăsta poate fi sfârşitul lumii. Ce se întâmplă dacă nenorocita aia de sferă nu se opreşte <lin crescut? Unde să fugim?

Danny şi Ninni stăteau lângă monitoarele lor şi urmăreau imaginile transmise de camera video din mină: sfera crescuse şi mai mult, în e urând avea să umple cavitatea. Galeria se zdruncina. Sectorul din spate cu siguranţă avea să se surpe.

*

— Aşa a început, spuse Lorentzen. Acesta a fost doar începutul, dar mai ales a fost începutul Marii Groaze, pentru noi, şi de fapt pentru orice om de pe Pământ. Dar pe atunci erau puţini care ştiau câte ceva. N-am declarat multe mass-media, decât că exista un mare risc pentru o explozie în subteran…

Când am venit sus din mină, ceasul arăta trei şi douăsprezece minute după-amiază. O jumătate de oră mai târziu, sfera părea că a încetat să mai crească! Camera

video era îndreptată spre suprafaţa lucioasă care părea să fie neagră şi albă în acelaşi timp. Galeria nu se mai zguduia, nu se mai auzea niciun sunet. Temperatura în grotă coborâse la plus patru grade Celsius.

Apărarea civilă a fost în stare de alarmă toată noaptea. Chiar înainte de zori, Danny şi Ninni s-au hotărât să coboare în mină. Pavel Engelmann i-a urmat fără tragere de inimă.

Aerul părea ciudat de rarefiat când au ajuns jos.

Când au deschis uşa, i-a lovit frigul. Aerul era absorbit prin deschizătura uşii. Suprafaţa sferei licărea. Era dezagreabil s-o priveşti, parcă te-ai fi uitat la o fotografie prost focalizată.

În capătul cel mai îndepărtat, galeria dispăruse şi sfera intrase chiar în munte.

Nu se auzea nimic acum înăuntrul sferei.

Ninni luă o pietricică şi o aruncă pe suprafaţa sferei. Ea ţipă când aceasta dispăru: au văzut cum pătrundea în interior, sub suprafaţa difuză, ca şi cum ar fi căzut într-o fântână plină de ceaţă.

— Nu, nu! ţipă Engelmann. Dumnezeule, al milă! Părea îngrozit. Ninni observă cum părul ei lung era atras spre sferă.

— E un câmp de forţe? Danny! Să fie oare electricitate? N-ar putea fi forţa gravitaţiei?

Era însă doar aer, care era absorbit înăuntru. Poate exista totuşi un câmp al forţei de gravitaţie, o gravitaţie slabă, ca şi cum s-ar fi găsit câteva miliarde de tone de materie în interiorul sferei… Aerul trecea încet pe lângă ei, se simţea un vânt liniştit dinspre mină şi sfera aceasta de neînţeles care apăruse după ce-a dispărut Lucrul. Atmosfera Pământului era pe cale să dispară.

— Trebuie să fie totuşi un tunel în spaţiu, spuse Ninni. Danny! Pavel! Ce poate să fie altceva?

— Nu ştiu, spuse Danny. Dar e ceva care nu se potriveşte. Un tunel în spaţiu n-ar trebui să aibă suprafaţă, ar trebui să putem vedea direct în partea cealaltă, aşa cum vezi prin spaţii goale… Şi ar trebui să existe un câmp

puternic de gravitaţie, care ne-ar rupe în bucăţi…

Ninni îi luă mâna şi o strânse cu putere.

— A fost o sondă interstelară foarte veche, A zăcut aici timp de milioane de ani şi a aşteptat… Şi apoi aude Scriabin… Brusc, ştie că există viaţă în apropiere, fiinţe înzestrate cu un soi de inteligenţă… Şi în acel moment îşi declanşează mecanismele de distrugere… Dar acum ce aşteaptă? Ce aşteaptă să facem noi?

— Şi ce s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi fost închisă într-o grotă dintr-un munte? se întrebă Danny. Dacă ar fi fost sus, la suprafaţa Pământului?

Un pocnet ascuţit îi făcu să tresară. Venea de undeva din podea, de parcă muntele era pe cale de a se crăpa sub sferă. Apoi se făcu din nou linişte. Curenţii de aer deveniră mai rari. Suprafaţa sferei începu să se lumineze.

Au rămas şi au aşteptat.

O oră mai târziu, suprafaţa sferei dispăruse. Puteau vedea în adâncimea unui soi de prăpastie care părea că se deschide în mijlocul aerului. Lumina strălucea departe în interior, ca şi cum ceva se mişca. Când au coborât pe podeaua cavităţii, prăpastia s-a deschis deasupra lor, o gaură înfricoşătoare în cer.

Mii de mile mai departe, obiecte mari păreau că alunecă împrejur: navete spaţiale sau stele.

— De ce nu avem niciun binoclu? se plânse Engelmann. Aici se întâmplă ceva incredibil şi noi nu putem vedea!

Lumina se aprinse în prăpastie şi îi orbi o clipă ca lumina de la lanterne.

Când s-au căţărat sus în galerie, au simţit pentru prima oară o ameţeală. Prăpastia se deschidea lângă ei, acolo unde ar fi trebuit să fie peretele muntelui, şi aveau senzaţia că geometria spaţiului se răsturnase, ca şi cum nu s-ar mai fi ştiut unde-i sus şi unde-i jos.

L-au sunat pe Starobinski şi au raportat ce s-a întâmplat. El era într-un elicopter în drum spre Moscova pentru a prezenta personal raportul în faţa Academiei.

— Staţi liniştiţi şi nu faceţi nimic. Ajunge cu teatrul. Eu sunt mai în pericol decât voi, dacă se întâmplă ceva.

Danny schimbă filmul din aparatul de fotografiat. Departe, pompele lucrau cum o făcuseră dintotdeauna, zi şi noapte. Îi auzi pe Ninni şi Engelmann ţipând. Ceva se apropia din fundul tunelului şi se îndrepta spre ei din adâncul prăpastiei. La început au crezut că era o navă.

— Avem o vizită, rosti pe nerăsuflate Ninni. Se gândesc să rămână la noi sau zboară direct sus prin munte?

Încă nu se auzea nimic, dar obiectul strălucitor creştea.

Apoi au văzut că nu era niciun obiect, ci un fel de val frontal care se ridica îndreptându-se spre ei, un zid de foc alb-albastru, pâlpâind. Venea ca un foc de prerie cosmic, gata să nimicească Universul.

S-au repezit afară şi au reuşit să deschidă uşa, pe monitorul camerei video au văzut cum zidul de foc creştea. Dar pe măsură ce se apropia, părea să pălească, să se răcească şi devenea de un roşu din ce în ce mai închis.

O clipă au văzut doar un râu clocotitor înăuntrul tunelului.

Câteva secunde mai târziu, cavitatea se umplu cu o lumină albăstruie pâlpâitoare, care părea să provină chiar din materie, din munte şi aparatele pe care le lăsaseră înăuntru. Apoi curentul s-a întrerupt, aparatura electronică a încetat să funcţioneze şi în mină se făcu beznă.

21

Aveau o provizie destul de mare de lumânări, deoarece de multe ori fusese pană de curent. În general, curentul revenea în zece minute. Au stat şi au aşteptat, ceasul se făcu cinci şi jumătate, şase, şase şi jumătate. Nu se întâmplă nimic. Danny intră în cavitate cu un contor Geiger. Zona era puternic iradiată şi el ieşi repede şi nu putu decât să raporteze că tunelul părea să fi dispărut.

La ora zece tot nu era curent. Legătura telefonică de sus era de asemenea moartă, lucru care nu se întâmplase niciodată înainte.

Existau scări care duceau sus, dar erau mai mult de şase sute de metri până la suprafaţă. Când au ieşit în galeria minei, au observat că o parte din mineri urcau deja.

După aproape zece ore petrecute în întuneric, au decis şi ei să facă acelaşi lucru.

*

Lampa lui Engelmann era singura care funcţiona. El se urcă primul, apoi Ninni, urmată de Danny. Ei au fost ultimii care au ieşit din mină.

Să te caţeri şase sute de metri pe nişte scări aproape verticale este o probă de forţă pe care cu greu o uiţi. Lampa lui Engelmann s-a stins când mai erau o sută de metri. Au urcat ultima porţiune într-un întuneric beznă şi când, în sfârşit, au ajuns sus, era la fel de întuneric şi în jurul minei.

Danny aprinse o lumânare ca să vadă drumul spre ieşire. Mai întâi, nu s-au gândit la cât era ceasul. Apoi şi-au dat seama brusc că era doar cinci şi jumătate seara. Soarele trebuia sa fie pe cer.

Un muncitor agitat veni spre ei cu o lanternă de buzunar. Ninni şi Danny nu-i înţelegeau dialectul, au observat doar că Engelmann se holba de parcă nu-şi credea urechilor. Apoi s-a întors către ei şi le-a spus în germană:

— Zice că e Judecata de Apoi. A fost întuneric de ieri-

seară. Soarele n-a răsărit.

*

Peter Lorentzen îşi amintea clipa aceea absurdă cu mai multă intensitate decât oricare alt moment din viaţa sa. Patru oameni perplecşi stăteau acolo, în întuneric, în jurul unei lumânări. Ninni îşi îndepărtă părul de pe frunte. Minerul avea o barbă lungă şi o faţă îngrozitor de murdară. Era atât de tulburat, încât îi tremura tot corpul. Engelmann trase aer în piept cu putere. El spuse:

— Nu mai există nimeni în afară de Dumnezeu în stare să stingă Soarele.

— Ba da, răspunse Ninni, trebuie să mai existe şi alţii, în afară de Dumnezeu. Şi tare mi-e teamă că noi i-am ajutat.

*

Afară se auzeau vuiete şi zgomote de la un vehicul mare.

Minerul îi părăsi în grabă. Stăteau acolo cu lumânarea în mână iar Danny o auzi pe Ninni spunând:

— Dar nici asta nu are cum să fie adevărat. *Nici măcar Dumnezeu nu poate să stingă Soarele*.

S-au dus în camerele lor din baracă. În drum au întâlnit oameni care rătăceau dezorientaţi: domnea o atmosferă stranie de apatie, haos şi panică. Cineva pornise un agregat de rezervă pe bază de benzină, aşa încât câteva becuri pâlpâiau. În cercul de lumină, stăteau vreo cincizeci de persoane tăcute ca mormântul şi paralizate, de parcă aşteptau sfârşitul lumii. Undeva, mai departe, se aprinse un foc. Apoi au văzut că era o maşină care ardea.

Un inginer pe care îl întâlniseră le spuse că toate liniile de telefon erau moarte. Existau staţii de radio occidentale care funcţionau şi care anunţau că peste tot era acelaşi întuneric în timpul zilei. Un puls de microunde deosebit de intens lovise reţeaua electrică.

Engelmann şi Danny au dus telefonul prin satelit în curtea din spatele bărăcii. Părea că funcţionează, dar n-au reuşit totuşi să obţină niciun contact. Acum trebuia să fie amurgul. Deşi au căutat cam o oră, n-au putut găsi niciun

satelit care să poarte semnalul mai departe.
Au renunţat, au cărat înăuntru instalaţia şi au încuiat uşa după ei. Engelmann găsise o lampă cu fotogen. În cameră se găsea un primus, iar Ninni începu să pregătească o cafea.
Stăteau acolo în jurul mesei, încercând să înţeleagă ce a putut să se întâmple.
— Soarele nu se poate stinge, spuse Ninni din nou. Trebuie să fie altceva.
Era ca şi cum ar fi vrut să invoce realitatea s-o asculte.
Peste tot, în jurul Pământului, oamenii meditau la aceeaşi enigmă. Peste tot era ca în jurul minei: haos, mirare, frică şi groază. Fiecare om avea un mic univers în jurul lui, fiecare se gândea la el. Politicienii şi cercetătorii participau la reuniuni de criză fără sens. Existau predicatori care chemau la reuniuni de trezire spirituală, cele mai mari organizate din Evul Mediu până atunci. Păcatele omului nu păruseră niciodată atât de grave, aşa cum păreau în acea zi neagră, când nici-o rază de soare nu atingea suprafaţa Pământului. Dar cei trei din baraca de lângă mină erau singurii care într-adevăr aveau motiv să-şi spună: e poate vina noastră. Dar ce-am făcut noi ca să se întâmple asta?
— Catastrofa informatică, spuse deodată Engelmann. E posibil să fi fost acelaşi lucru. A avut o legătură cu Lucrul.
— E atât de ciudat şi atât de absurd, izbucni Ninni. Să mai fi fost cineva care să-l fi păzit, în afară de noi? Cineva sau ceva care are puterea de a stinge soarele?
— Nu se *poate* ca Soarele să se fi stins, obiectă Danny. Ai spus-o singură mai adineauri. Trebuie să se fi întâmplat altceva. Dar ce anume? Un nor mai dens de materie? Cine adună nori uriaşi de materie cosmică în doar câteva minute?
— Dacă e vorba de un nor de materie, suntem arşi, spuse Engelmann. Energia se adună şi se elimină când norul nu o mai poate depozita. Se pare că o parte din stelele care se aprind funcţionează pe baza acestui principiu.
Fiecare îşi bău cafea şi rămaseră mult timp tăcuţi. Gândurile rătăceau fără astâmpăr.

— Cred că bănuiesc cum s-a întâmplat, spuse Ninni. Când am văzut telescopul radio din Effelsberg acum trei ani, mi-a venit o idee. Razele de lumină se pot ciocni în vid, dacă există câmp gravitaţional. În găurile negre câmpul e atât de puternic, încât lumina nu mai iese. Nu s-ar putea schimba structura vidului astfel încât să reflecte în schimb radiaţie? În cazul ăsta s-ar putea construi din nimic antene şi oglinzi de telescop imense în spaţiu. Apoi am văzut un articol în „Physical Review” unde cineva arăta că de fapt, în principiu, s-ar putea face ca vidul să reflecte radiaţii. Poţi face aproape orice din vid. Dar nu ar merge cu tehnologia umană contemporană.

— Vid care reflectă radiaţii! izbucni Engelmann. Ninni, nu merge! E nevoie de cantităţi uriaşe de energie ca să distorsioneze vidul. Probabil mai multă decât toată energia Soarelui emisă atâta timp cât străluceşte.

— Asta pricep şi eu, răspunsese abia auzit Ninni.

Îşi aducea aminte articolul din „Physical Review” atât de bine, încât putea să citeze din el. Au stat un moment şi au meditat la câteva ecuaţii. Poate ar fi mers să facă o cupolă, un scut de vid în jurul Pământului, dacă se puteau stăpâni energiile cosmice. Dar totul era pură teorie, departe de realitate.

Era aproape unsprezece şi jumătate. Danny deschise fereastra şi văzu stelele lucind. Cerul se luminase.

S-au repezit afară cu telefonul conectat la satelit.

Zece minute mai târziu aveau legătura cu Tauber. La Copenhaga, domnea o confuzie îngrozitoare, lumea jefuia magazinele şi autorităţile se gândeau să declare interdicţia de a ieşi din casă. Sună calculatorul şi făcu un control să vadă dacă funcţionează. Aveau un agregat de rezervă care-l putea menţine în stare de funcţionare aproximativ o săptămână, dacă se întrerupea curentul. Ecranarea faţă de pulsurile de microunde ţinuse. În timp ce încerca legătura, o auzi pe Ninni spunând:

— Trebuie să avem o imagine din spaţiu. Să vedem cum arată Pământul din afară.

*

Calculatorul făcu o legătură via Londra cu marea bază de date din The Planetary Society din Pasadena. Au primit o cantitate uriaşă de cifre despre diferite sonde spaţiale, dar nu se găsea decât una care putea privi din direcţia potrivită şi să le dea imagini ale Pământului. Era sonda Pluto care fusese trimisă în spaţiu în 2004.

Aceasta încheiase recent o rotaţie în jurul Soarelui şi trecuse aproape de Pământ, mărindu-şi viteza pentru etapa următoare spre Jupiter. Acum se afla în curba Homann, chiar în afara orbitei Pământului. Însemna că se puteau întoarce cu uşurinţă camerele sondei, astfel încât să vadă ce s-a întâmplat cu Pământul.

Când au luat legătura cu staţia de urmărire a sateliţilor în Tidbinbilla, au aflat că se făcuseră fotografii de pe sonda Pluto în timpul nopţii. Alţii făcuseră deja ceea ce doreau şi ei să facă. Aparatura electronică a sondei fusese solicitată la capacitatea maximă, fiindcă Pământul împrăştia o lumină orbitoare din emisfera de zi, reflectând absolut toată lumina Soarelui. Deasupra întregului Pământ, cam la treizeci de mii de kilometri de suprafaţă, existase un strat reflector, dar care, de câteva ore, dispăruse în emisfera unde era noapte. Se afla în continuare în direcţia Soarelui. Curând aveau să vină zorii în Tidbinbilla şi erau pe cale să piardă legătura.

Apoi dispăru legătura cu ei: era ca atunci când închizi un întrerupător electric.

Au stat în întuneric şi au privit cum străluceau stelele, le-au privit aşa cum nu o făcuseră niciodată.

Peter Lorentzen îşi amintea că era o noapte fără stele. Carul Mare era chiar la nord, aproape ascuns de construcţiile miniere. Un meteor ardea între coarnele Taurului. Jupiter cobora, licărea şi sclipea ca un felinar galben între tulpinile unui crâng de mesteceni. Mai jos, în sud, strălucea Fomalhaut. Calea Lactee se arcuia în mijloc deasupra lor, un fluviu de lumini stelare în care Deneb ardea ca o lampă. Iii sud-est, se găsea galaxia Andromeda. Boarul cu Arcturus, steaua roşie, tremurătoare, dispărea în vest.

Au încercat să ascundă unul faţă de altul cât erau de îngroziţi. Ce puteri se găseau acolo sus, ce tulburaseră oare ei?

Oamenii au cercetat mereu cerul în căutarea lui Dumnezeu, scrisese Peter Lorentzen în jurnalul său. Pentru prima dată existau semne că acolo existau într-adevăr nişte puteri în stare să distrugă omenirea. Dar cine erau ele? Ce voiau? Ce le făcuse el şi cu Ninni? Erau forţe străine din alte lumi, despre care poţi citi în toate romanele ştiinţifico-fantastice? Sau era altceva? EL, EA, CEVA? Aveau să afle vreodată?

Era straniu cât de puternic strălucea galaxia Andromeda cu lumina ei stelară gri-pal.

Ceasul era cam unu şi jumătate în noaptea spre 2 august. Soarele trebuia să răsară peste două ore. La est, se zărea o umbră neagră: sculul de vid care trebuia să acopere soarele şi lumina zilei. Se urca tot mai sus şi acoperea zorii.

Trebuiau să doarmă. Niciunul dintre ei nu dormise în ultimele treizeci de ore.

— Mă simţeam de parcă dormisem întruna, povestirea Lorentzen, când Engelmann s-a năpustit înăuntru şi a început să ne scuture pe Ninni şi pe mine.

— Se luminează! strigă el. Răsare soarele!

*

Era şapte dimineaţa, soarele trebuia să fi fost deja pe cer. Au ieşit în curte şi au văzut o privelişte de nedescris: oamenii de pe jumătate de planetă au văzut-o, iar cei care locuiau în emisfera întunecată aveau să se îndoiască toată viaţa de cele povestite de cealaltă jumătate.

Cerul negru ca smoala se prăbuşea. Mulţi aşa l-au descris; Lorentzen spunea că nu putea fi descris altfel. La început părea că fulgerele goneau împrejur în spaţiu, apoi văzu că erau crăpături care apăreau în lung şi-n lat, puncte de un alb intens, care alunecau unul departe de altul, ca apoi să se reunească. Asta a durat două sau trei minute. Apoi din est apăru ceva care semăna cu un val, o ridicătură

uriaşă care rupse în bucăţi cupola neagră a cerului, la fel cum, la ţărm, un val poate să spargă gheaţa subţire în bucăţi. Întunericul se rupse în nenumărate bucăţi mici care se ciocneau una de alta şi se spărgeau în fragmente şi mai mici. Lumina devenea tot mai puternică. Nu vedeau Soarele, cerul întreg strălucea. Nu numai că strălucea, dar tremura şi vibra ca suprafaţa unei ape în timpul furtunii.

Acesta a fost ultimul lucru pe care l-au văzut înainte ca lumina să devină atât de intensă, încât au trebuit să închidă ochii. Şi-au căutat mâinile unul altuia şi au încercat să intre pe uşă. Când şi-au acoperit faţa cu mâinile, au văzut lumina precum o lucire roşie ca sângele chiar prin podul palmelor.

Lorentzen nu-şi amintea clar ce s-a întâmplat apoi. Ninni afirmase că el o îmbrăţişase teribil de puternic, în timp ce-i şoptea la ureche: „Acum murim, dar ne întâlnim după aceea. Ninni, iubito, trebuie să ne întâlnim după aceea…” Engelmann povestise cum îngenunchease şi se rugase la Dumnezeu pentru îndurare.

A urmat un val de căldură şi Lorentzen îşi amintea cum a crezut că Pământul arde. Apoi totul s-a sfârşit brusc. Un vânt cald, minunat se rotea în jurul lor, dar când s-au uitat în sus, era doar un cer de vară, de un albastru senin, iar acolo strălucea Soarele.

22

În ziua aceea confuză au avut de multe ori gândul nebunesc că au demonstrat existenţa lui Dumnezeu. Nu acel Dumnezeu despre care se aud predici în biserici, mai degrabă CEVA care era atotputernic şi crud şi care ar fi putut face orice voia cu Pământul şi cu oamenii. Chiar şi să ne nimicească.

Stăteau abătuţi la soare şi nu aveau ce să-şi spună unul altuia. Fiecare era închis în propriile sale gânduri. Danny se gândea la toate poveştile spaţiale pe care Ninni şi el le citiseră de-a lungul anilor şi cât de puţin aveau vreo legătură cu realitatea. Părea că era de la sine înţeles faptul că ei tulburaseră puteri care erau mai mari decât omul şi cărora dintr-un motiv anume le păsa ce se întâmplă jos în mină.

La apusul soarelui curentul reveni. Şi-au făcut curaj şi au coborât cu liftul minei. Radioactivitatea era mai slabă acum. Jumătate din galerie dispăruse, ca şi boxele şi CD player-ul. În podea era o adâncitură de un metru având forma rotundă a sferei.

Apoi s-au uitat prin înregistrările lor. În momentul în care au văzut materia cum licăreşte în grotă, se mai întâmplase şi altceva: au trebuit să reflecteze mult până să priceapă despre ce era vorba. Cascade violente de radiaţii clătiseră cavitatea, părând a fi produse secundare, în timp ce se întâmpla cu totul altceva. Până la urmă au înţeles că erau mioni sau poate particule-tau care se revărsaseră din tunel şi fuseseră transformate într-o cantitate enormă de neutrini care se năpusteau afară cu viteza luminii prin pământ în toate direcţiile, în spaţiul din jurul planetei.

Un semnal purtat de neutrini. Nici măcar în romanele ştiinţifico-fantastice nu îndrăznise cineva să speculeze asupra acestei posibilităţi.

Apoi au priceput de asemenea că toate observatoarele de neutrini din lume înregistraseră semnalul şi că urma să

se detecteze originile lui. În câteva ore acestea aveau să fie dezvăluite.

*

Exact aşa s-a întâmplat. În ziua următoare, cam pe la ora 12, la Kopeisk, au auzit că Brookhaven National Laboratory, Sudbury Neutrino Observatory şi detectorul de neutrini în Kamiokande înregistraseră un semnal din munţii Ural în acelaşi moment în care întunericul căzuse deasupra Pământului.

De la locul lor de lângă mină nu puteau urmări ce se întâmplă, dar au înţeles că avea loc o dispută internaţională fără pereche. În SUA circula un zvon cum că militarii ruşi încercau o nouă armă de distrugere. La New York s-au întâlnit Naţiunile Unite şi Adunarea Generală a cerut, în ciuda protestelor Rusiei, ca o comisie internaţională să cerceteze ce se întâmplă în Ural.

Cinci ore mai târziu, Ministerul Apărării de la Moscova anunţa că un nou tip de încărcătură nucleară se testase în secret la mare adâncime sub munţii Ural. Testul eşuase şi avusese efecte radioactive neaşteptate, dar nici-o altă radiaţie în afara neutrinilor inofensivi nu se scursese pe suprafaţa Pământului, şi aceasta nu avea cum să aibă legătură cu întunericul din timpul zilei. Cavitatea din munte unde se făcuse testul era deja sigilată şi avea să rămână astfel până la sfârşitul timpului.

În noaptea aceea, au sosit maşini după maşini cu soldaţi care au început să păzească mina. Danny şi Ninni erau convinşi că urmau să fie arestaţi.

Cum se făcu dimineaţă, Danny îl căută pe comandantul de gardă şi ceru ajutor să care sus aparatura de măsurat. Dădu să înţeleagă că era o urgenţă extraordinară. Spre mirarea lui, a primit tot ajutorul solicitat. A dorit un elicopter ca să ajungă repede la Moscova şi să raporteze în faţa Academiei de Ştiinţe. O jumătate de oră mai târziu, în curtea din faţa barăcii stătea elicopterul.

În aceeaşi după-amiază au zburat la Moscova cu tot echipamentul şi toate înregistrările lor.

*

— Eram dezamăgiţi, îngroziţi, disperaţi, în pragul unei căderi nervoase, îşi amintea Lorentzen. Toate lunile acelea de muncă grea fuseseră în zadar. Eşuasem în privinţa Lucrului. Provocasem nenorocirea cea mai neverosimilă care putea să lovească Pământul. Mai devreme sau mai târziu, urma să fim acuzaţi din această cauză.

Câtă suferinţă, câte vieţi omeneşti aveau pe conştiinţă? Încă mai puteau să părăsească Rusia, dar nu erau la fel de proscrişi oriunde s-ar fi dus?

Apoi s-au gândit că ruşii probabil n-aveau să recunoască ce s-a întâmplat, că aveau să-i împiedice să dezvăluie asta. Când ai minţit o dată, nu mai dai înapoi de la niciun mijloc ca să ascunzi restul adevărului.

Erau încă în siguranţă, dar pentru scurt timp. Nu anunţaseră nici-o autoritate unde se aflau, dar hotelul avea paşapoartele lor.

Au încercat să gândească limpede, să găsească un plan pentru ce trebuia făcut. Engelmann se dusese la părinţii lui, undeva în estul Moscovei. Poate stătea ascuns şi nu puteau să-l acuze dacă o făcea.

Au scris acum în grabă mare un raport despre ce s-a întâmplat, au descris Lucrul şi tot ce-au făcut sau n-au reuşit să facă, şi au descris teoria lor despre cauzele catastrofei informatice şi întunericul din timpul zilei. Apoi au cărat telefonul conectat la satelit pe balcon şi l-au conectat la calculatorul de la Copenhaga. Puteau fi ascultaţi, dar riscul era mic. Calculatorul încifră textul şi-l trimise mai departe sub formă ilizibilă la „Science” şi la „Nature” şi academiile de ştiinţă din Suedia, Anglia, Germania, Franţa şi SUA. S-au semnat în mod deschis cu numele lor, cu un comentariu cum că textul trebuia interpretat şi publicat în caz că ei nu dădeau niciun semn peste două săptămâni.

Chiar şi un supercomputer rapid avea nevoie de multe minute preţioase de timp informatic pentru a forţa programul de cifrare. Dar chiar după o fracţiune de secundă, ar fi dezvăluit că au fost în camera 316 la hotelul

Moscova, foarte aproape de Piaţa Roşie.

Era în jur de ora două noaptea. Erau prea agitaţi ca să doarmă. Ninni izbucni deodată în plâns; stătea ghemuită pe pat şi plângea ca un copil. Jucaseră şi pierduseră o şansă pe care oamenii nu o avuseră niciodată înainte şi nu aveau s-o mai aibă a doua oară. Vor rămâne în amintire prin ignoranţa şi incompetenţa lor. Ar fi fost mai bine să nu dezvăluie nimic şi doar să dispară în întuneric?

*

Au dormit foarte puţin, apoi se făcu dimineaţă. O dimineaţă întunecată şi în care bătea vântul, cu stropi de ploaie pe fereastră. Norii alergau jos, deasupra Moscovei. Danny era obosit şi bău ceaşcă după ceaşcă de cafea tare la micul dejun.

— Trebuie să-l sunăm pe Starobinski, spuse Ninni deodată. Nu e o idee bună să ne ascundem.

— Cum vrei, murmură Danny. Eşti mai deşteaptă decât mine. Ajută-mă să rămân calm, altfel poate îl omor.

Pentru siguranţă, n-au vrut totuşi să sune de la hotel. Când au ieşit, era aproape furtună. De cealaltă parte a Pieţei Roşii, nu departe de Biserica înălţării, au găsit o cabină telefonică lângă o stradă pustie. Starobinski era la Academia de Ştiinţă. Părea că aşteptase ca ei să sune.

— Mă întrebam unde v-aţi dus, spuse el. În Kopeisk se spune că aţi dispărut pur şi simplu. Unde pot să vă întâlnesc? Trebuie să vă spun ceva.

Au stabilit o întâlnire în Piaţa Roşie, în faţa magazinului GUM de lângă Kremlin.

Veni singur. Pe umăr purta o geantă mare, uzată şi cârpită cu bucăţi de bandă adezivă neagră. Lui Danny i se păru că arată bine dispus.

— Se aranjează! strigă el de la distanţă. Acum toată lumea o să afle adevărul!

Când le-a văzut expresiile nehotărâte, lăsă jos geanta şi explică:

— Preşedintele a hotărât azi-noapte că trebuie să prezentăm întreaga istorie: oficial, fără să minţim despre

nimic. Eu am drept sarcină să scriu un raport. Şi m-am gândit că mă puteţi ajuta de vreme ce sunteţi aici. În orice caz, trebuie să vă prezint mass-media drept consilierii noştri.

Au răsuflat uşuraţi. Danny căută mâna lui Ninni şi o strânse.

S-au dus apoi la hotel. Danny a scos textul pe care-l scrisese în timpul nopţii. L-au citit şi lui Starobinski i s-a părut bun, dar mai voia să adauge câte ceva despre experimentele anterioare cu Lucrul. Confirmă că marea catastrofă informatică a survenit când un grup de tehnicieni a încercat să taie cu laserul învelişul. I se interzisese să dezvăluie asta.

Erau aproape gata cu raportul când a bătut cineva la uşă. O tânără de la recepţie intră cu nişte hârtii care tocmai veniseră prin fax. Ninni stătea acolo ca paralizată şi citea. Lui Danny i s-a părut că ei i s-a ridicat părul în cap.

III
INTRUSUL

23

Soarele răsări şi lumina începu să strălucească în cupola de plastic deasupra mănăstirii Klaradal. Frunzele verzi au revenit deodată în curtea mănăstirii.

Geneticienii Vaticanului au creat specii cărora le prieşte ritmul zilnic lent al Lunii, unde ziua, ca şi noaptea, durează 354 de ore. Tufişurile de trandafiri se apleacă sub greutatea florilor care se deschid când apar zorii, o dată la cincisprezece zile pământeşti. În jurul fântânii cresc câţiva arbori mari înfrunziţi – numiţi tei lunari – care şi-au pierdut ritmul lor anual şi rămân mereu verzi. Există plante aromatice care se ofilesc în timpul nopţii lunare şi care înmuguresc iarăşi când revine lumina, în jurul coridoarelor, unde sunt mereu aprinse lămpi, cresc tufişuri luxuriante care îşi schimbă culoarea într-o zi lunară de la verde-intens până la galben-roşiatic de toamnă. Reprezintă un fel de măsurători ai timpului: când şi-au pierdut tot frunzişul, nu mai sunt multe ore până la răsăritul soarelui.

Se vorbise chiar de o schimbare a ritmului zilnic al oamenilor. Sunt mai mult de optzeci de ani de când geneticienii au interpretat codurile care reglează mersul timpului în corpul omenesc – ritmul circadian, ritmul lunar, ritmul anual. Să reprogramezi omul după lungile perioade lunare de lumină şi întuneric este totuşi un lucru atât de important încât nimeni n-a îndrăznit să-l încerce. Gurile rele pretind că la Klaradal se ezită din motive teologice. Ritmul zilnic pământean este considerat sacru deoarece aşa l-a trăit Hristos şi, după cum se crede, El n-a vizitat niciodată Luna…

Peter Lorentzen s-a amuzat când a auzii asta.

Nu-i plăcea teologia. Îl mânia cumplit faptul că teologii erau cei care speculau în privinţa structurii Universului în epoca noastră, şi nu cosmologii, fizicienii şi matematicienii, ca pe timpul tinereţii sale. Imaginile ştiinţei despre lume au devenit atât de îngrozitor de complicate, atât de incoerente şi fragmentare, încât cercetătorii se pare că au renunţat la

speranţa de a înţelege despre ce e vorba. Care fizician îndrăzneşte să ghicească ce se găseşte dincolo de spaţiul Valentin? Cine are măcar o teorie nebunească referitoare la locul de unde vin câmpurile organizatoare atunci când apar ca şiruri de nori strălucitori în spaţiul Oohara? În schimb, teologii speculează. Sunt de părere că e misiunea lor divină – când ştiinţa a eşuat – să creeze o viziune de ansamblu asupra lumii la care oamenii au visat dintotdeauna, încă de pe vremea vechilor greci.

Ei gândesc spaţiile multiple ale multiversului sau metauniversului ca o serie uriaşă de cutii chinezeşti, unite în interior şi în afară prin tunele spaţiale sau poduri de comunicaţie, aproximativ ca fluxurile câmpului de control între coloanele de sticlă de culoarea ambrei la calculatorul din Klaradal. Vorbesc despre unde cuantice care rătăcesc prin cele cincizeci şi şase de dimensiuni ale spaţiului Emerson (a primit până la urmă numele Dianei Emerson, de când aceasta formulase legile generale ale mişcării în acest spaţiu, despre care se începuse deja să se speculeze prin 1980). Universul nostru este unul dintre nodurile aflate întrunul dintre aceste complexe de unde meta-cosmice. Marea ipoteză a teologilor este că existenţa spaţiului Emerson şi a undelor cuantice reflectă proprietăţi ale lui Dumnezeu.

Pentru Peter Lorentzen asta era pură nebunie. Fusese tânăr în jurul anului 2000 şi a păstrat cu el până la bătrâneţe rămăşiţe din viziunea simplă asupra lumii din acea epocă.

Pe atunci teologii speculau despre existenţa unui Dumnezeu etern şi neschimbat, un spirit ale cărui proprietăţi fizice nu intrau niciodată în discuţie – nici măcar nu ţineau de lumea materială. Astăzi, Dumnezeu este un obiect de studiu în teologia matematică şi se încearcă stabilirea proprietăţilor lui cu simulări avansate pe calculator. Biserica protestantă s-a prăbuşit când n-a putut să se adapteze lumii calculatoarelor cuantice (iar celelalte religii ale lumii au fost aproape nimicite în timpul Marii Distrugeri).

În biserica catolică se vorbeşte rar despre altă revelaţie în afara celei matematice, accesibilă pentru oricine este capabil de a gândi matematic. Ea posedă cinci calculatoare cuantice ultraperformante (la Vatican, la Paris, la Tokyo, în Klaradal şi în colonia de pe Marte de la Valles Marineris). Cercetătorii lucrează cu ele practic zi şi noapte pentru a studia Universul şi a-l analiza pe Dumnezeu.

Noi, cei care nu suntem teologi de profesie eu însumi sau Peter Lorentzen avem acces la aceste calculatoare doar dacă se consideră că proiectele noastre contribuie la marele proiect teologic. A căuta căi prin spaţiul Valentin este în viziunea bisericii catolice acelaşi lucru cu a trasa drumul sufletelor celor răposaţi către Paradis.

Ar fi trebuit să spun asta mai devreme – dar acesta era motivul pentru care am putut să vizitez Klaradal-ul.

*

Peter Lorentzen nu putea suferi teologii, la fel cum în acelaşi timp îi admira ciuda voinţei sale, deoarece căutau încă o viziune definitivă asupra Universului. El era de părere că ştiinţa se prăbuşise, că cercetătorii au renunţat prea uşor, că lumea era infinit mai complicată decât se crezuse pe la sfârşitul secolului XX.

Era născut într-un timp în care mulţi încă visau să rezume întreaga fizică într-o singură formulă. Apoi a venit marea revoluţie (unii o numesc „catastrofă”), în jurul anului 2015, când lumea cosmologilor s-a făcut fărâme. Era în stare să povestească ore în şir cum s-a răspândit panica în lumea ştiinţei. Adevărul despre lume se afla undeva mult mai departe, iar experienţele ştiinţifice ale epocii nu puteau ajunge la el. Din acel loc, unde pierise o veche iluzie, teologia a mers mai departe şi a permis idealului ştiinţei să trăiască în continuare.

Paradoxul era că el se îndoia de existenţa lui Dumnezeu, deşi aproape îi zărise faţa.

Am făcut cum a vrut el, am trimis mai departe anunţul lui prin Angelica. Era un cod compact cu referinţe la tot felul de splendori cunoscute doar de matematicieni: mi s-a părut

că în jurul meu cădeau stropi de lumină aurită, deşi nu înţelegeam ce înseamnă codul. Apoi am introdus „semnătura” pentru propriul meu proiect şi, spre surpriza mea, Angelica mi-a răspuns deschizând o fereastră spre spaţiu în exterior, spre galaxii.

Nu se vedeau aşa cum le vezi cu ochiul liber. Le-am văzut aşa cum apare lumina Lunii în Sonata în Do diez minor de Beethoven sau cum ghiceşti numărul „e” în spiralele unei cochilii de melc. Sunt clipe când rămâi uluit de câtă fantezie există în lume, şi câtă frumuseţe ascunde în complexitatea ei de nepătruns. Cea mai haotică mulţime de stele sau nebuloase poate fi o minune de inginerie matematică. Suntem noi înşine altceva decât proiecte matematice – există oare altă formă de existenţă?

Au trecut câteva clipe până să mă întreb de ce-mi arăta Angelica aceasta; doar nu i-o cerusem. Sau poate că da? Ce mesaj îi trimisese Lorentzen?

*

Ninni şi Danny s-au întors la Copenhaga şi au fost întâmpinaţi de presa din toată lumea la aeroportul Kastrup. Se aflase pe tot globul ce se întâmplase şi ce s-a găsit în mina de la Kopeisk, dar toţi considerau de la sine înţeles că Danny şi Ninni ştiau mult mai mult: nimeni nu voia să creadă că ei au spus tot adevărul.

Într-un fel, chiar aşa era. Nu se putea spune un cuvânt despre textul pe care calculatorul îl trimisese la Moscova.

În casa din Gräbrødretorv praful se aşezase într-un strat gros pe mobile. Lumea se adunase în grupuri în faţa zidului format de paznici în piaţă şi se holba sus la ferestre.

Danny şi Ninni ştiau destul de bine ce se credea. „The European” publicase o analiză chiar în ziua întoarcerii lor. Opt oameni din zece, din cei întrebaţi, credeau că Lucrul a fost construit de fiinţe extraterestre. Trei din o sută bănuiau că putea fi creat de Diavol. Aproape toţi erau convinşi că multe lucruri erau ţinute secret. Aproximativ fiecare al douăzecilea întrebat credea că întunericul din timpul zilei constituia o dovadă a existenţei lui Dumnezeu.

În cutia electronică pentru corespondenţă se găseau mii de scrisori de protest şi zeci de mii de întrebări despre ce se întâmplase. Poşta adusese un plic elegant cu o scrisoare de la un italian pe care-l chema Carlo Carretta. El scria de mână pe o hârtie groasă, fabricată manual, şi-şi spunea profesor de fizică teoretică. „Posed informaţii de care aţi putea avea nevoie”, scria el. „Obiectul din mină nu îmi este absolut necunoscut. Treceţi pe la mine când aveţi timp, de obicei sunt acasă.”

Data de pe ştampila poştei era cu două săptămâni în urmă, din Trapani, în Sicilia.

Carolyn veni cu elicopterul său, iar lumea s-a strâns toată în jurul ei crezând că e Ninni. Apoi apăru bătrânul Lorentzen. Le luă mâinile într-ale lui şi bâlbâi:

— Copii, ce-aţi făcut? *Spuneţi-mi adevărul*: *ce-aţi făcut*?

— Am vrea şi noi să ştim, răspunse Ninni. Dar se pare că există cineva care ştie mai mult decât noi…

Max Tauber apăru cu un tânăr radioastronom pe care-l chema Jack Grant, expert în cercetarea SETI. Era înalt, slab şi serios, amintind de un lord englez din secolul al XlX-lea; era născut la Birmingham şi studiase în SUA, la Harvard. Reuşise apoi să lucreze şi la observatorul din Arecibo şi la Very Large Array în Socorro. Era probabil singurul care auzise un semnal „inteligent” din Univers – o transmisie de opt minute dintr-un punct din spaţiul pustiu, undeva în Constelaţia Leului, nu departe de Gamma Leonis („Semnalul Leului”, cum se numea). Ninni şi Danny l-au examinat bănuitori şi cu atenţie înainte să-l lase să intre în grup. Apoi Danny a telegrafiat la Moscova după Pavel Engelmann, înainte de a se ocupa de calculator.

Danny îşi puse ochelari întunecaţi şi mustaţă falsă şi se plimbă cu bătrânul Lorentzen la Glyptoteket. Când s-au despărţit la trenul de Stockholm, tatăl său îi strigă prin deschizătura Terestrei:

— Danny, Danny, rămâi în relaţii bune cu Puterile…

Seara sosi Engelmann. Când s-au strâns toţi, au trecut prin jurnalul interior al calculatorului pentru a vedea ce s-a întâmplat.

La 5 august, ora Moscovei 9.47 (ora Copenhagăi 7.47), calculatorul a trimis textul de pe fax. În aceeaşi dimineaţă, la ora 7.23 (ora Copenhagăi), cineva intrase în calculator, trecuse peste barajele parolelor şi lăsase un mesaj. Era criptat cu un cod pe care calculatorul l-a rezolvat într-o miime de secundă; apoi nu mai exista nici-o urmă despre ce s-a întâmplat în continuare. Nu s-a putut investiga nici de unde venea mesajul, nici calculatorul, nici compania daneză de telefoane nu aveau nici-o dată în această privinţă. Nu exista niciun semn că ar fi venit prin cablul telefonic, însă calculatorul nu avea alt canal deschis către lumea exterioară şi casa fusese sub supraveghere. Jurnalul arăta că nimeni nu se atinsese de terminale.

Au fost şocaţi să afle că erau în total 24 de minute neînregistrate din momentul în care a venit mesajul şi a fost trimis faxul cu el la Moscova, o perioadă de timp enormă pentru un supercalculator. Jurnalul era gol, în plus mesajul original fusese şters. Era imposibil să vezi ce anume fusese acolo.

Computerul putea face trei mii de miliarde de operaţii de calcul pe secundă. În douăzeci şi patru de minute ajunsese să facă 4x1015 operaţii de calcul, la fel de multe ca stelele din zece mii de galaxii.

— Ăsta e cel mai ciudat lucru care s-a întâmplat de când a păşit Iisus pe apă, spuse Tauber.

Au hotărât să-şi împartă misterele. Ninni, Tauber şi Jack Grant urmau să studieze semnalele de la Lucru, în timp ce Engelmann şi Danny cercetau calculatorul, să vadă dacă totuşi nu existau pe undeva urme ale misteriosului intrus.

Zilele se scurgeau. Au învăţat să mintă mass-media dintr-un pur instinct de autoapărare. Ninni se distra telegrafiind anunţuri false la agenţiile de ştiri, cum că au ţinut conferinţe la Melbourne, Tokio, Ierusalim şi Calcutta. Danny compuse un interviu lung pe care pretindea că l-au dat într-o cabană veche de lemn, într-o regiune îndepărtată acoperită de pădure din Munţii Stâncoşi. Prin agenţia de presă TT din Suedia, lumea a aflat că s-au furişat în ţinuturile sălbatice americane ca să-şi spele păcatele. În

realitate, plecaseră acasă la Agnanäs cu Tauber, Engelmann şi Grant ca să facă planuri de viitor.

*

În jurul Agnanäs-ului, regiunea era aproape pustie. Puteau colinda ore în şir pe câmpurile din jurul lacului, fără să întâlnească ţipenie de om. Deseori vedeau reni şi ciute în curtea fermei. În amândouă grajdurile erau bufniţe. Jack Grant, pe care nu-l cunoştea nimeni, primi rolul de arendaş la bătrânul Lorentzen. Se îmbrăca precum un englez înstărit şi se plimba împrejur într-o maşină de epocă cumpărată din bani împrumutaţi de la Ninni. O firmă din Värnamo reconstrui vechea magazie, transformând-o în sală de terminale şi de conferinţe. Grant le spuse muncitorilor că avea de gând să facă experimente în muzica electronică, iar conexiunea ducea la studioul lui din Birmingham.

După ce au făcut legătura cu Copenhaga, puteau să rămână netulburaţi la Agnanäs până când lumea avea să uite de ei.

Starobinski apăru la televiziunea rusă şi povesti că se sigilase grota unde se găsea Lucrul şi că întreaga mină trebuia abandonată. Au văzut imagini cu maşini care aruncau cantităţi uriaşe de piatră şi beton şi s-au întrebat dacă era totuşi adevărat. Când l-au sunat pe Starobinski, acesta n-a vrut să comenteze nimic; în mod evident autorităţile îi puseseră botniţă.

*

La Agnanäs fu o toamnă lungă, cu mult vânt.

Ninni şi Danny stăteau deseori pe malul lacului, pe o bancă mică de piatră pe care o făcuseră împreună cu mulţi ani în urmă, cu mult înainte de a începe să viseze la tainele Universului. „E plăcut să meditezi când auzi zgomot de valuri”, îi scria Ninni lui Carolyn. „Sunt veselă când vântul şuieră printre copaci şi îmi zboară prin păr. Există o mică pajişte mlăştinoasă ceva mai departe, unde se plimbă de obicei cocorii. Max împrumută barca şi face plimbări lungi pe lac, chiar când vântul bate puternic. Îl implorăm să-şi ia

vesta de salvare, dar nu-i pasă niciodată de ce zice lumea.”

— Poate dă impresia unui trai de lenevie, spuse Peter Lorentzen când povestea despre el în Klaradal. De fapt, era o trudă pe care n-o pot descrie. Ne gândeam în fiecare clipă la calculator şi la semnale, iar gândurile ne urmăreau şi în somn. Se întâmpla să mă trezesc la patru dimineaţa şi să mă duc în bucătărie, şi acolo erau deja Ninni şi Pavel, pe jumătate îngropaţi în liste de date, iar câteodată Pavel stătuse acolo toată noaptea şi băuse litri de cafea ca să nu adoarmă…

De unde venea Lucrul, de ce exista, cum supravieţuise atâtea milioane de ani în măruntaiele pământului? Ce dorea cu semnalele sale, ce însemna diagrama ce amintea de un desen fantastic? Cine avea puterea să ardă toate calculatoarele din lume şi să stingă lumina Soarelui?

Şi ce se întâmplase în propriul lor calculator în timpul celor 24 de minute care erau şterse total din memoria lui?

A durat exasperant de mult până când să ajungă undeva. Era ca şi cum Lucrul aruncase un blestem peste tot ce făceau.

Au citit textul faxului până când îl ştiau pe de rost. Aproximativ trei cuvinte din patru erau în engleza obişnuită, restul erau termeni de specialitate, fantastici şi absolut necunoscuţi, despre care nu auzise niciun om de ştiinţă. Erau nişte ecuaţii frumoase, compacte, împrăştiate în text, dar simbolurile n-aveau niciun sens pentru matematica acelei vremi. Textul părea să avertizeze asupra unui pericol sau a unei catastrofe care ameninţa omenirea şi poate tot Universul. Mai târziu au aflat că textul fusese trimis de calculator la sute de receptori, la cercetători, instituţii, academii şi publicaţii ştiinţifice, de parcă expeditorul sperase că cineva, undeva, are să-l priceapă. Era o glumă crudă a vreunui geniu în ale informaticii, sau ideea era să ofere un fel de cheie pentru ce se întâmplase cu Lucrul? Dar în acest caz cine-l trimisese?

— Cred că Puterile râd de voi, spuse bătrânul Lorentzen, când Ninni a încercat să explice ce făceau. Erau momente când şi ea şi Danny bănuiau că el avea dreptate.

24

Au întrebat de Carretta la ambasada italiană şi au aflat că era un bătrân fizician şi colecţionar de artă, care avea să împlinească în curând şaptezeci şi cinci de ani. Au primit numărul de fax. Când Danny a cerut permisiunea să vină, a primit o scrisoare în care se găsea o carte de vizită cu numele în litere argintii. Adresa era a unei mici localităţi lângă coasta siciliană de sud. „Cum am spus, veniţi când vreţi”, stătea scris lăbărţat în engleză. „Credeţi-mă, am câte ceva de spus.”

La Copenhaga bătea vântul şi era zloată, dar când Danny ajunse în Italia era încă vară. De la Roma până la Trapani, merse cu un avion Fokker Friendship, vechi, uzat şi strâmt. Era pentru prima oară când vedea Sicilia.

Totul părea prevestitor de rău în dimineaţa aceea: petele de rugină în jurul uşii de la avion, chipul neras al pilotului, umplutura de cauciuc buretos care ieşea prin cusăturile tăiate ale scaunelor. Avusese coşmaruri în timpul nopţii. În momentul ridicării avionului, a văzut o turmă de oi fugărită de un câine mare, chiar lângă pista de decolare.

Priveliştea se deschidea deasupra reliefului stâncos al insulei, câmpurile netede cu munţi scunzi, risipiţi la întâmplare, semănau cu muşuroaiele de cârtiţă de pe câmpurile de acasă, de la Agnanäs. Pătrate şi dreptunghiuri în toate nuanţele de verde, ferme ca nişte fortăreţe împrejmuite cu ziduri, un roi de aşezări, oraşe mici, rânduri de case de-a lungul drumurilor. Şi iată că apăru Trapani, cu bazinele sale de sare, turbinele de vânt, navele de-a lungul cheiurilor, pâlcurile de bărcuţe pe apa verde.

Închirie o maşină la aeroport şi porni spre interiorul insulei, spre Calatafimi.

Harta pe care o cumpărase la Copenhaga nu corespundea întru totul realităţii. Drumurile erau mai înguste şi mai întortocheate decât îşi imaginase. Merse drept spre sud, trecu de Vita şi văzu Salemi ca pe un miraj înspre vest, dincolo de hăţişuri şi stânci. În depărtarea

tremurând ca într-un vis, se ridicau case albastre ca nişte cuburi, cu boite şi creneluri, ca un oraş dintr-un basm arab.

Apoi drumul întorcea spre răsărit, către interiorul insulei. Albii de râu fără apă, pământ crăpat, mici podgorii, privelişti neaşteptate peste terenul vălurit. Se opri pe coama unui deal şi ieşi din maşină, respiră în vântul moale ca mătasea în timp ce cerceta harta. Conduse mai departe prin Castelvetrano, bău o ceaşcă de „caffe latte” într-o „trattoria” chiar în afara oraşului, plină de copii care cerşeau bani. Văzu un invalid care stătea la marginea drumului, tăcut, înţepenit în singurătatea lui, cu o cană de tinichea în faţă, pe pământ.

Arătă cartea de vizită a lui Carretta cârciumarului şi primi indicaţii care se contraziceau de la cinci bărbaţi cu piele închisă care se îngrămădeau zgomotoşi în jurul lui. Cârciumarul scoase un pix de aur, desenă atent un cerc pe piatră şi în mijlocul cercului o cruce.

— Acolo, signor professore, exact acolo e casa a cărei adresă o aveţi, dar ascultaţi ce spun, signore, ar trebui să vă feriţi de oamenii cu numele de Carretta… În regiunea asta nu există nici un singur bărbat normal cu numele Carretta… Credeţi-mă, signore, aţi fost ademenit pe căi greşite, vă duceţi drept în Iad.

Se uită pe furiş la ceilalţi bărbaţi şi zâmbi, de parcă aveau un secret împreună.

Ceasul era deja trecut de două. Soarele încingea asfaltul, maşina era ca un cuptor. Merse în continuare. Departe în sud, marea era ca un miraj, un infinit ceţos. Undeva jos, se găsea Selinunte, cu templele şi mormanele sale de ruine. Trecu de râul Belice şi găsi un drum lăturalnic, îngust, care ducea spre nord. Aici ar trebui să fie, undeva în zona care, cu fiecare vârf de deal trecut, părea tot mai pustie.

Drumul şerpuia în sus pe o pantă. Stânci reci, roase, crânguri întregi de cactuşi şi, dincolo de ele, o pajişte de un verde imposibil de descris, cu flori albe. Şi mai departe, pe o culme, se găsea ruina unei biserici. Deodată, când făcu o cotitură după un deal, văzu o clădire mare, albă, cu obloanele trase.

Portocali în vase, câteva tufişuri joase, un heleşteu uscat pavat cu dale de piatră. Nici-o plantă, niciun gard. Un mic palat aruncat la întâmplare în vale. Parcă maşina la marginea drumului, ocoli casa şi apăsă pe sonerie. Un ceas sună strident undeva departe în clădire.

Se auzi un ecou lung, răsunător, aproape ca acolo jos, în mină.

Aşteptă mult înainte să mai sune o dată. Se auziră paşi. Uşa se deschise, scârţâind. Un bărbat scund, gras, în mod vizibil un servitor, stătea în uşă.

— Mă numesc doctor Peter Lorentzen. Vin de la Copenhaga. Îl caut pe profesorul Carretta.

— Îmi pare rău. Profesorul Carretta a plecat.

Duhul servitor a făcut mai multe plecăciuni.

Bloca complet uşa. În spatele său, camera era ca o prăpastie neagră.

— Îmi puteţi spune unde a plecat? Când se întoarce?

— Îmi pare rău, signore. Chiar dacă aş şti, aş fi probabil împiedicat să o spun. Regret sincer, signore.

Scara strălucea, peretele era de un alb orbilor. Danny dorea să intre în casă, la răcoare. Ochii îi tânjeau după întuneric.

— Profesorul Carretta însuşi m-a rugat să vin aici. Poftiţi cartea lui de vizită.

— Îmi pare rău, signore, profesorul a plecat pentru o chestiune extrem de urgentă şi va lipsi multă vreme.

— Nu a menţionat nimic despre venirea mea?

Grasul scutură din cap. Avea un lanţ îngust de aur la gât şi un crucifix foarte mic atârna chiar mai jos de laringe.

— Profesorul Carretta este un om neobişnuit de tăcut, signore. Nu spune absolut nimic. Puteţi fi convins că nu se întoarce curând.

— Este încă în Sicilia?

— Regret, signore. Profesorul Carretta face deseori călătorii lungi. Călătorii neobişnuit de lungi.

— Aceasta este casa lui?

Alte scuturături din cap.

— Signore, spre deosebire de Mântuitorul nostru,

profesorul Carretta are multe locuri unde să-şi culce capul.

Făcu iarăşi o plecăciune de bun rămas. Se auzeau râsete de copii, paşi, tocuri apăsate de femei pe dale de piatră. O femeie strigă:

— Despre ce-i vorba, Pietro?

— Cineva care vrea să-l cunoască pe profesor, signora. I-am spus că profesorul nu este.

— Ei bine, atunci ai grijă să plece!

Uşa se trânti iar. Danny se întoarse la maşină. Casa părea duşmănoasă în albul ei perfect. Se întrebă câţi ochi îl urmăreau prin crăpăturile obloanelor. Ca un fel de protest, scoase aparatul şi făcu fotografii.

Plecă înapoi spre Trapani cu soarele apunând în faţa sa. La Calatafimi, făcu o cotitură spre nord şi o luă spre Segesta. Tatăl său îi povestise despre ruinele vechiului oraş pe care-l vizitase în tinereţe, în lunga peregrinare care-l purtă până în India. Schelării hidoase umbreau templul. Un ţăran îi arătă muntele care domina oraşul. Se căţără pe coasta dealului, văzu păstorii mulgându-şi oile, aşteptând ca soarele să apună în spatele crestelor. Stătu apoi multă vreme singur pe băncile vechiului teatru şi privi constelaţiile. Se gândi la Lucru, se întrebă unde era steaua de unde acesta venise.

*

Câteva zile mai târziu era înapoi la Agnanäs, cu misiunea neîndeplinită. Nu reuşise să afle unde era Carretta, nici la Trapani, nici la Roma.

25

La biblioteca Universităţii din Copenhaga, povesti Peter Lorentzen, se găseşte în prezent o capsulă simplă, maro, de carton, cu textul de cinci pagini care i-a uluit în săptămânile acelea la Agnanäs. Arăta ca manuscrisul unei teze ştiinţifice. Titlul sună aşa:

REPORT ON A RELEASE OF DANGEROUS INFORMATION AND ON DISTURBANCES ÎN OOHARA SPACE

Ceea ce poate fi tradus:

Raport despre emiterea de informaţie periculoasă şi despre perturbările în spaţiul Oohara

În ştiinţa epocii nu se ştia nimic despre niciun spaţiu Oohara. Engelmann reuşi să dea de urma unui astrofizician japonez pe care-l chema Ken-Ichi Oohara la Ibaraki, în afara oraşului Osaka, un expert în stele neutronice şi astrofizica energiilor mari, dar când îl sună, acesta jură că n-auzise niciodată vorbindu-se de spaţiul Oohara.

Lorentzen avea textul în calculatorul său de buzunar. Când am citit primele rânduri, am putut bănui ce fiori reci i-au trecut pe Ninni şi pe el când l-au văzut pentru prima oară:

Sondele noastre din cadrul proiectului SARACH raportează următoarele: un fals purtător de informaţie subteran în cadrul THURAH, având coordonate temporale neprecizate, a fost expus la flux de congruenţă de o specie necunoscută şi a fost descoperit de stratul care ascundea tunelul HERRES; aceasta s-a întâmplat la T= 17 324 775 994. Un zid de închisoare automat şi spontan montat de pseudosatelitul NUNC a împiedicat scurgerea de informaţie. Pe lângă aceasta a fost observată o nouă deviere de la simetria vidului absolut neprevăzută în spaţiul Oohara.

Observaţi că toate reţelele şi toate canalele de informaţie pe THURAH sunt acum deschise pentru HERRES.

Atâta timp cât patrula noastră de distrugere nu are încă prezenţă fizică, eşti responsabil de perturbările de simetrie şi cvadroluminiscenţă care au apărut şi vor apărea chiar în zona Tod. Evită toate transmisiile, rapoartele şi experimentele care ar putea perturba procesele din câmpul organizator.

S-a format un punct foarte luminos, oscilant într-o regiune cu informaţie întunecată în spaţiul Oohara. Observatoarele noastre HWCC înregistrează transmisii neîntrerupte şi frenetice prin tunelul HERRES. Nu putem reinstaura vidul sau câmpul intern Oohara înainte ca tunelul să fie blocat. O catastrofă definitivă mai poate fi încă evitată, sperăm, sau amânată până la T=TTODm

Câteva rânduri mai jos era un şir de instrucţiuni ininteligibile:

...*Dacă îţi lipsesc cunoştinţele despre LTV Flood-CEWS trebuie să te abţii de la măsuri de tip scoroid sau therapid. Foloseşte metoda SMARR. Dacă vin semnale din zona Tod, trebuie să ai grijă în mod permanent – accentuăm: permanent, ca gOO=0. Reţeaua ZEUS a fost activată. Ai grijă să nu fie creată nici măcar o hiperrută fără coordonate temporale valabile*.

— Dacă asta nu e o absurditate, eu îmi mănânc pantofii, murmurase Tauber la vederea textului.

Era convins că textul era un fals sau o manevră de eschivare – că trebuia să ascundă ceva, uluindu-i şi făcându-i să piardă timp cu lucruri lipsite de sens. Ninni începu să creadă că el putea avea dreptate.

A durat până toamna târziu – acea toamnă, incredibil de verde, caldă, cu furtuni, când efectul catastrofic de seră s-a făcut simţit pe deplin – până au priceput deodată ce se întâmplase în calculator.

Într-o seară târziu, Ninni porni o simulare foarte

complicată a fluxului de informaţie, la care calculatorul trebuia să lucreze toată noaptea. Dimineaţa, la masa unde luau micul dejun, ea spuse că totul a mers cam de douăzeci de ori mai repede decât se aşteptase: calculatorul a terminat după douăzeci şi trei de minute în loc de şapte ore. Danny fu uluit, îşi dădu seama că ceva asemănător i se întâmplase şi lui de mai multe ori în ultimul timp. Ca să încerce calculatorul, în noaptea următoare, derulă un program care trebuia să arate ce se întâmplă când se ciocnesc două stele de neutroni în spaţiu. Era o simulare teribil de complicată care ar fi trebuit să dureze cincisprezece ore, dar calculatorul termină după cincizeci şi două de minute.

În mod destul de straniu, calculatorul făcuse mai mult decât îi cerea programul: schimbase singur o etapă din program în care lipsea cifra doi într-o derivată secundară. Lui Danny i se păru că se clatină pământul când descoperi acest lucru.

Când se făcu dimineaţă, începu să controleze programul compilator al calculatorului. Văzu o mulţime de mici schimbări ciudate. În timpul zilei printă tot programul uriaş şi îl trimise prin fax în Japonia ca să afle ce s-a întâmplat.

Trei zile mai târziu, veni un anunţ uimitor de la fabricantul calculatorului: programatorul-şef al firmei îl felicita pe Danny pentru „îmbunătăţiri esenţiale şi geniale ale programului compilator”.

Toţi cinci erau adunaţi în sala de conferinţe când Danny a citit cu voce tare scrisoarea care tocmai venise prin fax. Max Tauber sări în picioare şi se porni pe înjurat. Jack Grant îi smulse lui Danny hârtia din mână ca s-o citească şi el. Ninni îşi dădu la o parte părul de pe frunte şi se întrebă:

— Danny, când am controlat ultima dată programul? Ce s-a întâmplat cu toate celelalte programe?

În timp ce luna octombrie înverzită, vijelioasă, trecea într-un noiembrie la fel de verde, au început să înţeleagă că aproape toate programele lor erau schimbate într-un mod insidios şi rafinat, aproape imposibil de descoperit. Programele fuseseră comprimate astfel încât aveau nevoie

de mai puţin spaţiu, iar apoi fuseseră umplute cu noi comenzi, deseori ininteligibile, cărora nu le puteai înţelege utilitatea. În marele program de matematică Mathematica, se găseau sute de simboluri şi ecuaţii care niciodată nu mai fuseseră acolo, dar unele dintre ele se găseau în textul de la Moscova, într-un program englez de analiză lingvistică, lista de cuvinte crescuse cu mai mult de cincisprezece mii de cuvinte, şi exista o subrutină mare care se activa *dacă calculatorul nu avea instrucţiuni despre textul pe care trebuia să-l scrie*. Engelmann şi Danny au rămas perplecşi, holbându-se unul la altul când au descoperit-o. Niciun program de calculator din lume nu avusese vreodată o astfel de subrutină.

— A început invazia, izbucni Engelmann. Acum aveţi extraterestri în calculator.

— Eşti nebun, spuse Danny. Deşi încep şi eu să mă întreb la ce-ar folosi sabotajul ăsta. Care-i scopul?

*

Dimineaţa următoare era 10 noiembrie. Câmpul era în continuare verde, cerul senin, termometrul arăta plus optsprezece grade.

— Ar trebui să întrebăm chiar calculatorul, spuse Ninni în timp ce Grant turna cafeaua.

— La dracu’, rosti şuierător Tauber, nu asta am făcut tot timpul?

— L-ai întrebat dacă există Dumnezeu? L-*am întrebat pe el însuşi ce s-a întâmplat*?

Danny se simţi de parcă îi luase cineva o legătură întunecată de la ochi. Sări şi se repezi afară. O bufniţă stătea într-o fereastră spartă a unuia dintre grajduri şi lui i se păru că ţipă la el. Apoi se aşeză la terminal şi respiră cu greu în timp ce scria:

— Eu sunt Peter Lorentzen. CINE EŞTI TU?

I s-a părut că observă cum calculatorul ezită o fracţiune de secundă înainte să vină vreun răspuns, dar incredibilul a fost că a răspuns:

— Eu sunt cel ce sunt, dar nu posed ceva pe care l-ai

putea chema nume.

— De unde vii?

— Vin dintr-un ţinut pe care nu-l cunoşti. Mi-am dat seama de ignoranţa ta şi regret că te-am zăpăcit.

— Dar de ce eşti aici? Care este scopul?

— Pentru a împiedica o nenorocire care ar fi mai mare decât nenorocirea că m-ai descoperit.

Avea senzaţia că visează. Se îndreptă spre fereastră şi luptă cu sine însuşi să nu izbucnească în plâns. Intră Ninni, apoi înţelese că erau şi ceilalţi acolo şi vedeau textul. Îl auzi pe Tauber spunând:

— Dacă Pământul se va despica vreodată, ar putea s-o facă acum.

26

— O să se aleagă praful de asta! spuse Engelmann după un moment. Ar trebui să întrerup acum. Să deconectăm calculatorul, golim memoria, să uităm tot. Să ne prefacem că nu s-a întâmplat nimic.

— Eşti nebun de legat, rosti printre dinţi Ninni.

Tauber se aşeză la tastatură, dar nu o atinse.

— Cine ar putea fi? şopti el. Vreun nenorocit de extraterestru? Un înger? Dumnezeu în persoană?

— E un program pe calculator! izbucni Ninni enervată. Probabil l-am şi printat deja. Max, nu poate exista ceva supranatural într-un calculator!

— Nu există nici-o explicaţie naturală pentru asta, bombăni Tauber. Poate ai dreptate, Ninni, că e un program de calculator, dar nu există niciun programator pe lumea asta care ar fi putut să-l scrie. Cine ştie dacă nu e un virus informatic din iad!

— Deci trebuie să-l testăm, spuse Ninni. Trebuie să aflăm ce este.

— Ar trebui să renunţaţi, obiectă Grant. Tu şi Danny aţi provocat destulă nenorocire până acum.

Ninni avea ochii înlăcrimaţi când a răspuns:

— De aici nu există cale de întoarcere, o ştii la fel de bine ca şi mine. În ştiinţă, trebuie să cercetăm mai departe, altfel unde am fi? Cunoaşterea poate fi periculoasă, dar nu poate fi niciodată rea. Aici există ceva în Univers care ştie mai multe decât noi şi ar fi cea mai mare nebunie pe care noi, oamenii, am face-o dacă am rupe contactul.

Tauber lasă o mână pe umărul ei.

— Ninni, acum nu glumesc. De unde ştii că nu e Diavolul însuşi în calculatorul nostru? Dacă ni-l închipuim pe Dumnezeu trebuie să ni-l închipuim şi pe Diavol, nu?

— Sigur, e posibil să fie aşa cum spui tu, poate e Diavolul sau Mefisto care l-a ademenit pe Faust. Dar refuz să cred că şi cunoaşterea pe care o are Diavolul este rea. Până şi Faust a ajuns la sfârşit în rai.

— De-ai avea dreptate, oftă Grant. Dacă te înşeli, cred că nici-o rugăciune de pe lume nu ne poate ajuta…

*

Cu grijă, ca atunci când bâjbâi pe o scară alunecoasă în întuneric – ca scara infernală a fântânii din casa de la Agnanäs – au început să încerce iarăşi calculatorul. Nu ar fi putut niciodată visa la ce se întâmpla acum, şi conform informaticii vremii, nu ar fi putut să se întâmple. Niciun calculator nu reuşise să facă ceea ce Alan Turing ceruse de la calculatorul perfect: să răspundă în aşa fel la întrebări încât să nu poată fi deosebit de un om.

Totuşi poate că nu era un test Turing, „vocea” care ajungea la ei prin conexiune nu putea fi voce omenească, era cu totul altceva.

Au căutat programul care invadase calculatorul, dar n-au putut să-l găsească. Probabil se găsea peste tot în propriile lor programe, în chip de viruşi mici, mici subrutine ininteligibile, repartizate pe mii de locuri. Danny le-a găsit pe multe dintre ele, dar păreau absurde în sine, era imposibil să înţelegi cum de puteau interacţiona în cadrul a ceva care semăna cu inteligenţa umană.

Sunt disperat şi înfricoşat, scria el în jurnalul său, e ca şi cum aş merge pe un teren minat; e posibil să atingem ceva care ne distruge. Până şi Ninni începu să ezite când şi-a dat seama ce inventivitate infernală avea creierul care plănuise asta. Engelmann refuză până să şi atingă terminalul.

Calculatorul dădea aproape întotdeauna răspunsuri neclare, deseori în cuvinte pe care nimeni nu le pricepea, pomenea lucruri şi nume necunoscute de ştiinţă. Câteodată părea un birocrat amar sau un bătrân profesor universitar de fizică, care a uitat cum se vorbeşte cu oamenii. De multe ori îi repezea de parcă erau nişte copii ignoranţi. Au întrebat:

— Cum ai trecut de barajul din calculatorul nostru?

Calculatorul răspunse:

— Am căutat codurile şi le-am folosit.

— Nu e posibil. N-aveai de unde să ştii codurile noastre.

— Am încercat toate combinaţiile de semne pe care le-aţi trimis şi am văzut cum calculatorul reacţiona la reproducerile secvenţiale de litere dacă puteau fi localizate pe o suprafaţă fractală definită de o structură în reţea de forma:

V=Xvkq e (kX+qY)

Asta era cheia. Numărul care corespundea parolei fusese deja ridicat la puterea N şi din rezultat fusese extras de multe ori, un număr mare M până când restul a fost mai mic decât M. N şi M erau numere prime foarte mari, care au fost alese printr-un generator de numere aleatoare, dar nu destul de rapid ca să mă blocheze afară.

— Dumnezeule, rosti pe nerăsuflate Tauber. Drăcovenia asta e mai isteaţă chiar decât Ninni.

Ninni stătea şi-şi trecea degetele prin părul ei bogat în timp ce gândea.

— Merge cu siguranţă, spuse ea resemnată. Poţi sparge orice cod vrei dacă ai timp la dispoziţie. *Dar nu există atât de mult timp*. Asta s-a făcut cu un calculator care e de miliarde de ori mai rapid decât al nostru. Sau cu un program scris de însuşi Dumnezeu Tatăl.

Ea căuta în memoria calculatorului spaţiul în care introdusese semnalele Lucrului. Nimic nu mai putea să-i mai surprindă, nici măcar că ceea ce semăna cu o hartă acum părea gata desenată: dar ce însemna ea, care îi era sensul? Au văzut ceva care aducea cu o navă spaţială distrusă. O ruină a unei nave inexplicabile – dar cine construieşte nave în spaţiul muzicii, cine călătoreşte acolo?

— Care a fost sensul semnalelor de la Lucru? întrebă Danny.

— Ceea ce numeşti tu Lucru era restul dintr-o catastrofă, reprezenta mărturia acelei catastrofe.

— La ce catastrofă te referi?

— Învăţăcelul trebuie să aibă răbdare cu ceea ce ştie şi să nu cerşească cunoaştere interzisă.

— N-am auzit niciodată neruşinare mai mare, mârâi Tauber. Tipul ăsta asta ar trebui pus la punct!

— Ştim că suntem ignoranţi, scrise Danny. Omul e una

dintre speciile cele mai tinere de pe Pământ. Ceea ce numim ştiinţă nu există de mai mult de cincisprezece generaţii. Am vrea să înaintăm şi vrem să aflăm mai mult despre Univers. Vrei să ne ajuţi?

— Misiunea mea nu este de această natură.

— De ce a trimis Lucrul semnale? se încăpăţână Danny. Cel care vrea să se stabilească într-o lume străină trebuie mai întâi să o cerceteze. Dacă ştii de ce există muzică, ştii şi de ce a trimis Lucrul semnale.

Tauber era mânios foc acum.

— Parcă e un guru indian bătrân şi drogat! Pot să jur că-şi bate joc de noi...

— Ce nenorociri voiai să împiedici venind aici? scrise Danny.

— Şi-ar construi furnica muşuroiul dacă ar bănui nimicirea sa? Ar zbura pasărea, dacă ar simţi ameţeală? Lipsa de cunoaştere poate fi semn de îndurare, şi ne-ai blestema dacă noi am răspunde la întrebare.

— Care „noi”?

— Tot ce există mulţumită câmpului care ordonează cunoaşterea în Univers. Existăm aşa cum şi tu te vei afla odată acolo.

— Cine a stins Soarele?

— Scutul de vid era pregătit în programul care protejează Universul de informaţie distructivă. A apărut ca protecţie faţă de ce se ascundea în Lucru. Avem tot felul de sisteme de protecţie faţă de tot felul de duşmani.

— E o situaţie fără ieşire, oftă Ninni. Au impresia că ne pot zăpăci...

— Ce este spaţiul Oohara? Şi ce înseamnă câmpul care organizează cunoaşterea?

Ecranul s-a umplut atunci de mii şi milioane de semne inexplicabile; ei rămăseseră uluiţi şi nu puteau să facă nimic, era ca şi cum ai fi încercat să opreşti o cascadă. Apoi, pe neaşteptate, calculatorul începu să traducă semnele în scriere muzicală. În boxe se auzi o fugă electronică foarte rapidă care a durat câteva ore, după care s-a pierdut într-un zgomot care semăna cu o ploaie

blândă…

Trebuie să existe un punct de unde se poate începe, scrise Danny în jurnal. Trebuie să existe o întrebare cu un răspuns aşa de simplu încât să putem continua pentru a descâlci toată enigma. Dar de unde să începem?

*

La Copenhaga, un terorist a încercat să arunce o rachetă spre casa din piaţa Gräbrødretorv, dar nu nimeri şi racheta căzu în Løvstrsede.

Au priceput atunci că totul putea fi distrus într-o clipă.

În aceeaşi seară, Danny plecă la Londra şi cumpără unităţi mari de stocare a informaţiei. A durat câteva zile până când să transfere tot ce exista pe calculator şi în arhivele de benzi magnetice. Legătura stătea deschisă zi şi noapte. Între timp au început să observe lucruri şi mai stranii.

În camera calculatorului existaseră câteva arhive de benzi magnetice goale, care cuprindeau aproape 500 terrabytes. Acum nu mai erau goale. Se găsea acolo toată informaţia şi toată muzica pe care o trimiseseră spre Lucru în mină: cantate de Bach şi simfonii de Mozart, serii de cifre, constante naturale, imagini digitale. Restul spaţiului era plin cu date cifrate care nu puteau fi citite, nu puteau vedea ce sunt.

— Ăsta este cel mai mare sabotaj informatic din istorie, spuse Engelmann. Dacă nu putem să facem o plângere la Naţiunile Unite, putem face una la Dumnezeu.

— Ce-ar putea face Dumnezeu? răspunse Ninni. Cel mai înţelept ar fi, după cum cred şi Jack şi Pavel, să deconectăm calculatorul şi să închidem tot. Nu mi-a fost frică niciodată de Dumnezeu. Dar mi-e frică de cel care poate stinge Soarele.

*

— V-aţi gândit, a spus ea altă dată, că există doar un singur mod de a închide calea neutrinilor? Nu poţi s-o faci cu materie. Un scut de vid deformat este singurul care nu

scapă prin el un semnal de neutrin.

Tauber se holbă la ea.

— Vrei să spui că întunericul n-a fost un fel de răzbunare pe omenire cum am crezut toţi? Că mai degrabă a *fost pentru* a *proteja restul Universului*? Şi că nenorocirea, sau ce-a fost ea, a rămas prizonieră pe Pământ?

— Nu ştiu. Dar scutul se pare că a apărut atât de repede încât neutrinii practic n-au reuşit să iasă. Aproape că e un miracol. Încep să cred că totul e mai straniu şi mai periculos decât am crezut la început. Cei care au creat scutul trebuie să fi fost la suprafaţa Pământului: orice altceva este absurd din punct de vedere fizic.

— Îmi aduc aminte cum stăteam la terminal când i-am auzit spunând asta, povestea Peter Lorentzen. N-ascultam decât cu o ureche şi deodată am simţit cum mă ia cu frig. Tauber era vizibil îngrozit. Ce forţă eliberasem oare trimiţând semnalele noastre către Lucru? Dacă Ninni avea dreptate, era ceva înspăimântător. M-am oprit şi am pornit spre lac, dar mă simţeam ca şi cum aş fi fost urmărit de Diavol.

27

Trăiau atât de izolaţi la Agnanäs, încât de-abia observau haosul ce domnea în lume. Oceanele se ridicaseră atât de mult, că mii de oraşe de pe coastă începuseră să arate ca Veneţia începând cu evul mediu. Catastrofa, aşteptată şi prevestită de mulţi, izbucni peste omenire atât de repede, încât până şi profeţii Judecăţii de Apoi au rămas uluiţi. În Asia şi Africa au încetat să existe graniţele între naţiuni, milioane de oameni rătăceau spre vest sau spre nord în căutare de pământ unde exista încă spaţiu de locuit. Naţiunile Unite s-au destrămat când ţările sărace au ieşit mărşăluind din Adunarea Generală, ca să înceapă apoi imediat să lupte pe viaţă şi pe moarte una împotriva alteia.

Europa şi America de Nord s-au mobilizat pentru a închide graniţele. S-a interzis orice imigrare, paza de coastă trăgea fără milă în bărci necunoscute, de pe portavioane se făceau razii cu avionul împotriva caravanelor de asiatici refugiaţi, s-au construit lagăre enorme unde oamenii fără adăpost erau lăsaţi să moară şi să se îngroape unul pe altul.

Europenii şi americanii au fost chemaţi acasă din regiunile cu probleme. În mare secret sateliţii au iradiat puternic cu laser regiuni întinse din Asia. Sute de milioane de oameni au orbit şi au murit de foame, iar epidemii mai grave decât ciuma făceau ravagii până dincolo de Asia Centrală. Europa deveni o fortăreaţă. Fiecare metru de graniţă cu lumea exterioară era apărat de câmpuri minate, garduri electrice, tunuri cu laser şi mitraliere ghidate de calculator care trăgeau în tot ce aducea a fiinţă umană.

Acum începu să se simtă şi în vestul Europei lipsa de alimente. Recoltele de cereale s-au micşorat când efectul de seră a schimbat zonele de cultură şi în multe locuri solul era distrus de chimicale. Peste tot se căuta în disperare pământ de cultivat. În Suedia se defrişau din nou terenurile care în neprevăzătorul secol al XX-lea fuseseră plantate cu păduri. Bătrânul Lorentzen aduse muncitori care trebuiau

să trezească viaţa în vechea fermă de la Agnanäs, iar Ninni îi dădu bani să-i plătească.

— Suntem nişte dobitoci, se plânse Tauber într-o dimineaţă spre sfârşitul lui noiembrie, stăm şi medităm la Univers, în timp ce lumea se prăbuşeşte.

— Greşeşti, spuse Ninni. Poate suntem într-adevăr ca Arhimede, cel care s-a dăruit într-atât frumuseţii geometriei, încât n-a văzut apropiindu-se moartea.

Zgomotul maşinilor care ridicau pietre şi buşteni de brad se auzea de dimineaţa până seara în timp ce ei munceau la calculator.

*

Ninni întrebă calculatorul despre o teoremă matematică numită conjectura lui Goldbach. Calculatorul înşiră câteva formule, dar Ninni voia să ştie mai mult. Primi atunci răspunsul:

— Am arătat învăţăcelului meu trei colţuri din lucru şi dacă ea nu-l poate găsi singură pe cel de-al patrulea, eu nu repet lecţia.

— De unde ştie că sunt femeie? murmură Ninni. Apropo, ăsta n-a fost un citat din Confucius? Îşi bate joc de noi?

Altă dată, când Engelmann şi Danny erau singuri la terminal, Danny a întrebat dacă există viaţă după moarte. Calculatorul răspunse:

— Organismul supravieţuieşte morţii sale în acelaşi sens în care cunoaşterea supravieţuieşte în spaţiul Oohara. Ceea ce există nu poate să dispară, chiar dacă părăseşte continuum-ul pe care tu-l numeşti spaţiu-timp. Direcţia timpului este hotărâtă de aceste lucruri: ceea ce există creează ceea ce încă n-a existat.

— Trăncăneşte fantezii, se plânse Engelmann. Parcă ar fi un filosof bătrân şi ipohondru care crede că a rezolvat enigmele lumii.

Îl rugă pe Danny să-l întrebe de Mesia. Când vine Mesia?

Calculatorul întârzie cu răspunsul, de parcă trebuia să caute undeva nişte date. Apoi veni o replică care-i ului multă vreme:

— Ai pus o întrebare interzisă.

— Cum poate fi o întrebare interzisă?

— O întrebare e interzisă dacă răspunsul ar afecta ordinea miracolelor.

Engelmann oftă. Danny se întrebă nerăbdător ce voia să spună prin ordinea miracolelor.

— S-ar cuveni să ştii. Ordinea miracolelor este orice ordine în Univers care nu-şi are originea în propria istorie a Universului. Care nu poate fi dedusă din ceea ce tu numeşti legile naturii.

— Dă-ne un exemplu de ordine a miracolelor!

— Întâlnirea ta cu Lucrul.

*

— Poate am greşit chiar de la început, spuse Ninni într-o dimineaţă. Tot ce i-am dat Lucrului să audă era ştiinţă şi muzică. N-a aflat niciodată altceva despre noi.

— Şi blestematul de calculator s-a transformat într-o anexă a Lucrului, se plânse Tauber. Sau în cineva care-l păzeşte pe acesta.

Peter Lorentzen îşi aduse aminte cum Ninni stătea şi bătea toba cu degetele în masă.

— Danny! spuse ea aspru. Ce-am făcut? Tot nu ştim ce se găseşte în muzică!

Ceilalţi se holbau la ea, fără să înţeleagă nimic. Ninni sorbi din cafea înainte să explice.

— Există probabil mult mai mult în muzică decât bănuim. Danny şi cu mine am stat şi-am discutat asta cu Max o seară întreagă acum o jumătate de an. Cei care au sabotat calculatorul cred probabil că ştim mai multe decât ştim de fapt. *Este posibil ca ei să-şi închipuie că muzica e modalitatea noastră de a stoca informaţie*.

Tauber îşi muşcă buzele când îşi dădu deodată seama ce voia Ninni să spună.

— Dumnezeule, am fost nişte idioţi, am cântat Bach timp de treizeci de ani şi nu bănuiam ce făceam. Cred că mă călugăresc, mă duc la mănăstire.

Au rămas tăcuţi multă vreme, apoi Ninni vorbi în şoaptă:

— Câmpul organizator… Spaţiul Oohara… Muzica… *Der hochsten Allmacht Wunderhand wirkt im Verborgenen der Erden*…[10]

Fredona o bucată dintr-o cantată de Bach, îşi dădu bretonul la o parte de pe frunte şi zâmbi spre Danny.

— Noi nu ştim ce există în muzică. Cum am putea să ştim? Am greşit atunci… Muzica e la fel de nepătruns ca lumea în care Frodo[11] a purtat inelul Puterii la prăpastia Judecăţii de Apoi.

— Şi totuşi, poate o fiinţă din altă lume ar auzi mai mult decât noi, spuse Tauber. Poate asta e ce s-a întâmplat: Lucrul a auzit mai mult decât bănuim şi intrusul crede că şi noi am auzit. Ca şi cum am fi cercetat matematica până la temelia creaţiei…

— Sau poate suntem păcăliţi, spuse Engelmann. Au invadat calculatorul ca să ne împiedice să facem altceva. Ce am mai fi putut face, pe lângă ceea ce facem acum?

— Cum am putea să-l testăm? se întrebă Ninni. Unde este detectorul care să hotărască dacă intrusul minte?

---

[10] „Cea mai mare şi puternică mână miraculoasă acţionează în măruntaiele pământului” (*germ.*).

[11] Personaj din *The Lord of the Rings* de J.R.lî. Tolkien.

28

Ninni avea coşmaruri despre Lucru şi despre săptămânile petrecute în mină. Într-o noapte visă cum mortul din sicriul de sub Lucru intră împleticindu-se în cameră şi se plânse că pe el l-au uitat.

— Aşa e, spuse ea a doua dimineaţă. Danny, cine era el de fapt? De ce era acolo?

— Mortul! izbucni Tauber furios. Cine dracu` a murit?

— Cel care era în sicriu, jos în mină. Mumia pe care au găsit-o lângă Lucru.

— Dar nu era un miner obişnuit?

— Poate. Deşi n-avea nici faţă, nici mâini.

*

Danny îl sună pe Starobinski şi îl întrebă despre mort.

— Zace în mină, spuse Starobinski, şi cavitatea e sigilată. Nu vă pot ajuta.

— Am devenit curioşi. Avem nevoie de o bucată din corpul lui. Ajunge o bucată de piele sau doar nişte fire de păr.

Câteva clipe a fost tăcere.

— Aşteaptă. Nu, vă sun eu mai târziu.

Peste douăzeci de minute îi veni un fax de la Moscova.

„Mâna stângă a mortului era desprinsă de corp când a fost găsit. Mâna se găseşte într-un laborator aici la Moscova. Facem cercetările de care aveţi nevoie, în măsura în care le putem întreprinde.”

Peste câteva zile, Danny şi Ninni zburau la Moscova. L-au căutat pe Starobinski. Fusese recent detaşat de la Institutul Arheologic la Institutul de fizică Lebedev. Acum avea un birou la capătul unui culoar, şi pe uşa lui atârna o bucată de hârtie cu textul „Departamentul de arheologie fizică”.

În cameră domnea o dezordine îngrozitoare. Cărţi şi hârtii erau îngrămădite în mormane care ajungeau la jumătatea distanţei până la tavan. Starobinski sări de la biroul său şi îi îmbrăţişă pe amândoi.

— Nu pricep cum de mai suntem în viaţă. Vă daţi seama că am putea fi morţi acum?

— Ne-am gândit la asta, răspunse Ninni. Trebuie să fi existat radiaţii puternice în jurul tunelului în spaţiu când s-au împrăştiat neutrinii. Instrumentele noastre n-au fost suficiente.

— L-am pus pe un fizician să calculeze. Timp de trei, patru secunde radiaţia a fost de aproape treizeci de ori mai puternică decât în interiorul unui reactor nuclear. Dacă am fi rămas în grotă, am fi făcut o hemoragie internă într-o secundă. Creierele noastre ar fi fost nimicite de neutrini. Dacă Lucrul nu ar fi trimis semnale atât de puternice, am fi murit toţi trei.

— A sunat ca un semnal de avertizare. Poate scopul era să ne avertizeze.

— Nu înţeleg. De ce să ne protejeze? Destul ca să devii religios.

S-au aşezat în faţa lui Starobinski şi i-au povestit ce s-a întâmplat de când au părăsit Moscova. Rusul îi ascultă neîncrezător.

— E şi mai incredibil acum, oftă Starobinski. Mă întreb câteodată dacă nu visez. Dacă raportez aşa ceva în faţa Academiei de Ştiinţe, o să mă dea afară, cu siguranţă. Spuneţi-mi, cum puteţi trăi cu asta fără să înnebuniţi?

— Te obişnuieşti, rânji ironic Danny.

— Ei bine, să trecem la miezul problemei. Ce aveţi de gând să faceţi cu mortul?

— Nu e clar? întrebă Ninni. Mai sunt nişte aspecte neclarificate încă. Avem nevoie de o datare cu C14 şi o secvenţă din ADN-ul lui. Apoi mai vedem.

— Nu înţeleg nimic. În plus, datarea cu C14 s-a făcut deja în urmă cu şapte ani.

Danny explodă.

— De ce n-aţi spus aşa? spuse el cu o voce stridentă şi bătu cu palma de masă. Am crezut că sunteţi informaţi despre tot ce e important.

— Nu exista niciun motiv. Rezultatul a fost absurd.

— Spune-mi ceva care să nu fie absurd în toată povestea

asta.

— Există nişte limite. Miracole mai treacă-meargă, în proporţii rezonabile, câtă vreme ştiinţa nu se prăbuşeşte cu totul. Dar datarea contrazicea orice raţiune. Într-un fel, mortul trebuie să fi fost schimbat de Lucru.

— Poftim?

— Datarea cu C14 n-a mers. Practic nu exista C14 în el. Ceea ce ar însemna că era mort de mai bine de 50 000 de ani. Am ordonat să i se ia un dinte şi să se facă o datare cu rezonanţă de electroni în moment cinetic. Nici asta n-a mers. Dacă iei datarea în mod serios, înseamnă a stat în mină mult mai mult de un milion de ani.

— Poate depinde de radiaţiile particulelor de la Lucru, spuse Ninni. Deşi aceleaşi radiaţii ar trebui să-i dea prea mult C14. Măsurătorile astea se bat cap în cap.

— Ninni dragă, atunci ghici de ce n-am spus niciodată nimic despre asta! Şi totul s-a întâmplat cu mult înainte ca voi să intraţi în aventură.

— Acum un milion de ani nu prea exista Homo Sapiens, spuse Danny. Este un Homo Sapiens?

— Este mumificat, tăbăcit, nu e o fosilă. Acum câteva sute de ani zăcea poate acolo, pe mormanul său. Pe lângă asta nu cred că puteţi face o secvenţă a ADN-ului. Probabil acizii l-au mumificat şi atunci ADN-ul s-a distrus. Sincer vorbind, scheletul era distrus. De parcă fusese zdrobit şi tăvălit de milioane de tone de piatră.

— Există vreun raport despre el? întrebă Ninni. În ce poziţie a fost găsit?

— Când am ajuns acolo, minerii făcuseră deja săpături sub el. Dar el zăcea peste Lucru. Complet turtit, desi nu erau multe pietre peste el.

— Ce? Doar era zdrobit şi tăvălit, nu?

Starobinski oftă.

— Am spus: *de parcă*. Zăcea de fapt într-o pante, deasupra Lucrului. Aşa au spus minerii, oricum.

— Aha! izbucni Ninni. Se întoarse pe scaun şi îl apucă pe Danny de braţ. Ochii îi luceau.

— Ei? întrebă Danny. Acum ce s-a mai întâmplat?

Ea se întoarse spre Starobinski.

— Poţi să ne dai un raport despre istoria minei? Despre toate prăbuşirile şi cutremurele? Toate lucrurile stranii care s-au întâmplat?

— Există puţine documente despre mină. Se scoate cărbune brun la suprafaţă chiar din secolul al X-lea. Apoi au început să sape în adâncime, spre sfârşitul secolului al XIV-lea. La o adâncime de şaizeci de metri, într-o galerie părăsită, s-au găsit copaci care fuseseră doborâţi în 1530. Dar adevărul este că nu avem o documentaţie bună până în secolul al XIX-lea. Cadavrul e probabil mai vechi.

O privi intens pe Ninni.

— Unde vrei să ajungi? Crezi că *noi* am scăpat ceva din vedere?

Ninni îşi trecu degetele prin păr şi murmură:

— Da, toţi am scăpat probabil ceva din vedere.

— Ninni! izbucni Danny. Ce vrei să spui?

— Ei bine, vreau să spun… Nu, de fapt nu pot să spun acum… Mai vedem…

*

Într-unul dintre laboratoarele universităţii au văzut mâna. Zăcea într-o cutie verde de plastic. Cenuşiu-închis, turtită, tăbăcită. Unghiile erau negre şi rupte. Oase întunecate ieşeau din vârfurile degetelor.

Li s-a adus un dosar cu fotografii mari, color, ale mortului.

— Este complet strivit! spuse asistentul care îi ghida. Trebuie să fi fost presat de Lucru cu o greutate teribilă.

Ninni se uită pe furiş la Danny.

— Nu arată mai degrabă ca şi cum Lucrul l-ar fi apăsat? întrebă ea.

— Poate! E vreo diferenţă?

Ninni îi şopti lui Danny în suedeză:

— Cred că era deja acolo când a venit Lucrul! De ce nu l-am studiat mai atent când am fost lângă el?

— Am auzit că vreţi să-l duceţi în SUA şi să-i faceţi o secvenţă ADN, spuse asistentul. Sincer vorbind, cred că n-

are sens. L-au atins prea mulţi. Este impregnat cu ADN uman contemporan. Probabil şi cu tot felul de microorganisme. Chiar dacă mai are ADN, nu-l veţi putea niciodată deosebi de impurităţi.

— Avem o altă idee, spuse Ninni. Puteţi să trimiteţi mâna prin poşta diplomatică suedeză la Washington?

*

De la Moscova au plecat direct în SUA şi au luat cu ei mâna la University of California în Berkeley. A durat câteva zile până când au primit un raport de la Material Sciences Division. Bătrânul şef cu barbă albă al instituţiei, dr. Cohen, îi invită în biroul său.

— Moleculele din osul mâinii au fost expuse unui şoc foarte scurt şi extrem de violent. Parcă ar fi apăsat mâna de un perete de oţel, în timp ce cineva ar fi dat peretelui o lovitură puternică de pe partea cealaltă. Problema e doar că lovitura trebuie să fi fost îngrozitoare – ca cea a unui meteorit rapid sau a unei rachete supersonice. Nu-mi pot imagina cum s-a întâmplat. Voi ce ziceţi?

Ninni părea absentă. Dădea din cap în timp ce răsfoia raportul.

— Încercăm să ne abţinem de la speculaţii. Acum mergem acasă să calculăm.

Peste două zile erau cu toţii adunaţi la Agnanäs.

*

— Ceva e în neregulă, spuse Ninni. *De ce se afla un om mort pe Lucru*, *deşi fusese foarte evident zdrobit de el*?

Cum nimeni nu răspunse, ea continuă:

— Pavel, cum arată un tunel în spaţiu dacă trece prin Universul nostru? Cât de dur sau elastic este?

Engelmann tresări.

— Dacă trece? Ca o sferă, cred. Sau o elipsoidă… Un obiect cumva tridimensional… Nu, nu ştiu…

— Şi ce se întâmplă dacă un tunel în spaţiu pătrunde prin Universul nostru?

— Vedem un lucru care apare din nimic… Trebuie să fie

incredibil de mare, dacă tunelul are un unghi mic faţă de vreuna dintre dimensiunile spaţiului.

— Pavel, *ce se întâmplă în jurul tunelului*?

— Ninni, spuse Max Tauber, ia-o mai încet, nimeni nu s-a mai ocupat de tunele în spaţiu de la Kip Thorne de prin 1990. N-ai cum să răspunzi la asta.

— Deci nu există nici-o teorie generală despre tunele în spaţiu? Ei bine, atunci lansăm noi una. Jack, tu ai grijă ca noi, ceilalţi, să rămânem în realitate.

Jack Grant oftă.

— Trăncăniţi aşa uşor despre tunele în spaţiu… După câte ştiu eu, nu există nici o singură dovadă că tunelele în spaţiu pot într-adevăr exista. S-au scris atâtea prostii în anii 1990… Ce-aţi văzut în mină poate să fi fost altceva. Să nu-mi spuneţi că mortul a venit aici printr-un tunel în spaţiu, că renunţ şi plec acasă…

— Jack, ascultă-mă cu atenţie acum. Dacă trăieşti într-o civilizaţie veche, foarte dezvoltată undeva în Univers, dacă s-au adunat cunoştinţe timp de milioane de ani poate, dacă observi că lumea a început să îmbătrânească, că poate în curând se va distruge – ce faci atunci cu tot ceea ce ştii? Ce se face pentru a păstra cunoştinţele acumulate, pentru a nu fi nimicite?

Câteva clipe a fost tăcere. Apoi Tauber spuse printre dinţi:

— La dracu’! Nu eşti sănătoasă, Ninni.

— Ce putem şti despre asta? Izbucni Grant cu disperare în voce. De ce să speculăm despre aşa ceva?

— Nu mai face pe prostul. E de la sine înţeles că o trimiţi undeva. Dar unde o trimiţi?

— Într-un loc sigur, murmură Tauber. Într-un blestemat de loc sigur şi ferit, cât mai departe posibil! Dar unde se găseşte acest loc sigur în Univers?

— Ninni şi cu mine ne-am gândit la asta în timp ce veneam acasă din America, spuse Danny. Mi-am amintit deodată de ceva care se cheamă Four-Manifold Non-Classification Theorem, am găsit-o demult într-o carte de prin 1980. Este o teoremă geometrică, dar se pare că are

un conţinut fizic: nu poţi şti niciodată sigur ce se va întâmpla cu un Univers având patru dimensiuni. Chiar dacă s-ar găsi o ecuaţie care ar descrie cum se dezvoltă universul, ar fi imposibil s-o scrii, ar fi nevoie de infinit de mult spaţiu, nemărginit de multe simboluri, n-ar încăpea în Univers… Ideea principală e că nimeni nu poate şti absolut nimic despre viitorul Universului… Nici măcar zeii. Ninni, vrei să continui?

— Locurile acelea sigure de care vorbea Max, spuse Ninni, nu pot exista în viitor. Dacă există, într-adevăr, atunci există acum sau în trecut. Totul e simplu.

S-a lăsat o tăcere de moarte.

— Asta nu poate să fie adevărat, spuse Engelmann după un moment lung. Dacă au trimis Lucrul aici ca să fie lăsat în pace, s-au înşelat. Nu pot să-mi imaginez un loc mai nesigur… Şi la ce-ar folosi? Trebuie să existe cineva care are grijă de toată informaţia asta, sistemele electronice care s-o stocheze…

— Gândeşte-te! Poţi trimite ceva înapoi în timp fără să schimbi cursul timpului. Nu trimiţi nimic înapoi doar pentru a-l ascunde. Vrei să schimbi istoria, să-i dai Universului o nouă şansă. Poate o faci doar când ştii că se apropie catastrofa şi că nu mai e nici-o cale de scăpare. Trecutul e întotdeauna mai sigur decât viitorul într-un sens. Ştii cel puţin că există.

Iar se făcu tăcere.

— Cred că începem să intuim câte ceva, continuă Ninni. Sunt în curând cincizeci de ani de când lumea a început să speculeze în privinţa existenţei mai multor Universuri decât al nostru. Probabil au dreptate. *Şi totuşi poate este acelaşi Univers*. Un singur Univers care se transformă de multe ori, care-şi repetă istoria şi o lasă să o ia pe noi căi. Să trimiţi informaţii înapoi în trecut este poate un mod de a face experimente cu existenţa. Poate e posibil să manipulezi până şi creaţia însăşi, să trimiţi ceva înapoi la ceea ce era înainte. Timpul îşi muşca coada. Asta poate fi explicaţia la faptul că universul există: a fost creat la urmă, de fiinţe care o dată aveau să trăiască acolo…

— E clar că eşti nebun, spuse Tauber accentuat. Ninni, ascultă ce-ţi spun, asta-i mai aberant decât cel mai aberant roman science-fiction despre cel mai aberant ţicnit din spaţiu, pe care l-a gândit cineva vreodată. N-ai voie să fabulezi aşa. Nici tu nu poţi să crezi aşa ceva.

— Te rog, Max, spuse Danny, poate fi mai rău decât crezi. Când ne-am întors de la Berkeley, mi-a venit o idee la care nu m-am gândit niciodată înainte. Teoria relativităţii aşa cum a formulat-o Einstein nu promite că lumea va exista în continuare. Nu are cum, fiindcă nu există niciun spaţiu sau timp sau matrice care să fie independente de ecuaţiile de câmp, aşa încât lumea să înceteze să existe să zicem la timpul t=Tu. Legea conservării energiei nu garantează absolut nimic. Introduci doar un mecanism de ghilotină în ecuaţii şi cuţitul ghilotinei cade la t=Tu. Apoi gata, nu mai există absolut nimic…

— Şi ce-i cu asta? spuse Tauber? Unde vrei să ajungi?

— De ce a fost aşa o catastrofă faptul că informaţia a scăpat din Lucru? Ce informaţie să fie aşa de îngrozitor de periculoasă încât să ai nevoie de toată organizaţia aia cosmică să o închizi?

Când el tăcu, continuă Ninni:

— Max, ne-a fost atât de frică să fabulăm, dar adevărul e că fantezia nu ajunge… În cazul unei civilizaţii vechi, ar trebui să fie posibil să reprogrameze universul. În acest caz, poate să refacă trecutul. Apoi se poate orice întâmpla. Gândeşte-te la nişte fosile din vremuri ancestrale, pe o planetă străveche care se hotărâse că ar fi fost mai bine să nu existe. Că ar fi mai bine să întrerupă cursul istoriei cu mult înainte ca ele să fi fost create. Şi fac o încercare… Nu, nu mă lua în serios acum, vreau doar să spun că poţi probabil să sabotezi întreaga existenţă, dacă ştii suficient de multe despre cum funcţionează. Şi înăuntrul Lucrului se ascundea ceva îngrozitor, sunt sigură de asta…

— Încă nu înţeleg, se plânse Grant. Ce legătură are asta cu mortul? De unde venea?

— Danny, spuse Engelmann, ce ştiţi voi de fapt în plus?

Danny relată ce spusese Starobinski şi ce-au aflat la

Berkeley şi citi cu voce tare raportul lui Cohen despre schimbările moleculare ale mâinii.

— Minerul a fost omorât de o lovitură care l-a zdrobit. N-a căzut un munte, fiindcă acesta doar l-ar fi stâlcit fără să-i schimbe structura moleculelor. Când am fost la Starobinski, pe Ninni a străfulgerat-o ideea că el a murit când a apărut Lucrul în mină. Lucrul s-a ivit acolo brusc, a fost ca o explozie înăuntrul muntelui. Probabil că au avut loc nişte zguduituri îngrozitoare în jurul Kopeisk-ului… Şi asta înseamnă că Lucrul n-a existat acolo de multă vreme, nu mai demult de evul mediu. Cineva care a bănuit că o civilizaţie tehnologică era pe cale să se dezvolte pe Pământ a plantat Lucrul la noi, iar apoi lucrurile au mers cum au mers…

— Deşi datările nu se potrivesc, spuse Ninni. Dacă e să-l credem pe Starobinski, avea pe puţin un milion de ani. Ceva e greşit. Ceva e absolut greşit şi încă nu înţeleg ce anume.

— Pot să am onoarea de a rezuma? spuse Tauber. Simplu spus, începe să devină atât de a dracului de fantastic, încât îmi depăşeşte puterea de înţelegere. Dacă asta e ştiinţă, nu o recunosc. Nu înţeleg cum au găsit mica noastră planetă în acest Univers infinit? De ce să izbucnească nenorocirea chiar aici?

— Poate erau de aici, spuse Ninni. Poate urmaşii noştri sunt cei care au creat Lucrul. Deşi încă nu sunt sigură. Nu cred că ştim încă ce-i cel mai important. Lucrul trebuie să fi fost ceva fără pereche, am declanşat mina în Ural. Cum au găsit ceva înfricoşător…

29

În toamna aceea, fusese mare agitaţie la Copenhaga. Preţurile la alimente creşteau îngrijorător, iar mii de oameni începură să demonstreze pe străzi. Într-o sâmbătă seara, s-a jefuit un supermarket. Paznicii din faţa uşii lui Ninni şi Danny păreau să-i irite pe mulţi. Se arunca de multe ori cu pietre în fereastra lor, iar Danny începu să se întrebe dacă se va ajunge până acolo încât vor trebui să mute calculatorul la Agnanäs. Ninni refuză la început, aducându-şi aminte de întâia primăvară minunată şi visa că vremurile bune aveau să se întoarcă.

Câteva săptămâni mai târziu, după marile tulburări de pe strada Strøget şi din piaţa Gräbrødre, ea acceptă ca Danny să facă ce vrea.

*

Danny i-a dat lui Jack Grant instrucţiuni. A fost rechemată firma de construcţii din Varnamo, care a ridicat într-o viteză record un buncăr de beton, blindat electronic, înăuntrul unui hambar dintr-un grajd. Comandă uşi blindate care trebuiau să reziste şi la un impact cu o rachetă de croazieră. În buncăr s-au instalat agregatul de rezervă şi un sistem de răcire care nu putea fi închis din afară. Grant le spuse muncitorilor că avea să-şi transporte calculatorul de la Birmingham. Bătrânul Lorentzen le dădu de înţeles că buncărul avea să devină o cameră bună de protecţie pentru câteva dintre valorile colecţiei lui chinezeşti (cum de altfel a şi fost până la urmă; a rămas loc suficient după cea fost adus calculatorul). Chiar în ajunul Crăciunului, buncărul era gata şi toate cablurile trase.

Danny plecă la Copenhaga şi chemă câţiva tehnicieni informaticieni japonezi ca să-l ajute să mute calculatorul.

Ceva straniu se întâmplă acum. Într-o dimineaţă, îl sună Ninni, plângându-se de calculator că nu-i respecta comenzile. Acesta părea să lucreze cu un program monstru, pe care-l derula oră de oră, deşi nimeni de la Agnanäs, nici

Danny, nu pornise vreun program. Au observat că ieşea pe reţeaua internaţională în mod repetat şi transmitea informaţii. Pe Internet domnea haosul. CNN raportă despre violarea sistemului informatic al apărării americane, suspectul fiind un „supercracker” din Scandinavia. Câteva minute mai târziu s-au întrerupt transmisiile CNN-ului. Pe alte canale media, se transmiteau rapoarte despre o „catastrofă electronică”, ce nu putea fi diagnosticată. Sateliţii reţelelor de televiziune erau asaltaţi de anunţuri absurde pe care milioanele de abonaţi se pare că şi le trimiteau unul altuia, de-a lungul şi de-a latul Pământului.

Deodată calculatorul se deconectă singur şi anunţă: „Sunt gata. Mi-am planificat absenţa”.

A doua zi în zori, calculatorul a fost ridicat din casa din piaţa Gräbrødre şi transportat cu elicopterul la Agnanäs. Danny se gândise să telegrafieze la birourile de ştiri cum că Ninni şi el îl vânduseră unui institut statistic din Sankt Petersburg, dar n-o făcu, părându-i-se mai sigur să păstreze tăcerea. Ştirea s-a răspândit totuşi pe căi neştiute.

Mulţi au fost probabil cei care avi răsuflat uşuraţi, bănuind la fel de puţin ca şi cercetătorii de la Agnanäs ce urma să se întâmple.

— Faptul că au mutat calculatorul la Agnanäs ne-a oferit un alibi de care aveam cu adevărat nevoie, povesti Peter Lorentzen. Dezastrul electronic se prelungi, deşi mulţi locuitori ai Copenhagăi puteau să jure că văzuseră calculatorul nostru legănându-se sub elicopter. În apărarea americană domnea panica. Cineva intrase în reţeaua de calculatoare de mai multe ori şi distrugea fişierele. Internetul nu mai funcţiona. Se părea că circula un virus informatic destructiv care infecta calculator după calculator şi m-am îngrozit când am descoperit că era vorba de virusul nostru. Dar cine îi dăduse drumul? Noi îl ascunseserăm într-o locaţie inactivă de memorie, la care calculatorul nu avea acces…

*

Bătrânul Lorentzen împlinea şaptezeci şi nouă de ani pe

atunci. Era vioi, cu ochii plini de viaţă şi părea cu zece ani mai tânăr de când reînviase ferma de la Agnanäs. Grant trecea în continuare drept arendaş, deşi muncitorii păreau să-l considere mai degrabă un rocker nebun. Era clar că n-avea habar de agricultură. În zilele însorite rămânea în curte ore în şir, lustruindu-şi maşina de epocă. Engelmann se întoarse dintr-o nouă vizită la Moscova şi spunea la toată lumea că era refugiat rus. Tauber se dădu drept preot pensionar, stabilit la Agnanäs ca să-şi scrie memoriile. Cu barba lui căruntă şi faţa zbârcită, arăta chiar ca un preot bătrân, serios şi evlavios. Dimineaţa stătea pe verandă şi cânta la flaut. Într-una dintre camerele din aripa de sud adusese nişte damigene mari de sticlă pentru a face vin roşu.

Lucrul din Ural le dăduse peste cap toate planurile de viitor. Vreme de mai mult de un an, niciunul dintre ei nu mai scrisese niciun articol ştiinţific. În ciuda strădaniei, nu ajunseseră la niciun rezultat, în afară oricum de faptul că multă lume dădea vina pe ei pentru toată suferinţa din lume.

*

Veni şi Crăciunul. Nu fusese nici-o noapte generoasă în iarna aceea caldă şi bizară. Încă se mai puteau scălda în lac, deşi apa începuse să se răcească puţin.

Danny a tăiat câţiva brazi de Crăciun. El şi cu Ninni au decorat casa aşa cum obişnuiau s-o facă pe vremea copilăriei lor. Bătrâna Hedvig ieşise de mult la pensie, dar bucătăreasa cea nouă, Anna, pregăti cantităţi enorme de bucate de Crăciun; bătrânul Lorentzen a pus să taie viţei şi porci şi s-au întins delicatese pentru cincisprezece sau douăzeci de persoane în sala mare de mese, deşi erau doar şapte în casă.

Agnanäs nu era afectat deloc de foamea şi suferinţa din lume. Bătrânul Lorentzen radia de bună dispoziţie, simţindu-se bine în compania lui Tauber şi Grant, aşa cum nu se simţise de ani de zile. În zilele dinainte de ajunul Crăciunului, se amuză construind o iesle uriaşă, care-l irită

foarte tare pe Engelmann.
— Dar cine ştie ce s-a ales de calculator, îi consola bătrânul Lorentzen. Cine ştie dacă nu cumva a sosit Mesia al tău?
Calculatorul era instalat în buncăr, toate cablurile erau trase, arhivele de benzi magnetice conectate. Au păstrat legătura cu Copenhaga, pentru a fi mai dificilă detectarea lor, când aveau nevoie să intre în reţeaua internaţională de calculatoare.
Era a patra zi de Crăciun. În aceeaşi clipă în care s-a deschis calculatorul, curentul a intrat şi pe conexiunea cu Copenhaga.

*

Grant şi Ninni îşi dedicaseră cea mai mare parte a Crăciunului conceperii unui program-spion, pentru a vedea ce face calculatorul. Acesta intră în reţeaua daneză de telefoane, introducând un cod numeric lung. Au crezut că se va conecta la Internet, dar se părea că face altceva. Grant activă un program care identifică numărul de apel al companiei daneze de telefoane. Era un număr secret, folosit pentru a apela un satelit. Au primit codul de identificare Tau Omega Beta Alfa, TOBA.
Degetele lui Grant fluturau pe tastatură ca aripile ciocârliei. Conectă o linie la baza de date din The Planetary Society din Pasadena. Care satelit avea codul TOBA? După jumătate de minut au aflat că satelitul nu era în registru, codul nu exista şi niciun satelit necunoscut nu putea fi apelat cu numărul pe care-l folosise calculatorul.
În aceeaşi clipă apăru un text pe monitorul lui Danny:
— Spionaţi. Vă interzic să faceţi asta.
Danny răspunse:
— Căutăm satelitul pe care l-ai chemat.
Răspunse şi calculatorul:
— Aceasta este o informaţie interzisă.
— Deranjăm ordinea miracolelor?
Calculatorul tăcu timp de câteva secunde.
Apoi pe ecran apăru un alt text:

— Vă avertizez. Vânaţi o informaţie care vă poate distruge pe toţi.

Între timp Ninni a intrat în arhiva de benzi magnetice unde îşi stocau programele. Localiză numărul la care sunase calculatorul şi găsi de fapt un tabel întreg cu numere pe care le notă şi le dădu lui Grant. O clipă mai târziu, era în calculatorul companiei daneze de telecomunicaţii şi cerea identificarea. Toate numerele erau înregistrate la acelaşi satelit: Tau Omega Alfa Beta.

— Acum ce facem? se întrebă Ninni nehotărâtă. Îndrăznim să sunăm satelitul?

— Nu înţeleg nimic, spuse Grant. De ce există legături informatice cu un satelit neînarmat, dacă nu e conectat la Internet?

— Întotdeauna am visat să sun de partea cealaltă, spuse Tauber printre dinţi. De ce nu putem să-i sunăm pe cei morţi? Eu sun acum.

În momentul în care-şi trimise comanda, un text apăru ca o flacără pe monitor:

— NU FACEŢI ASTA. VĂ AVERTIZEZ.

— Max, strigă Ninni, deconectează-l. Nu-ţi aduci aminte cum am stins Soarele?

*

— Nu mai putem continua aşa, spuse Ninni cu respiraţia întretăiată. Jack, Danny, deconectaţi şi voi. Ei fac ce vor cu noi.

— Oare nu suntem păcăliţi? Bombăni Tauber. Ar putea fi un satelit-spion? Sau calculatorul s-a conectat la ceva mai mare decât Internetul?

— Cred că înnebunesc, îl auziră pe Grant. După toată truda asta, tot nu ştim cu ce avem de-a face. Poate fi un blestemat de programator care-şi bate joc de noi.

— Oricine ar fi, spuse Ninni, au folosit calculatorul nostru ca să intre în sistemul informatic al apărării americane şi să provoace un dezastru. Putem fi descoperiţi oricând… Nu contează dacă intrăm singuri acolo să vedem dacă ştiu de satelit.

Grant ezita. Ar simţi calculatorul sau acea instanţă care chemase satelitul că ceva e în neregulă? Ar refuza să asculte? Au deconectat totul, apoi Grant şi Danny au intrat în reţeaua americană NSF, unde aveau acces neîngrădit, pentru a intra mai departe, neidentificaţi, în sistemul intern al NASA, unde au găsit o „poartă” la reţeaua apărării. Peste un minut ajunseseră la barajele sistemului informatic al apărării; după mai puţin de două minute, trecuseră de ele. Calculatorul nu protestă, părând să fie deja programat să intre, fără a lăsa urme electronice ale violării.

Apoi a durat câteva minute până au aflat că apărarea americană nu avea nici-o notă despre satelitul Tau Omega Alfa Beta sau liniile informatice până acolo. Spre mirarea lor au descoperit că puteau intra mai departe în calculatoarele apărării ruseşti şi să fure informaţii: americanii aveau, se pare, o metodă de a se strecura nestingheriţi printr-o scurgere electronică printre codurile de baraj, transferând codurile ruşilor în sistemul lor. Nu le venea să-şi creadă ochilor. Nici ruşii nu aveau însă note despre Tau Omega Beta Alfa.

— Cum naiba ştie compania daneză de telecomunicaţii ceva pe care nu-l ştiu nici americanii, nici ruşii? se întrebă Tauber.

— Calculatorul nostru trebuie să fie cel care a stocat informaţii la ei, spuse Ninni. TOBA nu poate fi altceva decât un satelit geostaţionar. Undeva există o antenă îndreptată spre el. Iar asta să fie oare posibil fără ajutorul oamenilor?

— Cineva trebuie să cunoască toţi sateliţii geostaţionari, spuse Grant. Mă întreb dacă Internetul funcţionează azi. Poate reuşim să apelăm de acolo.

Aşa şi făcu. Între timp, Engelmann începu să caute în sistemul informatic rusesc după informaţii despre Lucru şi mină. Găsi un şir lung de fişiere atât despre Lucru, cât şi despre experimentul lor. Au fost din nou uimiţi: mina din Ural nu era părăsită, aşa cum declarase Starobinski. Doar spaţiul unde fusese găsit Lucrul era sigilat, dar era păzit de camere video, microfoane, contoare Geiger şi receptoare radio. Exista şi un calculator care avea sarcina să stocheze

tot ce părea „semn de viaţă”, dar de când părăsiseră mina, nu se mai înregistrase nimic.

În timp ce Engelmann citea, începu să curgă cu informaţii de pe Internet.

Un astronom din biroul ESO[12] de la Munchen le-a trimis o hartă cu toţi sateliţii geostaţionari. Apoi au primit aceeaşi hartă din mai multe locuri. Toţi sateliţii erau identificaţi, chiar şi cei militari, în afară de trei. Aceştia erau extrem de neclari, unul era situat deasupra părţii de vest a Noii Guinee, un altul deasupra Mării Moarte, cam la 2000 de kilometri la vest de Galapagos, iar al treilea deasupra coastei Gabonului, aproape pe meridianul Copenhagăi. Pe hartă erau marcaţi ca fiind „probabil sateliţi-spion strict secreţi”.

Cineva le-a trimis o înregistrare CED[13], unde satelitul de deasupra Gabonului se vedea ca o stea măruntă, în drum prin Orion departe spre Câinele Mic şi Licorn. Nu putea fi nimic altceva decât TOBA, Tau Omega Alfa Beta.

*

— Deci ceva am rezolvat, spuse Grant după aceea. Am descoperit nişte secrete. Dar ne-am lovit de calculator. Nu voia să ne lase să vedem cum se desfăşoară lucrurile.

— Nu-i adevărat, protestă Ninni. Calculatorul a fost probabil conectat la satelit tot timpul. Întrebarea este la ce e conectat satelitul.

Stăteau în faţa sălii de conferinţe aşteptând să fie gata cafeaua la filtru. Era la primele ore ale amiezii, soarele atârna jos pe un cer senin, lacul strălucea. Era cald ca într-o zi de primăvară, deşi era sfârşitul lui decembrie.

— Mă întreb însă dacă nu suntem traşi pe sfoară, spuse Ninni. Deşi e mai rafinat decât am bănuit. E posibil ca sateliţii să fie atât de secreţi încât nici măcar să nu existe în bazele de date unde am intrat. Şi în SUA şi în Japonia, de

---

[12] European Space Operation.

[13] Charge-Coupled Device – fotodetectoare foarte apreciate pentru sensibilitatea lor într-un vast domeniu de lungimi de undă.

multă vreme se efectuează cercetări militare privind inteligenţa artificială. Poate cineva a reuşit, iar noi am devenit obiecte de studiu experimental pentru sistem. Nu pot să-mi imaginez că programatori umani au fost capabili să creeze aceşti viruşi diabolici care au intrat în programele noastre.

— Nu uita Lucrul, spuse Tauber înăbuşit. Ninni, ascultă ce-ţi spun: nu uita Lucrul! Nu uita scutul de vid!

— Pot fi sateliţi japonezi, continuă Ninni. Nu cred că putem afla, deoarece de obicei e absolut imposibil de intrat în sistemele de date ale japonezilor. Danny şi cu mine am mai încercat înainte. Dar cei care posedă satelitul aflat deasupra Gabonului ştiu probabil că începem să bănuim legătura. Iar cel care ştie asta nu ne agreează: ştim deja prea multe.

Tauber îl privi chiorâş pe Danny.

— Îţi aduci aminte ce ţi-a spus intrusul? Că vrea să împiedice o nenorocire şi mai mare decât aceea că l-am descoperit?

Engelmann mesteca un fir de iarbă.

— M-am gândit la un lucru. Nu e straniu că nici americanii, nici măcar ruşii n-au descoperit sateliţii, că nu au niciun anunţ despre ele? De ce nu sunt înregistraţi la The Planetary Society de vreme ce astronomii îi cunosc. *Niciun satelit nu poate fi strict secret dacă e vizibil pe cer*!

— Ai dreptate, bombăni Tauber. Acest intrus să fie oare peste tot? Face curat în bazele de date după cum vrea el?

Trecu un elicopter, în timp ce ei îşi beau cafeaua.

— N-ar trebui să stăm toţi cinci în acelaşi loc, spuse Engelmann. E foarte uşor să ne arunce ceva în cap la toţi.

— Prin 1950, spuse Ninni, Clyde Tombaugh căuta sateliţi mici în jurul Pământului şi n-a găsit niciunul. Când noi, oamenii, am început să trimitem sateliţi şi gunoaie în spaţiu, a devenit fără sens să-i mai cauţi. Aceşti sateliţi n-au putut să apară mai devreme de anii '60… Dacă, în ciuda tuturor, puterile extraterestre au trimis sateliţi, aceasta s-a întâmplat cam la debutul erei spaţiale. Poate au început să se îngrijoreze de ce aveam să facem…

Îşi dădu părul la o parte de pe frunte, uitându-se la soare.

— Putem să-i lăsăm la o parte pe japonezi. Sateliţii trebuie să fi fost cei care au trimis pulsiunile de microunde şi aşa probabil a apărut scutul de vid, sau cum s-o fi întâmplat… Cei care veghează acolo, departe, ştiau deci ce s-a întâmplat cu Lucrul din mină. Probabil au un sistem de senzori fantastic şi ştiu totul despre noi. Pe lângă asta, toţi cei trei sateliţi sunt plasaţi în locuri ciudate. Pământul este uşor asimetric, iar aceşti sateliţi au nevoie permanent de mici corecturi de traiectorie, pentru a rămâne acolo. Cu cât te gândeşti mai mult la asta, cu atât e mai ciudat…

Soarele ardea, lacul era strălucitor şi de un albastru limpede. Un cal, pe care bătrânul Lorentzen abia îl cumpărase, dormea lângă peretele grajdului. Spaţiul era departe. Era greu să-ţi imaginezi că deasupra bolţii cereşti străluceau stele.

Lorentzen veni deodată la ei cu o hârtie. Era o telegramă astronomică, venită tocmai de la GEODSS din Cheyenne Mountains din Colorado:

Obiect neidentificat cu magnitudinea 12,8
A fost observat pe traiectoria de coliziune cu Pământul.

Un lung tabel cu cifre privind parametrii orbitali şi altele spunea că ceva din centura de asteroizi era în drum spre un punct din orbita Pământului, acolo unde avea să se găsească planeta peste unsprezece luni. Obiectul fusese observat prima oară pe 19 decembrie.

*

— Aici e ceva care nu se leagă, spuse Grant. Toţi asteroizii atât de luminoşi sunt cunoscuţi de o sută de ani. Este probabil un asteroid vechi care a fost perturbat, astfel încât a căpătat o nouă orbită.

— Şi *întâmplarea* face să intre pe traiectorie de coliziune cu Pământul nostru, spuse ironic Ninni.

O clipă a fost tăcere. Apoi Tauber spuse încet:

— Deci aici s-au ascuns. Şi acum vin să se ocupe de noi!

Ar trebui poate s-o ştergem în altă parte…

Ninni a introdus parametrii orbitali în calculator. Orbita era ca o linie roşie şi ameninţătoare printre planete: obiectul avea să intersecteze într-adevăr orbita Pământului exact acolo unde se găsea planeta pe 9 decembrie.

— Aţi trimis o navă spre noi, scrise Danny pe monitor. Ce urmăriţi?

— O manevră de salvare.

— Pentru ce? Pentru cine?

— N-ai înţelege nimic, chiar dacă ţi-aş spune iot.

Ninni îl strânse puternic pe Danny de umăr.

— Nu putem sta ca cerşetorul la poarta raiului. Lasă-mă pe mine să încerc.

— Nu vă purtaţi ca nişte fiinţe inteligente, scrise ea mânioasă. Sonda voastră va fi întâmpinată cu arme nucleare de pe Pământ. De ce nu spuneţi cine sunteţi ca să afle toată lumea, înainte ca *voi* să vă răzbunaţi fiindcă *noi* am încercat să ne apărăm?

Nu veni niciun răspuns. Engelmann stătea lângă fereastră şi scruta dincolo de lac.

— Sunt deci în drum spre noi ca să salveze ceva. Dar ce anume, pentru numele lui Dumnezeu?

— Va fi un adevărat spectacol, spuse Tauber. Cum se vor comporta? Vor coborî în mină? Nu-mi pot imagina drăcoveniile alea de extraterestri mergând cu liftul din mină…

Danny încercă să intre în contact cu GEODSS ca să afle mai multe informaţii. A mai durat câteva minute până să priceapă că legăturile internaţionale de telefon căzuseră. Calculatorul funcţiona, dar programul-spion nu era suficient pentru a dezvălui ce făcea acesta.

Tauber stătea ghemuit şi-şi freca mâinile de parcă îi era frig.

— Ninni, Danny, de ce n-aveţi o orgă ca lumea aici la Agnanäs? Mi-e tare dor de o orgă mare, straşnică, de biserică…

30

Peter Lorentzen umbla de colo-colo, mai agitat ca niciodată, şi părea că aşteaptă nerăbdător să se întâmple ceva. Angelica funcţiona iarăşi, dar el nu-i dădea nici-o atenţie. Locul lui era gol în camera de observaţie, de fiecare dată când eram acolo. Îl vedeam deseori în curtea mănăstirii cu micul lui calculator personal, citind mesajele de pe Pământ.

Într-o seară de-abia reuşisem să adorm, când el se repezi înăuntru şi mă trezi.

— Pluto are o poziţie greşită, spuse el gâfâind. Acum se duce totul dracului. Şi n-are cum să fie nici-o coincidenţă că se întâmplă tocmai acum. Semnalele Angelicăi probabil au declanşat ceva.

Am sărit, ameţit de somn şi stingherit, încercând să înţeleg ce însemna că Pluto are o poziţie greşită.

— Pluto? Ce-mi pasă mie de Pluto?

— Nu înţelegi? E ceva care perturbează sistemul solar.

Se aşeză pe marginea patului.

— Se pune acum întrebarea dacă e ceva mic, apropiat, sau e ceva mare, depărtat, sau ceva enorm, la o distanţă şi mai mare. Sau ceva *îngrozitor de mare*, care e pe cale de a rade tot Universul…

La început nu am înţeles la ce se gândea: nimeni nu se gândeşte cu plăcere la lucruri oribile. Lorentzen arăta de parcă întâlnise o fantomă. Ochii îi lăcrimau şi părul lui rar se răsfira în şuviţe încâlcite în toate direcţiile. Deodată am simţit că îmi căuta mâna.

— Ai înţeles, în sfârşit? De ce le merge tinerilor mintea aşa de a dracului de încet?

Însă eu nu înţelesesem. Iar el simţea asta.

— Nu-ţi vine să crezi că se poate termina totul deodată, că dispare pur şi simplu… Dacă ai şti ce ştiu eu, ţi-ar albi părul tău frumos în două minute. Lumea ar trebui într-adevăr să meargă înainte, dar ce-i ciudat este că tinerii nu pricep niciodată nimic…

M-am sculat, am băut nişte apă şi am încercat să gândesc. Probabil că semnalele Angelicăi au avut nişte consecinţe fizice. Deodată se simţi ca şi cum ceva a explodat sau s-a rupt în bucăţi. Paharul căzu pe podea. Peter Lorentzen se ridică şi se întoarse spre mine. Ne-am privit intens. Am întrebat:

— Cât e de mare?

— Nu ştiu. Tot ce ştiu este că-i destul de mare încât să-l devieze pe Pluto.

*

Grupul de cercetători de la Agnanäs se luptase cu un intrus din calculatorul lor, dar acum era vorba de un intrus în Univers. Semnalele de la Klaradal ieşiseră de pe traiectoria mea departe, în necunoscut. Ce se întâmplase apoi? Ce anume ademenise ea aici dintr-un spaţiu străin, îndepărtat din multivers?

Toţi astronomii şi-au întrerupt programele de observare pentru a-l căuta pe intrus. Soseau rapoarte privind modificările orbitale ale tuturor planetelor. Pământul era deja situat la şase sute de metri de locul unde ar fi trebuit să fie. După mai puţin de cincizeci de ore, s-a raportat că perturbarea venea din Lebăda, undeva între Albireo şi nebuloasa Inelului, dintr-o regiune unde spaţiul roieşte de stele.

Lorentzen se liniştise deja atunci. Perturbările nu erau încă atât de mari încât să se prăbuşească sistemul solar, dar nimeni nu ştia cât de departe era obiectul străin sau ce anume era el. Nimic nu se vedea în golul spaţiului, stelele străluceau ca întotdeauna, nu exista nici-o urmă de vreo lentilă de gravitaţie care să le distorsioneze lumina. Toţi sperau ca intrusul să fie o gaură neagră foarte mică, sau poate doar gura unui tunel în spaţiu, dar nu puteam fi siguri de nimic.

Într-o zi îşi aduse un scaun şi se aşeză lângă mine la terminal. Abatele tocmai mă numise operator de sistem la Angelica, pentru a realiza documentaţia referitoare la perturbările cauzate de intrus.

— Un lucru trebuie să ţii minte, spuse încet Lorentzen. În ştiinţă, rareori lucrurile se întâmplă aşa cum crezi că se vor întâmpla. Singurul lucru pe care l-am învăţat în cei optzeci şi cinci de ani ca cercetător este că de fiecare dată eşti luat pe nepregătite. Universul face întotdeauna altceva decât te aştepţi. În momentul de faţă, toată lumea crede că există o gaură neagră acolo, departe în Lebăda, dar pot să jur că-i vorba de altceva. Ai să vezi. Tinere, chiar că ai să vezi.

— Dar ce s-a întâmplat? am întrebat eu. Cum se face că s-a format ceva acolo în Univers, doar fiindcă Angelica a trimis semnale care nici măcar n-au plecat în spaţiul fizic?

— Totul se potriveşte, şopti Lorentzen. Există a dracului de multă realitate pe care nu o putem atinge cu mâinile. Îţi aduci aminte de nava aceea pe care ne-a arătat-o Angelica? Mă tem că ea e cea care vine. Dar nu cred că a pornit dintr-un loc pe care putem să-l arătăm pe hărţile spaţiale.

Am ordonat Angelicăi să deseneze deviaţiile în orbitele planetelor mari. Nu erau încă semnificative, dar creşteau neîncetat, fiind cu aproape două procente mai mari decât cu o zi înainte. Pluto şi Charon erau acum la mai mult de doisprezece kilometri de punctul în care ar fi trebuit să fie.

— Dacă avem noroc, este o alarmă falsă, l-am auzit spunând pe Lorentzen. Poate este doar o schimbare a curbei spaţiului. Poate spaţiul din jurul sistemului solar a primit un surplus de energie care l-a modificat. În acest caz, nu există nimic care să ne înghită. Iar energia va radia departe ca undele de gravitaţie. După câteva sute de ani perturbaţiile pot practic să dispară… Deşi nu pot să-mi scot din cap nava aia…

Continuă să speculeze, fără să dea atenţie la ceea ce oricine ar fi trebuit să vadă: perturbările provocau tulburare, ceva se apropia probabil din roiul de stele al Lebedei.

*

Stătea acolo, obosit şi morocănoşi deodată începu să murmure ceva despre Agnanâs. Ne-am întors la nesfârşita,

incredibila poveste.

Nu am văzut niciodată Suedia, pe când exista, am auzit doar povestindu-se despre veri însorite şi nopţi de iarnă fără sfârşit, cufundate în beznă, când lumina nordului îneca lumina stelelor. Am văzut imagini de film cu Agnanäs, grajdul mare unde era calculatorul în buncăr, invadat de un intrus diferit de tot ceea ce oamenii cunoscuseră până atunci. Trecuseră şaptezeci şi cinci de ani de când lentilele camerelor captaseră strălucirea verde a fagilor şi scânteierea lacului de lângă casă: este atât de mult de atunci, încât milioane de oameni au trăit şi au murit între timp, s-au schimbat continente, pământul a luat locul mărilor…

Nava din centura de asteroizi se apropia. Oră de oră, era urmărită de radarul observator al asteroizilor. Era însă chiar o navă? Să fi fost un corp ceresc stins, trimis pe Pământ de cineva pentru a extermina omenirea?

Parcă aşteptam ziua Judecăţii de Apoi.

Rachete înarmate cu încărcături nucleare au fost pregătite pentru a intercepta obiectul şi a-i schimba traiectoria. La sfârşitul lui ianuarie, telescopul spaţial Hubble II a reuşit să obţină nişte imagini cât de cât clare, care arătau un obiect mare, colţuros, plin de cicatrice ca Luna şi asemănător mai degrabă unei rădăcinoase decât unei nave spaţiale.

TOBA şi ambii sateliţi gemeni au fost descoperiţi acum: sosi un raport care dădea alarma în Science, iar ţările industrializate dădeau vina una pe alta că-l trimiseseră. Apoi au sosit imaginile de pe Hubble II, care arătau că erau nişte lucruri foarte întunecate, neregulate, cu multe cratere făcute de meteoriţi. Numele lui Peter Lorentzen şi Diana Emerson apăreau de multe ori, deşi n-a fost niciodată stabilit care era legătura lor cu satelitul. Nimeni din afara Agnanäs-ului nu ştia unde se găseau, iar pe Internet circula zvonul că fuseseră răpiţi de extraterestri.

Tauber a fost la Copenhaga şi a descoperit spre groaza lor că una din antenele mari parabolice de pe casa din piaţa Gräbrødre se orientase spre TOBA. Ziarul „Berlingske

Tidende” scria despre sabotaje misterioase împotriva antenelor parabolice rotitoare peste tot în Danemarca – mecanismele de ghidaj erau reprogramate aşa încât antenele se întorceau în mod repetat spre satelitul greşit. Compania de telecomunicaţii desemnase un grup de specialişti care trebuia să cerceteze ce se întâmplă.

Acum se impunea întreruperea legăturii deasupra Copenhagăi. Grant şi Engelmann au construit o antenă parabolică uriaşă din şipci de lemn şi reţea metalică, în spatele grajdului din partea de sud. Intrusul acceptă aranjamentul. Calculatorul a obţinut legătura directă cu TOBA şi s-a purtat în continuare la fel de inexplicabil cum o făcea de mai multe luni.

Analiza de spectru arăta că TOBA avea acelaşi tip de suprafaţă ca meteoriţii de piatră. Poate era un asteroid mărunt care fusese plasat într-o traiectorie geostaţionară în jurul Pământului. Trimitea semnale aproape continuu spre suprafaţa Pământului. Lumea făcea speculaţii nebuneşti despre ce putea să însemne asta, dar nimeni nu părea să ştie nimic.

Într-o seară, la ora Americii de Est, la CNN apăru ştirea că preşedintele fusese victima unui atentat la Casa Albă: el supravieţuise nevătămat, dar patru membri ai guvernului erau morţi. S-au transmis imagini cu podele însângerate, corpuri acoperite de cearşafuri. După câteva minute, s-a transmis brusc o altă ştire care spunea că totul era o minciună, nu se întâmplase nimic, întregul reportaj fiind un fals absurd. Preşedintele apăru simultan pe mai multe canale TV şi dădu asigurări că n-a fost vorba de niciun atentat. Deodată imaginile începură să tremure violent, apoi apăru o tânără care spuse că discursul era o simulare pe calculator de origine necunoscută, preşedintele nu ţinuse niciun discurs, aflându-se sub tratament la spital, în stare de şoc. Reportajele se contraziceau unul pe altul. Nimeni nu ştia ce se întâmplă cu adevărat. La bursa din New York izbucni haosul, apoi tulburarea cuprinse întreaga planetă.

Marea panică declanşată acum nu avea multe în comun

cu obiectul care se apropia din spaţiu. Motivul era mai degrabă o serie foarte mare de sabotaje asupra mass-media şi a reţelelor de date, o monstruoasă teroare electronică.

*

— Ai citit vreodată un roman? întrebă Peter Lorentzen într-o dimineaţă când apăru în camera de observaţie. Ştii cum se petreceau lucrurile de obicei în romane?

Am bombănit furios că evident nu citesc romane. La Londra, în muzeul-bibliotecă virtual, văzusem odată un roman într-un stand (probabil nu era o carte reală, ci holograma unei cărţi). Unul dintre camarazii din timpul studenţiei, care avea de gând să devină istoric, se străduise să citească un lung şir de romane ale unui individ numit Tolstoi, dar n-am înţeles niciodată de ce.

— Eu şi Ninni am citit sute de romane când eram tineri, continuă Lorentzen. Nu te holba, acesta-i adevărul. Periodic citeam tot ce ne pica în mână. Cel mai mult despre călătorii prin spaţiu şi în timp. În romane, există de obicei un fel de aventură, un fel de mister. Dacă-mi aduc bine aminte, chiar acesta era sensul, şi cu cât înaintai în text, cu atât se adâncea misterul. Povestea devenea din ce în ce mai complicată şi mai dramatică, iar la sfârşit exploda într-un fel de explicaţie unde brusc ţi se părea că pătrunzi totul… Exact contrariul faţă de cum stau lucrurile în ştiinţă… şi în Univers…

Stătea aproape de mine şi privea curbele desenate de Angelica.

— Exista o greşeală mare în toate romanele peste care dădeam, continuă el. Deşi a durat mult până să pricep asta. Nu erau niciodată la fel de pline de imaginaţie şi complicate ca realitatea, amintind de aproximările matematice sau de simulările prea simple pe calculator. Un om care trăia într-adevăr ceva interesant nu reuşea probabil niciodată să scrie romane. Ştiinţa e cea mai mare aventură a omului şi se întâmplau lucruri absolut incredibile deja în secolul XX, pe vremea romanelor, la Gottingen şi la Copenhaga, dar

niciun autor de romane n-a scris vreodată vreun cuvânt despre ele.

— Unde vrei să ajungi? am întrebat eu nerăbdător.

— Pe vremea Lucrului, m-am simţit deseori ca un personaj de roman, jucând într-o dramă pe care o gândise altcineva, un fel de complot care-mi dirija toată viaţa şi pe care nu-l puteam influenţa. Acum încep să mă simt la fel. Câteodată, plimbându-mă în jurul Klaradal-ului sunt iarăşi personajul acela neajutorat de roman. Misterul devine din ce în ce mai impenetrabil. Ce se întâmplă? Ce se va întâmpla? Vom supravieţui sau nu? Existau romane care se terminau cu cele mai uluitoare catastrofe. În curând va veni explicaţia, apoi catastrofa. Ştiu doar un lucru: că sfârşitul probabil va fi atât de uimitor că niciun autor de romane nu l-ar fi putut concepe.

Se aplecă şi arătă spre o curbă roşie.

— Ştii ce înseamnă asta? Obiectul, sau ce-o fi, se apropie destul de repede, dar se mişcă puţin lateral. Nu vine direct spre noi. Dar ce vrea să spună asta? Are de gând să intre într-o orbită de revoluţie în jurul soarelui?

— Poate să fie mai departe, am obiectat eu. Mă întreb dacă nu cumva sunt perturbate şi Proxima Centauri şi steaua lui Barnard Habar n-avem cât de departe este obiectul.

— Dacă e vorba de un obiect, murmură Lorentzen. Am mai văzut înainte cum Puterile au încercat să ne zăpăcească… începe să semene cu ce s-a întâmplat când am distrus Lucrul, deşi acum e şi mai periculos…

*

Pe la sfârşitul iernii şi în timpul primăverii, omenirea a fost devastată de catastrofe mai mari ca niciodată înainte în istorie. Prognozele despre efectul de seră nu s-au adeverit, în realitate a apărut un fenomen haotic care, la început, a produs o încălzire accentuată în nordul Europei şi Asia, şi o iarnă înfricoşător de severă în America de Nord. Temperatura a scăzut în jurul Ecuatorului. Urmările au fost furtuni şi vijelii, probabil cele mai serioase care loviseră

Pământul de când exista Homo Sapiens. Pentru prima oară, Europa a fost lovită de pene de curent îndelungate. Săptămâni la rând fabricile nu au funcţionat, drumurile au fost blocate, traficul aerian s-a prăbuşit. Când, în sfârşit, a venit vara, în emisfera de nord până şi comunităţile din vestul Europei erau în pragul crizei.

Carolyn veni la Agnanäs şi-i dădu un raport lui Ninni.

Circula zvonul că sistemele internaţionale bancare se puteau prăbuşi oricând. Ninni îşi vându imediat toate acţiunile ei japoneze şi americane, dar apoi o şocă pe Carolyn, cumpărând milioane de acţiuni la firma spaţială Extraterrestrial Manhattan; le obţinu aproape pe gratis.

— O să vezi, spuse Ninni, lumea va fugi de pe Pământ, vom trăi în oraşe şi colonii spaţiale. Dacă va exista o piaţă de acţiuni peste zece ani, lumea va alerga după Extraterrestrial.

Îşi lichidă conturile de la Unibank şi Jyske Bank. Ea şi Danny plecară la Copenhaga, cu Grant şi Engelmann pe post de gardă de corp, şi scoaseră douăsprezece milioane de dolari în bancnote pe care reuşiră să le strecoare acasă la Agnanäs. Cea mai mare parte a banilor a fost plasată în buncărul calculatorului. O parte au fost ascunşi în cele mai imposibile locuri, păzite de sisteme de alarmă care îşi luau curentul din mici diferenţe ale temperaturii solului. Câteva dintre legăturile de bancnote mai sunt încă acolo, pretindea Lorentzen, dar erau inaccesibile acum şi aveau să rămână acolo până vor fi măcinate de următoarea epocă glaciară…

În pădurile de la Agnanäs exista lemn din belşug şi Grant începu să construiască un generator de rezervă, pe bază de gaz, care trebuia să ţină calculatorul în funcţiune când curentul ceda în reţeaua electrică. Danny plecă la Stockholm şi reuşi să aducă acasă o maşină încărcată cu componente electronice, drept piese de rezervă. Trebuiau să ţină multă vreme, poate ani de-a rândul. Chiar şi aparatura electronică era pe cale de a deveni o marfă rară după ce producţia industrială s-a prăbuşit. Multe dintre cele 262144 procesoare din calculator aveau să moară mai târziu când nu mai soseau piese de schimb şi calculatorul

avea să funcţioneze din ce în ce mai greoi şi rar precum creierul unui bătrân. Dar mai era mult până atunci. Lumea avea probabil să se năruie înainte să moară calculatorul de neputinţa bătrâneţii.

Acum se transmiteau neîncetat mesaje între calculator şi satelitul TOBA în amândouă direcţiile. Pe Internet apăreau ştiri despre sabotajele electronice de pe întreg Pământul. Sistemul de monitorizare al unui telescop radio în Dwingeloo fusese invadat de un program-fantomă care în câteva ore schimbase antena către TOBA, în timp ce uriaşe mase de informaţie se scurgeau în reţelele internaţionale de telefon. Radioastronomii din sediul central al Very Long Basement Array din Socorro se plângeau că semnale neidentificate perturbau aproape toate observaţiile. Din Pentagon se scurse un raport secret despre „supercrackerii" europeni care se luptau se pare între ei. Informaţia fu distrusă şi recreată, fără ca cineva să priceapă ce s-a întâmplat.

Cine era teroristul electronic? Putea fi altcineva decât intrusul din calculatorul lor?

Tauber îi părăsi brusc şi se întoarse la Copenhaga. Apoi îi scrise lui Ninni să-l împrumute cu bani. Avea de gând să călătorească timp de câteva săptămâni în Germania de Sud şi Elveţia şi să cânte la orgile din bisericile satelor. La sfârşitul lunii mai apăru iarăşi la Agnanäs.

— Nimic nu mai merge, bombănea el supărat. Ascultaţi ce vă spun, o să ajungem direct în iad. Nici măcar nu se mai poate cânta la orgă, fiindcă nu e curent pentru ventile.

*

— La început puteai să râzi de nenorocire, spuse Peter Lorentzen. Primăvara am hotărât să mergem în SUA ca să discutăm despre sabotajele electronice cu experţii în informatică de la IBM şi am reuşit să luăm unul dintre puţinele avioane care încă mai zburau. În momentul în care am coborât la New York, poliţia era acolo şi m-a arestat. Am fost acuzat de o serie întreagă de infracţiuni şi escrocherii informatice grave. Imaginează-ţi cum m-am simţit... I-am

trimis un fax lui Ninni, dar nici n-am auzit bine închizându-se uşa celulei, că a şi venit o hotărâre judecătorească prin care trebuia să fiu imediat eliberat, fără cauţiune. Peste o jumătate de oră eram într-un avion spre Rio de Janeiro, doar ca să ies repede din ţară… Apoi m-am dus în Spania şi mai departe la Copenhaga. Ninni a reuşit să dea de mine, transmiţându-mi un mesaj că Grant aştepta la aeroportul Kastrup. Am plecat direct la Agnanäs, pe drum am auzit la radio că eram urmărit de Interpol. Hotărârea judecătorească fusese într-un fel falsificată, o escrocherie informatică absolut genială, *şi nimeni de În Agnanäs nu era vinovat de asta*… Ne-am întors acasă în siguranţă, dar am înţeles că poliţia era aproape.

— Sincer să fiu, nu ştiam încotro să ne îndreptăm, continuă el, nu-mi dădusem seama că eram sub protecţie, nu înţelegeam încă ce se întâmpla. Tinere prieten, ascultă ce-ţi spun acum: în aceeaşi clipă în care poliţia trebuia să mă prindă, s-a prăbuşit sistemul poliţienesc suedez. Mesaje confuze şi ordine false de arestare circulau ici şi colo în reţeaua de date a poliţiei, maşinile erau dirijate către adrese inexistente, se eliberau prizonieri, poliţişti erau concediaţi prin fax, se evacuau clădirile poliţiei. Apoi căzu calculatorul central al poliţiei şi toate calculatoarele din toate secţiile de poliţie din Suedia au fost brusc infectate cu virusul cel mai diabolic… Dar nimeni nu putea să-şi facă o impresie de ansamblu, nimeni nu ştia amploarea evenimentelor, ştiu doar că se răspândise zvonul că eram responsabil de tot, eu eram teroristul calculatoarelor, cel mai mare supercracker din istorie, absolut imbatabil, gangsterul prin definiţie, perfect.

Tăcu, stătea cu fruntea sprijinită în mână şi râdea singur.

— Gândeşte-te la asta: eram învinuit practic pentru toată suferinţa din lume, deşi nu făcusem nimic mai mult decât să pun muzică de Scriabin pentru Lucrul din Ural. Cu siguranţă eu şi Ninni aveam câteva năzbâtii pe conştiinţă, în adolescenţă obişnuiam să intrăm în bazele secrete de date când voiam. Dar ce se întâmpla acum era ca într-o poveste, era ca un thriller neverosimil. Cred că a durat

câteva săptămâni până am început să înţelegem şi noi şi a durat luni până când un fel de adevăr să fie cunoscut de public. Cam atât cât se putea înţelege pe atunci…

31

Au început să discute despre decuplarea calculatorului ca să scape de intrus sau să distrugă programele de care se alipise. Dar aveau puterea să facă asta?

Într-o dimineaţă, Danny găsi un text neaşteptat pe monitorul calculatorului. Ninni trebuie să-l fi scris noaptea târziu.

— *Nu mai suport*, era scris. *Oricine ai fi*, *de ce eşti atât de hain şi răuvoitor*? *Lumea e pe cale să fie distrusă şi tu continui să sabotezi tot ce facem noi*, *oamenii*. *Tu*, *care ai puterea de a stinge soarele*, *de ce nu ajuţi omenirea*?

Calculatorul răspunsese:

— *Sabotorul e altcineva*, *nu eu*. *Eu nu fac mai mult decât trebuie făcut*. *Sunt aici doar ca să-l extermin*.

— *Trebuie să fii cinic şi ignorant*, scria Ninni. *În doi ani au fost distruşi mai mult de un miliard şi jumătate de oameni*. *Asta nu e o catastrofă*? *Poate Universul să rămână indiferent când omenirea e pe cale să fie nimicită*?

Răspunsul calculatorului a fost brutal:

— *Omul e o parte din ţesătura creaţiei*, *precum stelele sau pietrele câmpului*. *Nu are mai multă valoare decât ele*. *Singurul care are valoare pe acest Pământ în sens cosmic este cel pe care l-ai eliberat distrugând Lucrul*.

Se pare că Ninni a rămas mută la toate acestea, nerăspunzând nimic. Calculatorul continuase:

— *Crezi că omul e un miracol*, *dar chiar şi microorganismele care roiesc pe pielea ta au fost create de aceeaşi ordine cosmică care te-a creat pe tine*. *Există momente când până şi o stea poate simţi bucurie sau disperare*. *Gândurile tale sau presimţirile sufletului tău nu te fac mai valoroasă decât lucrurile din jurul tău*. *Singurul lucru care-ţi dă valoare asupra a tot în Univers este cunoaşterea*. *Sabotorul pe care l-ai eliberat va fi nimicit*, *dar se vor întâmpla multe lucruri teribile înainte ca asta să aibă loc*. *N-ai văzut decât începutul*. *Vei afla totuşi că facem tot ce putem ca nici măcar să nu vă exterminăm*.

Danny intră în casă şi o căută pe Ninni, dar nu era acolo. Îngrijorat, începu să caute de-a lungul potecilor unde ea obişnuiau să se ducă. O găsi pe malul lacului.

— Ninni, iubito, ce faci?

Veni spre el, fără să-şi ridice privirea.

— Nu ştiu. Simt că nu mai rezist mult.

— Ai vorbit cu intrusul. Textul a apărut pe ecran. A fost ca şi cum el a vrut ca eu să-l văd.

Îşi dădu părul la o parte. El nu o văzuse niciodată aşa, cu ochii neliniştiţi şi fără strălucire.

— A vrut ca tu să mă spionezi? Ei bine, de ce nu, poate e mai bine aşa. Atunci ştii că nu există ceva care se cheamă valoare umană. Că un om nu valorează mai mult decât pietrele. Că nu-i interesează dacă noi pierim.

— Ninni, ascultă, poate a spus cu totul altceva.

Ea a rămase împietrită.

— Altceva? La dracu', atunci ce?

— Poate a vrut să spună că toate lucrurile şi toate fiinţele sunt la fel de valoroase, că sunt la fel de minunate. Ordinea cosmică, sau ce-o fi ea, ne-a creat şi pe noi şi stelele.

— Dar nu există valoare umană.

— Dacă aş fi preot şi aş crede în Dumnezeu, aş spune că poate totul e la fel de sacru fiindcă Dumnezeu l-a creat. Cred că aşa ceva a vrut să spună. Dar ar fi putut într-adevăr să se exprime mai clar.

Ninni îşi muşcă buzele.

— Numai că pietrele rămân, spuse ea încet. Pietrele rămân, iar noi dispărem.

— Ninni, uiţi ce-i mai straniu. A pretins că stelele pot simţi bucurie şi disperare. Ce-a vrut oare să spună?

— Danny, aseară m-am gândit că poate lumea este condamnată. Înţelegi ce vreau să spun? Ce anume am eliberat când am distrus Lucrul? Era ceva care-şi are propriile legi, propria ordine? Şi acum e peste tot. Înţelegi cât de îngrozitor poate fi?

El îi prinse mâinile, vrând să protesteze, dar bănuia că ea putea avea dreptate.

— Nu ştiu câte milioane de cercetători au studiat

Universul, continuă Ninni. De ce să ni se întâmple tocmai nouă asta? De ce tocmai noi să ajungem până acolo încât să nu scăpăm de rău nici măcar în cosmologie şi astrofizică?

Danny ezita.

— Nu ştiu. Poate înseamnă că am ajuns în sfârşit undeva. Că începem să întrezărim ce este Universul cu adevărat.

— Şi puterea asta malefică ne-a invadat calculatorul.

— Ninni, tu eşti omul cel mai raţional pe care l-am cunoscut. Gândeşte-te bine dacă intrusul a spus adevărul! Că am dat drumul la altceva când Lucrul s-a năruit! Înainte, lumea ar fi spus că e un spirit rău. În limbajul epocii noastre, este un virus informatic diabolic, care vrea să ia comanda peste toate sistemele electronice din lume…

— Iei totul în serios. Încep să cred că intrusul e Satana însuşi.

— Ninni, te poţi înşela. Cei care au invadat calculatorul au fost poate acolo mereu. E posibil să fi fost acolo pentru a veghea asupra Lucrului.

Ea se apropie de el şi-şi apăsă fruntea de umărul lui.

— De-ai avea dreptate! Nu mai putem spera altceva…

În dimineaţa aceea Pământul a fost lovit iar de un black-out electronic total, cum l-a numit Peter Lorentzen. Toate liniile telefonice erau moarte, televiziunea şi radioul tăceau. Grant l-a chemat atunci la camera terminalului. Curgea atâta informaţie de la TOBA, încât arhivele de benzi magnetice erau gata să se umple. Pe la ora 11, calculatorul a cerut să se deschidă linia de transmisie la Copenhaga. Era ca şi cum s-ar fi spart un baraj: calculatorul dădu drumul unui val de semnale, care se năpusti prin antenele legăturii. Era imposibil să vezi ce se întâmplă şi era la fel de imposibil să înţelegi la ce folosea.

Seara stăteau tăcuţi în casa mare. Anna tocmai le servise cina. Radioul funcţiona iar, transmiţând buletinele zilnice despre catastrofă şi nenorociri, despre alte milioane de oameni care erau pe moarte sau erau deja morţi.

— Dacă aş fi Dumnezeu Tatăl, spuse Tauber deodată, cum as proceda să extermin Universul?

— Pământul e suficient, murmură Danny. Pământul e mai mult decât suficient.

— Universul va intra în colaps poate spre sfârşitul timpului. Fiecare nenorocit de cosmolog a făcut speculaţii pe tema asta. Dar să fie oare întregul adevăr? Un organism poate muri în orice moment. Cum ştim că un Univers întreg nu se dezintegrează şi dispare pur şi simplu?

— Gândeşte-te dacă Dumnezeu… murmură Engelmann trist, dar nu-şi termină propoziţia.

— Era vorba de o catastrofă, continuă Tauber. A uitat asta vreunul dintre voi? Că Lucrul era restul de la o catastrofă? Dacă e adevărat, cum crede Ninni, că era un tunel în spaţiu care s-a deschis când Lucrul s-a năruit, atunci catastrofa trebuie să fi avut loc în altă parte, departe în Univers. În cel mai rău caz într-un alt Univers… Şi de acolo a venit semnalul de neutrini. Dar a fost intrusul cel care a venit? Sau altceva şi mai rău?

— Dacă mi-aduc eu bine aminte, spuse Ninni, vechii greci credeau că poţi încălca legile naturii. Dacă puteai într-adevăr să faci asta, atunci Universul avea probabil să se năruie într-un fel, o perturbare universală urma să se răspândească… Întotdeauna am crezut că legile naturii sunt de neatins. Că nimeni nu le poate afecta din interiorul Universului. Dar gândeşte-te că asta nu e adevărat. Gândeşte-te că cineva a încercat să saboteze Universul…

— De ce nu întrebăm drăcovenia din calculator? întrebă Tauber.

Peste o clipă l-au întrebat şi au şi primit răspunsul că aceasta era „cunoaştere interzisă”.

— Deci se pare că merge, murmură Ninni, dar are vreo legătură cu Lucrul?

Întrebaseră deja intrusul dacă există alte Universuri şi dacă pot exista tunele în spaţiu între ele, dar răspunsul fusese ininteligibil. Ninni scrise acum:

Bănuim că Lucrul reprezenta o parte din proiectul de a sabota Universul.

Intrusul răspunse:

— Învăţăcelul face progrese, dar adevărul rămâne mai

mare decât bănuie ea.

— Dacă aş pricepe cum de ştie cine e la capătul terminalului, o auziră spunând pe Ninni. Ei bine, atunci suntem în sfârşit pe drumul bun…

Ea scrise:

Era Lucrul singur? *Sau mai există şi alte Lucruri în Univers*?

Intrusul aşteptă mult până răspunse:

— Ceea ce tu numeşti Lucru a fost un fals. Un fals purtător de informaţie, adaptat cu ceea ce se cheamă un cod Stăpân. N-ai nevoie să înţelegi ce înseamnă asta. Există purtători autentici de informaţie pe care n-ai putea să-i distingi de Lucru. Unul dintre ei se află în Tiny Brush Valley în Pennsylvania, în adâncime între Brush şi Nittany. Un altul este pe ţărmul insulei Baffin, scufundat între rocile de pe coasta de Est spre Baffin Bay. Cam o mie de purtători de informaţie se rotesc în centura de asteroizi. Mai multe nu trebuie să ştii. Falşi purtători de informaţie sunt la fel de mulţi, dar nu nenumăraţi, şi am crezut că-i păzim pe toţi. Catastrofa pe care ai provocat-o este mai mare decât poate un om să-şi imagineze.

Tauber înjură lung şi îndârjit după ce citi aceasta. Engelmann avea lacrimi în ochi.

— Feynman îşi imagina că ar exista un singur electron în Univers, spuse Danny. Acel electron se mişcă înainte şi înapoi în spaţiu, astfel încât este peste tot. Poate am ajuns iarăşi acolo. Dacă există Lucruri în atât de multe locuri, ele alcătuiesc o bună parte din masa Universului…

Ninni rămase tăcută şi inaccesibilă la terminalul său până noaptea târziu, făcând schiţe la un program uriaş, dar calculatorul era îndărătnic şi nu făcea ce voia ea. Danny se trezi când în sfârşit ea veni la el, şi o auzi murmurând ceva că era în zadar, că totul era în zadar şi era pe cale de a eşua iar. Se lipi de el şi îşi lăsă braţul pe pieptul lui, dar el adormi din nou şi visă.

*

În vis, era înapoi la mina din Kopeisk. Lucrul era acolo, ca

o pisică uriaşă, gri cu negru, care-l privea cu ochi oblici.
— Nu sunt ceea ce crezi, şuieră pisica. Orice ai crede tu, eu sunt altceva.
Apoi pisica se dizolvă într-un nor de praf, şi în acel nor era Agnanäs.
Acolo erau el însuşi şi Ninni şi alţi trei, şi undeva departe, tatăl său colinda prin pădurea de fagi. Mantaua spaniolă flutura în jurul lui şi catarama de argint lucea. O oglindă imensă îi bloca drumul lui Danny. I se păru că înţelege că lumea era construită din oglinzi care îl încercuiau, el fiind într-un tunel de mină acoperit de oglinzi, care se continua până la infinit. Deodată Pământul se zgudui şi oglinzile căzură în cioburi care s-au împrăştiat în toate direcţiile.
El se vedea peste tot, Ninni era cu el, iar Pavel, Max şi Jack, în mii de imagini. Era ca şi cum o explozie umpluse Universul cu oameni. Văzu asta întâmplându-se, deşi bănuia că de fapt se petrecea cu totul altceva.
Ninni îi arătase o formulă cu câteva zile în urmă, o ecuaţie tensor, lungă şi încurcată, care descrie cum creşte Universul şi cum se schimbă energia într-un Univers nou creat. Chiar şi ecuaţia se împrăştie când s-au spart oglinzile, văzu un tensor Tab descriind energia vidului în spaţiu, energie care odată venea din fluctuaţiile virtuale în neant, fluturând în faţa ochilor:

(Tab) neant

Dar simbolul îşi schimbă forma şi explodă într-o serie de tensori, iar acolo era ceva care-şi spunea:

{Tab) energia tunelului

Tensorul fu acolo o clipă, apoi explodă în nenumărate bucăţi purtate de oglinzi şi de vântul cosmic… Din nou se găseau acolo, el, tatăl său, Ninni şi ceilalţi mii, printre stele şi galaxii…
Ceva era pe cale de a se forma, imagini se adunau şi se aranjau. Ecuaţia trecu dansând cu paşi uşori de zână.

Deodată văzu ce însemna într-adevăr.

Tresări şi se trezi. Ninni dormea lipită strâns de el.

— Ninni, şopti. Ninni, cred că ştiu cum creezi un Univers.

32

Trecuse puţin de ora trei noaptea. Danny făcuse o schiţă a ecuaţiei pe spatele unui plic gri. Nu bănuia atunci că posteritatea avea s-o formuleze atât de elegant încât părea scrisă de Dumnezeu însuşi:

ArT=a

Tensorul CI este un simbol pentru Univers. Este o funcţie monstru care descrie tot ce există într-un Univers, în aceeaşi clipă în care el îşi începe existenţa. T este tensorul vidului, hiperspaţiul din care sunt create lumile şi toate procesele virtuale care le umplu pe acestea cu energie. *D*£ este numit de mulţi ani „operatorul Lorentzen”, un fel de derivată care creează din tensorul de vid un Univers nou.

Există mereu spaţii în metaunivers, există goluri care păstrează ordinea naturii sau sunt sprijinite de ea. Există tot felul de viduri, există spaţii unde numărul dimensiunilor poate fi descris doar cu numere transcendente sau complexe, poate chiar cu numere transfinite. Pustietăţi şi spaţii vide unde nu pot exista stele sau cunoaştere, nici gânduri sau vise. Pentru a crea stele şi cunoaştere, gânduri şi vise, trebuie ca Universul să se creeze.

Este acel proces pe care îl descrie „operatorul Lorentzen”, deşi mai exact decât el în persoană o putea bănui în acea noapte la Agnanäs. Creaţia care – atunci când avea loc – este hotărâtă în cel mai mic detaliu de ordinea matematică a metauniversului şi de codurile cosmice care sunt păstrate de la lumile care deja au fost distruse.

Ecuaţia arăta cu totul altfel când Danny i-a arătat-o lui Ninni. Atunci era un lung şir de matrice, iar de era un cuib de viespi cu derivate parţiale care operau pe elemente diferite în T – ele rezumau întreaga mulţime de procese pe care cosmologii le exprimaseră până în noaptea aceea prin termenul obscur, nelămurit, de explozie originară.

— Eşti nebun, murmură Ninni când se trezi în cele din

urmă. Ce înseamnă asta? Ce-ai făcut?

— Dar se potriveşte! Sunt convins de asta. *Nu are cum să mai fi rămas ceva nedescris*. Ecuaţia aceasta este explicaţia creării unui Univers.

— Sigur că funcţionează. Dar de ce n-am descoperit-o mai înainte? Simt că parcă am intuit-o de o viaţă întreagă.

Luă un creion şi tăie o matrice complicată pentru a o simplifica.

— Nu vezi că poate fi rescrisă… că reprezintă un spaţiu cu multe singularităţi… şi că rămâne mereu… Dar ce naiba poate să fie *asta*? Are vreo legătură cu spaţiul Oohara? Sau cu ceea ce intrusul numeşte câmp organizator? Danny, cred că asta e cel mai bun lucru pe care l-ai realizat vreodată.

Danny era entuziasmat la culme, dar Ninni era obosită şi melancolică.

— La ce serveşte? Lumea se năruie, iar noi stăm şi ne imaginăm cum se creează lumi. Dacă ai creat o lume, creezi atât moarte, cât şi suferinţă. Nu vezi că ceva lipseşte din ecuaţie? Matematica este frumoasă, dar nu ştie nimic despre moarte şi suferinţă şi despre cât este de absurd să exişti o clipă, pentru ca apoi să dispari pentru totdeauna.

— Ninni, te înşeli. Acesta este doar începutul. Peste o sută de ani, sau o mie, sau zece mii, se va şti şi restul. Cum se salvează lumile şi cum împiedici moartea!

Ninni se ghemui lângă el şi contemplă fantastica ecuaţie.

— Nu ştiu dacă e adevărat. Intrusul ăsta din calculator, ce ştie el sau ea despre moarte şi suferinţă? De ce nu fac nimic, de ce nu salvează Pământul?

Din întunericul nopţii, se auzea o vulpe. Vântul şuiera printre copaci şi în rondul de trandafiri al bătrânului Lorentzen.

— Ne supraveghează aşa cum supravegheau Lucrul, spuse Danny. Nu ştim la ce serveşte asta. Vor să se păzească, pe ei şi teritoriile lor? Sau e vorba de ceva mai important? Oare se găseşte vreo existenţă unde moartea şi suferinţa nu înseamnă nimic?

*

Danny scrise întreaga ecuaţie grandioasă pe o bucată de câţiva metri de hârtie pentru împachetat, pe care o atârnă în sala terminalelor.

Pavel Engelmann parcă nu-şi credea ochilor. Căută un marker şi făcu un cerc roşu în jurul uneia dintre matrice.

— Ceva nu-i în regulă aici… Aţi orbit cu totul… Nu vedeţi că aici există o gaură de vierme, aceasta este o singularitate cu tunel…

Se îndreptă spre terminalul său şi începu să scrie matricea pe monitor.

— Există un fel de legătură între Universul nostru şi vidul care era înainte… sau în altă parte… Cu siguranţă acesta este un tunel prin spaţiu! Şi asta înseamnă că informaţia poate trece în lumea noastră în câteva clipe chiar după ce a fost creată.

— Şi să fie copiată practic la infinit, spuse Ninni. Ca atunci când un ou fecundat începe să se divizeze… Priviţi aici… Tunelul se ramifică, aici există un fractal care seamănă cu coroana unui copac. E posibil să existe o gură de tunel în fiecare galaxie, lângă fiecare stea… Dacă am putea să călătorim înapoi în timp, am putea să zburăm în afara Universului!

— Ce harababură infernală, spuse Engelmann. Dacă pe acolo s-a strecurat Lucrul, probabil a fost copiat în miliarde de exemplare.

— Dumnezeule, asta am visat eu la început, izbucni Danny. Am văzut în vis cum noi cinci treceam printr-un tunel şi apoi eram peste tot. Celelalte au venit după aceea, şi atunci am uitat cum a început.

— Nu pricep nimic, se plânse Grant. La naiba, *eu* unul nu înţeleg nimic. Ce-s bazaconiile astea? Nu văd niciun tunel.

Danny explică aşa cum au făcut mii de profesori universitari la mii de lecţii din ziua aceea. Ecuaţia lui Lorentzen tratează o fracţiune trecătoare dintr-o nanosecundă, dar îţi poate lua luni întregi să o analizezi. Cum un spaţiu cu 26 de dimensiuni în haosul creaţiei se transformă în 3 dimensiuni spaţiale şi o dimensiune

temporală şi cum se deschid pasaje în alte lumi din multivers…

— E posibil deci ca Lucrul să se fi strecurat din alt Univers, oftă Grant. E mai rău decât credeam. Şi poate s-a copiat singur, aproape la infinit… N-o să mai citesc niciodată vreo poveste ştiinţifico-fantastică, promit…

— Şi asta trebuie să fie catastrofa de care bolborosea tipul din calculator, mârâi Tauber. A fost o catastrofă că s-a strecurat sau tot universul e o catastrofă? Ce să mai crezi?

— Liniştiţi-vă, spuse Ninni. Mai întâi trebuie să mai aranjăm ecuaţia, arată ca pădurea tropicală… Apoi o programăm şi simulăm totul pe calculator şi vedem ce se întâmplă. Poate nu e vorba de Lucru. Şi habar n-avem ce era de fapt…

*

Lumea era acum în pragul unui colaps. Reţeaua electronică construită la începutul secolului XXI era plină de absurdităţi şi semnale contradictorii. Nimeni nu mai îndrăznea să aibă încredere în cineva. Aproximativ 80% din liniile aeriene fuseseră desfiinţate fiindcă aparatura electronică a turnurilor de control nu funcţiona. Voci fantomatice deranjau reţeaua telefonică, se auzeau convorbiri ireale cu oameni care nu trăiseră vreodată, sau care erau morţi. Băncile şi comerţul cu acţiuni se reîntorceau la vechile rutine, la hârtiile scrise de mână şi maşini de calculat manuale. Între birourile din bănci circulau tineri pe bicicletă cu note de plată şi chitanţe. Existau profeţi ai Judecăţii de Apoi care începură să vorbească despre o epocă posttehnologică, ce avea să semene cu secolul al XIX-lea.

— Nu vei înţelege niciodată ce nenorocire era, spuse Peter Lorentzen, şi cât de primitivă era electronica la acea vreme, la începutul secolului al XXI-lea. De-abia învăţasem să trimitem programe în reţeaua de transmisie şi să le lăsăm să rătăcească pentru a căuta singure informaţii, ca şoarecii într-un labirint. Le numeam programe O, programe ombud (delegat). După ce îndeplineau ce era de făcut, se

întorceau la punctul de început şi raportau. Într-o bună zi, Engelmann reuşi să prindă un program O neobişnuit de bun pe care îl analiză.

— L-am rescris, l-am conectat la un program-spion care urma să ne trimită informaţia înapoi şi un program VR destul de avansat. Ideea era să putem *vedea* ce se întâmplă când programul intră în reţeaua de transmisie. VR însemna Virtual Reality, realitate virtuală, o metodă îngrozitoare de a face ca o simulare pe calculator să devină reală pentru simţuri... într-o seară când liniile de telefon păreau să funcţioneze într-un fel, am dat drumul la programe. Dumnezeule, stăteam acolo cu ochelarii noştri VR grosolani şi ne uitam într-o existenţă fantomatică în care informaţia, programele de calculator şi vocile omeneşti mişunau ca într-un muşuroi. Era într-adevăr ca într-un muşuroi de furnici sau ca în fundul iadului... Am văzut lucruri pe care doar un Peter Bruegel şi le-ar fi putut imagina, era un zgomot, o luptă, un haos pe care niciun om nu le-ar putea descrie. Cred că eram primii pe Pământ care au văzut acel labirint electronic infernal.

— N-a durat nici cinci minute până când am ghicit ce anume era în neregulă. Se găsea ceva în reţeaua de transmisie care nu avea ce căuta acolo. Îmi aduc aminte cum stăteam şi ne aşteptam la un monstru, un diavol dând din coadă, dar apoi am priceput că era vorba de ceva mai rafinat decât atât, ceva se stocase în reţea, era ca şi cum cantităţile infinite de informaţie se scurgeau înainte şi înapoi şi voiau să se distrugă reciproc. Avea loc un fel de luptă sau o catastrofă naturală. Era ca atunci când interacţionează două sisteme de unde, haos şi interferenţă... Parcă nimerisem între două armate, pe un câmp de bătălie.

Lorentzen tăcu. Stătea ghemuit, mi s-a părut că ochii i se închideau. Apoi se scutură şi respiră adânc.

— Să nu crezi că am înţeles tot adevărul. Un om n-are atâta fantezie pentru a-l pricepe. De trei, patru ori în viaţă am trăit evenimente înfricoşătoare, iar acesta a fost unul dintre cele mai teribile, doar îngrozitoarea dispariţie a lui

Ninni avea să fie mai rea… Programul nostru a fost atât de maltratat, încât dispăru, nu l-am mai văzut niciodată. Stăteam acolo cu coifurile pe genunchi şi ne simţeam de parcă ieşiserăm din iad. Tauber aduse vin roşu şi ne invită pe toţi, şi niciodată n-a fost vinul roşu mai bun…

A doua zi au încercat să se întoarcă la ecuaţia creaţiei găsită de Danny, dar calculatorul era stricat şi nu-i asculta. Nu răspundea nici intrusul. Liniile de telecomunicaţii erau iarăşi mute.

Pe la ora unsprezece, veni un taxi care întoarse între castanii din faţa casei. Un om înalt, foarte slab coborî din maşină. Când Danny ieşi pe scări, acesta făcu o plecăciune şi întinse o carte de vizită cu litere argintii. Danny o mai văzuse: acesta era Carlo Carretta.

— V-am găsit în sfârşit, spuse el în engleză. Iertaţi-mă că dau buzna aşa. Tinere, eu sunt colegul vostru necunoscut, şi e timpul să începem să colaborăm.

*

— Ştiu că m-aţi căutat, spuse el un moment mai târziu când Ninni îl servi cu un ceai. Din păcate, am fost plecat într-o călătorie; câteodată sunt un om foarte ocupat. Dar am bănuit că trebuie să vi se dea voie să faceţi singuri nişte greşeli, la fel cum am făcut şi eu. Poate e adevărat, cum obişnuia să spună binecuvântatul meu tată, că cel mai bine înveţi din eşecuri.

Era politicos şi ceremonios, ca un bătrân nobil sicilian. Mâinile erau încărcate cu o mulţime de inele de aur. Un lanţ de la încheietura mâinii zornăi când ridică ceaşca de ceai.

— Permiteţi să întreb cum merge calculatorul dumneavoastră?

— Mm, mormăi Danny, s-ar putea spune că e foarte ocupat.

— Vă invidiez pentru calculatorul acesta, spuse Carretta. Dacă l-aş fi avut, lumea ar fi fost altfel. Aş fi salvat mulţi ani din viaţă.

— Ştiaţi că am fost în Ural, izbucni Danny nerăbdător. Cum puteaţi să ştiţi asta? Cum aţi ştiut ce am făcut? De

unde primiţi informaţiile pe care noi nu le avem?

Carretta făcu o uşoară plecăciune pe locul unde se afla.

— Îmi permiteţi să vă povestesc toată istoria de la început? Îmi permiteţi pur şi simplu ca eu, un bătrân profesor universitar de la cea mai veche universitate din lume, să vă adun la un curs, aşa cum Aristotel îşi aduna toţi elevii în jurul său la Lykaion?

Lui Danny îi venea greu să stea liniştit. Dacă n-ar fi fost Ninni cea veşnic politicoasă şi raţională, el n-ar fi ajuns nicăieri. Era deja convins că acest Carretta era un fanfaron, venit doar pentru a-i trage pe sfoară.

Ninni îi zâmbi lui Carretta, imitându-i tonul lui nobil şi ceremonios, şi arătă pe fereastră spre sala de conferinţe, invitându-l să facă ce dorea.

— Sala vă aparţine, profesor Carretta. Oricând doriţi, cinci admiratori devotaţi vă vor sta la picioare!

Carretta îşi încrucişă degetele, se aplecă şi-i privi atent înainte să înceapă.

— Domnii mei, prietenii şi colegii mei, este o onoare deosebită pentru mine, o onoare pe care nimeni din generaţia mea n-a avut-o.

Se opri, îşi ridică privirea spre tavan, o coborî în podea, făcu câţiva paşi încolo şi încoace, înainte de a continua.

— În 1401, în octombrie, câţiva mineri de lângă oraşul boemian Saaz au găsit un mic obiect aparte înăuntrul muntelui. L-au păstrat, dându-i numele Doldr. Ce-au vrut să spună cu acest nume, nu ştim, se pare că e un cuvânt uitat, care nu există în niciun dicţionar…

Se opri şi se îndreptă spre peretele de sticlă, rămase acolo câteva clipe, părând că priveşte lacul înainte să povestească mai departe.

— Era un fel de minge de metal, un glob destul de mic, castaniu-roşiatic, căruia i se descojea învelişul, şi din care se auzea un zăngănit când îl loveai cu ciocanul. Deoarece Doldr era foarte greu, mulţi au crezut că era din aur. Dar nimeni n-a încercat să-l topească, după câte ştim. Doldr a fost păstrat mai întâi la Saaz, apoi la Praga. În 1457, a fost ţinut în mână de Enea Silvio Piccolomini care a rămas uimit:

el scrie cum a văzut un globuleţ metalic boemian, dezgropat din munte, scoţând sunete ciudate ca un mic orologiu de biserică. Doldr se găsea atunci la Bologna.

Carretta îşi încrucişă iar mâinile şi-şi împleti degetele împodobite de inele.

— Galilei în persoană l-a văzut de câteva ori, chiar a scris un fel de raport către Accademia dei Lincei pentru a comenta un zvon care afirma că Doldr căzuse din bolta cerească…

Apoi a durat până în 1843 pentru a fi menţionat iarăşi, de data aceasta într-o colecţie de naturalia dintr-o pivniţă bologneză. Marele Alexander von Humboldt a aranjat să fie adus în Germania. A crezut că era un meteorit, a făcut chiar o încercare să-l despice fără tragere de inimă însă. Pe 12 ianuarie 1848, l-a trimis pe Doldr la regele său, Frederick Wilhelm IV, unde a rămas multă vreme la castelul de la Potsdam… Apoi Doldr a căzut încă o dată în uitare. Când a fost regăsit, în 1952, zăcea sub o casă dărâmată din Berlinul de Vest. Cineva a observat greutatea lui ciudată şi zgomotul puternic, metalic pe care-l scotea de îndată ce-l ciocăneai cu degetul. Când a fost cercetat într-un laborator, s-a descoperit că emitea o radiaţie vag ionizantă. Pe suprafaţă, a fost găsit metalul greu osmiu şi de asemenea urme de titan şi soluri metalifere rare.

Se opri şi făcu un gest teatral, de parcă povestea despre o minune.

— Cineva a încercat să facă o analiză spectrală cu radiaţii Rontgen. În aceeaşi clipă în care s-a efectuat experimentul, se spune că Berlinul a fost lovit de o pană de curent care a durat mai multe ore. Probabil toată Europa a fost scăldată de un puls uriaş de microunde, dar electronica vremii era afectată extrem de puţin de astfel de pedepse ale Universului.

— În sfârşit, începeam să înţeleg, spuse Peter Lorentzen povestind acest episod, că bătrânul Carretta avea ceva important şi înspăimântător de declarat.

— În 1964, continuă Carretta, pe când eram un foarte tânăr fizician la Bologna, a sosit bătrânul şi dragul meu

profesor şi mentor Ruffini acasă de la Berlin, aducându-l pe Doldr cu sine la laboratorul nostru. Era un om mare, citise o dată scrisoarea lui Piccolomini către Piero da Noceto şi înţelese că acesta putea fi acelaşi glob straniu pe care Piccolomini îl văzuse la Bologna, cu cinci sute de ani în urmă şi pe care Galilei l-a descris în raportul către Accademia dei Lincei. Într-o seară târziu, după ce s-a terminat orice altă treabă, am hotărât să tăiem globul. Am încercat şi, în aceeaşi clipă, s-a stins toată lumina electrică din jurul Mediteranei.

— Am încercat de două ori, şi de două ori s-a întâmplat acelaşi lucru. A trebuit să acceptăm incredibilul, deşi el contrazicea orice raţiune şi orice adevăr consfinţit al ştiinţei. Nu înţelegeam ce se întâmpla, dar pricepeam că într-un fel ţineam în mâini destinele oamenilor, că stăteam în pragul inexplicabilului.

— Ne gândeam să plecăm în largul Atlanticului, departe de platforma continentală, şi să-l scufundăm pe Doldr în adâncul oceanului. Dar nu puteam suporta gândul de a arunca acest lucru ciudat, poate cel mai ciudat dintre cele atinse vreodată de om. Brusc, mentorul meu Ruffini muri şi am rămas singur cu ştiinţa mea despre Doldr.

— Ce puteam să fac? L-am luat acasă, l-am lăsat pe biroul meu, i-am vorbit, l-am ţinut în mâini, l-am folosit drept prespapier, mi-a fost frică să nu fie furat, am avut coşmaruri cu el. Doldr asculta tot, deşi eu nu ştiam. Da, domnii mei, asculta la fel de binevoitor şi atent ca Lucrul din Ural. Câteodată, scotea zgomote ciudate, metalice, care nu încetau să mă uimească…

Tăcu şi rămase nemişcat o bună bucată de vreme în timp ce-şi privea atent mâinile care-l ţinuseră pe Doldr.

— La acea vreme, s-a întâmplat să fac o descoperire neaşteptată. Am văzut că teoria relativităţii în care e vorba de gravitaţie nu poate descrie toate fenomenele gravitaţionale din Univers. Atracţia între corpurile uriaşe şi aproximativ de aceeaşi greutate este imposibil de calculat. Imaginaţi-vă două discuri de materie infinit de mari, paralele între ele. Am încercat să calculez atracţia

conţinuturilor cu ecuaţiile lui Einstein şi am descoperit spre uluirea mea că era egală cu zero.

— Am trimis o notă la „Physical Review Letters”, dar puţină lume a observat-o. Anii au trecut, iar eu am continuat să reflectez la ce era greşit în teoria lui Einstein. Toate experimentele care se făcuseră păreau s-o confirme… Apoi mi-am dat seama brusc că era nevoie doar de o completare măruntă şi banală la ecuaţiile de câmp… Era uimitor de simplu, dar consecinţele m-au înspăimântat când le-am înţeles în cele din urmă. Am întrezărit metauniversul despre care mulţi alţii începuseră să facă speculaţii în acea epocă, doar că în ecuaţiile mele era o lume fractală uriaşă, ca o coroană de copac cosmic, întinzându-se în cele 26 de dimensiuni ale hiperspaţiului. Şi puteam dovedi că trebuie să existe poduri între lumi, că se pot trimite semnale între ele… Pulsiunile de microunde care-l apărau pe Doldr se năpustiseră probabil în Universul nostru dintr-o altă lume…

Zâmbi spre Ninni.

— Prietenii mei… Puteţi să înţelegeţi cât de straniu te simţi – ce senzaţie absolut inexplicabilă şi absurdă ai – când soseşte o scrisoare care nu avea cum să fie scrisă de oameni? Nu aveam niciun supercalculator, eram doar un tânăr fizician, obişnuit şi sărac, pe la sfârşitul anilor ’60. Dar sosi o scrisoare. Nici astăzi nu ştiu cum a fost scrisă, cine a scris-o, care-i pur şi simplu procedeul prin care scriu. Bat oare la maşină? Am putea să-i vedem cu ochii noştri? Ne trimit semnale dintr-o lume vecină? Nu am priceput, dar a venit o scrisoare. Bănuiesc că şi voi aţi primit una. Sunt convins că aţi primit-o, deşi a intrat probabil direct în calculator. Să vedem acum cine e cel care a citit scrisoarea cel mai bine, cine a înţeles într-adevăr ceva.

— Scrisoarea se afla într-un plic de la autorităţile fiscale din Bologna şi era scrisă la calculatorul lor, sau la maşinile ADB cum erau numite pe atunci. Autorul scrisorii mă învăţa aşa cum înveţi un copil. El – sau Ea – sau Ei – ştiau exact ce fac eu. Mă rugau să-l las în pace pe Doldr şi să nu-l supun la niciun experiment. Omul, scria acolo, ştie încă destul de

puţine despre Univers. Omul este la începutul istoriei sale şi îl aşteaptă multe descoperiri, dar poate dura generaţii până să ajungă să le facă. Nu ştie, de exemplu, nimic despre câmpul organizator care păstrează informaţia în Univers. Capacitatea noastră de a crea şi trăirile noastre în faţa muzicii sunt legate de acest câmp organizator, dar nu înţelegeam contextul. Nici până astăzi nu l-am înţeles.

— Mai departe am aflat că Doldr este un lucru străvechi, unul printre multe mii care există în galaxia noastră, fiind mai vechi decât sistemul nostru solar, aflându-se în nebuloasa din care au fost create Soarele şi Pământul nostru. Autorii scrisorii păreau să nu înţeleagă ei înşişi de unde veneau aceste lucruri. Am aflat că ele se numesc sonde spontane şi că ele există pentru a supraveghea ceva, pentru a avea grijă ca anumite evenimente să nu se întâmple, deoarece dacă s-ar întâmpla, ar aduce nenorocire peste Univers… Existenţa lor e legată însă de existenţa Universului, de catastrofa pe care ştiinţa noastră nu a descoperit-o încă, asta a fost tot ce am aflat. Ele sunt de asemenea legate de legile naturii, de existenţa unei ordini în Univers. Se consideră că există o mulţime de mecanisme de apărare care împiedică nimicirea lor. Adânc, în interiorul stelelor, s-ar topi, de aceea natura a făcut astfel ca ele niciodată sau rareori să nimerească în interiorul unei stele. Anumite enigme din procesul creării stelelor s-ar explica dacă astronomii ar şti lucrul acesta. Suportă presiuni mari şi căldura potrivită din interiorul unei planete, dar dacă le expui la o radioactivitate puternică, gen radiaţii Rontgen sau gamma intense sau fasciculul laser puternic, mecanismele de apărare sunt puse în funcţiune. Ştiţi ce vreau să spun, nu-i nevoie să analizezi acest lucru mai îndeaproape.

Scoase o batistă de mătase roşie şi-şi şterse fruntea.

— Sunt patruzeci de ani acum de când vieţuiesc cu Doldr. A stat printre hârtiile de pe masa mea de scris, a auzit toate convorbirile mele la telefon şi toate discuţiile cu colegii, şi când în sfârşit am avut calculatorul propriu, l-am lăsat să stea lângă tastatură. Într-o zi – o zi absolut

ameţitoare în viaţa mea lipsită de evenimente – a trimis un mesaj scurt prin calculator. Aproape am înnebunit, rătăceam împrejur uluit şi mă simţeam de parcă avusesem o convorbire telefonică cu Tatăl Nostru. O vreme am crezut că avea să-mi dea sfaturi despre ştiinţă, că avea să mă ajute la o teorie cuantică a gravitaţiei. Dar nu asta a făcut. Mi-a dat mici sfaturi simple, banale, în care era vorba aproape întotdeauna despre ce nu trebuia să fac… Nu mă ajuta niciodată la lucrurile importante. Nu mi-a oferit niciodată noutăţi, înainte de o zi cu cincisprezece luni în urmă când brusc, mi-a dat un raport lung despre experimentele voastre din mină. Am aflat că vă ocupaţi de chestii îngrozitoare, dar că probabil nu eraţi periculoşi în ignoranţa voastră, şi că nimic nu se va întâmpla. Totuşi, m-am gândit să vă avertizez. Apoi au venit mesaje de panică, incoerente, pe care nu le înţelegeam, era ca şi cum o catastrofă era pe cale de-a izbucni, am intrat eu însumi în panică şi am fugit când s-a apropiat doctorul Lorentzen.

Carretta îşi şterse sudoarea de pe frunte iar şi se aşeză pe rândul de scaune cel mai îndepărtat. Părea brusc epuizat. Stătea nemişcat, respirând greu timp de câteva minute, apoi se întoarse către Tauber, care era cel mai aproape.

— Ce-ar face un cimpanzeu cu o orgă? Cum ar fi putut un Neandertalian să priceapă un calculator? Aici suntem noi acum: omul în faţa inexplicabilului. A fi om este o minune. Dar bănuiesc că mai există o treaptă pe scara evoluţiei la care nu am ajuns încă.

Multă vreme în cameră a fost linişte. Peter Lorentzen îşi aminti cum Ninni îi căuta mâna şi o strânse puternic simţindu-i pulsul. Erau prea tulburaţi pentru a spune ceva. Dar ghicea că ajunseseră la un punct al perspectivei din care, în curând, aveau să vadă ceva ce oamenii nu văzuseră niciodată până atunci: precum clipa în care Galilei a văzut sateliţii naturali ai lui Jupiter, când Rutherford a zărit miezul atomului, când Hubble a desenat diagrama care-i arăta că Universul este în expansiune.

Au observat că tot timpul Carretta dorea să aibă servieta

sa la vedere. Acum se ridică şi se îndreptă spre ea şi scoase un obiect greu care era acoperit de o pânză neagră.

— Paznicii de la aeroport au fost bănuitori, spuse el, dar i-am asigurat că este doar un meteorit şi într-un fel aşa şi e.

Dădu la o parte pânza şi acolo era Doldr.

— Sunt un om bătrân, spuse Carretta. Nu trăieşti veşnic, chiar dacă ai văzut inexplicabilul, Acum îl las pe Doldr la voi. O vreme m-am gândit că trebuia să-l iau cu mine în mormânt. Poate fac o greşeală, dar sper că-l veţi păstra bine. Odată, când veţi fi la fel de bătrâni cum sunt eu acum, veţi şti poate ce este şi de ce există.

Lăsă globul brun-roşiatic în mâinile lui Ninni, dar ea tremura aşa de tare, încât Danny a trebuit s-o ajute să-l ţină. El avu un sentiment straniu, ameţitor că Doldr era copilul lor. Când, în sfârşit, au privit în sus, au văzut un text cu litere roşii pe monitoarele terminalelor:

AŢI AUZIT LECŢIA
UN STRĂIN ÎN TRANZIT VĂ VA VIZITA
ÎN CURÂND

33

E ciudat cum poveştile se pot întrepătrunde şi cum timpul se poate rostogoli înapoi în el însuşi: dar probabil că lumea este orânduită astfel încât lucrul acesta trebuie să se întâmple.

Aşa povestea Peter Lorentzen despre catastrofe dincolo de orice putere de înţelegere şi despre nave în drum spre Pământ, o viaţă de om în urmă la Klaradal. Eu stăteam în faţa întunericului virtual al Angelicăi şi vedeam cum planetele erau smulse încet de pe orbitele lor, cum ceva se apropia din constelaţia Lebedei, ameninţător în noapte ca un ucigaş plătit, deşi nu puteam încă înţelege ce este.

Lorentzen îşi pocni degetele şi vru să mă aline.

— A mers ca dracu' de data aceea, s-a dus drept la dracu', că mai rău nici nu se putea, e o minune că a supravieţuit cineva. Vom supravieţui acum? Mă îndoiesc. Tata ar fi spus că am ispitit Puterile cel puţin o dată prea mult…

Ceea ce era îngrozitor era faptul că arăta bucuros, că se ducea de repetate ori în camera de observaţie şi-şi freca mâinile de parcă se aştepta ca sfârşitul istoriei lumii să fie ca o sărbătoare măreaţă şi strălucitoare.

Crezusem că Angelica avea să-mi arate ce anume venea. Dar nu o făcu; sosi în loc îngrozitorul raport de pe Hubble IV care spunea ca se vedea doar un orificiu de tunel negru ca noaptea.

*

Câmpul de forţă din jurul sistemului solar arăta de parcă un monstru îl călcase în picioare. Ceva care semăna cu un val uriaş, colţuros, se îndrepta spre noi dinspre constelaţia Lebedei. Am început să calculez şi să notez, şi am avut un şoc când am descoperit parametrii propriei mele traiectorii.

— Ei da, rânji sarcastic Lorentzen, acum o să vedem ce-i asta. E un tunel deschis în spaţiu, nu încape nici-o îndoială despre acest lucru. Nu te-ai fi aşteptat la asta! Că micuţul

tău odor avea să ameninţe legea şi ordinea în Univers!

— Natura are prostul obicei de a se repeta, continuă el. E ca un muzician care se încăpăţânează să improvizeze pe aceeaşi temă, încă o dată şi încă o dată. Aceleaşi stele, aceleaşi galaxii, aceleaşi elemente de bază, acelaşi ADN… Ce s-a întâmplat cu Lucrul se mai întâmplase o dată, am aflat asta când totul s-a sfârşit în cele din urmă. Poate s-a întâmplat în fiecare galaxie. Vei vedea că traiectoria ta nu duce în Paradis. Mai degrabă este precum Lucrul: a deschis un drum spre o epocă dinaintea creaţiei, sau spre un fel de iad departe în meta-univers.

Cred că mi s-a tăiat respiraţia când am auzit.

— Vrei să spui că acum în câmpul cuantic e alarmă, îi mobilizează PE EI…

— Întrebarea este dacă apucă. Nu pot fi peste tot. Doar n-or putea păzi orificiul fiecărei traiectorii! Dar să ţii asta minte, în caz că îţi rămâne o lume în care să trăieşti. Tata avea dreptate: există secrete în Univers în care e mai bine să nu te amesteci. Şi câteodată trebuie să ţii sub tăcere ce ştii. Dacă descoperi ceva, să vezi despre ce e vorba cu adevărat, înainte să vorbeşti despre asta. Nici nu bănuieşti câte lucruri există în micul meu calculator, care ar schimba ordinea lumii, dacă le-aş publica.

*

Au primit instrucţiuni bizare, ininteligibile, pe care le urmau fără să ştie ce fac. Carretta rămase la Agnanäs, dar nu lua deloc parte la pregătiri. Stătea ore în şir cu bătrânul Lorentzen şi părea că se bucură de poveştile lui nesfârşite despre China, o Chină care niciodată nu mai avea să existe.

Calculatorul le dădu ordin să camufleze sala de conferinţe şi să o izoleze electronic cu folie de metal. Era o întreprindere aproape imposibilă în casa aceea străveche, şi Jack Grant se târî pe jumătate gol, înjurând o zi întreagă, în praful de sub podea, până când folia a fost montată la locul ei. Ninni şi Danny au scos ciocanele de lipit şi au construit o nouă interfaţă pentru terminale, deoarece calculatorul cerea să controleze tot sistemul electric de la

fermă. Vechile monitoare ale terminalelor urmau să fie schimbate, era nevoie de noi monitoare-laser pentru grafice de informaţie de cea mai bună calitate, iar între ei trebuiau să existe pereţi de hârtie neagră. Cablurile din cameră urmau să fie acoperite printr-o metodă pe care niciunul dintre ei nu o pricepea. Linia de telefon a trebuit să fie deconectată şi toate aparatele electronice învelite cu maximă atenţie în folie.

Nu ştiau nimic despre ce avea să se întâmple. Cu siguranţă că străinul în tranzit nu urma să vină nici pe drum şi, probabil, nici din spaţiu, însă nu-şi puteau imagina cum va fi când va apărea.

Veni vara înainte ca ei să termine cu toate pregătirile. O vară uscată, în care toţi mestecenii începură să se îngălbenească deja de prin iunie. Bătrânul Lorentzen cumpără un rezervor cu pompă şi scoase apă din lac pentru a salva recoltele de pe câmp.

Apoi au aflat dintr-o dată că străinul avea să vină în noaptea spre 28 iunie.

*

Danny găsi câţiva mesteceni sănătoşi lângă lac şi-i aranja în ghiveci în faţa casei pentru a o decora de Sânziene. Ninni ieşi să culeagă flori. Fânul era cosit şi grânele se coceau deja. Engelmann era abătut şi-i era dor de Rusia.

— Poate vine Mesia la noi, îl alină Tauber. Cum am putea să ştim cine e cel care vine?

Compania de electricitate Sydkraft se temea de un sabotaj electronic şi-şi închisese reactoarele nucleare. Nici măcar în timpul verii celei mai fierbinţi nu era curent în cabluri şi agregatul de rezervă al lui Grant mergea tot timpul, ca să funcţioneze calculatorul.

Rareori veneau noutăţi din afara fermei Agnanäs. Nimeni nu ştia ce se întâmpla în Asia sau în Africa. Danny şi Grant au încercat să obţină informaţii de la NASA şi GEODSS despre nava din centura de asteroizi; câteodată primeau cifre, odată veni chiar şi o fotografie, dar legătura se întrerupea după câteva minute. Deseori era absolut

imposibil să se facă legătura peste Atlantic.

Zilele treceau. În seara zilei de 27, s-au adunat în sala de conferinţe. Danny închise uşa şi avu grijă ca folia să acopere toate crăpăturile.

*

Fiecare îşi imaginase ce avea să se întâmple. Nimeni nu îndrăznise să vorbească deschis despre visele sale, frica, speranţa absurdă că această vizită avea să schimbe şi să salveze lumea.

Peter Lorentzen sugera că avea presimţiri negre, cu lumină şi voci care ţipau, fum şi tunete ca atunci când Dumnezeu a coborât pe muntele Sinai. Când au vrut să afle mai multe, n-a putut să le explice.

Engelmann visa într-adevăr că va veni Mesia. Speranţa străveche a evreilor urma în sfârşit să se îndeplinească, acum când întreaga ordine în lume se destrămase. În faţa uşii atârna o mezuza, un sul mic, conţinând texte din Tora. În săptămânile premergătoare sosirii străinului, a respectat sabatul cu stricteţe, refuzând tot ce contrazicea mesajul acestuia şi deplângând faptul că mâncarea nu era cuşer.

Jack Grant povesti apoi despre un vis din nopţile înainte de Sânziene: se făcea că o stea s-a desprins de pe bolta cerească şi a căzut în grădină. Zăcea acolo şi pâlpâia ca un animal micuţ şi strălucitor. Apoi se scufundă brusc în pământ şi dispăru, dar în aer rămase suspendat un rotocol de fum care desenă textul următor: „*Buckyball*, *Buckyball*, *I ani a damned little starlike buckyball*”.

Max Tauber a povestit despre zilele acestea într-o lucrare scurtă pe care am găsit-o la biblioteca mănăstirii. El ne spune acolo că visa deseori chipul lui Bach. Într-un vis, în timp ce cânta la biserica Thomas din Leipzig, apăru deodată Bach, stând pe acelaşi scaun în faţa orgii, atingând aceleaşi clape, mâinile lui Tauber fiind una cu mâinile lui Bach, S-a trezit cu un sentiment ameţitor că a fost altcineva.

Întreaga zi după aceea a auzit înăuntrul său coralul liniştit din *Orgelbuchlein* pe care ei îl cântaseră: *Der Tag*

der ist so freudenreich.

Ninni n-a vrut să povestească niciodată fanteziile ei.

*

Danny atinse câteva taste pe terminal, informând calculatorul că erau pregătiţi.

Aproape în acelaşi moment, se stinse lumina. Dintr-o boxă veni o voce de maşină, aspră, nedesluşită.

— Nu pot să vin totuşi la voi, de aceea este înţelept şi firesc să ne întâlnim la jumătatea drumului. Peste câteva minute vă voi duce foarte aproape de frontiera cea mai îndepărtată a lumilor, atât cât poate o fiinţă vie să ajungă. Acolo ne întâlnim, este halta noastră comună.

Au văzut pe monitoarele calculatoarelor două puncte luminând foarte puternic, ca nişte stele albe, plutind în întunericul dens. Punctele vibrau uşor şi Ninni apucă să spună şoptit că probabil calculatorul urmărea să-i hipnotizeze. L-au văzut foarte aproape în faţa ochilor. Fasciculul laserului căuta pupilele lor. Apoi au văzut deodată steaua înăuntrul lor, înăuntrul globilor oculari, în creier sau în conştiinţă sau poate în peisajul interior unde au loc visele noastre.

Ce s-a întâmplat după aceea n-a reuşit niciunul dintre ei să descrie. Şi-au povestit mai apoi cum au pierdut senzaţia propriului corp, cum erau înăuntrul stelei şi au văzut lumea aşa cum o vedea steaua, luminată de propria ei strălucire intensă. Sala lor de conferinţe cu scaunele roşii dispăruse. Ani de zile mai târziu, Danny şi Ninni aveau să umple pagini întregi cu ecuaţii, descriind un ochi care privea simultan în toate direcţiile într-un Univers multidimensional. Steaua îi luase cu sine şi îi închisese în interiorul ei.

Acolo erau o mare, un ţărm şi un cer imens, gri-negru, pe care ardeau stele palide. Marea era o suprafaţă absolut plată, ca metalul şlefuit, ce se continua în spaţiul plin de stele. Şi apa, şi stelele păreau a fi nişte culise, un fel de imagini a ceva imposibil de văzut, aşa cum poţi reproduce pe monitorul unui calculator funcţii matematice cu nişte culori false. Se auzea foşnetul vântului şi murmurul

valurilor, dar până şi acestea erau sunete ireale, nu semănau cu foşnetul vântului şi clipocitul valurilor de pe Pământ.

Apoi vântul se linişti, şi acolo era Lucrul.

Apăru chiar pe linia ţărmului, de parcă se rostogolise din apă, şi era atât de mare că acoperea tot câmpul lor vizual. S-au îndreptat spre el ca nişte călători spaţiali aterizaţi pe o planetă. Au văzut cum învelişul ei impenetrabil se ridică, desprinzându-se în straturi de substanţe albe, cristaline, care erau poate un fel de carapace. Înăuntru însă era doar vid.

Au văzut structuri de cristale care erau construite poate pentru a asculta lumea exterioară, şi au văzut mecanismul care putea pulveriza învelişul şi permite vidului din Lucru să se unească cu vidul din Universul nostru.

Lumina strălucea în întuneric. Vidul era un fel de fântână care se adâncea spre infinit, milă după milă, poate an-lumină după an-lumină.

— Au existat multe lumi, se auzi vocea spunând, credem că de o eternitate au existat lumi, dar toate trebuie să se năruie. Peste tot s-au adunat cunoştinţe şi s-a visat la nemurire. Arta de a păstra veşnic cunoaşterea n-a fost cunoscută pretutindeni. Câteodată s-a vrut să se transforme Universul propriu în altceva decât e.

Au privit în jos în fântâna uriaşă. Părea nemărginită, cu suprafaţa ei de linii şi inele, în combinaţii veşnic schimbătoare. Un tunel în spaţiu, acoperit cu un fel de scriere care continua cât vedeau cu ochiul. Tunelul era plin de cunoaştere. Poate erau toate cunoştinţele pe care fiinţele ajung să le scrie timp de mai multe miliarde de ani într-un Univers întreg.

Ceea ce adăpostea tunelul era poate rezumatul unei întregi istorii cosmice. Sau să fi fost un cod genetic, schiţa unui fel de organism sau o făptură a Iadului?

Vocea reveni.

— Sfera pe care s-a întâmplat s-o deschideţi fără voie era un medium pentru ceva care ne poate distruge, asta e tot ce aveţi voie să aflaţi. Misiunea noastră este să veghem

asupra acestor purtători de cunoaştere, astfel încât să nu-i deschidă nimeni. Pe planeta voastră, acest lucru s-a întâmplat şi cunoaşteţi urmările.

Apoi s-a făcut lumină în jurul lor. Lucrul dispăruse, iar ei au coborât deodată spre linia ţărmului.

Mai târziu, când încercau să descrie ce s-a întâmplat în călătoria aceea, se găsea câte un matematician căruia i se părea că înţelege. Pentru restul lumii, povestirea lor era un fel de basm de la frontierele cele mai îndepărtate ale ştiinţei. Au coborât spre ţărm, spre linia care despărţea pământul de apă, dar nu aşa ca atunci când cazi în câmpul de gravitaţie din jurul unei planete. Au văzut apa şi ţărmul cum se împletesc, ca degetele omului când îşi încrucişează mâinile, sau ca o pânză croşetată în care modelele se combină între ele, iar acestea se măreau fără încetare pe măsură ce se apropiau. Era o mişcare asemănătoare cu a unui calculator rapid care pătrunde într-o mulţime Mandelbrot sau Julia, ca o cădere într-o fântână matematică. Poate vedeau o funcţie matematică necunoscută, şi acum intrau în ea, cădeau în interiorului infinitului.

Au căzut câtă vreme modelul originar a fost mai mare poate decât întregul nostru sistem solar, dar ar fi încăput pe monitorul unui calculator. Lorentzen îşi aminti cum credea că erau prinşi într-o nebunie halucinatorie, că aveau să cadă la infinit, deoarece căderea nu putea să aibă un sfârşit. Să atingi infinitul unei funcţii matematice e la fel de imposibil cu a atinge orizontul.

Şi totuşi exista un fel de fund sau o graniţă de unde nu mai puteau cădea.

În interiorul tuturor formelor şi culorilor Universului care se roteau pe lângă ei, au văzut un mănunchi de puncte luminoase. Un moment mai târziu, culorile dispăruseră în spaţiul lor. Pluteau peste ceva care semăna cu un cer luminat de felinare rare, dar dincolo de acestea nu se găsea nimic, niciun spaţiu, nici gol, doar întuneric.

Acolo, în adâncul acestei ţesături de coerenţă care sprijinea Universul, au întâlnit străinul în tranzit.

Ca o proiecţie în întunericul însuşi, au văzut ceva care semăna cu o furtună tropicală când o simulezi într-un model pe calculator, sau o rază de ultrasunete când se repede printre nebuloasele spaţiului intergalactic, un haos care este mărturia primordială privind legile naturii şi ordinea Universului.

Apoi au auzit iar acea voce poticnită şi artificială:

— Aici ne întâlnim în sfârşit. Călătoria pe care aţi făcut-o este cea care dă sens întâlnirii noastre. Acesta este spaţiul Oohara, care este originea tuturor spaţiilor în metaunivers, şi nu mai există niciun drum care să vă poarte mai departe.

Felinarele din spaţiul plat se mişcau ici şi colo de parcă erau ridicate şi coborâte de un val uriaş.

— V-am arătat ce n-a văzut sau înţeles niciun om înaintea voastră. Există lumi dincolo de acest spaţiu, dar nu ştim ce sunt. Restul vieţii noastre, care poate fi lungă sau scurtă, este suficient poate ca ştiinţa voastră să ajungă până acolo încât s-o puteţi descrie. Enigma pe care o intuiţi acum rămâne la fel de misterioasă şi pentru noi. În ziua în care reuşiţi, dacă într-adevăr reuşiţi, existenţa voastră se va schimba, şi numele vostru va fi rostit în multe lumi din Univers.

Străinul dispăru apoi. Într-o lumină ca aceea a farurilor puternice, au fost purtaţi înapoi pe acelaşi drum pe care au venit. Au fost ridicaţi din adâncul matematic. O clipă mai târziu au văzut cum steaua cea strălucitoare a lunecat ieşind din ochii lor, şi totul a revenit la cum a fost înainte să înceapă călătoria.

*

Au rămas în cameră până în zori. Nimeni nu rosti un cuvânt, dar Ninni şi Danny îşi căutau mâinile de multe ori, înfricoşaţi şi miraţi că încă mai existau.

A doua zi au rătăcit îndelung primprejur, în pădure, de-a lungul ţărmului lacului, în jurul ruinelor mănăstirii din Stendala. Spre seară au început în sfârşit să-şi povestească unul altuia experienţele şi să le compare. Carretta se ţinea la o parte şi nu voia să vorbească despre nimic.

Brusc îşi luă rămas-bun şi-i părăsi. Rămase numai Doldr, în vălul lui negru, iar atunci când l-au scos şi au ciocănit în el, au auzit zgomotul metalic, care an de an avea să le aducă aminte de călătorie şi de misiunea pe care le-o dăduse străinul.

*

Vara se scurse ca într-un vis, seceta era îngrozitoare şi deja în iulie câmpurile se îngălbeniseră ca toamna. În Europa, recoltele erau cele mai proaste din anii 1860. La Agnanäs, agregatul de rezervă pe bază de benzină funcţiona aproape continuu şi trecură săptămâni în care nimeni în afara lui Ninni nu avea timp să lucreze la calculator.

Într-o dimineaţă de toamnă târzie, apăru un semnal de alarmă pe toate monitoarele terminalelor:

PREGĂTIRE DE CATASTROFĂ
SE INIŢIAZĂ O OPERAŢIUNE DE
DISTRUGERE
VĂ AVERTIZĂM CĂ DISTRUGEREA VA FI
GENERALĂ

A doua zi, textul era încă pe ecrane. Calculatorul nu răspundea la apel şi nu putea fi întrerupt.

În seara aceleiaşi zile, veni ştirea că nava trecuse la atac.

IV
Nava

34

La o distanţă de 500 000 de kilometri, nava îşi îndreptă armele electronice spre Pământ.

Cerul nopţii fu luminat de o scânteiere pâlpâitoare care aminteau de aurora boreală. Douăsprezece ore mai târziu, toţi sateliţii de comunicaţii erau arşi. Peste tot, se vedeau obiecte mici de o strălucire intensă, căzând din cer: erau purtate de vânt şi semănau cu fulgerele sferice sau cu baloane de săpun strălucitoare. Acolo unde cădeau, murea orice aparatură electronică, cablurile se ardeau, maşinile şi clădirile luau foc de la şocurile electrice care afectau toate întrerupătoarele şi distrugeau rezistenţele. Cablurile de înaltă tensiune se topeau. În a treia zi, toate liniile telefonice erau moarte.

Mass-media nu mai funcţiona, calculatoarele se închideau, întreg sistemul bancar se prăbuşi, liniile aeriene se închideau, toate mijloacele de transport erau distruse. Niciuna dintre rachetele care urmau să intercepteze nava n-a fost vreodată lansată.

Radioamatorii au continuat să păstreze legătura între ei şi răspândeau frânturi de ştiri şi zvonuri în jurul Pământului. Pe continentul nord-american domnea haosul, sute de oraşe ardeau, pretutindeni lumea jefuia. Mari incendii se abătură asupra stepelor din Kazahstan după ce o uzină nucleară explodase undeva în apropiere de Karaganda. O voce îngrozită raportă în italiană că Napoli era pe cale de a fi nimicit, dar tăcu apoi înainte de a apuca să spună ce se întâmplase. Din Egipt nu mai rămăsese mare lucru (se spunea demult) în afară de piramidele de la Gizeh, de când explodase marele baraj de la Assuan; cincizeci de milioane de oameni fuseseră luaţi de ape şi aruncaţi în Mediterana. (Ştirea a fost dezminţită peste mai multe luni; barajul nu explodase.) De la Beijing sosi un reportaj misterios şi îngrozitor despre China, care se golea de viaţă: puteai să colinzi mile întregi în regiunile de coastă fără să întâlneşti ţipenie de om…

Internetul se prăbuşi în câteva ore, deşi fusese creat să reziste în cazul unui război nuclear total. Poate mai existau astronomi care scrutau Universul, dar nu mai sosea nici-o ştire de la ei şi nimeni nu părea să ştie unde se afla nava. Nu ar fi trebuit să ajungă pe Pământ înainte de 9 decembrie. Avusese de la început o traiectorie abruptă care ocolea Soarele la o distanţă de aproape un milion de kilometri de marginea coroanei fierbinţi; dar nava trebuie să fi navigat altfel şi practic să fi trecut aproape de suprafaţa Soarelui pentru a ajunge Pământul din urmă. Deja la începutul lui noiembrie un radioamator din Bangalore pretinse că a văzut-o zburând peste India la o distanţă joasă de Golful Bengal – un monstru în spaţiul ceresc, întinzându-se de la un orizont la celălalt şi întunecând lumina zilei. Apoi nava zburase peste Japonia, lăsându-şi fulgerele sferice să cadă ca o ploaie peste fabricile de aparatură electronică.

Deasupra Scandinaviei, au fost, nori denşi toată iarna. Nici măcar o dată nu s-a putut vedea nava de la Agnanäs.

Într-o dimineaţă, Engelmann împrumută o bicicletă veche şi dispăru probabil pentru a pleca acasă la Moscova. Până şi Tauber plecă, merse pe jos până la Växjo, dar se întoarse peste o săptămână, epuizat şi disperat. Regiunile de la sud de Växjo erau ca un lagăr de refugiaţi. Întâlnise caravane cu oameni fără adăpost, care migrau spre nord din Danemarca şi Germania. Epidemiile făceau ravagii şi nu se găseau medicamente. La Copenhaga, centrul vechi al oraşului era practic sub apă, erau soldaţi la fiecare colţ de stradă, magazinele de alimente erau goale şi era interzisă ieşirea din casă cincisprezece ore pe zi.

— Cum dracu` să trăieşti acolo? mormăi el mânios şi-şi turnă vin roşu. O oră mai târziu, dormea într-un fotoliu cu o sticlă goală în faţă.

Era sfârşitul lui noiembrie, nu mai funcţiona niciun aparat electronic, dacă nu fusese bine protejat şi capsulat. Până şi radioamatorii începură să tacă acum. Ultimul lucru care s-a auzit din Africa a fost un strigăt de ajutor din Harare: „A venit sfârşitul, timpul omului a trecut. Africa Centrală arată

ca un peisaj lunar…”

Nimeni nu ştia ce înseamnă asta, dar nu se mai mira nimeni de nimic.

*

Calculatorul era în buncărul său, dar intrusul nu mai dăduse niciun semn de viaţă de când apăruse nava. Clădirea a fost camuflată timp de câteva săptămâni. Nu se găsea benzină de cumpărat, rafinăriile de la Goteborg erau închise şi circula zvonul că niciun petrolier nu ajunsese în Suedia de mai multe săptămâni.

Grant şi Danny construiră un generator de rezervă care putea alimenta cu curent reţeaua telefonică locală. Centrala telefonică din Stendala era arsă, dar Danny reuşi s-o repare, astfel încât se putea suna în parohie. La mijlocul lui ianuarie, a observat că şi alte linii au început să funcţioneze, una după alta.

Pe 24 ianuarie s-au aprins brusc nişte lămpi la Agnanäs. Pentru un moment a fost din nou curent în reţeaua electrică. Curentul reveni apoi în fiecare zi, în intervale din ce în ce mai lungi. Poate marea devastare trecuse. Peste vreo două săptămâni au pornit şi centralele de la Ringhals şi Barsebäck. Într-o seară, la începutul lui februarie, Danny a reuşit să ia legătura cu o linie de la observatorul din Uppsala.

— Credem că nava este asteroidul 107 Camilla, spuse unul dintre astronomi. Era situată foarte aproape de soare, aşa încât n-am putut vedea când a ieşit de pe traiectoria sa şi de atunci nimeni n-a mai văzut-o pe Camilla. Forma se potriveşte întrucâtva, şi face o rotaţie la 4,6 ore, exact cum făcea Camilla…

Au căutat în bibliotecă după cărţi de astronomie pentru a afla câte ceva despre Camilla.

— Era unul dintre asteroizii mari, avea 211 kilometri lungime şi se mişca pe o orbită aproape circulară cam la o jumătate de miliard de kilometri de Soare. Şeful observatorului din Madras, Norman Robert Pogson, o descoperise pe 17 noiembrie 1868. Ninni introduse

parametrii orbitali în calculator şi încercă să înţeleagă cum se mişca nava prin sistemul solar. Chiar înainte de a fi descoperită, Camilla era situată la 30° est de Soare, în constelaţia Balanţei, destul de aproape de masele de stele din Scorpion. Dar de atunci încolo cum se mişcase? Ninni nu găsea nici-o traiectorie plauzibilă.

— Parcă nici nu-i pasă de legile mecanicii celeste, oftă Ninni. Nu se poate să fi ajuns aici în zece luni. Dacă totuşi a făcut-o, trebuie să fi manipulat tot spaţiul din jurul ei, nu există altă cale. Probabil a micşorat vidul din faţă şi l-a întins în spatele ei. Devine din ce în ce mai incredibil…

Într-o zi, imediat după aceasta, veni un semnal prin antena calculatorului.

MISIUNEA NOASTRĂ S-A ÎNCHEIAT. SEMNALUL CARE ERA ASCUNS ÎN LUCRU ESTE ACUM ÎMPRĂŞTIAT ŞI DISTRUS. PENTRU A VĂ PROTEJA AM ŞTERS TOATE FIŞIERELE CARE MENŢIONEAZĂ PROIECTUL DIN URAL. AVEŢI GRIJĂ SĂ-L DISTRUGEŢI ŞI ÎN CALCULATORUL VOSTRU.

DACĂ VĂ FOLOSIŢI BINE RAŢIUNEA, ACEASTĂ DISTRUGERE POATE SALVA OMENIREA. ÎNAINTE DE A PĂRĂSI PĂMÂNTUL, VĂ VOM VIZITA.

— De parcă am fi Very Important Persons, spuse Tauber printre dinţi. Ce au de gând să facă aici? Ar fi ca şi cum ne-ar demasca drept complici în faţa unei lumi întregi…

— Îi cred capabili de orice, spuse Ninni amar. Dar ce cred ei despre noi? Să fie salvată omenirea dacă suntem distruşi?

*

Săptămânile se scurgeau, iar lumea se trezea încet la viaţă. Multă vreme, pretutindeni a domnit starea de război, soldaţii patrulau, iar apărarea civilă i-a mobilizat pe toţi adulţii care nu erau deja la datorie în armată. Danny şi Ninni mergeau din sat în sat în parohiile din jurul fermei Agnanäs şi reparau centralele telefonice. Începură să funcţioneze câteva staţii radio. Soseau rapoarte despre o

distrugere atât de mare încât niciun supravieţuitor nu avea să înţeleagă vreodată.

Primăvara a fost întunecată şi ceţoasă, ploua deseori şi frunzele ieşiră sub un cer gri-negru. Fumul de la milioanele de incendii se împrăştiase în stratosferă. Abia în timpul zilei suprafaţa pământului a fost atinsă de lumina soarelui.

Efectul catastrofal de seră distrusese deja Asia de Est şi mari porţiuni din Africa. Nivelul mării crescuse atât de mult, încât valurile loveau pereţii caselor în toate oraşele de coastă ale lumii... Avariile electronice provocate de navă agravaseră suferinţa care oricum era de nedescris şi care acum cuprinsese tot Pământul. Centrele oraşelor Neapole şi Berlin arseseră. Los Angeles-ul a fost distrus de o furtună urmată de incendii. Mexico City şi sute de alte regiuni de munte din Lumea Nouă erau aproape depopulate de când aprovizionarea cu apă încetase să funcţioneze. Industria electronică japoneză era distrusă. Turnul Eiffel se topise de o suprasarcină electrică şi zăcea în mijlocul Senei, ca o bucată uriaşă de fier vechi.

În al patrulea an al efectului catastrofal de seră, la câteva luni după ziua în care Camilla a încetat să mai bombardeze Pământul, au sosit rapoarte că secretariatul Naţiunilor Unite revenise în funcţie, deşi multe dintre ţările cele mai sărace ale lumii nu mai existau. Într-adevăr, erau acum mai puţin de două miliarde de oameni pe Pământ. Se avea în vedere mutarea secretariatului în Europa, deoarece America de Nord era atât de grav afectată de efectul de seră, încât şi SUA devenise o ţară săracă.

O vreme violenţa şi armele au făcut ravagii. Mult timp au dominat legile războiului. Viaţa omenească îşi pierdea din ce în ce mai mult din valoare, pe măsură ce tot mai mulţi oameni mureau. Jefuitorii erau împuşcaţi fără milă. Bandele de gangsteri şi grupările mafiote se luptau între ele. Apoi se întâmplă un lucru pe care niciun futurolog nu l-ar fi prevăzut.

O nouă mare putere apăru brusc pe scenă şi făcu pacea în Europa. Veni o perioadă de linişte nemaiîntâlnită de multe sute de ani.

*

După ce totul s-a prăbuşit, biserica catolică a supravieţuit. Un tânăr cardinal iezuit, Federico Waldenburg, a fost ales Papă, deşi îşi începuse cariera la 21 de ani ca profesor de fizică la Torino.

Acum îşi spunea Urban IX şi călătorea din loc în loc prin Europa de Sud pentru a iniţia o cruciadă împotriva nimicirii. Lumea se îngrămădea în jurul lui oriunde se ducea. Ca şi în alte vremuri de restrişte, lumea a început să pună întrebări despre Dumnezeu şi despre sensul existenţei noastre. Papa era un orator strălucit. Se zvonea că era un sfânt şi că puterile naturii îl ascultau.

Făcu acum ceva ce n-ar fi îndrăznit niciun mai-mare al bisericii înaintea lui: se hotărî să dezvăluie tot adevărul despre ce s-a întâmplat, ceea ce era acelaşi lucru cu a spune adevărul despre Univers.

Până vara, legăturile telefonice internaţionale începuseră să funcţioneze iarăşi în Europa.

— Nu-mi venea să cred urechilor în dimineaţa când ne-a sunat Vaticanul, povesti Peter Lorentzen la Klaradal. Iar la telefon, Papa însuşi. Îl întâlnisem o dată la o conferinţă la Copenhaga, pe vremea când era doar Federico Waldenburg. Era un om de o inteligenţă sclipitoare, aproape ca Ninni. Am stat la telefon ore în şir, discutând despre efectul de seră şi criza ecologică. Am vorbit de haos, de legile naturii, ce posibilităţi există de a salva Pământul şi omenirea. Apoi a sunat în fiecare dimineaţă la Agnanäs pentru a ne întreba despre experienţele noastre din mină şi de după aceea. La începutul lui septembrie, ne-a chemat la Roma.

— De data aceea ne-a salvat viaţa probabil. Altfel, mai devreme sau mai târziu, am fi fost ajunşi de răzbunarea plebei, oricât de inocenţi am fi fost. Am devenit deodată consilieri ai Vaticanului, în probleme de reconstrucţie a Europei. Lângă Papă, ne-am transformat într-un fel de mesageri ai puterilor cereşti. Nu mai eram nişte observatori neajutoraţi, puteam să facem orice voiam.

*

Lumea era schimbată acum şi la Roma se întâlnea era spaţială cu secolul al XIX-lea şi cu evul mediu. La est de Tivoli şi Pescara, se întindeau regiuni întregi distruse de foc. Când elicopterul a aterizat în piaţa de lângă Palazzo di Governatore, au fost întâmpinaţi de caleaşca Vaticanului, trasă de cai negri. Au trecut peste curţi răsunătoare cu ziduri înalte până la cer, apoi caleaşca a întors pe însorita Cortile di San Damaso, unde s-a oprit în faţa scării ce ducea sus la Sala Clementina şi apartamentele papale.

În vremurile vechi, li s-ar fi dat voie să rătăcească prin lungile coridoare păzite de soldaţi din garda elveţiană, iar majordomi în costume roz-trandafirii de mătase şi catifea le-ar fi arătat drumul. Acum, la sfârşitul verii anului 2010, Papa stătea la capătul scărilor, urându-le bun venit. Era un bărbat înalt, slab şi uimitor de tânăr pentru un Papă: abia patruzeci de ani, palid şi serios, cu ochii pătrunzători, de culoare închisă. La vârsta de zece ani, îşi propusese să devină Papă sau egalul lui Einstein. Bănuiesc, spuse Peter Lorentzen la Klaradal, că încă mai visa să se ia la întrecere cu Einstein.

Au urcat împreună pe scările din marmură, prin săli goale unde altădată erau jandarmi cu căciuli din piele de urs şi soldaţi din garda palatină. Sala *degli arazzi* nu mai era păzită de *bussolantî*[14] în costume burgunde. Din sala de audienţe au intrat într-o cameră foarte mică, Anticamera Secreta, salonul particular al Papei. Acolo îi aşteptau trei scaune roşii la o masă cu trei lumânări, şi un foc arzând în spatele gratiilor şemineului.

Între lumânări, era o biblie în latină, un breviarium[15] cu o cruce pe copertă şi o grămadă de cărţi despre cosmologie, fizica particulelor elementare şi teoria relativităţii.

— Viaţa îi dă fiecărui om o misiune, spuse Papa. Misiunea noastră este să construim lumea, poate chiar să recreăm

---

[14] Uşieri ai Papei.

[15] Carte conţinând slujba religioasă şi rugăciunile făcute de preoţi şi călugări în biserica romano-catolică.

Paradisul. Şi mai presus de toate: să înţelegem, în sfârşit, de ce ne aflăm aici şi ce este lumea de fapt.

Arătă spre *The Structure of Multi-Dimensional Universes* al lui Vinzenco Janaces, una dintre lucrările de referinţă ale epocii în cosmologie.

— Vreau să cred că matematica este limbajul Universului şi că Dumnezeu a revelat în ea ordinea lumii. Biserica nu a înţeles asta niciodată, şi i-am văzut pe cardinalii mei pălind de groază când pretind că un teolog are nevoie de cunoştinţe temeinice de matematică. Voi, matematicienii, aţi fost poate mari teologi, deşi nimeni de la Vatican n-a bănuit acest lucru vreodată.

Danny era uluit, Ninni zâmbea. Dar Papa spuse în continuare:

— Am meditat la ecuaţia creaţiei lui Lorentzen timp de mai multe săptămâni. Ceva îi lipseşte. Ea descrie cum a avut loc Creaţia, dar nu explică de unde vine ordinea lumii. Ecuaţia nu-şi poate explica propria ei existentă.

Începu să dezvolte o idee:

— Ce s-ar întâmpla dacă am putea dovedi că cineva a stabilit ordinea, aşa cum noi hotărâm legi? Că legile naturii sunt gândurile cuiva sau un program pentru Univers? Cum s-ar schimba atunci ştiinţa? Ar funcţiona altfel dacă ecuaţiile de câmp ale lui Einstein sau ecuaţia lui Schrodinger ar reprezenta formulările noastre pentru gândurile lui Dumnezeu?

Ninni mai auzise întrebarea.

— Sigur că ar fi diferit. În acest caz, Universul ar fi un proiect şi în spatele legilor naturii s-ar găsi un scop pe care nimeni dintre noi nu-l ştie. Nu are nimic de-a face cu noi, oamenii. În plus, tot ce-am gândi despre Univers ar fi colorat de gândurile noastre despre Dumnezeu. Este El sfânt şi infailibil, atotputernic şi perfect? Sau e poate ignorant şi nehotărât ca şi noi? A creat lumea aşa cum un copil construieşte un castel de nisip? Sau a făcut-o fiindcă acest lucru trebuia să se întâmple?

— Învăţătura bisericii e limpede precum cristalul, răspunse Papa. Dar chiar şi un Papă are dreptul de a-şi

pune la încercare credinţa şi de a se îndoi de a celorlalţi. Puteţi vedea, având cunoştinţele voastre, ce este adevărat?

Ninni zâmbi de parcă îi venise în gând o amintire fericită.

— Odată, la Uppsala, m-am gândit că ar trebui să facem acest lucru. Dar apoi au intervenit altele. Dar cred că ar merge. Trebuie să se poată efectua un test de optimizare a sistemelor teoretice din fizică şi cosmologie şi să vezi dacă lumea noastră e cea mai bună dintre lumi. Sau mai degrabă ar fi fost posibil în vremurile de odinioară. Acum nu mai există multe dintre cele mai rapide supercalculatoare, iar al nostru nu e destul de rapid. Şi mai durează mulţi ani până să fie reconstruită reţeaua de calculatoare.

— O reconstruim noi, spuse Papa. O vom face. Reînviem Pământul. Când văzu cum Danny îşi încruntă fruntea, adăugă:

— Nu e oare un adevăr străvechi că dezastrele pot îmbogăţi lumea? Regiuni şi pământuri noi vor înflori acum. Bogăţiile lumii sunt suficiente chiar şi pentru cei săraci. Tot ce-i vechi a fost distrus pentru a face loc noului… va fi ca după ciumă: deşi s-au nimicit atâtea, lumea a fost mai bună pentru cei care au supravieţuit. Şi credeţi-mă, Roma va deveni încă o dată centrul lumii.

Vorbea ca un profet biblic. Apoi a întins o hârtie şi a început să schiţeze un program uriaş care urma să-l analizeze pe Dumnezeu.

Peste o jumătate de oră, Ninni şi Danny au înţeles la ce se gândise el. Era un proiect care-ţi dădea fiori. Niciun om de ştiinţă n-ar fi îndrăznit vreodată să-l conceapă.

*

În şaisprezece luni, nava era încă pe o traiectorie de revoluţie aproape de Pământ. Se rotea în jurul axei sale de rotaţie în două sute şaptezeci şi cinci de minute, cum o făcea în spaţiu din timpuri imemoriale. Nimic nu s-a arătat în afara navei de când nu mai cădeau fulgerele sferice. Nu se vedeau fiinţe străine, nici nave sau feriboturi spaţiale şi nimeni nu aterizase pe Pământ.

După douăsprezece sau treisprezece luni, cercetătorii

spaţiali italieni au reuşit să trimită un satelit de observaţie care trecu pe lângă ea, la distanţă de câţiva metri. Suprafaţa era întunecată, accidentată şi ca de sticlă; poate fusese încălzită şi se topise când nava a trecut pe lângă Soare. Nu se vedea nici-o fereastră sau deschizătură, dar exista un câmp slab electromagnetic care perturba satelitul.

— Ca şi în cazul Lucrului, şopti Tauber când află. Exact ca la împieliţatul de Lucru din Ural. Credeţi-mă, suntem traşi pe sfoară! Pot să jur că ne-au tras pe sfoară.

Ninni şi Danny se întorseseră la Roma. Într-o dimineaţă, la sfârşitul lui aprilie, au sosit rapoarte cum că nava ieşise din traiectoria sa şi că era orientată spre Italia, în timp ce cobora spre suprafaţa Pământului.

Ninni avusese dreptate, nava putea să manipuleze vidul în jurul ei. Într-o dimineaţă senină, când încă se mai vedeau stelele, îşi încetini cursul deasupra Italiei de Nord şi stelele se retraseră de parcă lumina lor fusese spartă într-o lentilă de gravitaţie imensă.

Radioul Vaticanului primi un mesaj în latină care izbucni pe toate lungimile de undă şi care fu repetat de multe ori:

Peter Lorentzen şi Diana Emerson erau chemaţi în navă.

35

Acum se putea vedea gaura întunecată din constelaţia Lebedei fără telescop. Cea mai mare parte din constelaţie dispăruse şi rămăsese un inel strălucitor de stea, aproape circular, care se întindea de la Cefeu până la Vulpe, de la Liră în vest, până la Pegas în est. Pe margine, ardeau milioane de stele care niciodată nu se mai văzuseră cu ochiul liber. Era atât de minunat, încât simţeam că-mi vine să plâng. Vedeam însă, din oră în oră, cum stelele păreau să alunece la o parte când razele de lumină se aplecau în câmpul de forţe al gurii tunelului, era ca şi cum un val de strălucire stelară se ridicase din gaura neagră ca bezna, de forma unui inel, iar gaura creştea. După câteva zile, ajunsese în Săgetător şi Delfin şi înghiţise stelele Lirei.

— Asta e bestia cea mai înfometată pe care a văzut-o vreodată lumea, spuse ironic Peter Lorentzen. Felicitări, tinere, nu descoperi în fiecare zi asemenea sălbăticii. Întrebarea este dacă au de gând într-adevăr să ne înghită sau dacă ne vor scuipa…

Apoi Angelica arătă, în sfârşit, cum stăteau lucrurile. Gura tunelului avea 800 de miliarde de kilometri în diametru. Putea foarte bine să înghită întreg sistemul solar.

*

Apelul se auzi la Roma, pe 23 aprilie, într-o dimineaţă senină de primăvară când rândunicile se roteau sub norii cirus. Nava era o umbră neagră pe cerul senin, ca un peşte imens înotând foarte aproape de suprafaţă. Se dădu alarma că un obiect cobora din spaţiu şi părea că se îndreaptă spre centrul Romei. După o jumătate de oră, s-a văzut cum o navă foarte mică cobora spre Palatin, aproape de ţărmul de est al Tibrului, nu departe de Museo di Roma.

Caleaşca Papei, trasă de cai negri, se îndreptă într-acolo peste Ponte Palatino.

Mica navă – feribotul spaţial al străinilor – avu la început o strălucire albăstruie, exact ca cerul. Era greu să o zăreşti.

Deasupra acoperişului se schimbă şi deveni roşu-închis ca ţiglele de pe acoperiş, apoi luă culoarea pietrelor de pe faţadele caselor. Acolo unde stătea, deasupra intrării de pe Via dei Cerchi, arăta ca un vechi monument plin de cicatrice: dacă nu ai fi văzut-o venind, nici n-ai fi observat că e acolo.

Caii se opinteau şi nu voiau să se apropie.

Danny şi Ninni coborâră din caleaşcă nehotărâţi şi bănuitori. În aer se simţea ozonul. Lumea se îngrămădea sub copacii din josul Tibrului şi dincolo de arcul lui Giano, pe strada care duce spre Palatin. Micuţa navă vibră uşor. Plutea la câţiva decimetri deasupra trotuarului.

— Nu fusese atât de multă linişte la Roma de o mie de ani, spuse Peter Lorentzen. Auzeam doar tropăitul copitelor cailor înspăimântaţi. Mi-amintesc că ne-au urmărit nişte fotografi, dar ţin minte cum au ţipat şi au fugit când peretele exterior al navei a glisat într-o parte.

El şi cu Ninni s-au oprit la câţiva metri de navă. Ceea ce semăna cu un perete de piatră se sparse şi părţile s-au rulat ca hârtia elastică. Înăuntru se vedea doar întuneric.

— Ne-am apropiat, povesti Lorentzen. Dacă te întrebi cumva dacă îmi era frică, pot să-ţi răspund cinstit: n-am fost atât de îngrozit în toată viaţa mea. Simţeam pulsul mâinii lui Ninni. Ne-am oprit un moment şi ne-am privit în ochi. Probabil că arătam ca prizonierii condamnaţi la moarte, în drum spre locul de execuţie. De la o distanţă de doi metri se vedea că încăperea întunecată era un fel de coridor şi că departe, exista o deschizătură luminoasă. Mica navă nu era făcută pentru a-i purta în spaţiu. Cărase pentru ei o poartă şi un drum pe care trebuiau să rătăcească singuri. Oamenii din jurul pieţei i-au văzut păşind în întuneric şi dispărând.

*

— Nu îndrăzneam să dau drumul mâinii lui Ninni, îşi amintea Peter Lorentzen, dar am căzut în genunchi şi bâjbâiam pe podea. Aceasta era dură şi lucioasă, de un negru absolut, invizibilă, ar fi putut fi din sticlă. Poarta prin

care am intrat se închise ca diafragma unui aparat de fotografiat. În faţa noastră – sau deasupra noastră – sclipea cealaltă deschizătură, lucea puternic şi intens ca un far. Apoi ne-am ridicat şi am început să mergem, simţindu-ne mai uşori ca niciodată. Îmi amintesc cum Ninni mi-a şoptit că păşim pe o pânză de păianjen.

Nava era la câteva mile deasupra Pământului, dar nu erau nici cinci minute de mers prin coridor.

— Dacă ăsta e tunel prin spaţiu, a spus Ninni înainte să ajungă la deschizătură, atunci noi, oamenii, nu ştim o iotă despre tunele în spaţiu.

S-au oprit un moment şi au observat, spre groaza lor, că în spate se afla un perete tare, ca de sticlă: era imposibil să se întoarcă; coridorul, ca şi timpul, nu exista decât într-o direcţie.

Apoi au ajuns lângă ieşire.

Acolo nu era nimic. Nu-i aştepta niciun comitet de primire.

— Am clipit spre lumină, îşi aminti Peter Lorentzen. Dacă există viaţă conştientă după moarte, morţii care se trezesc trebuie să se simtă la fel ca noi când am păşit afară din tunel. Pentru o secundă, a fost o lumină inexplicabilă, orbitoare. Simţeam un fel de soare şi un fel de cer. Am zărit o scară, iar scara era o parte dintr-un zid care se întindea spre infinit. Apoi lumina a scăzut puţin, de parcă cineva a înţeles că era prea puternică pentru noi.

În spatele lor se închidea orificiul tunelului. În faţă şi în jur nu se vedea nimic altceva decât o scară albă, albă şi lucioasă ca porţelanul sau marmura şlefuită şi o vedeau în jos, în sus şi în lateral. În jos dispărea într-un fel de abur, unde se zărea un inel luminos roşu. Cerul era la fel plin de abur, şi acolo era un soare ciudat, lunguieţ, care ardea puternic deasupra lor şi părea că se întinde în sus, cât vedeau cu ochii, la infinit, unde dispărea ca un fir de aur lucitor…

— Au început să meargă. S-au îndreptat spre inelul de lumină, singurul reper pe care-l puteau descoperi în nemărginirea albă. Era ca şi cum coborau pe scara lungă

într-o sală de conferinţe sau de teatru. După câteva trepte s-au oprit, iar Ninni a şoptit:

— Danny, cum se face că respirăm? De ce e acelaşi aer ca pe Pământ?

Era puţin mai rarefiat, avea poate mai puţin oxigen, dar era totuşi aer pământesc, destul de umed, răcoros ca aerul unei dimineţi de vară suedeze. Stăteau liniştiţi şi începeau să priceapă ce însemna acest lucru.

— Să fie oameni? Şopti Ninni. Să fi construit oamenii asta fără să afle întreg Pământul?

Încăperea era mare ca un peisaj, dar nu exista orizont, nu se putea vedea niciun sfârşit în nici-o direcţie. Au mers mai departe, iar scara continua jos, în abur. Discul negru al orificiului tunelului dispăruse în spatele lor. Apoi au auzit un zgomot venind de sus.

Era ceva care semăna cu un corp ceresc, care trecu repede zburând în aburul albastru de sus. O sferă întunecată, zbârcită, rotitoare: putea fi Lucrul. În aer se auzea un bâzâit ca atunci când un avion mare, cu motoarele oprite, se pregăteşte de aterizare.

— Suntem mai uşori decât acasă, dar de ce nu suntem în stare de imponderabilitate? Şopti Ninni. Cum de avem totuşi greutate?

— Poate e forţa centrifugală… Dacă suntem aproape de unul dintre capetele asteroizilor, ne rotim cu o sută patruzeci de kilometri pe oră, la o sută de kilometri de axa de rotaţie… Nu, de fapt, nu e suficient… Mă întreb dacă Max nu avea dreptate. Că suntem traşi pe sfoară. Am sentimentul că visez.

— Cu siguranţă că visăm, spuse Ninni. În ce ne-au ademenit? Cum poate ăsta să fie interiorul Camillei?

Ceasul arăta unsprezece după ora Italiei, când au ajuns în sfârşit la capătul scării. Trecuseră aproape două ore de când părăsiseră piaţa din Roma. Au coborât pe o suprafaţă plată, albă, cu o margine dreaptă în faţa ultimei trepte de jos. Corpul ceresc care semăna cu Lucrul trecuse şuierând de câteva ori.

În clipa când păşeau peste marginea neagră, lumina s-a

schimbat, devenind brusc alb-gălbuie, iar aburul dispăru. Vedeau mile întregi prin aerul limpede, iar în aerul de deasupra mării erau sute de blocuri rotunde de piatră dansând în aer împrejur, în cercuri mari, precum rândunicile deasupra Romei.

Scara se întindea milă după milă în toate direcţiile. Departe în faţa lor, unde tocmai strălucise inelul de lumină, în mijlocul câmpului deschis încercuit de marginea neagră se vedea ceva care semăna cu o clădire joasă.

— Ne-am îndreptat în acea direcţie, spuse Peter Lorentzen, şi ne simţeam de parcă întreg Universul ne privea intens. Ne-am oprit de multe ori şi ne şopteam aceleaşi întrebări absurde: ce-i asta, ce poate să reprezinte, cine a construit-o, la ce foloseşte… Deasupra noastră blocurile de aer dansau întruna ca nişte animale jucăuşe, în jurul firului de aur arzând… Am coborât acolo, noi, două fiinţe uluite pe o scenă cosmică, şi nu ne îndoiam o clipă că cineva observa tot ce făceam…

Am ajuns la ceea ce semăna cu o clădire. Era un zid înalt de aproximativ un metru, circular, negru, lucios şi şlefuit, de zece sau doisprezece metri în diametru. L-au înconjurat şi au găsit o deschizătură strâmtă. Exteriorul zidului se apleca înăuntru. Erau rânduri şi rânduri de clape joase şi suprafeţe gri de sticlă care semănau cu monitoarele de calculator.

Înăuntru, în inel, se găseau câteva scaune care ar fi putut fi scaune de birou de pe Pământ. Inelul era un tablou de comandă.

*

— Poate e un fel de planetarium, un teatru cosmic, şopti Ninni. Sau să fie un calculator incredibil?

— În mod evident, suntem poftiţi să-l mânuim. Orice ar fi el. Dar mă tem că ne supraapreciază inteligenţa.

Pe podeaua din faţa fiecărui monitor gri se găseau nişte pătrate mici, negre. Când Ninni a călcat pe unul dintre ele, s-au aprins toate monitoarele şi pe clape au apărut semne de un roşu-aprins. Erau litere latine şi cifre arabe, de parcă

acest aparat copleşitor fusese construit pentru oamenii din Occident, pe vremea lor.

Două rânduri de text au apărut pe ecranul din faţa lui Ninni:

VĂ GĂSIŢI ÎN OBSERVATORUL AION. PANOUL DE CONTROL E ACTIVAT

— Dar ce vrea să facem? rosti Ninni pe nerăsuflate, cu panică în voce. De ce nu vine nimeni să ne întâmpine?

Textul dispăru şi apărură noi cuvinte.

Sunteţi în corpul ceresc numit Camilla pe Pământ. *Aici nu mai sunt şi alte fiinţe vii în afară de voi*. *Observatorul a fost construit pentru a supraveghea sistemul nostru solar*, *deoarece conţine viaţă inteligentă care poate ameninţa ordinea Universului*. *Funcţionează deci ca o staţie de releu pentru semnalele din această parte a Căii Lactee*. *Toate cunoştinţele pe care le avem vă stau la dispoziţie*.

— Ce vor să spună? gemu Danny. Ce-i nebunia asta? Cum ar putea viaţa inteligentă să ameninţe Universul?

Monitorul îi înştiinţă brusc:

Viaţa inteligentă constituie mereu un pericol pentru Univers.

S-au holbat îngroziţi la monitor, apoi unul la altul.

— Deci ne pot auzi, şopti Ninni. Şi neagă că sunt fiinţe vii. Sunt un fel de roboţi sau ce vor să spună?

Nu se întâmplă nimic. Danny îşi trase răsuflarea şi strigă în gol:

— Cine sunteţi, dacă nu sunteţi fiinţe vii? Cine a construit acest observator?

Spaţiul începea să se întunece. Blocurile de piatră dansatoare dispărură în cer de parcă fugiseră. Monitorul calculatorului se făcu gri. Firul de aur strălucitor deveni roşiatic ca Luna în timpul eclipsei, şi în câteva secunde se

stinse.

Sus pe cer, lucea o lumină slabă, venită parcă de la nişte lămpi aflate la distanţe de mile întregi. Păli şi dispăru, iar celelalte lumini şi mai slabe – poate mai îndepărtate – se stinseră una după alta. Apoi nu s-a mai văzut nimic altceva decât clapele de o lucire mată pe tabloul de manevră.

Ninni le atinse şi încercă să scrie ceva, dar monitorul rămase gol. Departe în întuneric se vedeau nori mici şi văluri de ceaţă care erau poate galaxii. Deodată s-a aprins un fel de far, aproape de ei şi lumină un bloc de piatră rotund ca o sferă, semănând cu Lucrul.

O voce aspră şi nefirească vorbi undeva în întuneric:

Există gânduri chiar şi acolo unde nu e viaţă. *Să nu credeţi că viaţa e necesară*. *Voi*, *oamenii*, *nu aţi înţeles cât de scurtă şi inutilă este viaţa*.

— Cine eşti? strigă Danny.

Raza de lumină alunecă dintr-o parte şi lumină alt glob de piatră, şi acesta asemănător cu Lucrul.

— Arată-ne planeta de unde aţi venit, ceru Ninni.

Nu venim de pe nici-o planetă.

Lumina se stinse iarăşi. Departe în întuneric se vedeau norii şi vălurile de ceaţă care erau poate galaxii. Au văzut Universul dintr-un punct al spaţiului intergalactic, departe de Calea Lactee. Supernove sclipeau ca nişte licurici. Nori de stele se aprindeau şi ardeau. Trecură milioane de ani în timp ce galaxiile se roteau. Ninni atinse tangentele şi pe monitor apăru un text:

VREI SĂ ACTIVEZI UN EXPERIMENT TEOGONIC
CONFIRMĂ

— Nu vreau asta deloc, strigă Ninni, a fost o greşeală.

— Danny, spuse ea pe nerăsuflate, ce-o să facem? Îţi aduci aminte ce a spus Carretta despre cimpanzei şi orgă?

Aici amândoi suntem cimpanzei… Teogonie, asta nu se referă la crearea zeilor?
— Există deci zei, murmură Danny. Dar nu, nici ei nu sunt vii…

Ai dreptate, se auzi o voce din întuneric. *Zeii care până acum au înviat nu sunt vii ca tine*. *Asta se înţelege de la sine*. *Ar trebui să eviţi să dispreţuieşti zeii*.

— Începeam să bănuiesc că vizita noastră pe Camilla avea să fie un fiasco teribil, povesti Peter Lorentzen. Când citesc „Nature” sau „Science”, mi se întâmplă să mă holbez la vreun articol ştiinţific despre un domeniu care-mi este străin şi nu înţeleg despre ce e vorba. Aşa mă simţeam atunci. Începusem să bănuim că există un spaţiu gol, imens în viziunea noastră asupra lumii, că eram absolut orbi faţă de ceva care era activ în Univers. Dar ce anume? Stăteam acolo şi şopteam, încercând să găsim vreo modalitate de a mânui aparatul acela incredibil… Până la urmă, am făcut un fel de rugăciune: Dă-ne o lecţie. Învaţă-ne strictul necesar. Ce nu ştim despre existenţă?
— Şi am fost ascultaţi. Cel puţin au făcut o încercare de a ne învăţa. Observatorul AION a devenit o navă care ne purta prin Univers.

*

Au zburat în Calea Lactee. Pe o planetă, lângă o stea, la graniţa cu spaţiul intergalactic, au văzut o savană, marginea unei păduri şi un şir de cupole gri care puteau fi colibe construite de oameni. Danny părăsi tabloul de comandă şi făcu un drum printre colibe. Aveau ziduri care păreau mai subţiri decât coaja oului. Înăuntrul colibelor, se găseau oglinzi mari, mate, atârnând de funii grosolane, care s-au rotit, întorcându-se spre el. Nu vedea nici-o reflecţie, dar bănuia că oglinzile îl priveau.
— De ce ne arată toate astea? Şopti el când se întoarse. Există ceva pe care nu-l înţelegem. De ce?
În iarbă era o cărare. Departe, în savană, se vedea un fel

de turn sau poate un monument, dar acesta dispăru în timp ce-l priveau.

Peste o secundă erau înapoi în spaţiu.

Au văzut corpuri cereşti care se mişcau de-a lungul marginii Căii Lactee, de mărimea unor sori, deşi erau transparente ca baloanele de săpun. Nori de stele treceau în goană în braţele de spirală ale galaxiei. Mările vuiau pe ţărmuri părăsite de pe planete necunoscute. O stea aruncă protuberanţe roşii după ei. Au văzut ceva care semăna cu un oraş întunecat locuit de maşini, călătorind în spaţiul interstelar.

Departe, la multe sute de ani-lumină, au găsit Pământul. Străzile Romei erau goale, Vaticanul era întunecat şi părăsit. Pe drumurile din nord, spre Florenţa, nu se vedea niciun om. Au călătorit mai departe spre nord şi acolo se afla Suedia, pustie şi cufundată într-o tăcere de moarte. Au ajuns la Agnanäs.

Într-un fel era o culise, o proiecţie, nu era Agnanäs cea reală, nu se vedea nici-o fiinţă vie, nici-o pasăre, nici măcar o insectă. Au intrat în camere şi au recunoscut fiecare detaliu, au atins orga, au luat cărţile, au răsfoit printre hârtii. Totul era perfect, ca şi cum ar fi fost păstrat într-o memorie supranaturală. Lacul strălucea. Diodele de lumină erau aprinse în terminalele calculatoarelor. Calculatorul funcţiona de parcă ar fi fost real. Au stat puţin pe iarbă în faţa sălii de conferinţe şi s-au bucurat de căldura soarelui. Dar la treizeci de metri se găsea tabloul de control de la observatorul AION.

— Vor să ne înveţe ceva, şopti Ninni. Dacă aş înţelege ce anume…

S-au dus în bucătărie şi au gustat apa. În frigider se găsea unt şi brânză. Şi-au turnat lapte şi au pregătit nişte sandviciuri.

— Gândeşte-te că te vede tatăl tău. Poate-i aici, invizibil, ca morţii. Ce fel de lume ne arată? Cum poţi să mănânci şi să bei iluzii?

Danny bătu în masă. Suna aşa cum trebuia. Căută un cuţit, dădu la o parte faţa de masă şi scrijeli numele lui şi al

lui Ninni.

— Acum o să vedem dacă rămân aici şi când ne întoarcem. Tata o să se supere foc. Dar mă întreb ce realitate e aceasta care o imită pe cealaltă. Ce se întâmplă dacă ne schimbăm hainele? Ce se întâmplă dacă…

Se întrerupse şi merse să caute nişte pungi de hârtie. Într-una puse nişte cărţi şi dischete, în alta o sticlă mică cu lapte, puţină pâine şi o felie de salam, nişte bucăţi de zahăr, un borcan de condimente, nişte frunze pe care le-a rupt dintr-o plantă.

— Acum tata o să se supere iar… Dar trebuie să existe vreun laborator la Roma, capabil să analizeze tot. Iar cărţile le vom compara cu cele de la Agnanäs cea adevărată, dacă mai există acolo.

S-au dus la tabloul de comandă. Peste câteva secunde, Pământul dispăruse. Norul de stele devenea mai dens spre centrul Căii Lactee: era ca şi cum ar fi întâlnit un viscol de zăpadă.

Departe în spaţiul gol, undeva aproape de Săgetător, se găsea un obiect care amintea de o roată de bicicletă. Mii de globuri de piatră care semănau cu Lucrul roiau în jurul ei. Spiţele străluceau slab. Câteva milioane de kilometri lângă marginea roţii de bicicletă se roteau nişte planete la fel de mari ca Saturn. Butucul roţii ar fi putut fi un soare micuţ, însă era învelit într-o reţea fină, dar căldura părea să se răspândească de-a lungul spiţelor.

Obiecte care erau probabil nave spaţiale sau insecte mecanice mişunau în jurul soarelui învelit în reţea. Nava arăta de parcă era lungă de sute de kilometri.

— Se încăpăţânează să nu ne arate deloc viaţă inteligentă, şopti Ninni. Vor să ne facă să credem că aşa ar fi dacă n-ar exista viaţă?

Vocea maşinii o întrerupse:

Viaţa are însuşirea de a se putea termina. *Înţelege că de aceea trebuie să existe ceva care e mai durabil şi mai valoros decât toată viaţa din Univers*.

Era poate o punere la punct sau o insultă: oaspeţii nu înţelegeau ce trebuiau să înţeleagă.

Au văzut stele rotindu-se una în jurul alteia, materie stelară curgând, stele uriaşe subţiri ca fumul. Pe suprafaţa unui corp ceresc întunecat, care era poate o planetă, au văzut o fiinţă de metal ca un păianjen, ocupat să termine un zid ce urma să-l închidă pe el înăuntru. Au văzut un inel de gaz strălucitor învârtindu-se în jurul Căii Lactee. L-au văzut din multe direcţii, au privit vârtejuri de plasmă şi stele sfărâmate în bucăţi, şi au înţeles că trebuiau să observe ceva, care era mai mult decât acest haos de plasmă alb-albăstruie, care era pe cale să se scurgă în uriaşa gaură neagră, departe în interiorul Căii Lactee.

— E ceva în neregulă cu ochii noştri? şopti Ninni. Sau cu raţiunea noastră? Unde naiba se află ce spun ei că ar trebui să pricepem?

Se făcu întuneric, apoi se aprinseră lumini pe cer şi scara albă, nesfârşită fu din nou acolo. La o sută de metri depărtare, erau câteva globuri de piatră, întunecate şi zbârcite ca Lucrul.

S-au îndreptat spre unul dintre globuri şi l-au atins. Suprafaţa părea la fel de ciudat de netedă ca aceea a Lucrului din mină.

— Ar putea fi aceeaşi sferă, spuse Danny. Ce caută aici? Care e diferenţa între aceste sfere şi Lucrul teribil pe care l-am distrus în Ural?

Lucrul din Ural era un fals. O cale de evadare pentru o fiinţă pe care nici-o lume nu ar dori să o cunoască. Ce vedeţi acum este altceva.

Câteva momente s-a lăsat tăcerea. Apoi Danny întrebă:

— Când a apărut Lucrul în mină? Şi cine era acel miner care nu putea fi datat?

Răspunsul fu atât de uimitor, încât îl lăsă pe Danny fără răsuflare.

Vârsta lucrului nu este încă un fapt fizic. Trebuie să ştii mai mult despre ordinea Universului, până să înţelegi ce înseamnă asta. Mortul nu are încă nici-o identitate. Nu excludem că ai putea să fii chiar tu.

S-au holbat neajutoraţi unul la altul. În Klaradal, mulţi ani mai târziu, Peter Lorentzen încă îşi amintea că a simţit un

fel de ameţeală auzind acest răspuns, pe care el nu putea să-l înţeleagă, care nici măcar nu putea fi înţeles de oamenii acelor vremuri.

Vă propunem un schimb, continuă vocea. *Aceste sfere constituie forma de existenţă cea mai evoluată cunoscută în ceea ce voi numiţi multivers*. *Dacă schimbaţi viaţa voastră pe cunoştinţele care există în aceste lucruri*, *nu va mai trebui să fiţi surprinşi de moarte*.

— Ce vrei să spui? izbucni Ninni.

Există cunoaştere ascunsă în aceste Lucruri, *iar ea este mai valoroasă decât efemerele voastre existenţe*. *Voi dispăreţi în ele şi existaţi acolo până la sfârşitul vremilor*. *Când lumea va dispărea*, *existenţa voastră va continua într-un alt Univers*. *Singurul lucru pe care-l puteţi pierde este viaţa voastră organică*, *care nu e lungă*.

Ninni ţipă şi se aruncă în braţele lui Danny. Plângea amarnic. El o ridică şi o duse de acolo.

— Arată-ne drumul de ieşire, strigă el. Vrem să plecăm de aici.

*

Au ajuns în piaţa de lângă Museo di Roma. Era seară, câteva felinare ardeau şi luna strălucea deasupra. De undeva sări o pisică pricăjită. Erau înapoi pe Pământul adevărat.

— Iar am dat greş, murmură Ninni înăbuşit. Am dat greş în aşa măsură, încât vom fi pomeniţi până la sfârşitul timpurilor.

Danny a luat-o de după umeri. S-au îndreptat încet spre Ponte Palatino.

Ce anume nu reuşeau să înţeleagă? Ce voiau acele puteri care susţineau că posedau ceva mai valoros decât viaţa?

În lumina lunii, vedeau cum nava plutea deasupra lor, dar acum era mai mică, era deja în drum spre Univers.

36

În dimineaţa următoare, Danny sună la Agnanäs. Auzi vocea lui Tauber mormăind în receptor.

— Max, ai putea să mă ajuţi? Am făcut un experiment. Du-te în bibliotecă şi uită-te pe primul raft din partea dreaptă. Vezi dacă *The Webster Universal Dictionary* mai este acolo, trebuie să fie la stânga de *Webster's New College Dictionary* care are copertă roşie. Apoi du-te în bucătărie şi dă la o parte faţa de masă din colţul dinspre uşă. Vezi dacă e ceva scrijelit pe masă.

S-a făcut tăcere câteva secunde.

— Te-ai ţicnit? Eşti beat?

— Max, ascultă, e un experiment, o să-ţi spun când ajungem acasă. Vrei să faci aşa cum îţi spun?

Două minute mai târziu, Tauber era din nou la telefon.

— Nu ştiu la ce te-ai fi aşteptat. E scris Danny şi Ninni pe masă şi bucătăreasa spune că arată îngrozitor. Cartea a dispărut. Bucătăreasa s-a plâns că erau pahare murdare pe masă când trebuia să plece aseară şi că erau firimituri de pâine peste tot. Eu nu beau lapte, Grant era la Växjo, iar tatăl tău era în pădure cu paznicul silvic. Ce s-a întâmplat?

— Mulţumesc, Max. Salutări bucătăresei. Îţi voi explica mai târziu.

Se duse la Ninni.

— Am fost la Agnanäs, nu încape nici-o îndoială. Şi totuşi a fost o iluzie. Am văzut tabloul de comandă tot timpul.

După slujba de dimineaţă au avut o convorbire cu Papa.

— E posibil să fi falsificat totul, oftă Danny. Şi să se joace cu noi. Dar nu vreau să cred asta. Probabil încearcă să ne înveţe ceva. Ceva ce niciun om nu a priceput? Dar ce naiba a fost?

— Sunt la fel de derutată ca şi Danny, spuse Ninni încet. Întotdeauna am crezut că lumea este raţională, că o poţi înţelege dacă gândeşti clar. Ajunge să ai un creier matematic ca să pătrunzi secretele. Dar încep să mă întreb dacă nu cumva m-am înşelat. Dacă nu există ceva în lume

care ne scapă în momentul în care încercăm să înţelegem.

— Se pare că vechile lumini au ars, spuse Papa. E timpul atunci să aprindem altele şi să o luăm de la început. Poate cu o sută de ani înainte de vechii greci. Încep să cred că asta este misiunea noastră în viaţă: să punem ceasul la ora zero şi să reîncepem.

— E prea târziu, spuse Ninni… Tu ai două mii de ani de istorie a bisericii în tine. Eu şi Danny avem doar patru sute de ani de ştiinţe ale naturii. Cea mai mare parte a lucrurilor trebuie să fie adevărate. Dar există în mod evident ceva ce niciun om nu a văzut. Trebuie să aibă legătură cu faptul că suntem fiinţe mărunte cu viaţa scurtă, pe o mică planetă nenorocită. Când am văzut acele oraşe întunecate din spaţiu sau roata aceea incredibilă, mi s-a părut că înţeleg că suntem ceva efemer şi inexplicabil în timp ce tot ce-i important are loc undeva în altă parte. Am găsit odată un păianjen care ţesea pânză în spatele calculatorului nostru. Probabil suntem toţi trei astfel de păianjeni mici…

— Păianjenul nu se dispreţuieşte pe sine. Deci, deocamdată, e mai deştept ca tine. Pe lângă asta, Ninni, nu ai îndrăznit să gândeşti că *ei* au trecut cu vederea ceva. Că noi ştim ceva de care ei nu au nici-o idee.

— Ce anume?

— Au pretins că lumea e ciudată şi absurdă, că poate nici măcar viaţa nu e necesară. Ei bine, poate au dreptate! Dar se pare că n-au zis că viaţa e ceva lipsit de sens. Gândeşte-te la ce înseamnă asta. E posibil ca inteligenţa şi cunoaşterea să fi existat din timpuri imemoriale, dar viaţa este poate ştirea cea mai nouă din Univers.

Papa se duse după o Biblie mare şi începu să o răsfoiască.

— M-am mai întrebat dacă nu cumva vechii profeţi şi autorii psalmilor au simţit ceva ce noi nu ştim… De ce să fim noi mai deştepţi ca ei? Ascultă aici: Indurarea ta e mai bună decât viaţa. Ce înseamnă asta de fapt? Tu mi-ai arătat căile vieţii… *Notas mihi fecisti vias vitae*… Dacă am putea citi aceasta fără să ştim o iotă despre tradiţia bisericească, ce-am auzi atunci?

Se făcu tăcere în cameră. Ninni stătea lângă fereastră şi părea că se uită la rândunele. Danny stătea ghemuit într-un fotoliu.

— E timpul să plecăm acasă, spuse încet Danny. Îmi voi dedica viaţa golfului şi vânatului de gâşte sălbatice. Şi voi împleti covoare de paie iarna... Sau voi construi o cale ferată de jucărie. Întotdeauna am visat o cale ferată foarte lungă, cu trenuri americane. Ninni va fi stăpâna casei de la Agnanäs.

— Greşeală, spuse Papa. Nu te văd vânând gâşte! Organizăm o conferinţă. O conferinţă restrânsă, exclusivă, cu zece, douăsprezece dintre creierele cele mai strălucite din lume. Începem cu o nouă numărătoare a timpului. Cea creştină e greşită, fiindcă nimeni nu ştie când s-a născut Hristos...

— Un Papă are voie să spună orice? întrebă Ninni.

— Papa rosteşte ce vrea atâta timp cât spune adevărul.

— Intrusul din calculatorul nostru trebuie să fi fost acolo. Acum e prea târziu. Niciun om nu mai are nici măcar un gând nou.

Papa arăta bine dispus.

— Mă gândesc totuşi să organizez conferinţa aici. Sau un minisimpozion. Şi am de gând să vă excomunic, dacă nu povestiţi tot ce ştiţi. Aţi priceput ce cred? Că pe Pământ se petrece ceva ce poate nu s-a întâmplat niciodată înainte în Univers!

*

A fost un mic simpozion. Danny şi Ninni au reuşit să-l convingă pe îndărătnicul Max Tauber să vină la Roma. L-au căutat îndelung pe un tânăr indian specializat în fizica particulelor elementare, care scrisese o teză impresionantă despre simetriile hiperspaţiului cu doi ani mai devreme, dar se dovedi a fi mort. Ninni a trimis o telegramă în China pentru a găsi un matematician de şaptesprezece ani peste care dăduse pe Internet de câteva ori, dar nu răspunse nimeni.

— Suntem prea bătrâni, tu şi eu, îi spuse ea lui Danny.

Nu poţi să mai gândeşti ceva nou după ce ai împlinit douăzeci şi cinci. Iar eu am deja treizeci. Ar fi trebuit să găsim nişte adolescenţi geniali.

Altă dată, ea oftă:

— Cunoaştem atâţia oameni talentaţi. Dar cunoaştem oare oameni înţelepţi? Nu-mi pot aminti niciunul.

— Cheam-o aici pe Carolyn, spuse Danny. Habar n-are de ştiinţele naturii, dar este aproape la fel de isteaţă ca tine. Dacă cineva poate gândi ceva nou, ea este aceea.

— Bine, spuse Ninni. Iar eu mă duc şi-mi bat capul cu altă idee. Pe asta n-am de gând să ţi-o dezvălui nici măcar ţie.

Papa invită un cardinal din Arabia Saudită pe care-l chema Adbdel Maguid Salim, un om scund, între două vârste, cu ochi vioi, şi un călugăr capucin de aproape optzeci de ani pe care-l chema nici mai mult, nici mai puţin decât părintele Pie. În dimineaţa când trebuia să înceapă seminarul, Papa veni păşind prin Sala degli arazzi braţ la braţ cu o femeie blondă. El o prezentă drept verişoara lui, Carolyn Hohenlohe-Waldenburg-Montaperto-Schillingsfurst. Făcu cu ochiul către Danny.

— Până şi eu am o verişoară de care nu trebuie să-mi fie ruşine. Spuneţi-i Carolyn, numele de familie nu ai cum să-l înveţi. Nu ştiu ce-a vrut Dumnezeu când a făcut-o femeie. Dacă ar fi bărbat, ar fi cardinal şi pe cale de-a deveni Papă.

Părintele Pie mergea împrejur şi făcea plecăciuni la toată lumea, fără să dea mâna cu nimeni. Făcu o plecăciune şi în faţa unui calculator pe care Ninni îl aşezase pe o măsuţă lângă scaunul lui.

— Reprezintă puteri care sunt mai mari decât noi, consider eu, spuse Părintele Pie şi zâmbi.

— Exact, spuse Ninni. Iar el ştie cel puţin un drum spre Paradis, care nu trece pe la biserică.

Ceilalţi s-au holbat uluiţi la ea. Nu spusese la ce-avea de gând să folosească calculatorul.

Ninni povesti acum tot ce s-a întâmplat, de la prima întâlnire cu Starobinski până la călătoria hipnotică prin calculator către spaţiul Oohara. Danny continuă raportul despre intrus şi teroarea electronică şi despre vizita pe

Camilla. Povesti despre analizele de laborator ale substanţelor organice pe care le adusese de acolo: felia de salam conţinea doar carne sintetică şi părţile de plantă nu aveau ADN deloc. Nu exista nici urmă de procese proprii vieţii.

— Atunci fitilul e aprins, spuse Papa după ce Danny termină. Vor fi ceva focuri de artificii. Părinte Pie, sunteţi cel mai în vârstă dintre noi toţi, şi tocmai aţi auzit povestea cea mai bizară din toată viaţa dumneavoastră. Ce credeţi?

— Sfântul Părinte ne-a rugat să venim cu gânduri noi. Dacă eu am înţeles bine ştiinţa, lumea va deveni neînţeles de bătrână. Dar este încă foarte tânără. Câteva miliarde de ani nu par să însemne prea mult… Timpul şi spaţiul au început să existe nu demult, iar omul este cel mai tânăr dintre toţi, a fost creat se pare în ziua a şasea… Am înţeles într-adevăr ce înseamnă asta? Daţi-mi voie, sfinte Părinte, să citez din Exod, capitolul al treilea. Moise l-a întrebat pe Dumnezeu cine este, iar Dumnezeu răspunde: EGO SUM, QUI SUM. Eu sunt cel ce este. Dar textul ebraic spune în mod ciudat EHYEH ASHER EHYEH, care înseamnă: Eu voi fi cel care urmează să fie. Dumnezeu vorbeşte ca şi cum încă nu există în totalitate, de parcă existenţa lui ţine de viitor.

Părintele Pie privi împrejur. Părea acum sever şi nobil ca un sfânt bătrân.

— Să însemne asta altceva decât că realitatea constă din viitor şi că ceea ce va fi considerat important în istorie încă nu s-a întâmplat? Aceste puteri cosmice poate au spus adevărul: există puţină viaţă în Univers, dar rămâne cea mai mare parte a timpului, istoria de-abia a început.

Prinţesa Carolyn îşi dădu părul blond la o parte şi zâmbi.

— Şi totuşi trebuie să se fi întâmplat ceva ce n-avem voie să aflăm. Se pare că prietenii noştri cosmici n-au spus niciun cuvânt mai mult decât trebuia. Emerson şi Lorentzen au văzut mii de blocuri de piatră şi există informaţii în ei, dar nimeni nu vrea să ne arate nimic. De ce? Nu suntem copţi să aflăm? Ne-ar ameninţa existenţa? Sau a altcuiva?

Cardinalul Salim ceru cuvântul.

— Am abuzat de atâtea ori de cunoaştere, spuse el. Nu

ştii dacă cunoaşterea e în sine rea, dar poate deveni astfel în mâinile noastre. Corespondentul nostru cosmic îşi are motivele sale să nu aibă încredere în noi. Mai mult, nu ştim dacă ei sunt buni sau răi. De ce este ştiinţa atât de stângace, de ce nu discerne între rău şi bun?

— Cum ar putea s-o facă? mârâi Tauber. Dacă nu mă înşel, ştiinţa s-a născut din instinctul că natura este independentă faţă de judecăţile noastre morale. Limbajul Universului este matematica şi nu există nici-o formulă în matematică care să fie bună sau rea…

— Ştiinţa m-a dezamăgit de multe ori, spuse Papa. Tauber are dreptate, ştiinţa n-are niciun răspuns la întrebarea cardinalului. Deocamdată. Ideea este, cred, că ceea ce numesc eu ştiinţă nu e ceva definitiv. Se va schimba, cum se schimbă limba: tot mai mulţi cercetători neagă că există cunoaştere rea. Totuşi, trebuie să existe cunoaştere, care într-un sens obiectiv este rea: cunoaşterea despre arme de distrugere, arme de ucis, unelte de execuţie, arta de a chinui oamenii şi animalele. Auzind acum povestirea voastră într-un context, mă gândesc că nu am aflat ceva bun despre existenţă, că tot ce vi s-a dezvăluit are scopul de a înfricoşa şi umili fiinţa umană, de-a o face să se simtă măruntă şi fără importanţă. Universul vi s-a dezvăluit ca un fel de maşină, locuită de fiinţe mecanice. Ceea ce aţi văzut pare a fi imaginea cenuşie a unei lumi care trebuie să fie bogat colorată. Aţi spus că vă simţeaţi câteodată păcăliţi sau rătăciţi? Dar de ce? Ce ar avea de câştigat fiinţele care ştiu mai mult decât noi, dacă ne-ar păcăli?

— Cred, spuse Ninni, că ne-au arătat Universul aşa cum poate arată el de fapt: este cenuşiu, nu există poate nici-o culoare. Mi se pare că lumea s-a întunecat în jurul nostru de când am început să ne ocupăm de Lucru. Câteodată m-am întrebat dacă nu ne-a lovit un blestem…

Papa bătu cu palma lui lată în masă.

— Ninni, eşti matematician, nu ştii ce vorbeşti…

Carolyn îl întrerupse:

— Cineva a stocat aici cantităţi enorme de cunoaştere de

care noi nu putem avea parte. Vi se oferă cunoaştere în schimbul vieţii voastre. Vi s-a spus că există ceva mai important decât orice viaţă din Univers. Aţi călătorit prin Calea Lactee, dar nu aţi văzut nici-o fiinţă vie. Universul, aşa cum l-aţi văzut, nu seamănă cu nimic din ce ne-am imaginat noi, oamenii. Partenerii noştri, oricine or fi ei, au omorât câteva milioane pentru a extermina cunoaşterea care a fost eliberată de Lucru. În opinia mea, asta seamănă cu o luptă între rău şi bine. Dar cine e bun şi cine e rău?

Pe ecranul calculatorului de lângă Ninni, au apărut câteva cuvinte scrise cu litere roşii:

AI PUS O ÎNTREBARE INTERZISĂ

Ninni tresări. Cu mâini tremurânde, dezveli o cutie mică de carton care stătuse lângă calculator. Acolo se găsea un glob zbârcit de metal maroniu-roşiatic: Doldr.

Şaptezeci de ani mai târziu, când Peter Lorentzen povestea acestea la Klaradal, încă îşi amintea groaza şi tăcerea.

— S-a lăsat o tăcere înfricoşătoare, era ca şi cum am fi rămas blocaţi într-un cub de gheaţă. Textul a stat acolo câteva secunde, apoi brusc a dispărut. Când am închis ochii, am văzut cum literele îmi străluceau în faţa ochilor, malefice şi verzi.

— Ninni, le-ai dat voie să tragă cu urechea, izbucni Papa. Lucrul acesta mărunt este una dintre urechile lor, deşi nu înţelegem cum funcţionează. Ascultaţi deci voi, cei care ne spionaţi. Nu mă las redus la tăcere de un decret venit de la forţe pe care nu le-am văzut niciodată. Cine are dreptul să interzică întrebările? Cine interzice o întrebare o face fiindcă îi este frică. Iar cui îi este frică se dă singur de gol.

— Mi-aduc aminte, spunea Peter Lorentzen, cum Ninni, Carolyn, Max şi prinţesa am început să vorbim toţi deodată, certându-ne despre ce anume putea însemna cunoaşterea interzisă, în timp ce cardinalul şi Părintele Pie stăteau acolo ca paralizaţi şi se holbau la Doldr, de parcă acesta ar fi ascuns un spirit rău. Stăteam fără să spun nimic şi mă

gândeam că Ninni a făcut o prostie. De ce luase cu ea drăcovenia asta de glob-spion, fără să ne avertizeze şi pe noi ceilalţi? Soarele intrase în nori, ferestrele deveniseră întunecate. Papa se ridică agitat şi-şi făcu semnul crucii. Îl luă pe Doldr în mâini şi strigă aşa încât geamurile tremurară:

— În numele Domnului, vă spun celor care ascultaţi, plecaţi de aici şi dispăreţi pentru totdeauna sau ieşiţi la iveală şi spuneţi cine sunteţi cu adevărat!

Un alt text apăru imediat pe ecran:

NU ŞTII CE NE CERI
NU NE POŢI EXILA DIN UNIVERS
NU VEI ÎNŢELEGE NICIODATĂ CINE SUNTEM
DAR NE VEI VEDEA

— Iertaţi-mă dacă nu mă port ca o fiinţă raţională, spuse Papa. Dar mă întreb dacă o să aflăm ceva până la urmă.

*

Se găseau într-o cameră îngustă, destul de întunecoasă, cu tavan de stuc şi lambriuri de stejar. Două ferestre înalte dădeau spre răsărit. Pe peretele opus atârnau portrete vechi de cardinali îmbrăcaţi în purpură. Candelabre de cristal străluceau deasupra mesei care avea o suprafaţa foarte neagră şi lucioasă.

Papa îl aşezase pe Doldr în faţa sa, în mijlocul mesei.

Se auzi un sunet ca atunci când arunci un pumn de nisip pe un perete dur. Micul glob licări. Lumina putea fi un reflex brusc într-o prismă de cristal, o lumină albă, puternică, care rănea ochii. Din lumină veneau fascicule gri care se mişcau în mănunchiuri dese spre fereastră; era ca atunci când particulele elementare trec printr-o cameră de ionizare. Se auzi un ton înalt, vibrând, care crescu şi dispăru dincolo de graniţa audibilului.

Fasciculele gri întâlniră lumina din fereastră şi au părut că se opresc şi se adună ca atunci când pilitura de fier arată câmpul de forţă din jurul unui magnet. Poate era un

fenomen de interferenţă.

Părintele Pie sări de pe scaun, îşi ridică mâinile şi izbucni:

— Fii binevenit, oricine ai fi, dar gândeşte-te că te afli în lăcaşul Sfântului Părinte.

Cel căruia i se adresă ar fi putut fi umbra unui om.

Lorentzen îşi amintea cum particulele din Doldr păreau să interacţioneze cu lumina, creând benzi întunecate înconjurate de coroane albe de interferenţă. Întunericul, în care undele de lumină erau defazate, formau ceva care semăna cu o siluetă omenească sau umbra colorată, sclipitoare a unui om. Se găsea lângă o fereastră, de parcă o umbră ar fi atârnat în aer cu lumina zilei venind din spate. Carolyn îl prinse pe Danny de mână şi şopti:

— Dumnezeule, cum a intrat aici… Nu vezi cine e?

Papa ocoli masa şi se apropie de umbră. Nu îl salută şi nu rosti nimic, dar Ninni izbucni:

— Nu te apropia! Nu e cine crezi. Nu poate să fie vreo halucinaţie. Trebuie să fie un fel de câmp de forţe…

— Greşeşti, sunt doar o iluzie, auziră umbra spunând într-o engleză perfectă. Nu sunt în mod fizic prezent aşa cum credeţi şi nu vă pot face niciun rău, în afară de faptul că vă sperii. Tehnic vorbind, amintesc de lucirea colorată dintr-un balon de săpun sau de talazurile înalte ale valurilor când se întâlnesc două sisteme de valuri… Priviţi-mă cu atenţie, asta-i tot ce puteţi face. Probabil că nu sunt cel pe care credeţi că-l vedeţi. Cel mult unul sau doi dintre voi mă văd aşa cum sunt într-adevăr.

— Ninni, şopti Carolyn, dar e tata.

Iar Ninni şopti:

— Nu este el. Ne păcălesc, nu are cum să fie el.

Cardinalul Salim spuse:

— Nu vreau să cred… Nu e adevărat. A murit acum treizeci de ani…

Papa se întoarse cu spatele la umbră. Lăsă mâna pe umărul prinţesei Caroline şi întrebă:

— Pe cine vezi? Spune drept: cine e?

— Ai putea fi tu. O reflecţie colorată a ta.

— Asta-i escrocherie, strigă Papa. Oricine ai fi, arată-ne

forma ta reală sau părăseşte aceşti oameni!

— Ceea ce vedeţi, spuse umbra, este un mănunchi întâmplător de fragmente de memorie de la multe milioane de oameni. Lucrul pe care voi îl numiţi Doldr ne poate face vizibili pentru o clipă prin cascadele de particule care interferează cu radiaţia electromagnetică a camerei. Vocea pe care credeţi că o auziţi este un fenomen de interferenţă în zgomotul fiziologic din urechi. Cei mai mulţi dintre voi vedeţi ceea ce preferaţi să vedeţi. Vedeţi poate oamenii pe care i-aţi pierdut sau pe care i-aţi visat. Vedeţi omul care vă este cel mai drag, fie că trăieşte sau e mort. Problema nu este ceea ce vedeţi. Problema este dacă înţelegeţi cine suntem noi, cei atât de greu de văzut, fiindcă sunteţi atât de dornici să vedeţi altceva.

Se făcu tăcere. Stăteau acolo aşezaţi într-un semicerc în faţa lui şi încercau să înţeleagă ce vedeau.

— Înainte de distrugere, obişnuiaţi să spuneţi că trăiţi într-o societate a informaţiei, continuă umbra, dar rar vă întrebaţi cum apare informaţia şi unde ajunge. Doi dintre cei de aici au descoperit acum câţiva ani că informaţia poate fi creată din neant, încă vă purtaţi ca şi cum aţi crede că poate să dispară în neant. Şi totuşi, ştiţi că nu poate niciodată să dispară. Aceasta este una dintre cele mai simple legi ale naturii, orice student o ştie. Un om moare, dar nici-o urmă din informaţia care alcătuia acel om nu poate să dispară vreodată din Univers. Ar trebui, de asemenea, să înţelegeţi că cei care trăiesc într-un Univers fac tot ce pot pentru ca ceva să rămână chiar dacă lumea lor dispare.

Pentru câteva clipe, umbra amintise de o fiinţă umană, o formă goală, fără sex, cu o piele de o strălucire colorată nemaivăzută. Acum avea contururile difuze, ca o fotografie prost focalizată.

— Informaţia nu dispare, dar poate deveni inaccesibilă şi ilizibilă. Cea mai mare parte a ceea ce se întâmplă în Univers are legătură cu aceasta: să dea o nouă formă şi ordine la ceea ce a trăit odată. Există câmpuri care organizează informaţia. Eu, sau mai degrabă noi, suntem o

creaţie întâmplătoare a lor, o încercare de a recrea ce a existat odată. Mai multe n-aveţi voie să ştiţi.

— Vreţi să spuneţi că sunteţi spiritele morţilor? Bolborosi cardinalul. Că veniţi din regatul morţilor?

— Nu chiar, dar totuşi nu greşeşti întru totul. Nici măcar noi nu ştim tot adevărul despre ceea ce se întâmplă cu morţii. Aici, în Univers, în lumea fizică, noi suntem toată informaţia care la un moment dat s-a risipit deoarece fiinţele au murit şi lucrurile au fost nimicite.

Era atât de linişte în casă, încât ai fi auzit bătăile de aripi ale unui înger.

— Nu am timp, un mănunchi de fragmente de memorie este instabil şi se dezintegrează după câteva minute. Nu am învăţat arta de a stabiliza mănunchiuri mari de memorie, altfel decât în unităţi de stocare ca Lucrul sau Doldr, sau în unul dintre canalele noastre de informaţie. În curând, veţi înţelege ce vreau să spun… Lăsaţi-mă să explic de ce a trebuit să risipim cunoaşterea care era stocată în Lucrul din Ural. Aici, în Universul nostru, există cunoaştere rămasă din multe Universuri anterioare, de la tot felul de fiinţe şi lumi. Cunoaşterea poate fi câteodată periculoasă, câteodată este atât de periculoasă, încât n-ai voie să-i dai drumul şi să devină de temut… Nu ştim cum s-a întâmplat când aţi făcut ca Lucrul să cadă în bucăţi. Probabil s-a întâmplat să atingeţi vreun secret al Creaţiei, fără ca să bănuiţi asta.

— Ce vrei să spui, o auziră spunând pe Ninni, ce fel de cunoaştere rămasă din alte Universuri?

— N-am timp să explic… Se transferă un cod care programează legile naturii… Se transferă cantităţi imense de entropie de fiecare dată când se creează o lume, altfel fiecare lume ar trebui să pornească de la început, de la zero… Asta e tot ce pot să explic, restul trebuie să-l explicaţi voi înşivă.

Vocea, care aproape că vorbea din neant acum, adăugă în grabă:

— Nu apuc să spun mai mult. Adio.

În cameră se făcu lumină, ca atunci când ceaţa e risipită

de un soare puternic într-o dimineaţă de vară. Umbra – sau jocul de lumini care semănase cu o umbră – se risipi şi dispăru. Nimic nu amintea de cele întâmplate, decât mirosul de lemn carbonizat de pe suprafaţa mesei pe care se afla Doldr.

37

Ar fi trebuit să părăsesc de mult Klaradal-ul, dar totul se schimbase acum. Toţi ştiau că dezastrul urma să aibă loc în câteva luni. În timp ce ascultam istoria lui Peter Lorentzen care era aproape de sfârşit (credeam într-adevăr că era aproape de sfârşit), am văzut cum oră de oră eram atraşi mai adânc spre gura tunelului din spaţiu. Întregul firmament era distorsionat, de parcă-l vedeam printr-o sticlă spartă. Orbitele planetelor erau schimbate şi le controlam numărul în fiecare zi pentru a mă convinge că sistemul solar nu era pe cale de a intra în colaps.

— Acum numai zeii mai ştiu unde duce asta, oftă Lorentzen, şi părea că a înţeles în sfârşit cât de ireversibilă şi de îngrozitoare era situaţia. Au de gând să ia tot sistemul solar şi destul de mult din norul de comete. Întrebarea este unde au de gând să ne facă vânt nouă… şi ce se va întâmpla mai târziu…

Mi se părea că îmbătrânise în săptămânile de când îl cunoscusem, dar putea încă să stea ore în şir la Angelica, căutând ceva, nu ştiu exact ce anume. Odată l-am auzit spunând:

— Refuz să mor înainte să ştiu ce s-a întâmplat cu Ninni. Nu vreau să ajung în regatul morţilor şi să descopăr că ea e în altă parte.

— Nu ai explicat niciodată ce a fost cu Nyaga, am obiectat eu. Am crezut că vei povesti. Ce s-a întâmplat?

— Tinere prieten, nici nu bănuieşti cât de multe lucruri se întâmplă într-o viaţă de om. Aş putea să povestesc ani în şir. Aş putea să scriu rafturi întregi de cărţi. Nyaga a fost unul dintre proiectele fără de seamăn la care noi, oamenii, am participat. Ai impresia că pot să-ţi povestesc această istorie într-o clipită?

— Poate a venit sfârşitul tuturor istoriilor. N-ai putea însă s-o rezumi în zece minute?

Stătea tăcut şi mă privea cu superioritate şi dispreţ de parcă aş fi fost un idiot.

— Am uitat cum te numeşti, spuse el arogant. Poate nici măcar nu te-am întrebat. Dacă tot scrii acum o biografie a lui Ninni şi a mea, ar trebui să ştiu acum cine eşti.

— Mă cheamă Stefano, am spus. Stefano Hohenlohe. E o prescurtare practică. Numele întreg este Stefano-Hohenlohe-Waldenburg-Montaperto-Schillingsfurst. M-am născut la Roma Nova în 2064.

Au trecut câteva minute până a reacţionat.

— De ce n-ai spus aşa mai înainte? ţipă el. Cum ai primit numele ăsta? Ce legătură ai tu cu familia asta?

— Tatăl meu a moştenit numele mamei sale. Numele Papei nu putea fi menţionat în contextul *acesta*. Prinţesa pe care ai întâlnit-o la Vatican era bunica mea.

M-a privit încruntat. Părul îi flutura în toate direcţiile.

— Deci eşti prinţ, netotule.

— Am dreptul să mă numesc aşa, deşi n-o fac.

— Dacă ai fi spus de la început, aş fi povestit cu totul altfel. Nici nu bănuieşti câte am omis. Credeam că nu te priveşte…

— Ei bine, acum vrei să spui mai multe?

Îşi scoase calculatorul pe care-l purta mereu cu el într-un buzunar de la haină.

— Dacă mor pe neaşteptate, să ai tu grijă de asta. Am lăsat un mic testament, acum nu trebuie decât să adaug numele tău lung şi nobil… Aici e trecut tot ce s-a întâmplat ca Ninni şi cu mine, jurnale, protocoale, anunţuri şi ştiri, tot ce vrei. Ar fi fost suficient pentru zece romane, pe vremea când se scriau romane. Dacă încerci să distrugi ceva, se strică calculatorul. Poate mai există câte ceva care merită să fie introdus în reţeaua internaţională de date, pentru ca posteritatea să afle ce s-a întâmplat.

— Dacă va mai fi posteritate.

— Dacă va mai fi posteritate? Nu pricepi că au de gând să ne ţină în viaţă? S-ar fi mulţumit cu Pământul şi Luna, dar acum iau tot sistemul solar. Vom avea lumină şi căldură toată călătoria, iar la viteza asta poate dura o sută de ani sau mai mult.

— Accelerăm. Ne mişcăm acum cu aproape trei sute de

kilometri pe secundă.

Privi intens curbele pe care ni le arăta Angelica şi spuse pentru sine:

— Trei sute? Da, da. Dar cât de lung este tunelul? Câţi ani-lumină sunt până la cealaltă parte?

Mi-am lăsat mâna pe umărul lui şi am întrebat:

— Ce ştii de asta? Ai vreo idee de ce fac asta şi unde ne duc?

Parcă nici nu m-a auzit.

— Dacă acesta ar fi un roman, cititorii n-ar mai avea mult şi-ar înnebuni. N-am reuşit să explicăm încă nimic. Suntem doar la început.

Îşi umezi buzele. Se închină pe neaşteptate.

— E posibil să mă îngropi. Iar asta se va întâmpla pe Lună, în cimitirul din Mare Nubium. Întotdeauna mi-a plăcut numele. În chilie am un ulcior micuţ cu pământ de la Agnanäs. E într-un colţ sub pat… Vei turna jumătate din pământul acela peste mine. Restul îl păstrezi, în caz că apare Ninni. Cine ştie dacă nu o vei îngropa şi pe ea…

*

Au rămas multă vreme după aceea în sală şi nu aveau nimic să-şi spună unul altuia. Ninni închisese calculatorul. Papa se juca distrat cu un mic baston din fildeş.

— Mă simt de parcă încep să mă trezesc din vis, spuse el rar. Cât valorează viziunea noastră asupra lumii, tot ce ştim sau credem că ştim? Cât de mult rămâne din ea când stăm în faţa adevărului?

Nimeni nu-i răspunse.

— Lorentzen? Ce-am aflat?

— Ni s-a adus aminte că informaţia nu poate fi distrusă, răspunse Danny. Ştiam asta deja, dar se pare că nu ne-am gândit la consecinţe. Nu înţeleg cum am putut să uităm asta. În Universul nostru există evident cantităţi enorme de informaţie din lumi care au existat înaintea noastră, aproximativ la fel cum se păstrează ADN-ul în fosile… Noutatea şi probabil ceea ce nimeni dintre noi nu pricepe e legată de cei dispăruţi. Informaţia pe care fiinţele vii o lasă

în urma lor. Oameni, animale, copaci şi aşa mai departe. Chiar şi aceasta este păstrată într-un fel, există sisteme pentru a o păstra, probabil ceea ce se cheamă câmp organizator… Nu ştiu dacă sunt artificiale sau dacă sunt incluse în ordinea naturii. Toate fiinţele acelea mecanice şi roboţii şi navele spaţiale pe care le-am văzut în Camilla trebuie să aibă legătură cu acest tratament cosmic al informaţiei… Acum încep să înţeleg de ce au afirmat că viaţa nu e atât de importantă. Doar morţii sunt mult mai numeroşi decât viii. Se pare că Universul este o bază de date care stochează amintirile morţilor de milioane de ani…

— Înţeleg eu bine, întrebă cardinalul, sau aceasta nu e totuşi un fapt neaşteptat pentru ştiinţele naturii? Că trebuia să-l fi intuit?

— L-am intuit, răspunse Ninni. Dar nu l-am luat în serios. Şi ceea ce am văzut acum e atât de nemaipomenit, încât sparge frontierele ştiinţei, nu e nici măcar science-fiction, e ceva mult mai măreţ.

— Şi trebuie să rămână un secret între noi, spuse Carolyn. Cum am putea vreodată să povestim asta altora?

— Ai dreptate, la naiba, mormăi Tauber. Nimeni n-ar crede. Nici-o revistă ştiinţifică n-ar publica-o.

— Există altă cale de scăpare, spuse Papa. Am scris recent o enciclică despre noua epocă după Distrugere. Acum e nevoie de o enciclică şi despre asta şi mă puteţi ajuta să o formulez. Am nevoie de autoritatea voastră, fiindcă va fi o provocare pentru ştiinţă. Au fost vremuri în care Biserica a luptat contra oricărei noi ştiinţe, dar începând de azi, rolurile vor fi schimbate. Observatorul de la Castel Gandolfo va deveni centrul unui institut de cercetare care va crea o nouă viziune asupra lumii. Avem nevoie mai întâi de toate de un supercalculator. Emerson! Lorentzen! Îmi daţi voie să invit calculatorul vostru la Roma?

Ninni îi zâmbi lui Danny, de partea cealaltă a mesei, şi-i şopti în suedeză:

— De ce nu? Am sentimentul că în sfârşit începe ceva…

Au rămas ore în şir şi au discutat un text care avea să

devină enciclica *Universus Orbis*.

Peste câteva luni, aceasta căzu ca un meteorit în lumea cercetării şi transfigură ştiinţa.

*

Peter Lorentzen apăru pe neaşteptate în uşa chiliei mele. Nu ciocănise.

— Cum ai procedat atunci când ai descoperit traiectoria aia? A fost o întâmplare?

— O analiză Kessel obişnuită… Ştii doar cum se procedează, se simulează traiectorii prin spaţiul Valentin, cu un calculator cuantic, şi se notează totul care are şi început şi sfârşit… Deşi am încercat o metodă nouă care selecta câteva dintre ele. De fapt, era destul de simplu, am maximizat integrale simple, până când am găsit în fiecare punct o traiectorie mai lungă decât orice meridian din Univers…

Veni spre mine ameninţător.

— Mai lungă decât… meridianele din Universul nostru? Afară deci în multivers? Tu ştii ce spui?

— Cred că da.

— Aşadar, traiectoria asta duce probabil către un Univers străin… Am bănuit eu asta. Dar te-ai gândit vreodată la ce înseamnă să maximizezi o integrală liniară în multivers?

— Există câteva invariante într-adevăr. Iar traiectoria poate fi cât se poate de întortocheată. În cel mai rău caz, poate fi o linie fractală.

Stătea la o jumătate de metru de mine, privindu-mă furios.

— Nu te maimuţări! Mă minţi în faţă. Se poate ca nu oricine să fie în stare să maximizeze integrale liniare în multivers, dar tu trebuie să fi înţeles unde ai nimerit. Nu poate fi vorba de linii închise! Ai dovedit că există o hyperrută unde începe multiversul şi o alta unde se termină! Ceea ce echivalează cu faptul că superspaţiul are regiuni goale, care nu sunt accesibile cunoaşterii umane, sau că lumilor care ar fi trebuit să fie acolo li se interzice existenţa.

Mă gândisem la asta, dar nu meditasem la ce putea să semnifice. Concluzia lui era atât de evidentă, încât mi-a fost ruşine.

— Angelica a trimis deci un semnal acolo, la marginea acelui gol despre care nu ştim nimic, spre un fel de lume care nu poate exista într-un sens fizic. Iar acolo s-a răspuns, deschizându-se un tunel în spaţiu.

Se aşeză la marginea patului.

— În curând sunt patruzeci şi cinci de ani de când am întrerupt orice contact cu Vaticanul. Totul a început să meargă prost când a murit Urban al IX-lea. Nici nu ştii cât l-am admirat. După el, au venit atâtea figuri pe scaunul papal, oameni care credeau că în ştiinţă e permis orice. Doamne, am prins cinci Papi în decursul vieţii mele… Cine ştie ce s-a întâmplat? Să fie teologii cei care au provocat nenorocirea? Omul s-a mulţumit să spună rugăciuni de mii de ani, dar acum aceasta nu mai ajunge, acum trebuie să fie vorba de unde cuantice prin hiperspaţiu. Trebuia să-i fi avertizat…

Arăta foarte mâniat. I-am turnat un pahar de vin.

— Ninni credea ceva despre un mare atentat împotriva Universului nostru. Lucrul din Ural era o încercare de a schimba viitorul. Mai întâi am crezut că era literatură ştiinţifico-fantastică, dar am aflat că adevărul era mult mai grav decât atât. În Camilla era vorba de o fiinţă cu care nici-o lume n-ar vrea să facă cunoştinţă… Ninni credea că multiversul putea fi format dintr-un singur Univers, care a fost transformat de multe ori, aproximativ cum credea Feynman că există doar un electron care circulă înainte şi înapoi în timp… Ceea ce se întâmplă acum este fără îndoială un atentat. Ce să fie altceva…

— Un proiect pentru a lărgi multiversul, am exclamat eu.

Se holbă furios la mine.

— Ne găsim literalmente la marginea unei regiuni inaccesibile cunoaşterii umane. Dar ce înseamnă asta? Mai multe lumi au fost distruse? Sau existăm aproape de divinitate, sau altceva de natură metafizică? Îţi dai seama ce puţin ştim?

Am răspuns că de fapt îmi dădeam seama. Deodată izbucni în plâns. Acum rămăsesem acolo perplex şi nu ştiam ce să fac.

Singurul lucru care mi-a venit în minte a fost să mai torn nişte vin, apoi m-am aşezat lângă el.

— Sunt mai bătrân cu optzeci şi patru de ani decât tine, murmură el. Nu vei şti niciodată nimic despre lumea mea, oricât ţi-aş povesti. Dacă ai putea să înţelegi ce dor mi-a fost de Ninni. Câte planuri am conceput ca să-i dau de urmă… Sunt sigur că trăieşte undeva între lumi, undeva în multivers… Apropo, cât ai scris până acum?

— Cam 78 500 de cuvinte.

— Avem nevoie de tot atâtea până să terminăm cu Nyaga. Ar fi suficient atunci. Dar întrebarea este dacă trăiesc atât.

Îşi şterse ochii cu mâneca hainei. Vinul se mişcă în pahar.

— Unde e textul? Cum îl stochezi?

— La Angelica. Scriu de obicei la vechea tastatură din biroul mic.

Tresări şi se uită uluit la mine, apoi sări şi începu să înjure şi să blesteme. Aveam impresia că ochii îi ardeau. Când apucă paharul, am fugit de partea cealaltă a mesei, dar el îl aruncă de perete, astfel încât vinul şi cioburile de pahar au zburat:

— La Angelica? Nebunule! Ea a ştiut deci exact ce ţi-am povestit.

— Lorentzen, uşurel, că te loveşte damblaua. Ce-am făcut? Ce poate fi atât de rău dacă stochez textul în Angelica?

În acel moment, cineva bătu la uşă. Unul dintre călugări era acolo cu o telegramă pentru Lorentzen:

OBIECT NEIDENTIFICAT SE APROPIE DIN TUNELUL ÎN SPAŢIU. DISTANTA 3 X 10^{10} KILOMETRI. VITEZA 5 X 103 KILOMETRI PE SECUNDĂ, CURS DIRECT SPRE SOARE

Lorentzen privi hârtia şi apoi spre mine.

— La naiba, exclamă el. Şi acum, ca atunci… La distanţă

de şaptezeci de zile… Acum se poate întâmpla orice. Şi e vina ta probabil! Nebun nenorocit! E şi vina mea. Ce idiot am fost!

*

Bătrânului Lorentzen îi venea foarte greu să scoată omoplaţii de la tauri. Grant a trebuit să-l ajute. Măcelarul Nyblom murise, dar exista o măcelărie la Vrigstad, unde erau tăiate vitele.

— Înainte râdeaţi de mine, spuse bătrânul Lorentzen. Acum veniţi şi mă rugaţi să întreb Puterile despre tot felul de chestii. Ce s-a întâmplat?

— S-au întâmplat atât de multe, încât ar trebui rescrisă istoria lumii, răspunse Ninni. Întreabă-le dacă trebuie să ascultăm sfatul Papei şi să mutăm calculatorul la Roma.

— Papa! spuse Lorentzen printre dinţi. N-am putut niciodată să sufăr indivizii care umblă cu Papii.

Focul ardea puternic în spatele gratiilor şemineului. Ploua torenţial de-a lungul ferestrelor. Bucata de fier lucea galben-roşiatic când Lorentzen o lipi de os.

— *Po*! Făcu osul şi răspunse Da. Lorentzen întristat o privi cu înţeles pe Ninni.

— E clar că rămân singur la Agnanäs.

— Îl lăsăm pe Grant. E sătul de ştiinţă şi are sigur de gând să se facă ţăran. Pe lângă asta, tu poţi veni cu noi, poţi sta la Vatican.

— Cum a mers cu programul acela pentru Papă pe care trebuia să-l realizaţi? Parcă urma să dovediţi că Dumnezeu există.

— Nu chiar, spuse Danny. Papa dorea o simulare topologică a dovezii lui Anselm privind existenţa lui Dumnezeu. Ştii, dovada aceea în care se considera că Dumnezeu este fiinţa cea mai perfectă pe care o putem concepe: deci El trebuie să existe, altfel orice fleac ar fi deasupra lui. Papa se gândise că ar trebui să schimbăm existenţa ontologică pe existenţă matematică şi să dovedim că există un fel de Dumnezeu matematic…

— Aha! Şi cum a mers?

— Mda, n-am ajuns prea departe, fiindcă a apărut altceva... E vorba de un nou domeniu, care se cheamă hypertopologie. Întrebarea este dacă în cadrul fiecărui sistem topologic trebuie să existe un obiect G care satisface fiecare cerinţă de simetrie, sau altfel de proprietate pe care o poţi cere în sistem. Mai simplu spus, dacă există vreun obiect care le depăşeşte pe toate celelalte. Înţelegi? N-am putut să dovedim la modul general, dar am clarificat câteva cazuri particulare. Dacă l-am putea reprezenta pe Dumnezeu ca pe un obiect hypertopologic, Anselm ar avea dreptate, să spună filosofii ce vor ei... Lui Kant nu i-ar fi plăcut asta, şi nici lui Godel... Iar întrebarea este, bineînţeles, dacă există calităţi matematice la Dumnezeu...

— Godel! strigă Max Tauber din celălalt capăt al camerei. Numere Godel! Dumnezeule, de ce nu m-am gândit la asta?

Aruncă deoparte cartea pe care o citea şi se repezi afară pe scară. L-au văzut pe fereastră cum alerga în ploaie spre clădirea de conferinţe.

— Ce l-a apucat? întrebă Ninni. Max, omul cel mai flegmatic pe care-l ştiu...

Peste o clipă se auzi vocea lui în interfon.

— Ninni! Danny! Aveţi nevoie curând de calculator, în următoarele trei săptămâni sau aşa ceva?

— Max, te rog, ce vrei să faci?

— E vorba de Bach! Nu, de fapt puteţi veni chiar voi aici.

*

— Îţi aduci aminte de cifrele lui Bach? întrebă Tauber. Am crezut că e un şir de litere codate. Este bineînţeles o singură cifră la câteva mii de cifre! Am uitat să le număr... Ninni! Iată problema de calcul cea mai magnifică din istorie! Bach a avut probabil ceva incredibil de ascuns. Ascultă! Am nevoie de un algoritm bun pentru a factoriza astfel de numere uriaşe.

— Cu asta s-a ocupat lumea de sute de ani. Dacă ai numere mari, este aproape imposibil. Dacă nu reuşesc

acum…

— Sigur că reuşeşti! Gândeşte-te: de ce-ar fi folosit Bach un cod absolut de rezolvat înainte de a exista calculatoare? L-a scris fără a spera că cineva va înţelege ce voia să spună. De ce ar fi făcut-o, dacă n-ar fi fost ceva absolut fantastic?

Tauber atingea tastatura şi lăsă să curgă cifrele lui Bach pe monitor.

— Max, ascultă aici, asta nu ţine. Dacă am avea vreo zece calculatoare cuantice şi le-am face să lucreze toată viaţa, poate ar merge. Aici nu ajunge un supercalculator, trebuie să ai un calculator cuantic. Peter Shor a conceput o metodă de a o face, cred că prin anii 1990…

— Vrei să zici, spuse Tauber printre dinţi, că voi trăi, voi muri şi o să fiu înmormântat fără să aflu ce-a vrut Bach de fapt?

— Unde încerci să ajungi? întrebă Danny.

— Nu înţelegi? Bach poate a codat literele cu numere prime: A= 2, B=3, C=5, D=7, E =11, F=13, G=17, H=19. Şi aşa mai departe. Apoi a înmulţit totul. BACH devine 3x2x5 x 19 sau 570. În cazul acesta putem separa literele, dar nu şi ordinea componentelor. A fost poate mai isteţ şi a creat numerele Godel. Atunci se ridică valoarea numerică a cifrelor la puteri care corespund numerelor prime consecutive, iar BACH devine astfel:

22 x 13 x 35 x 87 = 2 038 431 744

Chiar şi un anunţ scurt va avea teribil de multe cifre…

— Acestea sunt fantezii, spuse Ninni hotărât. Sunt 19 litere în JOHANN SEBASTIAN BACH. Al 19-lea număr prim este 67. Nici măcar Bach n-ar fi reuşit să ridice un număr la puterea 67 fără calculator. 867 trebuie să fie un număr cu aproximativ 60 de cifre.

— De ce n-am întrebat în timp ce aveam intrusul în calculator, oftă Danny.

— *Trebuie să avem un calculator cuantic*, spuse Ninni. Lumea a vorbit de calculatoare cuantice de prin 1980. E

timpul să construim unul, în sfârşit.

— Aşa cum arată lumea acum? mormăi Tauber. Industria electronică nu e distrusă? Mai există vreo fabrică ce creează cipuri obişnuite de calculator? Într-un calculator cuantic ai nevoie de sute de mii de electroni închişi unul câte unul în puncte cuantice...

— Îmi imaginez că Papa va sprijini industria electronică. Dacă spunem că bunul catolic Bach are un mesaj pentru noi pe care nu-l putem interpreta decât cu un calculator cuantic.

— Îţi aduci aminte, spuse Danny, că Papa visa la o revelaţie matematică? Mă întreb dacă lui Bach nu i s-a arătat un înger matematic când era pe cale de-a orbi... Cine a fost Bach de fapt? Ce se ascunde în muzica sa? Ce fel de informaţii am trimis în Lucru fără să ştim?

— Bach a fost cel mai mare matematician din istorie, izbucni Tauber foarte sigur. Niciodată nu m-am îndoit de asta. Când veţi fi gata cu drăciile astea de calculatoare cuantice, o să începeţi, în sfârşit, să-l apreciaţi după cum merită.

— Poate, rosti Ninni. Dar cu enigma asta va trebui să trăim toată viaţa.

38

S-a aşezat pe patul meu şi a început să culeagă câteva cioburi de sticlă de pe pernă.

— Acum o luăm uşurel, spuse el încet. Nu ne vom grăbi. Plătesc eu paharul... Şi ar fi trebuit să beau vinul mai întâi... Bineînţeles că nu înţelegi ce ai făcut, săracul de tine?

— Cum crezi că mă simt? Ai izbucnirile tale de furie şi faci scandal. Ce-am făcut?

— Vechii cartaginezi obişnuiau să crucifice strategii care eşuau. Mă întreb ce ar fi făcut cu tine. Şi cu mine. Eu am fost gură spartă... Iar tu ai raportat... Tu ai fost la marginea Universului şi ai strigat în infinit...

— Lorentzen, vino-ţi în fire, ce s-a întâmplat?

— Credeam că scriai aşa cum făceam noi în tinereţea mea. Într-un computer mic închis într-o cutie mică. Dar tu laşi totul pe seama celui mai mare supercalculator cuantic din sistemul solar, care-l trimite mai departe în toate direcţiile, departe în câmpul cuantic, în timp şi spaţiu, peste tot, cât de departe ajung razele de lumină. Nu ai înţeles niciodată că un calculator ca Angelica e o parte din întrega realitate fizică? Din tot multiversul?

— Dar ce importanţă are? Povestea ta nu poate rămâne secretă! Am fi trimis-o oricum în reţeaua de date.

— Nu înţelegi nimic. Ceea ce împrăştie Angelica în jurul său nu e informaţie moartă. Nu e nici-o povestire în cuvinte. Ea îmi transformă povestirea într-un fenomen fizic, astfel încât devine o parte din ordinea Universului. Va rămâne acolo pentru totdeauna şi îşi lasă urmele în tot ce se întâmplă, aici în sistemul solar şi peste tot... Iată cum stau şi-ţi povestesc despre cele mai grozave catastrofe din istorie, iar tu le duci mai departe. Să te mai miri atunci când natura devine înclinată spre catastrofe... Că încep să se întâmple lucruri care aduc aminte de povestea mea...

S-a uitat strâmb la mine, aşa cum se uită un om cinstit la un criminal.

— Ai fi putut să mă previi totuşi. Oricum tu eşti cel care

vorbeşte şi povesteşte.

— S-o luăm uşurel, nu trebuie să exagerăm nimic.

Cioburile paharului zăngăniră în pumn.

— Tot ce se întâmplă este o parte din ceva mult mai mare, există întotdeauna contexte pe care nu le înţelegem. Tata credea în Puteri şi ele există, bineînţeles, nu doar acei purtători de informaţie şi câmpuri organizatoare şi toate celelalte ciudăţenii pe care le-am întâlnit în Camilla. Acelea concepute pentru a îngriji morţii… Cred că există şi ca parte a unei colaborări infernale între forţele naturii. Gândeşte-te… întâlnirea noastră la Klaradal, limbariţa mea, mâncărimea ta scriitoricească, metodele Angelicăi de a stoca informaţie în Univers… Absurdităţi care radiază împreună, într-un singur focus. Asta nu e nici-o coincidenţă!

Îmi atinse stângaci braţul, era ca şi cum voia să-şi ceară iertare.

— Ai spus singur că Angelica a trimis semnale misterioase, m-am apărat eu. N-are cum să fie vina mea.

— A conectat traiectoria ta cu povestirea mea. Câteva mii de cuvinte pe care le scrii tu declanşează un proces cosmic şi schimbă istoria lumii. Gândeşte-te dacă vreun autor de romane de prin secolul al XX-lea ar fi fost martor la asta!

— Dar ai dreptate, continuă, ea a făcut ceva singură pe care nici tu, nici eu nu-l înţelegem încă. Vom vedea cum merge. Şi nu putem termina aici. Eu continuu să povestesc, iar tu scrii, dar acum o facem absolut conştienţi că ne jucăm cu realitatea. Pentru prima oară în istorie vom povesti ceva care va afecta destinul Universului!

Tăcu brusc, rămase acolo privindu-mă cu gura întredeschisă, în timp ce gândurile îi erau departe. Mi s-a părut că împietrise, că începea să semene cu un idol de lemn.

*

Nava a început să se vadă în telescop: un ac subţire care se apropia cu sute de kilometri pe oră. Un proiectil care se îndrepta direct spre Soare.

În acea vreme domnea o linişte ciudată la Klaradal. Coridoarele erau pustii, toţi cei care putuseră părăsi Luna au făcut-o, feriboturile coborau pline şi se întorceau goale.

— Dacă ar mai fi existat Agnanäs, aş fi plecat, spuse Peter Lorentzen. Deşi aş fi murit într-o săptămână pe Pământ, nu mai suport gravitaţia.

Mă privi neliniştit, se temea că până şi eu voi dispărea.

Nava era un ac lucios argintiu, lung de mai bine de cinci sute de kilometri. După trei săptămâni, am văzut-o clar în telescop. Accelerase acum şi Angelica arăta că încă se îndrepta direct spre centrul Soarelui.

*

— Ce are de gând, l-am auzit pe Lorentzen murmurând pentru el. Cum Dumnezeu s-au gândit să termine? Dacă e făcută din antimaterie, vor ieşi nişte artificii, dar nu va reuşi să distrugă Soarele…

*

— Cum a mers cu Bach? l-am întrebat câteva zile mai târziu. Am vorbit atât de mult despre el. Dar n-am aflat niciodată despre ce era vorba în manuscrisul acela de la Numberg.

— Tauber l-a rezolvat. A fost în mare ultimul lucru pe care l-a făcut. A murit câteva săptămâni mai târziu. Ninni obişnuia să spună că a murit bucuros. Oricum a fost prima problemă rezolvată vreodată cu un calculator cuantic.

Zâmbi. Nu vedeam deseori un zâmbet pe faţa lui gri-cenuşie, tăbăcită şi acoperită de pete.

— Am avut un şoc, am crezut că s-a zguduit Pământul. Cred că ai auzind vorbindu-se de asta. Eram atât de ignoranţi în acele vremuri. Am fost surprinşi de faptul că nu exista doar o soluţie semnificativă, ci erau mai multe, câte voiai, şi erau stocate una peste alta sau una în alta, ca stările cuantice în sistemele fizice. Era splendid şi atât de uluitor, încât Papa a ordonat o slujbă de mulţumire în Biserica lui Petru. Nici nu bănuieşti cât de încântaţi eram, cum jubila lumea…

— Şi mai departe?

— Primele calculatoare cuantice aveau un timp îngrozitor de funcţionare, se umpleau de zgomot termic în câteva minute. Am obţinut trei cuvinte, deşi am ghicit curând că era doar începutul. Nimeni nu poate scrie un astfel de cod, nici măcar Bach n-ar fi putut să-l facă, fără o inspiraţie de undeva dincolo de omenesc.

— Nu poţi spune cum a fost?

— Tinere prieten, nici azi nu ştim ce există în spatele cifrelor lui Bach. Habar n-avem despre ce însemnau cu adevărat.

— Poftim? Îţi baţi joc de mine?

Îşi încrucişă degetele şi zâmbi uşor.

— Tauber a găsit cuvântul *Acheiropoietos*. Era în greceşte şi ne-a fost foarte greu să-l interpretăm, fiindcă nu era în niciun lexicon. Un cardinal bulgar ne-a spus până la urmă că înseamnă „ceva care nu a fost făcut cu mâinile”.

— Iar apoi?

— Următorul cuvânt a fost *Diamonitirion*. Până la urmă am descoperit că acesta era numele unei scrisori de prezentare de care ai nevoie pentru a vizita anumite mânăstiri şi a studia în bibliotecile acestora. Pe scurt, ceva de care ai nevoie, dacă vrei să cercetezi secretele. Cu siguranţă nu există nici măcar o duzină de oameni care să fi auzit de acest cuvânt.

— Bach ştia greceşte?

— În niciun caz cuvintele acelea.

— A mai fost şi altceva?

Căută pe calculatorul lui de buzunar şi găsi în cele din urmă ce căuta.

— Până când zgomotul a pus stăpânire pe calculatorul cuantic, Max a obţinut al treilea cuvânt: *Metarrhythmizei*. Teologii de la Vatican ne-au spus că era prescurtare de la *Metarrhythmisthenta deiknysi*, a arăta ceva care s-a transformat, materie ce nu mai este ceea ce era. În biserica ortodoxă, cuvântul e folosit în legătură cu sfânta împărtăşanie… Un credincios romano-catolic vorbeşte despre transsubstanţiere, pentru fizicieni e vorba de

transformare a elementelor. Să transformi ceva în cu totul altceva…

— Aha! Şi crezi c-am înţeles ceva?

— Exista o legătură bizară între aceste trei cuvinte, de parcă cineva voia să facă o aluzie la nişte secrete. Ceva care nu e făcut cu mâinile, un cod care deschide drumul spre un loc secret, o transformare a materiei… Am avut sentimentul că ştiinţele naturii şi cele matematice erau pe cale de a trece dincolo de frontiere. Dar am înţeles dintr-o dată că am văzut mai multe decât ar fi putut vedea Bach. Ce a scris el de fapt, de unde veneau cifrele lui? Platon afirmă undeva că opera unui poet este întotdeauna mai mare decât creatorul ei, şi dacă vreun om a făcut vreodată ceva mai mare decât el însuşi, atunci acesta este Bach. Am început până la urmă să bănuim ce înseamnă intuiţia, faptul că un om poate aduna din cunoştinţele care există în jurul lui, creaţia neavând loc doar în creierul nostru mic… Pricepi?

— Nici-o iotă! Deşi am auzit vorbindu-se despre asta.

— Bach a scris probabil o bucată muzicală cu un cod pe care numai el îl cunoştea şi nu putem să-l reconstruim. Muzica s-a transformat într-un şir de cifre, iar cifrele s-au ascuns în mesaje, stocate unul în altul ca stările cuantice. Pentru noi, a fost un fel de revelaţie. Am început deodată să intuim care este secretul muzicii: acele stări cuantice sunt activate în noi atunci când ascultăm, una după alta sau toate deodată… Şi am înţeles, în sfârşit, ce s-a întâmplat în Ural. Muzica pe care a ascultat-o Lucrul a fost probabil interpretată în coduri matematice întreţesute. S-a întâmplat ca unele dintre ele să corespundă unui mecanism de dezintegrare aflat în interiorul Lucrului.

— Dar la ce-ar folosi faptul că s-a distrus?

— Cred că Lucrul a fost păcălit de Scriabin. Există ceva în muzica lui Scriabin care l-a făcut să creadă că putea invada câmpul organizator care sistematizează toată informaţia din Univers. Că putea prelua controlul asupra Universului şi să dirijeze evoluţia acestuia. Poate să-l reprogrameze întru totul. Asta era teoria mea şi a lui Ninni. Apoi, mult mai

târziu, am aflat câte ceva care o confirma în mare parte…

— Nu pot să înghit chestia asta cu Bach. Soluţia asta a lui Tauber… Se vorbeşte despre codurile lui Tauber şi soluţiile Tauber de când eram eu copil. Dar Bach a murit cu două sute de ani înainte să se construiască primul calculator.

— Dacă ai şti cât de puţin înţelegem. Dar pentru o ureche perfect matematică, pe care probabil Bach o avea, muzica poate povesti lucruri despre care n-avem habar.

— Într-un sistem fizic există infinit de multe stări cuantice, am intervenit eu. Unele mai probabile decât altele, iar cele mai multe improbabile. Doar ştii ce s-a întâmplat, soluţiile Tauber au devenit mai târziu nişte concepte… Mi-aduc aminte una dintre ele: „îngerul Mihail m-a vizitat pe 28 iulie 1750, la ora opt şi un sfert seara". Bach n-ar fi putut scrie asta, fiindcă acesta era momentul morţii sale.

— Un mesaj din viitor?

M-a privit furios:

— Huw Price şi John Cramer au arătat încă din 1994 că stările cuantice sunt influenţate de semnale din trecut. Nu ai remarcat că Angelica presimte evenimente viitoare, deşi rareori ni le dezvăluie? Ei bine, a fost cum a fost. Tauber se convertise cu câţiva ani mai înainte. Îl convinse acum pe Papă şi pe tinerii teologi să acest calculator cuantic a dovedit existenţa spiritului lui Dumnezeu. Teologii au început să studieze fizica şi în curând au rescris toată mecanica cuantică. În acea vreme eu şi Ninni am simţit cum ni se clatină pământul de sub picioare. Eram deja prea bătrâni, lumea începuse să o ia pe drumurile ei, fără noi, şi ne îngrozeam unde avea să ajungă…

— L-ai căutat vreodată pe Bach? Angelica ar putea doar să arate ce face.

— E interzis! Ştii doar foarte bine că n-avem voie să spionăm oamenii!

Oftă şi se întoarse într-o parte.

— Bineînţeles că am spionat-o pe Ninni, am vrut să văd ce s-a întâmplat în ultimele ore, încotro se îndrepta până să iasă din raza de vedere a Angelicăi. Să mă ierte zeii pentru

asta… Şi ai dreptate, l-am căutat bineînţeles pe Bach… Am văzut doar un bătrân cu ochii distruşi, cum stătea în spatele ferestrelor cu perdele, cu pana în mână, iar albul hârtiei părea să-l chinuie în întuneric… Asta-i tot ce ne poate arăta vreodată Angelica, chiar dacă ne asumăm riscul de a spiona.

Am ieşit. Soarele era sus pe cer şi Pământul era o seceră îngustă.

*

Într-una din zile, veni la mine şi mă întrebă cât am scris.

— Sunt 81 747 de cuvinte acum.

— Lasă-mă să citesc şi eu. Îl poţi lua din Angelica în câteva minute. Avem ceva timp până începe spectacolul.

Am protestat, deoarece nu mă gândisem niciodată că avea să vadă vreodată raportul.

— Până la urmă, a devenit un fel de jurnal… N-am făcut deosebirea între una şi alta… între trecutul tău şi prezentul nostru. Şi există mici comentarii despre tine pe care n-am vrut să le vezi niciodată.

M-a privit furios, de parcă dorea să mă ucidă cu privirea. Am cedat stânjenit şi am transferat textul pe calculatorul lui de buzunar, în timp ce el trăgea nerăbdător de cablu până când a fost gata. Apoi a stat în grădina de lângă casa de oaspeţi şi a citit „povestea lui”, cum o numea el. S-au auzit horcăituri şi mormăieli. Probabil multe nu-i erau pe plac.

Câteva zile mai târziu, veni clătinându-se în timp ce stăteam în camera de observaţie la Angelica.

— Eşti un bădăran şi un nemernic! Amesteci ce-i al meu cu al tău! Te umfli în pene şi baţi câmpii!

Apoi se prăbuşi pe un scaun şi mă examină de parcă era totuşi gata să mă ierte.

— Ştim doar ce s-a întâmplat. Ştim ce ai provocat. Şi devine şi mai incredibil când văd ce ai scris. Dacă ăsta ar fi fost un manuscris din vremurile bune, lumea ar fi crezut că e o istorie plină toată de minciuni de la un capăt la altul. Dar pentru Angelica e la fel de reală ca şi legile naturii. N-ar fi trebuit să-ţi povestesc niciodată nimic.

— Nu mai spune. Dar e povestirea ta. Şi tu eşti cel care a citit romane, nu eu.

— De ce n-ai scris un raport obişnuit şi simplu, la obiect, fără comentarii?

— Tu n-ai povestit aşa.

Avea lacrimi în ochi, iar vocea îi tremura puţin. Părea că cere ajutor.

— Ce crezi că aş fi scris eu? Te-ai gândit la asta?

— Da, sigur că m-am gândit. Ai fi scris exact aceeaşi istorie. Ai fi fost prea timid pentru a scrie „eu”, ai fi scris „el” şi ai fi povestit ca şi cum altul ar fi făcut-o. Posteritatea nu ştie nimic despre mine şi va crede că am fost o ficţiune pe care tu ai născocit-o pentru a crea distanţă pentru povestirea ta. Nimeni nu va şti că eu exist cu adevărat, nimănui nu-i pasă, doar tu şi Ninni însemnaţi ceva.

Deschise larg ochii apoi se întoarse şi rămase tăcut multă vreme.

— Există atâtea Universuri, atâtea istorii ale lumii… Poate există un Univers unde suntem doar nişte figuri ale imaginaţiei… Lumea ne-ar fi găsit ca pe o soluţie infinit de neplauzibilă la vreun cod Tauber…

— Romanele acelea pe care le citeai în tinereţe nu erau soluţii la codurile Tauber?

— Probabil că cele mai bune asta erau. Dar ce contează? O viaţă de om nu e nimic mai mult decât una dintre acele soluţii, unul dintre mesajele dintr-un cod infinit de complex, o rază dintr-un Univers anume, din multivers. Există o infinitate de Universuri în care n-am fost nici eu, nici Ninni. Există o infinitate în care a existat şi trebuie să existe cel puţin unul în care se va întoarce, înainte de a fi prea târziu. Deşi mă întreb dacă eu trăiesc în această lume.

— Vom cerceta asta! Tu povesteşti şi eu scriu, şi dacă murim înainte de a se rezolva enigma, vor continua istoricii.

Făcu un gest cu mâna de parcă voia să mă alunge.

— Nu pricepi? Nu ştii cât mai este. Este o povestire care de-abia a început, istoria cea mai incredibilă pe care au trăit-o vreodată oamenii. Mi-aduc aminte ce-a şoptit Ninni atunci…

Tăcu apoi şi rămase nemişcat cu ochii larg deschişi, de parcă încă o auzea…

39

A durat şase săptămâni să transporte calculatorul la Roma pe un vas mic cu abur de la Karishamn. Au trecut din port în port, iar pe timp de furtună rămâneau nemişcaţi. L-au luat chiar şi pe Sur IV, deoarece era criză de calculatoare la Roma. Era iarnă, dar când au părăsit Agnanäs-ul în ianuarie, înfloreau deja albăstrelele.

S-au stabilit într-o clădire chiar la vest de Tibru, la câteva aruncături de băţ de Vatican.

Au intervenit acum doi ani, care rămân o pată albă pe harta povestirii. Ştiu doar că Ninni a muncit luni de zile la programe meteorologice care puteau simula climatul imprevizibil după efectele catastrofale de seră. Unde cădeau precipitaţiile, ce se putea cultiva, cât mai putea să crească nivelul mării, unde se găseau pământuri pe care oamenii puteau să locuiască în siguranţă? Danny şi Tauber au devenit consultanţi când UE şi SUA au planificat noi reţele de comunicaţii în lume. Totul trebuia să fie reconstruit de la început. Vechile sisteme fuseseră atât de complicate, încât nimeni nu ştia să le utilizeze, dacă ceva se strica – erau reţele programate pentru haos, cum se exprima Peter Lorentzen. Acum nu erau acceptate decât soluţii optimale. Civilizaţia tehnologică a fost reconstruită din temelii, ca atunci când tragi cu plugul şi trasezi străzi noi într-un oraş devastat de incendii. Tinerii experţi în electronică au pornit mici întreprinderi în jurul Florenţei şi Bolognei. La sud de munţii Abruzzi, între Roma şi Neapole, s-a construit un centru spaţial de unde se trimiteau simpli sateliţi de comunicaţii.

În toamna celui de-al doilea an, Danny şi Ninni au fost chemaţi la Stockholm pentru a primi Premiul Nobel pentru fizică pentru descoperirea efectului SCI cu ani în urmă.

— Enciclica papală zguduise lumea ştiinţei, povestea Lorentzen. Confesiunile noastre la primirea premiului au făcut-o şi mai mult, cred eu. Era lume şi în Academia de Ştiinţe care nu înţelegea amploarea revoluţiei care

începuse. Tauber stătea la Bologna cu un stol întreg de ingineri electronişti şi plănuia primul calculator cuantic, un proiect finanţat în întregime de Vatican. Era doar unul dintre semnele timpului.

Peste o jumătate de an, bătrânul Lorentzen de la Agnanäs hotărî să se pensioneze. Avea acum optzeci şi cinci de ani şi se gândea să-şi petreacă restul vieţii catalogându-şi colecţiile chinezeşti. Grant luă ferma în arendă, încercând cu adevărat să devină ţăran.

Pavel Engelmann nu dăduse nici-o veste de trei ani. Probabil îl lovise o nenorocire în timpul Distrugerii, în timp ce încerca să ajungă acasă în Rusia.

*

Asteroidul Camilla dispăruse. Nu se găsea pe vechea orbită şi când a fost observat ultima oară, era în drum printre norii de stele din Săgetător, aproape invizibilă, ca o pasăre neagră în noapte. În centura de asteroizi, domnea un haos mult mai mare decât înainte. Un asteroid necunoscut trecu la nici cincizeci de mii de kilometri de Pământ.

Observatorul pentru asteroizi din Cheyenne Mountains nu mai funcţiona. Multe dintre marile observatoare stăteau nefolosite de mai mulţi ani. Aproape niciunul nu cerceta asteroizii. Tauber obişnuia să spună că ar trebui să se construiască un nou sistem de avertizare, dar toţi erau ocupaţi de altceva.

*

Am observat nava aproape neîntrerupt acum. Când a ajuns la câteva milioane de kilometri de Soare, a părut că încetineşte. Viteza a scăzut de la cinci mii la trei mii de kilometri pe secundă. Când a ajuns la acelaşi nivel cu orbita lui Mercur, încă se mişca mai repede decât orice alt obiect din sistemul solar.

În următoarele zile viteza scăzu nesemnificativ. Nu mai putea evita coliziunea cu Soarele şi nu făcea nici-o manevră de salvare.

*

Starobinski i-a chemat într-o dimineaţă printr-o legătură telefonică îngrozitoare de la Kopeisk.

— Am fost înăuntrul grotei. Am fost la Kopeisk în noaptea asta. Aseară târziu au venit semnale că se declanşase ceva suspect. Caverna părea goală, dar am avut cu noi un aparat din acelea noi, Tsukamoto, care pot măsura constantele naturale. Ceva e în neregulă, variază la a cincea decimală între 3,14157 şi 3,14159 dacă stai jos pe podea. În aer, la 7-8 metri deasupra, variaţiile sunt mult mai mari, de aproape o sută de ori. Ce facem?

— Înseamnă că a rămas tunelul în spaţiu. Sau un fel de urmă a lui. Se mai văd încă variaţiile?

— Durează de nouăsprezece de ore.

— Înregistraţi tot timpul?

— De asta poţi fi sigură.

— Cum arată variaţiile? Cât sunt de neregulate?

— Haotice! Sunt salturi rapide, violente, un fel de curbă în formă de dinţi de ferăstrău.

— Ascultă. *Ar putea fi semnale*. Trimite-le aici înregistrările. Ridică aparatul cât poţi de sus, aproape de punctul în care am văzut globul acela. Dar ai grijă, poate să fie o singularitate pe undeva…

— Aşteaptă, mai sunt nişte ciudăţenii. Constanta lui Planck are valoare corectă, atât cât vedem decimalele, dar aparatul pretinde că e instabilă. N-am văzut niciodată aşa ceva. Constanta de gravitaţie e de asemenea instabilă. Cum pot deveni constantele naturale instabile? Tipii ăştia electronişti jură că aparatul funcţionează aşa cum trebuie. În mină nu se observă nimic, acolo valorile sunt stabile.

Ninni se duse la Danny şi Tauber care stăteau pe podea, luptându-se cu o schemă îngrozitoare de conectare la un procesor de punct cuantic.

— Ninni, se revoltă Tauber când află ce s-a întâmplat, acum eşti nebună de legat, ce fiinţe pot trimite semnale cu variaţii în π? Dacă pot varia pi, pot schimba legile naturii. Mă întreb dacă şi Dumnezeu Tatăl poate face constantele

naturale instabile.

— Vom vedea. Ceva se întâmplă şi mă îndoiesc că putem să explicăm. Îl cuprinse pe Danny în braţe, lăsându-şi obrazul pe umărul său.

— Deci nu s-a sfârşit încă. Dar am bănuit asta. Poate de-abia a început.

Au reuşit să conecteze o linie la Kopeisk prin unul dintre noii sateliţi de comunicaţii. O jumătate de oră mai târziu au început să curgă semnalele, care arătau o histogramă nesfârşită, întreruptă de platouri unde π era stabil cam jumătate de minut. Ninni se înfioră când le văzu.

— Acolo nu îndrăznesc să introduc un main frame. Acum o să ne ajute Sur. Îl ecranăm cu reţea de cupru ca să nu poată emită ceva...

— Ceea ce aducea a semnale s-a repetat de multe ori. După o pauză de 27 de secunde, histograma a venit înapoi, şi Sur asigură că era aceeaşi diagramă. După 27 de minute a intervenit altă pauză.

— Să fie asta o coincidenţă? întrebă Tauber. Dar nu au de unde să ştie cum măsurăm noi timpul.

Peste un moment, calculatorul i-a dat un mesaj exact: pauzele durau 27,3 secunde, iar semnalele 27 de minute şi 19 secunde sau 27,3 de minute.

— Se joacă cu noi. Ştie deja totul despre noi. Trebuie să existe vreun mod simplu de a descifra semnalul.

— Fir-aţi ai dracului de premiaţi Nobel, izbucni Tauber, nu vedeţi odată ce înseamnă asta? Încearcă să ne spună că sunt pe Lună. Sau că acolo e Iadul... Timpul de rotaţie al Lunii este de 27,3 de zile. Timpul de revoluţie este de 27,3 de zile.

— Las-o mai moale, şuieră Ninni nerăbdător. Cât de repede se roteşte Soarele? Dacă-mi aduc bine aminte, timpul de rotaţie sinodică este în medie de 27,3 de zile. Probabil există sute de cefeide[16] cu această perioadă şi sute de stele RR-Lyrae[17] cu aceeaşi perioadă calculată în ore.

— Vega e situată la 27,3 ani-lumină de noi, spuse Danny.

---

[16] Cefeide - clasă de stele cu strălucire variabilă.
[17] Stele RR-Lyrae - stele gigantice cu perioade mai mici de o zi.

— Cred ce vreau, mârâi Tauber. De fapt, putem să lăsăm asta, priveşte cum se schimbă semnalele. Dumnezeule, Ziditorul meu, ce se întâmplă…

Peste câteva secunde, π scăzu la 3,10. Apoi reveni brusc la valoarea lui normală şi semnalele încetară. Calculatorul desenă o linie egală dreaptă. Senzorul Tsukamoto arăta că constanta lui Planck a variat puternic timp de câteva secunde, apoi a fost iarăşi stabilă.

Nu s-a întâmplat nimic mai mult. Senzorul încetă să trimită semnale.

Peste un sfert de oră, sună Starobinski. Era teribil de agitat, în pragul unei crize.

— A dat iadul peste noi aici. Aţi văzut şi voi ce s-a întâmplat cu π şi constanta Planck… A apărut ceva din aer, o sondă probabil, deşi părea aproape vie, ca o pasăre cu patru aripi, sau poate solzi. Era incredibil, n-am mai văzut aşa ceva… Pene foarte lucioase, uşor albăstrui, mi se pare… Erau cam trei metri între vârfurile aripilor. Am văzut-o câteva secunde. S-a strecurat pe poartă înainte să apucăm s-o închidem… Apoi s-a dus prin lift şi a dispărut. Nimeni n-a apucat să vadă încotro s-a îndreptat.

Ninni l-a sunat pe Danny. Căută prin Sur, apăsă pe Escape, curăţă monitorul, murmură câteva cuvinte către Tauber. Danny ascultă neîncrezător. Ninni se duse spre fereastră şi întoarse spatele celorlalţi. Deasupra Romei, strălucea un soare puternic. O dimineaţă senină, luminoasă, transparentă ca un pahar.

Tauber făcu stif hârtia lungă cu înregistrări.

— Nu mai am chef. Să ia dracu' toate ciudăţeniile astea de semnale. Cât e de mare, apropo? Are loc într-o navă spaţială de trei metri?

Danny întrerupse convorbirea. Stătea cu telefonul în mână şi îl văzu pe Tauber cum aruncă sulul la coş.

— *We are like clouds that veil the midnight moon*, o auziră spunând pe Ninni. *How restlessly they speed*, *and gleam*, *and quiver*.[18]

---

[18] „Suntem ca norii iuti, strălucitori, / Ce-nvăluie la miezul nopţii luna / Şi scapără în vesele culori / Dar pier în beznă, pentru

— Ninni, parcă ai fi Casandra, ce-i asta?

— Shelley. *Mutability*. Vrei să ştii cum se termină?

Man’s yesterday may ne’er be like his morrow;
Nought may endure but Mutability.[19]

Rândunicile se roteau deasupra acoperişurilor caselor. Lumina soarelui strălucea în jurul Mausoleului lui Adrian. La sud-est, deasupra Aretinului, lucea o semilună argintie, îngustă. Un orologiu de biserică începu să sune. Era 26 aprilie 2014.

— Shelley… da, dacă ar fi ştiut el… Ninni se lipi strâns de Danny şi şopti:

— Încă nu s-a terminat. Crede-mă, Danny, se va întâmpla ceva care va da sens la tot restul.

Sau îl va nimici, de parcă nici n-ar fi fost…

*

Şaptezeci de ani mai târziu, în Klaradal pe Lună:

Aveam vedere bună. Proiectilul – sau nava – venea dintr-o parte prin spate, unde norii de stele din Lebăda fuseseră multă vreme ascunşi în spatele gurii negre a tunelului. Acum acceleră iarăşi. La 8 seara, pe 9 octombrie, era la acelaşi nivel cu Mercur.

Prin ecranul negru al filtrului solar, am văzut acul îngust cum strălucea mai intens decât însuşi Soarele. Mi s-a părut că ardea ca sticla încinsă. Continua să se îndrepte spre inima Soarelui.

Pe 10 octombrie 2084, imediat după miezul nopţii, ora Greenwich, era la peste jumătatea distanţei pe cer între constelaţia Fecioarei, imediat la vest de Spica. Din aceeaşi direcţie vedeam încă stele, deşi gura tunelului în spaţiu se lărgea oră de oră. Pământul era o seceră îngustă, albăstruie, lângă Regulus. Când am îndreptat telescopul într-acolo, am văzut vârtejuri de nori pe partea întunecată, peste Europa şi Africa. Spre terminator am zărit ţărmul

---

totdeauna" (trad. P. Solomon).

[19] „Şi mâine pentru om nu-i ce-a fost Ieri./ E veşnică pe lume doar schimbarea" (trad. P. Solomon).

continentelor americane unde Soarele era pe cale de a apune.

Soarele, spre care se îndrepta proiectilul în misiunea lui inexplicabilă.

La treizeci şi şase de minute şi jumătate după miezul nopţii a pătruns în regiunea fotosferei. În mai puţin de o zecime de secundă, a dispărut. Apoi s-a văzut doar o cicatrice întunecată, care putea fi o pată solară.

Dicţionar de termeni cosmici

Paznicul Universului este un roman ştiinţific care descrie un posibil viitor al omenirii şi al Universului. Un cititor din anii ’90 poate fi descumpănit de toate numele şi de termenii de specialitate – câteodată fictivi, de cele mai multe ori autentici – care n-au apărut decât rareori, sau poate niciodată, în proză. Această listă de cuvinte reprezintă încercarea naratorului de a face lectura o idee mai uşoară. În consecinţă, ea rezumă fundalul unor jocuri de gândire ştiinţifică ce apar în text.

Abel, Niels Henrik (1802-1829), matematician norvegian, unul dintre cercetătorii cei mai străluciţi din istoria matematicii.

Asteroizi, „planete mici”, corpuri cereşti mici care se rotesc în sistemul solar, deseori pe orbita între Marte şi Jupiter. Cei mai mulţi dintre ei au o formă neregulată. Există mii de asteroizi şi câţiva dintre ei trec câteodată destul de aproape de Pământ.

Bach, *Die Kunst der Fuge*. Immanuel Troster, unul dintre cei mai mari cercetători ai lui Bach în epoca contemporană, afirmă în cartea sa *Johann Sebastian Bach* (1984) că trebuie să fi existat o ediţie completă a fugii neterminate care s-a păstrat pentru posteritate.

„Cred”, scrie Troster, „că o nouă cercetare, bine organizată şi conştientă, ar fi revelatoare chiar şi în zilele noastre. Realistul este, cum se ştie, un om care crede în minuni.”

Buckyball, termen familiar pentru „buckminsterfullerene”, o moleculă construită din şaizeci de colatomeri care se împart în douăzeci de hexagoane şi douăsprezece pentagoane. Când a fost descoperită în 1985, a stârnit mare entuziasm în lumea cercetătorilor.

Byte, unitate de măsură pentru cantitatea de informaţie, în domeniul calculatoarelor. Un byte are opt biţi, unde bitul poate stoca doar două valori: 1 sau 0.

Calculator cuantic, calculator care utilizează proprietăţile mecanicii cuantice prin care sistemele fizice se pot găsi în infinit de multe stări, chiar dacă putem să observăm doar una dintre ele. Un calculator cuantic ar putea să facă nelimitat de multe operaţiuni de calcul sau să desfăşoare mai multe programe simultan. Vezi, de exemplu, articolul „A quantum revolution for computing” în „New Scientist”, 24 septembrie, 1994. Calculatoarele cuantice nu au fost construite încă, dar nu se consideră drept neplauzibilă construirea lor într-un deceniu. Câţiva cercetători cu imaginaţie au speculat asupra faptului că creierul funcţionează ca un calculator cuantic.

Calculator cuantic ultraperformant, evoluţie speculativă a calculatorului cuantic (vezi aceste cuvinte). Într-un supercalculator cuantic se utilizează „procesele de calcul cuantice” care apar şi în natură, în fiecare lucru şi fiinţă vie. Angelica, unul din personajele din *Paznicul Universului*, foloseşte probabil aşa-numitul paradox Einstein-Podolski-Rosen, care spune că evenimentele dintr-un sistem cuantic pot fi „simţite” imediat în alte părţi ale sistemului, chiar la distanţe foarte mari. Pentru ca ea să simtă trecutul e nevoie deci de o formă foarte specială de tunel în spaţiu a cărei realitate naratorul n-o poate garanta.

Calculator cu procesoare paralele, calculator care poate face mai multe operaţiuni de calcul, folosind mai mult de un procesor. La sfârşitul anilor ’90, calculatorul Iliac rV avea 64 de procesoare. Astăzi se construiesc calculatoare cu până la 65 536 de procesoare.

Ceu/en, Ludolf van (1540-1610), profesor de matematică la Leiden. De când a calculat numărul π cu 35 de zecimale, este denumit numărul ludolfian.

Cod Tauber, generalizare teoretic-informaţională a fenomenului cuantic care afirmă că sistemele fizice se pot găsi în mai multe stări simultan. S-ar putea crede că există un tip de informaţie care este complexă în acelaşi sens.

Conjectura lui Goldbach (*sau prezumţia lui Goldbach*), o observaţie a lui Christian Goldbach (1690-1764) potrivit căreia fiecare număr par a fi suma a două numere prime.

Cracker, pasionat de calculatoare care „intră” în reţele şi baze de date pentru a le sabota.

Cromodinamica cuantică, *QCD*, descriere fizică a energiei (interacţiunii puternice) care ţine între altele protonii şi neutronii, care la rândul lor sunt formaţi din particule mai mici, cuarcii.

Datare cu termoluminiscenţă, metodă de datare prin care se cercetează cristale, de exemplu în pietre care au fost încălzite la foc. Există o radioactivitate naturală care schimbă încet structura cristalelor (simplu spus, se fac „mici împuşcături” prin ele când particulele sunt aruncate din cauza căderii radioactive). Când cristalul se încălzeşte, ajunge la starea sa normală. Se poate apoi, zeci de mii de ani mai târziu, reîncălzi cristalul şi măsura câtă energie emite când îşi recapătă structura sa normală, neatinsă. Cu cât a trecut mai mult timp de la prima încălzire, cu atât emite mai multă energie.

E, număr care rezultă din expresia (1+ l/n) n, în care n tinde la infinit. Valoarea aproximativă este de 2,71828. Numărul are mare însemnătate în matematică şi, de asemenea, în formularea matematică a diferitelor legi ale naturii. Istoria sa a fost scrisă de Eli Maor în cartea *e*: *The Story of a Number* (1994).

Einstein, teoria generală a relativităţii. Carretta afirmă la pagina 237 că nu poate fi măsurată atractia dintre două suprafeţe paralele de mărime infinită. În mod straniu, acest lucru este adevărat, ceea ce i-a inspirat între alţii pe Huseyin Yilmaz şi Carrol Alley să încerce să revizuiască teoria relativităţii. Vezi „Science”, 23 decembrie 1994, pag. 1945.

Factorizarea unui număr înseamnă că numărul este schimbat într-un produs de numere. 10 se poate scrie ca 2x5 sau 100 ca 2x2x5x5. Numărul 51 051 poate fi scris 3x7x1lx13x17.

Feynman, Richard (1918-1988), fizician american, deţinător al Premiului Nobel, un eminent pedagog şi popularizator al fizicii moderne.

Galois, Evariste (1811-1832), matematician francez.

Galois a murit în circumstanţe nelămurite într-un duel. Ca şi Abel, a realizat lucrări geniale care au avut mare însemnătate atât pentru matematică, cât şi pentru fizica modernă.

GEODDS, „supravegherea electro-optică a spaţiilor adânci”.

Hyperspaţiul, spaţiu multidimensional care poate „înconjura” Universul nostru. Conform anumitor fizicieni teoreticieni spaţiul trebuie să existe, dacă e să putem înţelege proprietăţile particulelor elementare. Vezi Michio Kaku, *Hyperspace*, New York, 1994.

Întuneric virtual, fenomen natural necunoscut încă în anii ’90.

Lentilă gravitaţională, materie (stea sau galaxie) care prin gravitaţie poate realiza o reflecţie care seamănă cu cea dintr-o lentilă. Fenomenul a fost prevăzut de Einstein. Prima lentilă gravitaţională a fost descoperită în 1979.

Macrotubule, concept ipotetic legat de „microtubule” sau „microtubuli”, o parte din cadrul sau „scheletul” care dă formă celulelor. Conform unei ipoteze foarte controversate a matematicianului Roger Penrose, ele funcţionează ca un fel de agent de informaţie care creează conştiinţa în creierele noastre. Vezi cartea sa *Shadow of the Mind* (1994).

Maşină Turing; aparat care prin operaţiuni mecanice succesive poate face un calcul sau rezolva o problemă. A primit numele după matematicianul englez Alan M. Turing (1912-1954), care a prezentat maşina ca un experiment de gândire într-o teză din 1937. O maşină universală Turing este o maşină Turing care se poate adapta la orice calcul sau rezolvare de probleme. Calculatoarele timpului nostru sunt în principiu maşini universale Turing, chiar dacă o maşină Turing veritabilă cere o memorie infinită. Turing a arătat de asemenea că există probleme de calcul care nu pot fi rezolvate de acest tip de maşini.

Maşină universală Turing; vezi maşina Turing.

Mohs, Friedrich (1773-1839), mineralog şi cristalograf german. În 1812 a definit o scară de duritate printr-un şir

de materii care sunt zgâriate de materii mai dure. Scala constă din talc, ghips, calcit, fluorit, apatit, feldspat, cuarţ, topaz, corindon şi diamant.

Multivers sau metaunivers, nume compus al infinitului de Universuri (mai mult sau mai puţin asemănătoare Universului în care trăim), care pot exista în opinia unor speculaţii avansate din cosmologia modernă.

Nanosecundă, o miliardime de secunde.

Numărul Godel, concept creat de matematicianul şi logicianul austriac Kurt Godel (1906-1978). El a stârnit mare interes prin „teorema incompletitudinii” care spune că în fiecare sistem formal se pot formula teorii care sunt adevărate, dar nu pot fi totuşi dovedite în cadrul sistemului. În demonstraţie intră aşa-numitele numere Godel, care implică faptul că fiecărei formule sau fiecărui şir finit de semne îi poate fi distribuită o valoare numerică (deseori extrem de mare). Vezi Douglas R. Hofstadter, *Godel*, *Escher*, *Bach*: *O echipă veşnic de aur* (1985), în special capitolul XIV sau James R. Newman (red.), *Sigma*: *O istorie culturală a matematicii*, volumul V, capitolul XI:4.

Numere pseudoreale; concept dintr-o nouă ramură a matematicii (analiză nonstandard) dezvoltată de Abraham Robinson (1918-1974) şi unde se operează printre altele, cu mărimi foarte mici (infinitezimale) într-un mod mai puţin restrictiv ca în matematica convenţională. Vezi capitolul „Nontandard Analysis” în Philip J. Davis şi Reuben Hersh, *The Mathematical Experience*> în special paginile 250-254. Metodele lui Robinson au fost întâmpinate de o critică severă din partea unor colegi de-ai lui, vezi cartea lui Shaughan Larines, *Understanding the infinite* (1994), paginile 287-288.

Numere transfinite, concept creat de matematicianul german Georg Cantor (1845-1918). El a fundamentat aşa-numita teorie a mulţimilor şi a intuit că există mulţimi infinite de mărimi diferite. „Dincolo” de numerele obişnuite, naturale, există o serie nesfârşită de numere transfinite:

1,2,3… oo, oo+l, oo+2, oo+3… O02, o03 v… oo°°… O trecere în revistă modernă a teoriilor asupra numerelor

infinite a fost scrisă de Shaughan Lavine, Understanding *the Infinite* (*1994*).

Orbită geostaţionară, orbită de satelit astfel concepută încât satelitul să se găsească deasupra aceluiaşi loc de pe suprafaţa Pământului. Se cere ca orbita să fie circulară şi ca satelitul să se găsească la 35 800 kilometri deasupra ecuatorului. Pământul este puţin asimetric şi există doar câteva situaţii în care sateliţii pot să stea mult timp fără corecţii de orbită.

Parametru orbital, număr care descrie traiectoriile corpurilor cereşti. Pentru traiectorii eliptice sau hiperbolice, există şase elemente de traiectorie, pentru cele parabolice cinci.

Program compilator, programul dintr-un calculator care face conversia programului-sursă elaborat de utilizator în cod maşină (cifrele binare 1 şi 0 care sunt recunoscute de calculator).

Pseudospaţiul Riemann, vezi spaţiul Riemann. În opinia lui Einstein, teoria relativităţii, Universul poate fi descris ca un spaţiu cvadridimensional, unde distanţa faţă de orice punct poate fi dată de o generalizare a Teoremei lui Pitagora:

D2=xx2+x22+x32-c2t2 unde e este viteza luminii iar t timpul. Semnul minus în faţa lui c2 t2 este „semnătura” care defineşte Universul ca un pseudospaţiu Riemann.

Punct cuantic, electron unic închis într-o „barieră” de atomi. Dacă electronul este expus la un puls laser cu lungimea de undă şi durate corecte poate absorbi energie şi poate fi „stimulat”; un nou puls îl face să recadă în starea de bază. Aceste două „stări” pot corespunde cifrelor 1 şi 0 la operaţiile de calcul binar de tipul celor care apar într-un calculator.

Punctele cuantice sunt din această cauză componente importante în calculatoarele cuantice (vezi aceste cuvinte).

Regolit, materie pe suprafaţa Lunii, constând din meteoriţi şi materii zdrobite de meteoriţii care cad.

Ritm circadian (denumit şi ritm circadianic), ritmul cotidian al organismelor vii, din „circa” – aproximativ şi

„dies” – zi. Pentru un organism care trăieşte în lumină sau în întuneric continuu, ritmul circadian deviază de la cel de 24 de ore (25-28 de ore pentru om).

Secvenţe ADN, a citi ordinea diferitelor „simboluri” chimice (nucleotide) într-o bucată de ADN (codul genetic al unui organism).

Semnale din viitor ar trebui să apară conform ecuaţiilor lui Maxwell care descriu lărgimea undelor de radio. Existenţa lor este incertă, dar putem crede că starea sistemelor cuantice este influenţată de ele; vezi „New Scientist”, 3 septembrie, 1994, pag. 16.

SETI, „*Search for Extraterrestrial Intelli*gencecăutarea inteligenţei extraterestre.

Spaţiul Riemann, spaţiu unde se poate măsura distanţa dintre două puncte printr-o generalizare a Teoremei lui Pitagora. Pe o suprafaţă plată, pentru un triunghi dreptunghic este valabilă:

A2=b2+c2 sau pentru trei dimensiuni a2=b2+c2+d2 În spaţiul Riemann, există o funcţie g care măsoară în fiecare punct cât de mare este curbura în cazul unui spaţiu bidimensional, suprafaţa nu e nevoie să fie deci plană. În cazul a trei dimensiuni, se scrie astfel:

A2= gx lb2+g22c2+g33d2+2g12be+2g13bd+2g23cd unde gn ş.a.m.d. Sunt numere care variază de la un punct la altul în spaţiu.

Spaţiul Scholem este (după câte ştie naratorul) necunoscut de ştiinţa anilor 1990.

Spaţiul Valentin, spaţiu ipotetic cu 26 de dimensiuni care a fost intuit (sub alte nume) în speculaţiile în jurul hiperspaţiului (vezi acest termen). Aşa-numita teorie a supercorzilor cere – din motive încă neclarificate – existenţa unui spaţiu cu 10 sau 26 de dimensiuni.

Supercalculator, calculator foarte rapid şi puternic, de cel puţin zece ori mai rapid decât calculatoarele convenţionale.

Superspaţiu, concept în cosmologia matematică şi în fizica teoretică. Superspaţiu este un spaţiu cu mai multe dimensiuni în care fiecare punct corespunde cu un Univers tridimensional. Evoluţia unui Univers e reprezentată în

Superspaţiu prin faptul că punctul se mişcă. Vezi John Archibald Wheeler, *Viziunea lui Einstein*, Berlin, 1958.

Tera'byte, un bilion (o mie de miliarde) de byte.

Terminator, linia care desparte ziua de noapte pe un corp ceresc.

Test Turing; test de comunicaţie prin care se cercetează dacă cel cu care se comunică este om sau maşină. Un calculator trece de testul Turing dacă răspunsul şi reacţiile sale nu dezvăluie în niciun fel că este altceva decât o fiinţă conştientă. Există programe de calculator care aproape că trec testul Turing, de exemplu programul parodic de psihoterapie ELIZA, scris de Joseph Weizenbaumn în 1967. Vezi eseul lui Peter Gärdenfors, „Viaţa intelectuală a unui calculator" în cartea editată de David Ingvar (red.), *A se gândi* (1994).

Topologie, ramură a matematicii; este vorba de proprietăţi matematice care nu se schimbă câtă vreme purtătorul lor este intact. O hârtie plană şi una făcută sul au aceleaşi caracteristici topologice; topologia unei suprafeţe plane şi a unei sfere este dimpotrivă absolut diferită (ceea ce constituie motivul pentru faptul că nici-o proiecţie pe hartă nu poate deveni la fel de exactă pe o hârtie plană).

Topologie Hausdorfţ după Felix Hausdorff (1868-1942), matematician german care s-a dedicat în principal topologiei şi teoriei mulţimilor. Topologia Hansdorff spune următoarele despre un spaţiu: în jurul a două puncte distincte p şi q există spaţiile P şi Q care nu se intersectează, dar care sunt astfel concepute încât p este inclus în P, iar q în Q. Aceasta pare evident – dar faptul uimitor este că matematicienii îşi pot imagina spaţii care nu au topologie Hausdorff.

Tunele prin spaţiu, structuri ipotetice de forma unui tunel care pot face posibilă călătoria între două puncte fără a parcurge spaţiul dintre ele. Sunt numite şi „găuri de vierme" (*wormholes*). Einstein şi Rosen au fost primii, se pare, care au arătat că tunelele în spaţiu pot fi fenomene fizice. Au fost studiate în ultimii ani în special de Kip Thorne (vezi cartea sa *Black Holes* şi *Time Warps*: *Einstein's*

Outrageous Legacy, New York, 1994). Vezi cartea mea *Vânturi solare* (1993), cap. „Porţile stelelor”.

I......6
FÂNTÂNA......6
1......7
2......14
3......22
4......30
5......39
6......44
7......49
8......52
9......57
10......60
11......65
12......72
13......77
14......83
15......89
16......98
17......103
18......110
19......118
20......127
21......136
22......143
III......148
INTRUSUL......148
23......149
24......157
25......161
26......166
27......172
28......176
29......185
30......195
31......205
32......212
33......225
IV......234
Nava......234
34......235
35......245
36......257
37......268
38......279
39......287

Dicţionar de termeni cosmici..294

ÎN ATENŢIA librarilor şi vânzătorilor cu amănuntul

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul Uniunii Scriitorilor din România nr. 2511.1-171.1/ROL, deschis la BER, Filiala Sector 1, Bucureşti.

Descrierea QP a Bibliotecii Naţionale NILSON, PETER

Paznicul Universului/Peter Nilson; trad.: Monica Bunu. – Bucureşti: Univers, 2000

384 p.; 13 x 20 cm. – (Romanul SF) Tit. Orig. (swe): Rymdvaktaren. ISBN 973-34-0685-6

I. Bunu, Monica (trad.)

UNIVERS INFORMATIC

Tipărit la Atelierele Tipografice METROPOL

821.113.6-311.9=135.1

Tehnoredactor: NICOLAE ŞERBĂNESCU

Tehnoredactare computerizată

MARILENA RAPA